

STORTINGET

Dokument 15:2

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 151–300
18.10–01.11.2023**

Innhold

151. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. regelendring som fører til at alle tettsteder med mer enn 1250 innbyggere må ha nytt renseanlegg, besvart av klima- og miljøminister	11
152. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. Runde Miljøsentor, besvart av klima- og miljøminister	12
153. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. Sørilige Nordsjø 2, besvart av olje- og energiminister	13
154. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Felles klagenemnd, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	14
155. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. at en person kan sitte i ulike funksjoner i klagenemnda i mer enn to perioder, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	15
156. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. forskjellen i innvandringspolitikk mellom Sverige og Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	16
157. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. jernbanemateriell i Norge, besvart av samferdselsminister	17
158. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. at narkotika virker å bli mer tilgjengelig og at narkotikabruken blant ungdom synes å øke, besvart av justis- og beredskapsminister	18
159. Fra stortingsrepresentant Rauand Ismail, vedr. ambisjoner for grønn omstilling av Equinor, besvart av næringsminister	19
160. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. VTA- plasser til vestland, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	20
161. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. aluminiumsverket, besvart av olje- og energiminister	20
162. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. omstillingsmålet, besvart av klima- og miljøminister	21
163. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. avganger på Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	22
164. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. rettsakter som er EØS-relevante, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	24
165. Fra stortingsrepresentant Naomi Wessel, vedr. lokale ringvirkninger i Utsira Kommune, besvart av olje- og energiminister	24
166. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. røntgenbilder til Romania, besvart av helse- og omsorgsminister	25
167. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Fosen-dommen, besvart av olje- og energiminister	26
168. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	26
169. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. rettsakter som er EØS-relevante på hele Kunnskapsdepartementets område, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	27
170. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. «vegkart» og strategiar for enkeltnæringer med tilhøyrande tiltakspakkar, besvart av næringsminister	28
171. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. flyktningers beskyttelsesbehov, besvart av justis- og beredskapsminister	30
172. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. å gi kommunene mer styring over dimensjonering, kapasitet og opptak i barnehagene, besvart av kunnskapsminister	31
173. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. at regjeringen vil legge til rette for reindriften på Fosen, besvart av olje- og energiminister	31
174. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. rettsakter som er EØS-relevante på Justis- og beredskapsdepartementets område, besvart av justis- og beredskapsminister	32
175. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. ny broforbindelse til Killingen, besvart av kommunal- og distriktsminister	33
176. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. budsjettproposisjon, besvart av næringsminister	34
177. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. budsjettproposisjon, besvart av næringsminister	35
178. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. refusjon av MVA for utenlandske turister som handler i Norge, besvart av finansminister	36
179. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. kunstig intelligens, besvart av justis- og beredskapsminister	36
180. Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. Rørosbanen, besvart av samferdselsminister	37
181. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. en oversikt over rettsakter som er EØS-relevante på Nærings- og fiskeridepartementets område, besvart av næringsminister	38
182. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. planlegging og prosjektering av ny E39 mellom Lyngdal Vest og Ålgård, besvart av samferdselsminister	39

183. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. å gi offentlige og private skoler lik finansiering, besvart av kunnskapsminister.....	40
184. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. å begrense tilskudd til friskolene, besvart av kunnskapsminister.	41
185. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. rettsaker som er EØS-relevante på Landbruks- og matdepartements, besvart av landbruks- og matminister.....	41
186. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Tegnspråk for livet, besvart av kultur- og likestillingsminister	42
187. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. rusmiddelforskningen, besvart av helse- og omsorgsminister	43
188. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. varehusplaner i Bodø, besvart av kommunal- og distriktsminister	44
189. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. Unilab-praksisen med å benytte rumenske leger, besvart av helse- og omsorgsminister	45
190. Fra stortingsrepresentant Naomi Wessel, vedr. matjorda i Time kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	46
191. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. unge gjengangere i Oslo politidistrikt i alderen 10-17 år, besvart av justis- og beredskapsminister	47
192. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. styrking av politiet i 2023, besvart av justis- og beredskapsminister.....	47
193. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. hvilke områder og punkter der regjeringen har reversert jernbanereformen så langt, besvart av samferdselsminister.....	49
194. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. rettsaker, besvart av samferdselsminister	49
195. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. planleggingsarbeid, besvart av samferdselsminister.....	50
196. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. vern av hav- og landområder i tråd med naturavtalen, besvart av klima- og miljøminister.....	51
197. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. FNs menneskerettighetssystem og forpliktende internasjonale menneskerettighetskonvensjoner, besvart av utenriksminister	52
198. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. overføringsflyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister	53
199. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. fagbrev, besvart av kunnskapsminister.....	54
200. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. nytt strålesenter ved sykehuset Telemark, besvart av helse- og omsorgsminister.....	55
201. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Avløpsdirektivet, besvart av klima- og miljøminister	56
202. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Eksfins portefølje, besvart av næringsminister	57
203. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. sekundærboligmarkedet, besvart av kommunal- og distriktsminister	58
204. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. pelsdyrhold, besvart av justis- og beredskapsminister.....	59
205. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. gjenoppta ei sak som staten har vunne i Høgsterett, besvart av justis- og beredskapsminister.....	60
206. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. deltakelse i EUs romprogram Iris2, besvart av næringsminister.....	60
207. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kraftbehovet, besvart av klima- og miljøminister	61
208. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kraftproduksjon, besvart av olje- og energiminister.....	62
209. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. sikkerhetsloven, besvart av justis- og beredskapsminister....	63
210. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. forenklingsgevinster, besvart av næringsminister.....	64
211. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. Statsbygg, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	65
212. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. RV19 gjennom Moss, besvart av samferdselsminister	66
213. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. provenytnap av den midlertidige oljeskattepakken, besvart av finansminister.....	66
214. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. anleggsmaskiner med null utslipp, besvart av klima- og miljøminister	67
215. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. å øke CO2-avgiften for forbrenningsanlegg, besvart av finansminister.....	69
216. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. regjeringens forhold til Hamas, besvart av utenriksminister	69
217. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. reduksjon av antallet hardt skadde og drepte på fylkesvegnettet, besvart av samferdselsminister	70

218. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. skadane etter ekstremværet "HANS", besvart av samferdselsminister.....	71
219. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. status i arbeidet med de syv livshendelsene i digitaliseringsstrategien for offentlig sektor (2019-2025), besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	71
220. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. E6, E134 og Oslofjord 2, besvart av samferdselsminister	74
221. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. planforslag til Karmøy kommune i 2022, besvart av samferdselsminister.....	74
222. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. GMO-varer, besvart av utenriksminister	75
223. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. råvaretilgang for Norge og våre allierte, besvart av næringsminister.....	76
224. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. mer nettkapasitet for bedrifter som står i kraftkø i Nord-Norge, besvart av olje- og energiminister	77
225. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. turiststed, besvart av barne- og familieminister	79
226. Fra stortingsrepresentant Tina Bru, vedr. tiltak for strømkunder i prisområdet NO2, besvart av olje- og energiminister	80
227. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. strømnettet, besvart av olje- og energiminister	81
228. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. slankemedisiner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	82
229. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. innføringen av Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	83
230. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. forbrukerklageforskriften, besvart av barne- og familieminister..	84
231. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. miljø- og forbrukarpolitikk, besvart av barne- og familieminister.....	85
232. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. barnehagene, besvart av kunnskapsminister.....	87
233. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. diabetes, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
234. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. 4-felt E16 inn til Kongsvinger, besvart av samferdselsminister.....	88
235. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. marin natur, besvart av klima- og miljøminister	90
236. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. TikTok og Telegram, besvart av justis- og beredskapsminister.....	90
237. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. overføring, besvart av justis- og beredskapsminister	91
238. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. ressursituasjon, besvart av justis- og beredskapsminister.....	92
239. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. tilstrekkelig tilgang til kraft for Raufoss industripark, Nammo og Innlands-industrien, besvart av olje- og energiminister	92
240. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. lyslag i Lofoten, besvart av olje- og energiminister	94
241. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. om Russlands sentralbank har økonomiske verdier i Norge, besvart av finansminister.....	95
242. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. E39 Bokn–Bømlafjorden som firefelts vei med 110 km/t, besvart av samferdselsminister.....	95
243. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	96
244. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. tolketjenesten, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	97
245. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. forhandlingene om pandemiavtale i WHO, besvart av helse- og omsorgsminister	98
246. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. fordeler til Tine i det norske meierimarkedet, besvart av landbruks- og matminister	99
247. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. å kunne sette i gang en trinnvis utbygging av nytt bygg for psykisk helse og rus ved UNN Åsgård, besvart av helse- og omsorgsminister	99
248. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. konkurranse i meierisektoren, besvart av landbruks- og matminister	100
249. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. oversendelsesforslaget, besvart av olje- og energiminister	101
250. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. synsfeltutfall og førerkort, besvart av samferdselsminister	101
251. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kjernekraft, besvart av olje- og energiminister	103

252. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. våpenhvile i Israel og Palestina, besvart av utenriksminister ...	104
253. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. datasenterstrategi, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	104
254. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. moms på strøm i NO2, besvart av finansminister	105
255. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. sammensettingen av kontrollutvalget i kommunene, besvart av kommunal- og distriktsminister	106
256. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. konkurransen om å levere bredbåndstjenester, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	106
257. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. lov- og forskriftsendringer for drosjenæringen, besvart av samferdselsminister	108
258. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Søndre Nordstrand, besvart av justis- og beredskapsminister ...	109
259. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gjenåpning av Moss lufthavn Rygge, besvart av samferdselsminister	109
260. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. politiske engasjement, besvart av justis- og beredskapsminister	110
261. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Elklagenemnda, besvart av barne- og familieminister	111
262. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. skjerming bensin- og dieselpriene i distriktene fra økning i CO ₂ -avgiften, besvart av finansminister	112
263. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. utlånsrentene, besvart av finansminister	113
264. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. CO ₂ -avgiftssatsen for innenriks sjøfart, besvart av finansminister	114
265. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Maritimt kompetanseprogram MARKOM II, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	115
266. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. klimatiltak, besvart av klima- og miljøminister	116
267. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Norges utsendelsespolitikk, besvart av justis- og beredskapsminister	117
268. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. nye asyl- og akuttmottakene, besvart av justis- og beredskapsminister	118
269. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. innkvartering for asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister	119
270. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. NOKUTs lange behandlingstid, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	120
271. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Effektbalansen i kraftnettet, besvart av olje- og energiminister	121
272. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. tiltak for å ivareta norsk-palestinere, besvart av helse- og omsorgsminister	122
273. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. bombingene av Gaza, besvart av utenriksminister	123
274. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. opprettelse av flere passkontorer i 2024, besvart av justis- og beredskapsminister	124
275. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. nødvendige tiltak for bedre forebygging og behandling av pasienter med kroniske sår, besvart av helse- og omsorgsminister	124
276. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. en tabell med fordelingsvirkninger av å sette verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler i formuesskatten til hhv. 30, 40, 50 og 60 pst. i 2024, besvart av finansminister	126
277. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. legemiddelmangelen, besvart av helse- og omsorgsminister	127
278. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. rettsaker som er EØS-relevante på Olje- og energidepartementets område, besvart av olje- og energiminister	127
279. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Luftfartstilsynet, besvart av olje- og energiminister	132
280. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. sikre NVE hjemmel til å legge vekk saker som de i dag må konsesjonsbehandle, besvart av olje- og energiminister	133
281. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. investeringer i nytt strømnnett, besvart av olje- og energiminister	134
282. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Kinas dominans innen grønne verdikjeder, besvart av olje- og energiminister	135

283. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. utenlandsadopsjoner fra Madagaskar, besvart av barne- og familieminister.....	136
284. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. kommunal styringsrett, besvart av kunnskapsminister.....	137
285. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. trygghetsalarmtjeneste, besvart av helse- og omsorgsminister	138
286. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. bemanningsnormen for barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	139
287. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. norske våpen i Israels krigsbrottsverk på Gaza, besvart av utenriksminister.....	140
288. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Helse Nord, besvart av helse- og omsorgsminister.....	140
289. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. drapsdømt mann på rømmen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	141
290. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. forslag til midlertidig endring i utlendingsloven (beredskapshjemmel for å kunne pålegge kommuner å etablere og drifte et midlertidig innkvarteringstilbud til asylsøkere mv., besvart av justis- og beredskapsminister.....	142
291. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. hvorfor ikke SMK gir sivilombudet innsyn i dokumentene uten opphold, besvart av statsminister.....	142
292. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. krafttilknytningen for å produsere mer ammunisjon, besvart av olje- og energiminister.....	143
293. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. kompensasjonsordning for tapt arbeidsfortjening for frivillige som blir anmodet av nødetatene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	144
294. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. endringer i rettshjelploven med ny modell for økonomisk behovsprøving, besvart av justis- og beredskapsminister.....	145
295. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. førstelinjetjeneste for rettshjelp, besvart av justis- og beredskapsminister.....	146
296. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. ungdomsfengsler, besvart av justis- og beredskapsminister.....	146
297. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. beredskaps og vedlikeholdsrutiner som eksisterer eller ikke eksisterer på hovudvegnettet på austlandet, besvart av samferdselsminister.....	147
298. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. samfunnsmessige konsekvensane og kostnadane med bakgrunn i manglande vintervedlikehold og beredskap, besvart av samferdselsminister.....	148
299. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. fangstene fra norske trålere, besvart av fiskeri- og havminister.....	149
300. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. samfunnsberedskap rundt flytende havvind prosjektet Utsira Nord, besvart av olje- og energiminister.....	149

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (151 – 300) for sesjonen 2023–2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	186, 187
Amundsen, Per-Willy (FrP)	191, 192, 236, 237, 293
Asheim, Henrik (H)	164
Astrup, Nikolai (H)	175, 219
Aydar, Seher (R)	168, 288, 291
Bastholm, Une (MDG)	162
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	166, 296
Bjørlo, Alfred Jens (V)	170, 177, 222, 231
Bjørnstad, Sivert (FrP)	210, 211, 262, 263
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	245, 277
Bru, Tina (H)	226
Bøe, Erlend Svardal (H)	247, 270
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	173, 180
Elvestuen, Ola (V)	214, 278, 280
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	158, 182
Eskeland, Liv Kari (H)	220, 221
Fagerås, Mona (SV)	240
Fiskaa, Ingrid (SV)	287
Foss, Ingunn (H)	174, 179, 294, 295
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	299
Gulati, Himanshu (FrP)	154, 155, 289
Hagerup, Margret (H)	199
Halleland, Terje (FrP)	265, 266
Haltbrekken, Lars (SV)	215, 235
Hansson, Rasmus (MDG)	188, 202
Helleland, Linda Hofstad (H)	181
Helleland, Trond (H)	194, 195
Hjemdal, Silje (FrP)	160, 260, 261, 283
Hoksrud, Bård (FrP)	200, 228, 250
Hussein, Marian (SV)	189, 272, 275, 285
Ismail, Rauand (MDG)	159
Johnsen, Tor André (FrP)	234, 238, 274
Jønnes, Kari-Anne (H)	239
Jørgensen, Geir (R)	153, 253, 254, 257
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	213
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	203, 205
Larsen, Erlend (H)	279
Listhaug, Sylvi (FrP)	229
Lund, Tobias Drevland (R)	163, 267, 268
Lønseth, Mari Holm (H)	171, 225, 269
Marhaug, Sofie (R)	151, 196, 230, 242, 281
Melby, Guri (V)	206, 282
Moxnes, Bjørnar (R)	197, 252, 292

Nilsen, Marius Arion (FrP)	207, 208, 251, 271
Njåstad, Helge André (FrP)	201, 255, 256
Nyholt, Hege Bae (R)	273, 286
Orten, Helge (H)	152, 276
Pettersen, Tage (H)	212
Raja, Abid (V)	172, 176, 284
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	167
Sanner, Jan Tore (H)	169
Schou, Ingjerd (H)	183, 184
Steffensen, Roy (FrP)	178, 204
Stensland, Sveinung (H)	209, 227, 243, 300
Stokkebø, Aleksander (H)	244
Stordalen, Morten (FrP)	157, 193
Sve, Frank Edvard (FrP)	217, 218, 297, 298
Søreide, Ine Eriksen (H)	241
Thorheim, Bård Ludvig (H)	223, 224, 249
Trellevik, Ove (H)	161, 264
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	216
Wessel, Naomi (R)	165, 190
Westgaard-Halle, Lene (H)	185, 246, 248
Wiborg, Erlend (FrP)	156, 198, 258, 259, 290
Wold, Grete (SV)	232, 233

STORTINGET

Dokument 15:2

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 26. oktober 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan klima- og miljøministeren akseptere en eventuell regelendring som fører til at alle tettsteder med mer enn 1 250 innbyggere må ha nytt renseanlegg, med kostnadene det medfører for innbyggerne, og hva gjør statsråden for å sikre at interessene til folk i Norge ivaretas i dette arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Mandag 16. oktober ble EU-rådet enig om sine forslag til nytt avløpsdirektiv. Rådet ønsker at de nye, strengere utslippsreglene skal omfatte tettsteder med mer enn 1 250 innbyggere. Alle tettsteder større enn det må bygge felles renseanlegg innen 2035, i rådets forslag. Dette er en mulig kostnadsbombe for små tettsteder langs kysten i Norge. Regjeringen har jobbet opp mot EU, og vektlagt at det ikke vil være særlig positive miljøkonsekvenser av å bygge så mange renseanlegg langs kysten. Norsk Vann og andre har vektlagt det samme. Vi står foran enorme investeringer i vann og avløp for å nå dagens krav. Kravene som nå innføres i EU kan stjele penger og ressurser fra nødvendige investeringer. Altinget.no skrev i vår at:

"I et regnestykke gjort av Narvik kommune anslås at de foreslåtte endringene medfører at kommunen må investere om lag 350 millioner kroner i oppgradering og utbygging av nye og mer avanserte renseanlegg, noe også vil føre til økte driftskostnader. Kostnadene vil veltes over på forbrukerne. Og årlige avløpsgebyrer på over 50 000 kroner kan bli konsekvensen for husholdningene i en kommune som Narvik."

Norsk Vann slo i 2021 fast at, under dagens selvkostregime, kan vann- og avløpsgebyrene tredobles enkelte

steder de neste 15-20 årene, og gi folk en ekstraregning på 8 000 kr. Dette var for å oppfylle dagens krav, ikke de nye EU-kravene i tillegg. Det fremstår utvilsomt at direktivet vil bli regnet som EØS-relevant, da det er en revisjon av et gammelt direktiv som er en del av EØS-avtalen. Det neste steget i arbeidet nå er trilogforhandlingene mellom kommisjon, parlament og rådet, og det er sannsynlig at arbeidet sluttføres gjennom våren før EU-valget i juni.

Svar:

Arbeidet med det reviderte avløpsdirektivet er en sak med stor betydning for Norge, og fra norsk side følger vi derfor denne saken tett og har formidlet våre posisjoner på forslaget til revidert direktiv på ulike stadier i prosessen.

Et revidert avløpsdirektiv er viktig for den grønne omstillingen i både Norge og Europa. Jeg mener i utgangspunktet et ambisiøst direktiv med strengere krav er positivt. Dette vil bidra til å redusere forurensningen fra avløp, og tiltak på avløpsområdet er avgjørende for at vi skal nå miljømålene våre. En full gjennomføring av det foreslåtte direktivet vil også bidra til å redusere utslippene av mikroplast og miljøgifter. Tilstanden i Oslofjorden er et eksempel på hvor alvorlige konsekvenser for dårlig avløpsrensing kan få. Samtidig ser jeg at gjennomføring av det reviderte direktivet kan være krevende, blant annet grunnet våre spredte bosettingsmønstre og utfordrende topografi. Det totale kostnadsbildet består både av investeringene for å ta igjen etterslep under dagens direktiv og for å gjennomføre nye krav i revidert direktiv. Norge har et betydelig vedlikeholdsetterslep i vann- og avløpssektoren

og mange av rensaneanleggene er gamle og overholder ikke dagens renskrav.

Klima- og miljødepartementet følger den politiske behandlingen i EU tett. Departementet og tidligere klima- og miljøminister har gitt skriftlige innspill til EU-institusjonene, fremført norske vurderinger i møte med Europakommisjonen og Europaparlamentet. Vi har også hatt samtaler med EUs formannskap og flere medlemsland. I våre innspill har vi gitt overordnet støtte til forslaget om et mer moderne og ambisiøst direktiv, men også påpekt at kravene må være kostnadseffektive og oppnåelige og uttrykt bekymring for tidsfristene og om kravene i forslaget kan være uforholdsmessige for små tettsteder. Vi har ved flere anledninger foreslått at de minste tettbebyggelsene burde reguleres nasjonalt, men at det naturligvis også her skal stilles krav om strengere rensning der det er behov for det. Videre har vi argumentert for lengre tidsfrister for

sekundærrensekravet for små tettbebyggelser langs kysten, noe som kan gi kommunene bedre tid til omstilling og nødvendige investeringer.

Europakommisjonens forslag til revidert avløpsdirektiv ble lagt frem i oktober 2022, og nylig har både Europaparlamentet og Rådet (EUs medlemsland) vedtatt sine forhandlingsposisjoner. Det vil forhandles om direktivet nå i høst. Rådets forhandlingsposisjon hensyntar ulike nasjonale forhold i medlemslandene og innfører lengre tidsfrister for gjennomføring sammenlignet med Europakommisjonens forslag.

Departementet vil fortsette å følge tett med på prosessen frem mot endelig vedtak i EU. Blant annet vil vi ha et møte med Europakommisjonen og vi vil fortsatt benytte de mulighetene vi får til å gi innspill for å ivareta norske interesser. Arbeidet vil legge et viktig grunnlag for videre arbeid med direktivet.

SPØRSMÅL NR. 152

Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 20. oktober 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at støtten til Runde Miljøsenters kuttes helt i statsbudsjettet for 2024, er det gjort en analyse av hva dette vil bety for senterets arbeid med forskning og formidling av livet i havet, og har det vært en dialog med Runde Miljøsenters i forkant av beslutningen om å kutte tilskuddet i sin helhet?

BEGRUNNELSE:

Runde Miljøsenters har fått tilskudd over statsbudsjettet siden 2015. Regjeringen kuttet tilskuddet i sitt forslag til statsbudsjett for 2023, men i behandlingen av budsjettet i Stortinget ble det satt av et beløp på 3 mill. kroner. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2024 foreslått å kutte støtten til Runde Miljøsenters helt. Det vil kunne ha store konsekvenser for det arbeidet som Runde Miljøsenters gjør med forskning og formidling av livet i havet. Regjeringen oppgir ikke noen begrunnelse for fjerningen av tilskuddet, og det er heller ikke gjort en vurdering av konsekvensene dette vil ha og mulig alternativ finansiering.

Svar:

I forslaget til statsbudsjett for 2023 gjennomgikk regjeringen såkalte navngitte tilskuddsmottakere. Regjeringen viste i Prop. 1 S (2022-2023) til at hovedregelen er at tilskuddsmidler skal lyses ut og fordeles på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. Slik får flere mulighet til å søke tilskudd og alternative tilnæringer for oppnåelse av mål og samfunnseffekter kan vurderes opp mot hverandre. Tilskudd til navngitte mottakere utgjør et unntak fra dette og kan medføre mindre effektiv måloppnåelse, fordi mottakeren unntas fra konkurranse og prioritering. Det er også risiko for at grunnleggende forvaltningsprinsipper, som likebehandling, etterprøvnbarhet og transparens ikke følges ved tildeling av enkeltstående tilskudd. Regjeringen viste derfor til at den hadde startet et arbeid med å redusere antall navngitte tilskuddsmottakere i statsbudsjettet.

Runde miljøsenters var én av tilskuddsmottakerne som i regjeringens budsjettforslag for 2023 mistet sitt navngitte tilskudd.

Jeg viser videre til at tilskuddsposten Runde miljøsenters har fått midler fra, kap. 1420 post 85, er rettet mot besøksentre, og primært går til autoriserte besøksentre innen utvalgte tema knyttet til natur- og verdensarv.

Runde miljøsentere er ikke et autorisert besøkssenter. De tilfredsstillere heller ikke kriteriene for autorisasjon som besøkssenter.

Et besøkssenter for natur og verdensarv gir informasjon om, og tilrettelegger for, aktiviteter basert på naturen eller kulturarven. Sentrene formidler nasjonale og internasjonale verdier ved et område eller et tema, gir besøkende forståelse for vern og inspirerer til besøk av natur og kulturminner. Runde miljøsentere utfører primært forskningsprosjekter i samarbeid med – og på bestilling fra – både offentlige og private virksomheter. De har med

andre ord en annen primæraktivitet enn det som ligger til grunn for å få midler som besøkssenter.

Som nevnt foreslo regjeringen i budsjettforslaget for 2023 at det navngitte tilskuddet til Runde miljøsentere skulle fjernes. I forbindelse med budsjettbehandlingen ble det i budsjettforliket besluttet at Runde miljøsentere allikevel skulle få tilskudd i 2023. Det ble imidlertid i den forbindelse også fastsatt at dette var en engangsbevilgning, jfr side 56 i Innst, 9 S (2022-2023).

Departementet hadde 8. februar 2023 møte med Runde Miljøsentere om saken.

SPØRSMÅL NR. 153

Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 27. oktober 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvorfor mislykkes regjeringen i å ha miljø-, sameksistens- og bærekraftskrav i tildelingen av Sørlige Nordsjø 2, hvor lenge har man vært i kontakt med ESA siden høringen startet 6.12.22 og hvorfor får vi flere begrensninger enn andre EU-land, og hva er vurderingen opp mot utredningsinstruksen av å stadfeste prekvalifiseringskrav som er fullstendig endret fra høringsforslaget fra desember og fra det som ble stadfestet for et halvår siden, med endringer som ikke har noe med høringssvarene å gjøre?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen fjerner alle kriteriene i konkurranse om prekvalifisering for Sørlige Nordsjø som gjelder positive lokale ringvirkninger, og sameksistens, klimafotavtrykk og natur m.m. Opprinnelig skulle selskapene konkurrere om disse, og andre, kriterier for å få sjansen til å konkurrere i en endelig auksjon som kun går på pris.

Dette vil ikke regjeringen lenger gjøre.

Prekvalifiseringskriteriene er nå endret til minimumskrav. Minimumskravene, slik de beskrives i vedlegg 11 til den oppdaterte utlysningen, er svært vage. De krever lite mer enn at man beskriver planlagt arbeid og planlagte tiltak for sameksistens, til å ta vare på natur osv. På enkelte kriterier skal man gjøre estimer basert på vanlige standarder for måling av klimafotavtrykk f.eks. Dette er svært grunnleggende arbeid, særlig om man ikke skal måles på det i en konkurranse. På kriteriet for positive lokale ringvirkninger er "lokale" strøket, med hensyn til at det viktige

er at det gir positive ringvirkninger i EØS-området generelt.

Det endelige resultatet på prekvalifiseringskriteriene er noe helt annet enn det som ble sendt på høring i vinter. Disse enorme endringene kommer kort tid før søknadsfristen. Jeg lurer derfor blant annet på hvordan denne avgjørelsen er vurdert opp mot utredningsinstruksen.

Høringssvarene fra berørte parter og miljøinteresser går i stikk motsetning av det regjeringen her legger opp til.

Sameksistensgruppen i samarbeidsforumet for havvind, med WWF, Fiskarlaget, Fiskebåt, Offshore Norge, Fornybar Norge og DNV, foreslo noe helt annet. Høringssvar fra Fiskeridirektoratet, Naturvernforbundet, Pelagisk Forening, ZERO det samme. De fleste høringssvar ville forsterke disse kriteriene. Selv ikke Konkurransetilsynet foreslo det regjeringen nå gjør. Jeg ser ingen som foreslår dette.

Nå skyver regjeringen ESA framfor seg. Som flere høringssvar peker på er det slik at flere EU-land har benyttet kvalitative kriterier. Noen har vektet klima og miljø med 30 % i endelig auksjon. Da må vel Norge i alle fall klare å ha slike kriterier i en prekvalifisering. Regjeringens opprinnelige forslag var svakt nok på miljø fra før, i motsetning til det Stortinget har ønsket. Jeg lurer veldig på hvor lang kontakt Norge har hatt med ESA, siden forslaget ble sendt på høring for over 10 måneder siden.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av havvind i Norge. Et viktig premiss for havvindsatsningen

har vært at bærekraft, sameksistens og positive ringvirkninger skal ligge til grunn for utviklingen av havvind.

Dette har også ligget til grunn for departementets dialog med ESA, som startet for omtrent ett år siden. Vi mener vårt opprinnelige forslag er i tråd med retningslinjene for statsstøtte, men en videre dialog med ESA ville forsinket auksjonen på Sørliche Nordsjø II med flere måneder. Av hensyn til framdriften velger vi derfor å gjøre endringer nå, men regjeringen vil samtidig fortsette arbeidet med å sikre at bærekraft, sameksistens og positive ringvirkninger kan være sentrale premisser for havvind-satsningen til Norge også i fremtiden.

Jeg mener regjeringen fremdeles ivaretar hensynet til bærekraft og positive ringvirkninger på en god måte gjennom modellen med minimumskrav. Selv om aktørene ikke lenger vil bli vurdert opp mot hverandre innen disse to kategoriene, må de fortsatt levere planer og beskrive konkrete tiltak knyttet til bærekraft og positive ringvirkninger for å få lov til å delta i konkurransen. Oppfyllelsen og etterlevelsen av disse kravene vil sikres gjennom differansekontrakten, hvor minimumskravene inngår som kontraktskrav.

Endringen til minimumskrav rokker ikke ved utredningene som lå til grunn for utformingen av prekvalifiseringskriteriene, og departementet har vurdert alternative tiltak fortløpende. Det er ikke innført nye krav eller gjort noen større materielle endringer av innholdet i de ulike underkriteriene. Det er kun gjort nødvendige tilpasninger og justeringer for å reflektere endringen til modellen med minimumskrav.

Enkelte land i EU har benyttet kvalitative kriterier ved tildeling av areal til havvind. Et eksempel på dette er Nederland, men disse arealene ble tildelt uten statsstøtte. Så lenge det ytes statsstøtte må tildelingene være i tråd med EU-kommisjonens retningslinjer for statsstøtte.

Natur- og miljøhensyn vil også bli ivarettatt gjennom konsesjonsprosessen. Det er dermed både miljø-, sameksistens- og bærekraftskrav i tildelingen av Sørliche Nordsjø II.

Selv om jeg mener at vår opprinnelige løsning ville vært enda bedre, er jeg sikker på at aktørene vil levere godt på bærekraft og positive ringvirkninger i søknadene sine.

SPØRSMÅL NR. 154

Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 27. oktober 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

På bakgrunn av alt som er kommet frem i VG, hvordan vil statsråden forklare at KD omgikk sin egen forskrift og foretok en kontroversielle gjenoppnevningen av Klausen til en 3. periode som leder av Felles klagenemnd, har det etterkant vært interne undersøkelser om hva som gikk galt og hva er kommet frem her, var det interne diskusjoner/divergerende syn i KD om lovligheten av utnevnelsen i forkant av den, og hvorfor fjernet KD brevtteksten «ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder» f.o.m. denne utnevnelsen?

BEGRUNNELSE:

Forrige leder av Felles klagenemnd ble i 2022 gjenoppnevnt av Kunnskapsdepartementet (KD) i strid med gjeldende forskrift. Saken kan ha ugyldiggjort et stort antall vedtak og fått store konsekvenser for mange mennesker.

VG har skrevet flere saker om det som skal ha skjedd. De har også intervjuet flere professorer og andre som har

vært kritiske til departementets håndtering av saken. Personen som på ugyldig vis ble oppnevnt skal også selv ha forespurt departementet hvorvidt det var anledning for henne å bli utnevnt til en tredje periode.

I VG har vi også kunnet lese at departementet valgte å fjerne følgende tekst fra oppnevningensbrevet for denne oppnevningen, selv om den skal ha vært tatt med som standard tekst for de tidligere oppnevningene til organet: «Ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder.»

Svar:

Departementet har fastsatt forskrift om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9 (forskriften), som blant annet regulerer klagenemndens oppnevning og sammensetning. Det følger av forskriften § 2 at klagenemnden skal ha en leder og en nestleder, tre medlemmer med erfaring fra eller kjennskap til studieadministrativt

arbeid ved universiteter og høyskoler og to medlemmer valgt av og blant studentene. Videre følger det av forskriften § 2 at ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder.

Departementet la til grunn at studentrepresentanter, medlemmer fra universitets- og høyskolesektoren, nestleder og leder er ulike funksjoner og at begrensningen i forskriften § 2 gjelder antall oppnevninger i samme funksjon. Derfor var vurderingen i april 2022 at Marianne Klausen kunne gjenoppnevnes som leder, selv om hun hadde en periode som leder og en kortere periode som nestleder bak seg.

Departementet har i ettertid gjort en ny juridisk vurdering og kommet til at det ikke er tilstrekkelig rettslig

grunnlag for den forståelsen som ble lagt til grunn ved oppnevningen i april 2022. Departementet har kommet fram til at forskriften bør forstås slik at en person bare kan oppnevnes i to perioder, uavhengig av hvilken funksjon vedkommende har hatt. På bakgrunn av den nye vurderingen, har departementet kommet til at oppnevningen av lederen av Felles klagenemnd fra 1. april 2022 er ugyldig.

Departementet har sjekket intern saksgang knyttet til utarbeidelse av brevet om oppnevningen, og det er ikke noe som tyder på at det har vært et bevisst valg å utelate setningen om at «ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder».

SPØRSMÅL NR. 155

Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 27. oktober 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

Er statsråden enig med Kunnskapsdepartementets svar til VG i september om at: «Det fremgår ikke direkte av ordlyden i forskriften at en person kan sitte i ulike funksjoner i klagenemnda i mer enn to perioder. Forskriften er utarbeidet og fastsatt av departementet, og departementet har lagt til grunn at bestemmelsen kun er ment å være til hinder for oppnevning av medlemmer i mer enn to perioder i samme funksjon»?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til saken om oppnevningen av forrige leder av Felles klagenemnd for en tredje periode, samt mitt nettopp innsendte spørsmål om denne prosessen.

I en sak av Kari Aarstad Aase og Ingvild Vik i VG den 14. september kan vi lese følgende:

«6. september svarer departementet på spørsmål fra VG om hvorfor Klausen ble oppnevnt på nytt i 2022:

Bestemmelsen i forskrift om felles klagenemnd gjelder oppnevning av medlemmer i to perioder i samme funksjon. Marianne Klausen var først oppnevnt i en periode som nestleder, deretter i en annen funksjon som leder. Hun er nå er inne i sin andre periode som leder for nemnda. Etter utløpet av den perioden hun sitter nå, kan ikke Klausen gjenoppnevnes som leder av klagenemnda.»

Når VG spør hvor i forskriften dette står, svarer departementet:

«Det fremgår ikke direkte av ordlyden i forskriften at en person kan sitte i ulike funksjoner i klagenemnda i mer enn to perioder. Forskriften er utarbeidet og fastsatt av departementet, og departementet har lagt til grunn at bestemmelsen kun er ment å være til hinder for oppnevning av medlemmer i mer enn to perioder i samme funksjon.»

Svar:

Departementet har fastsatt forskrift om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9 (forskriften), som blant annet regulerer klagenemndens oppnevning og sammensetning. Det følger av forskriften § 2 at klagenemnden skal ha en leder og en nestleder, tre medlemmer med erfaring fra eller kjennskap til studieadministrativt arbeid ved universiteter og høyskoler og to medlemmer valgt av og blant studentene. Videre følger det av forskriften § 2 at ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder.

Departementet la til grunn at studentrepresentanter, medlemmer fra universitets- og høyskolesektoren, nestleder og leder er ulike funksjoner og at begrensningen i forskriften § 2 gjelder antall oppnevninger i samme funksjon. Derfor var vurderingen i april 2022 at Marianne Klausen kunne gjenoppnevnes som leder, selv om hun

hadde en periode som leder og en kortere periode som nestleder bak seg. Det var denne forståelsen som lå til grunn for svaret som ble gitt til VG.

Departementet har i ettertid gjort en ny juridisk vurdering og kommet til at det ikke er tilstrekkelig rettslig grunnlag for den forståelsen som ble lagt til grunn ved oppnevningen i april 2022. Departementet har kommet

fram til at forskriften bør forstås slik at en person bare kan oppnevnes i to perioder, uavhengig av hvilken funksjon vedkommende har hatt. På bakgrunn av den nye vurderingen, har departementet kommet til at oppnevningen av lederen av Felles klagenemnd fra 1. april 2022 er ugyldig.

SPØRSMÅL NR. 156

Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at forskjellen i innvandringspolitikk mellom Sverige og Norge resulterer i at kriminalitetssituasjonen er litt ulik, og er statsråden enig i den svenske statsministerens vurdering av årsakssammenhengen mellom innvandring og voldskriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 68, med videre henvisninger til mitt skriftlige spørsmål nr. 3278 (2022-2023) og til statsrådets besvarelse av spørsmålene. Det har ved spørsmålene blitt søkt klarlagt og bedt forklart hvordan statsrådets uttalelser til VG-TV under hennes besøk i Sverige skal forstås. Den aktuelle uttalelsen var:

«Norsk politi gjør en viktig innsats og Sverige har hatt en helt annen innvandringspolitikk enn Norge som gjør at situasjonen er litt ulik».

Statsrådets besvarelse av spørsmålene er ikke på noen måte egnet til å opplyse hvilke meningsinnhold som ligger i den nevnte uttalelsen. Det stilles derfor nå et tredje spørsmål i håp om at det nå vil bli klargjort hva statsråden mente å kommunisere med denne uttalelsen. Det vises avslutningsvis til at den svenske statsminister Ulf Kristersson har uttalt at «ansvarsløs innvandringspolitikk» har ført til voldsbølgen Sverige nå opplever. Det bes derfor også om en tilbakemelding på om statsråden deler den svenske statsministerens vurdering av årsakssammenhengen mellom innvandring og voldskriminalitet.

Svar:

Som det fremgår i mitt svar av 6. oktober på spørsmål 3278, er det vesentlige forskjeller mellom Sverige og Norge når det gjelder voldelig gjengkriminalitet.

Hvilken sammenheng det er mellom svensk innvandringspolitikk og kriminaliteten i Sverige, er som nevnt i mitt tidligere svar, et nasjonalt anliggende som det tilligger svenske myndigheter å vurdere. Jeg registrerer at den svenske statsministeren har sagt at ansvarsløs innvandringspolitikk og en mislykket integreringspolitikk er medvirkende årsaker til kriminalitetsbildet i Sverige.

Når det gjelder norsk innvandringspolitikk og sammenhengen med kriminalitetsbildet, viser jeg til de foregående svar på spørsmål nr. 68 og nr. 3278.

SPØRSMÅL NR. 157**Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 26. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Gitt den viktige rollen Mantena spiller i vedlikeholdet av jernbanemateriell i Norge og med tanke på en potensiell nedleggelse av deres verksted i Oslo, hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre at Norge har god beredskap og opprettholder robust kompetanse, ressurser og infrastruktur for vedlikehold av jernbanemateriell på hjemmehbane også i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Beslutningen til Vy om å potensielt tildele en viktig vedlikeholds kontrakt til en aktør som vil utføre en betydelig andel av dette vedlikeholdet utenfor Norges grenser har vakt bekymring for nasjonal beredskap samt tap av viktig kompetanse og arbeidsplasser. Denne beslutningen stilles i et enda dårligere lys når statseide Mantena, som er en sentral aktør i norsk jernbanevedlikehold, la inn et mer gunstig tilbud men likevel kom til kort.

Mens Jernbanedirektoratet har tatt initiativ til en utredning angående sikker tilgang til jernbanetransport, er det også viktig å se på langtidsvirkningene av hvor og hvordan vedlikehold av jernbanemateriell utføres. Mantena har over tid opparbeidet seg en verdifull kompetanse, og enhver beslutning som kan påvirke denne kompetansen bør overveies nøye, spesielt i lys av nasjonal sikkerhet og beredskap.

Samferdselssektoren er ryggraden i vår nasjonale infrastruktur, og vedlikehold av jernbanemateriell er en viktig del av dette. Derfor ønsker jeg å vite hvilke tiltak og strategier statsråden har i tankene for å sikre at vi har nødvendig kompetanse og ressurser på jernbanevedlikehold i Norge for å håndtere potensielle utfordringer og krisesituasjoner i fremtiden.

Svar:

Vy gjennomfører anskaffelsen av vedlikeholdstjenester i medhold av forsyningsforskriften, som ligger under lov om offentlige anskaffelser. Vedlikeholdet som i dag utføres i Norge på vegne av andre person- eller godstogsselskaper er ikke berørt av denne prosessen til Vy.

Jernbanedirektoratet vurderer at et utfall av Vy sin anskaffelse der deler av komponentvedlikeholdet ikke skal gjennomføres i Norge ikke vil true beredskapen og togselskapenes evne til å oppfylle pålegg fra departementet med hjemmel i jernbaneloven § 6 b. Vedlikehold av boggier som tilhører FLIRT-togene som er omfattet av

kontraktene om Østlandet 1 og 2 skal fremdeles gjennomføres av Mantena frem til 2029.

Totalberedskapskommisjonen viser til at det er oppnevnt et anskaffelsesutvalg som blant annet skal tydeliggjøre muligheten for å stille krav til sikkerhet og beredskap i offentlige anskaffelser for å ivareta beredskapshensyn og nasjonale sikkerhetsinteresser. Denne rapporten skal foreligge våren 2024 og er også noe jeg vil følge opp ved fremtidige direktetildelinger av persontransport med tog. Som representanten nevner, vil Jernbanedirektoratet også utrede hvordan statens behov for sikkert tilgang på jernbanetransport ivaretas. Det er en utredning Samferdselsdepartementet naturligvis vil følge opp.

Vedlikehold av tog gjennomføres i løpet av korte perioder mens togene ikke er i bruk i det ordinære rutetilbudet. Dette omfatter vedlikehold på togene, og komponenter som tas av togene og byttes ut med en vedlikeholdt komponent. Slikt vedlikehold må nødvendigvis gjennomføres i Norge og det er ikke slik at togene i seg selv kjøres ut av landet. Enkelte typer komponenter som tas av togene blir også i dag sendt til utlandet for vedlikehold. Komponenter som tas av togene og vedlikeholdes i Norge er også avhengig av deler som produseres i utlandet. Norge vil som et komparativt lite jernbaneland aldri kunne være selvforsynt med alt vi trenger for å opprettholde vårt togtilbud. Vår beredskap til å opprettholde et togtilbud i krise og krig vil ikke kunne begrense seg til vedlikeholdet som gjøres i Norge, men vil også være avhengig av at vi har tilstrekkelig lager av komponenter og innsatsfaktorer som vi importerer fra utlandet. Dette er strategier og tiltak jeg vil følge opp at er på plass i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 158**Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik****Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Deler statsråden min bekymring over at narkotika virker å bli mer tilgjengelig og at narkotikabruken blant ungdom synes å øke, og hvilke konkrete grep vil statsråden foreta seg for forhindre en slik utvikling?

BEGRUNNELSE:

Det vises til forrige regjeringens forslag til rusreform, som ble nedstemt i Stortinget av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet. På bakgrunn av de opplysninger jeg har mottatt, er det det som skjedde etter dette at Riksadvokaten og Høyesterett har foretatt en oppmykning i straffenivået for bruk og besittelse av mindre mengder narkotika. Det må sies å være et lite paradoks at denne oppmykningen er forankret i merknadene til en rusreform som ikke ble vedtatt. I forlengelsen av dette har også Riksadvokaten foretatt en ny fortolkning av straffeprosessloven, men den konsekvens at politiet ikke lenger har adgang til å benytte tvangsmidler i saker som gjelder bruk og besittelse av mindre mengder narkotika. Slik jeg ser det, basert på egen observasjon og tilbakemeldinger fra andre, så har dette ledet til at narkotika har blitt mer tilgjengelig for ungdom og det virker som om ungdommens bruk av narkotiske stoffer øker. Det ønskes derfor om en tilbakemelding på om statsråden deler min bekymring over den situasjonen vi nå opplever, det etterspørres også hvilke konkrete grep statsråden vil foreta seg for å forhindre en slik utvikling.

Svar:

Narkotika ødelegger liv, og har store konsekvenser både for den enkelte, menneskene rundt og for samfunnet. I Norge er narkotika forbudt, og med denne regjeringen kommer narkotika fortsatt til å være forbudt. Vi vil ikke liberalisere norsk narkotikalovgivning. Samtidig er vi opptatt av å sikre at personer som er avhengige av narkotika, skal få hjelp og oppfølging – i stedet for følbare straffereaksjoner. Dette fremgår også av Hurdalsplattformen.

De vitenskapelig baserte undersøkelsene i regi av helsesektoren som gjennomføres årlig, er de fremste kunnskapskildene over rusbruk i samfunnet. Undersøkelsene viser en relativt stabilt rusbruk det siste tiåret. Det er likevel en markant økning av bruk av kokain de siste par årene i aldersgruppen 16-30 år. Økningen er størst blant unge i Oslo. Selv om det store flertallet av unge

ikke har prøvd kokain, er jeg bekymret for den negative utviklingen på dette området.

Det er vanskelig å peke ut de viktigste årsaker til økt bruk av kokain blant unge. Det rapporteres imidlertid, bl.a. fra Det europeiske overvåkningssenter for narkotika og narkotikamisbruk, at mengden beslaglagt kokain som er forsøkt smuglet inn i Europa har hatt en kraftig økning de siste årene.

Regjeringen vil sikre at politiet fortsatt skal ha egnede virkemidler for å kunne avdekke og motvirke bruk og befatning med narkotika. Regjeringen har derfor nedsatt et utvalg som skal se nærmere på strafferettslige og straffeprosessuelle spørsmål i lys av den siste tids rettsutvikling på området. Formålet med utvalget som er satt ned, er å sørge for at problemstillingene knyttet til politiets virkemidler blir best mulig belyst, slik at regjeringen får et godt grunnlag for å vurdere behovet for eventuelle lovendringer på feltet.

Forebygging av kriminalitet og rusmisbruk er ikke en oppgave for politiet alene. Flere aktører har sentrale roller og ansvar i det forebyggende arbeidet. Svært ofte vil det være aktører utenfor politiet som har de rette virkemidlene og tiltakene. Regjeringen vil forbedre det tverrettlige arbeidet med rusforebygging, og vil ta dette opp i regjeringens varslede stortingsmelding om en forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet. Målet er å forebygge, oppdage rusproblematikk tidlig og at mennesker med rusavhengighet skal møtes med hjelp og behandling istedenfor strafferettslige reaksjoner.

Tiltak som settes inn være utredet og gjennomtenkte. Dette gjelder både de juridiske vurderingene av strafferettslige og straffeprosessuelle sider, men også de faglige vurderingene av hva som er godt forebyggende arbeid.

SPØRSMÅL NR. 159**Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Rauand Ismail****Besvart 26. oktober 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Equinor-aksjonæren KLP tok nylig til orde for at Equinor ikke bør bygge ut nye olje- og gassfelt eller lete etter mer fossil energi, av hensyn til klimaet. Regjeringens eierlinje er stikk motsatt, selv om FN, det internasjonale energibyrået og ledende klimaforskere sier at verden ikke har råd til nye felt og mer leting.

Hva mener statsråden om kritikken mot regjeringens eierskapsutøvelse, og hvorfor mener regjeringen det er klokt å ha langt lavere ambisjoner for grønn omstilling av Equinor enn andre aksjonærer tar til orde for?

BEGRUNNELSE:

I en sak hos E24 forrige uke ble senioranalytiker Arild Skedsmo i KLP sitert på følgende:

– For oss er det rart at vi prøver å ha en eierskapsutøvelse basert på globale klimamålsettinger som er drevet fram av myndighetene, samtidig som vi opplever at de samme myndighetene har en petroleumspolitikk som ikke er konsistent med de målene.

Svar:

Regjeringen la 21. oktober 2022 frem Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen). Der redegjør regjeringen for hvorfor staten er eier, hvilke selskaper staten eier og hvordan eierskapet skal utøves. Meldingen ble behandlet i Stortinget i februar 2023. I meldingen fremgår det at statens mål som eier i Equinor ASA er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Dette forutsetter at selskapet integrerer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold gjennomgående i sine ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring. Det fremgår også av meldingen at staten forventer at i) Selskapet identifiserer og håndterer risiko og muligheter knyttet til klima og integrerer dette i sine strategier. ii) Som nevnt over: Selskapet setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagass-utslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, og rapporterer om måloppnåelse. Målene skal være vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig. iii) Selskapet rapporterer på direkte og indirekte klimagass-utslipp og klimarisiko, og benytter anerkjente standarder for rapportering på klimagassutslipp og klimarisiko.

I meldingen forsterket regjeringen forventningene på klimaområdet betydelig. Norge er så vidt jeg vet det første landet i verden som forventer at selskaper med statlig

eierandel skal sette mål og iverksette tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, samt rapportere om måloppnåelse.

Equinor har en ambisjon om netto null i 2050 og la frem en energiomstillingsplan for sin generalforsamling i 2022. Selskapet skal rapportere på planen hvert år og legge den frem for generalforsamlingen på nytt minst hvert tredje år. Staten stemte for planen, bl.a. fordi selskapet er tydelig på at den langsiktige verdiskapingen støtter opp om målene i Paris-avtalen og 1,5 graders-banen. Energiomstillingsplanen påvirker naturligvis også selskapets investeringer. Det er styrets ansvar å forvalte selskapet, inkludert å legge selskapets strategi og beslutte investeringer mv.

Nærings- og fiskeridepartementet har jevnlig dialog med selskapene for å følge opp statens forventninger. Oppfølging av energiomstillingsplanen, basert på forventningene i eierskapsmeldingen, er sentralt i eierdialogen med selskapet. Staten som eier har konkret dialog med Equinor om klimarisiko, Parisavtalen, robusthet i investeringer i ulike (klima)scenarier, ambisjoner/vekst, prisforutsetninger, mv. Staten forventer generelt at styret og administrasjonen i alle selskapene arbeider aktivt med statens forventninger. Styrene må vurdere forventninger fra eiere og skal forvalte selskapene ut fra aksjonærfelleskapets interesse og selskapsinteressen.

Spørsmål om norsk petroleumspolitikk generelt og hvordan Norge skal oppnå og bidra globalt til Parisavtalen kan rettes til Olje- og energidepartementet og Klima- og miljødepartementet.

SPØRSMÅL NR. 160**Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 20. oktober 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan ministeren redegjøre for hvor mange av de lovede 500 nye VTA- plassene som kommer til Vestland, og Bergen spesielt i 2024?

BEGRUNNELSE:

Siden 2020 er det, med få unntak, ikke blitt tildelt flere tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) til arbeidsmarkedsbedriftene i Bergensområdet. Dette til tross for at søkerlistene har økt. Jeg er blitt informert om at det i Bergen er ca. 80 registrerte arbeidsledige på søkerlisten til en VTA-jobb. Dette betyr at arbeidstakere i målgruppen blir stående utenfor arbeidsmarkedet og mister tilgang til egenutvikling og ikke minst de sosiale arenaene som en arbeidsplass gir.

Jeg har fått flere innspill og bekymringer for at lovnadene om 500 plasser fra regjeringen skal smuldre bort og at dette ikke er reelle nye plasser. Det er også uttalt bekymringer for at det heller ikke denne gangen skal komme nok plasser til Vestland og da spesielt Bergen.

Svar:

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 er bevilgningen til VTA (kap. 634 post 77) på 2 072 mill. kroner. Beregningsteknisk vil dette gi rom for å etablere om lag 500 nye plasser.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet tildeler tiltaksmidler (herunder midler til VTA) til Arbeids- og velferdsetaten som helhet. Den fylkesvise fordeling av bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak (herunder VTA) er et ansvar som er delegert til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det enkelte fylkeskontor i Arbeids- og velferdsetaten fordeler igjen midlene til NAV-kontorene. Jeg kan derfor ikke svare på hvor mange nye plasser som vil bli opprettet i Vestland fylke eller i Bergen.

Arbeids- og velferdsetaten har, siden 2019, hatt som mål å utjevne skjevheter i antall VTA-plasser mellom fylkesregionene. De legger da til grunn antall uføretrygdede under 40 år i det enkelte fylke som rettesnor for en rimelig fordeling. Dette har ført til at noen fylker har fått økt bevilgningen mer enn de ellers ville fått, mens regioner som i utgangspunktet har hatt flere VTA-plasser i forhold til befolkningsgrunnlaget enn andre fylker, er tildelt færre nye plasser. Å rette opp de regionale skjevhetene slik at regioner med forholdsvis få VTA-plasser blir tilgodesett, er imidlertid viktig for å styrke varig tilrettelagt arbeid som helhet.

Jeg er klar over at det kan være lang ventetid for å få plass i VTA. I statsbudsjettet for 2024 har regjeringen lagt fram en plan for å styrke arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid (VTA). Planen skal gi plass for opptrapping på om lag 2000 nye plasser i fireårsperioden 2024-2027.

SPØRSMÅL NR. 161**Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 26. oktober 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil regjeringen bidra til at den usikkerheten som nå rår om omstillingen for aluminiumsverket ved å bidra til at det blir de samme konsesjonsvilkårene som skal gjelde for de neste 40 år, som de forrige 60 år – eller på annen måte sikre at kraften blir brukt til industriformål i Årdal?

BEGRUNNELSE:

Luster kommune avholdt ekstraordinært kommunestyremøte 18. januar 2018 for å gi høringsuttalelse ifm. Hydros konsesjonsvilkår for ytterligere 40-års periode med kraftproduksjon i Fortun Kraftverk. Den 60-årige konsesjonsavtalen for kraftproduksjon i Fortun Kraftverk fra januar 1957, utløpte januar 2017. Vi er snart 7 år på over-

tid, og det er fremdeles usikkerhet knytt til vilkårene for kraftproduksjon i Fortum. Kraften har i konsesjonsperioden vært knytt til Hydros energiforbruk i Årdal. Hydros aluminiumsverk i Årdal treng fornying tilpasset nye klimakrav etc.

Svar:

Den 13. juli 1995 ble det inngått avtale mellom staten og Norsk Hydro AS med datterselskaper om foregrepet hjemfall og tilbakesalg av rettigheter og innretninger blant annet knyttet til kraftanleggene i Fortun under forutsetning av at Norsk Hydro får fornyet ervervskonsesjon på 50 år fra konsesjonstidspunktet. I desember 1995 ble avtalen godkjent av Stortinget. Det vises til St.prp. nr. 1 (1995-96) Nærings- og energidepartementet, jf. Budsjett-Innst. S. nr. 9 (1995-96). Det fremgår av avtalen av 13. juli 1995 at kraften fra Fortun skal nyttes i Norsk Hydros kraftintensive virksomhet i Årdal.

Ved kgl. res. av 10. august 2007 fikk Hydro Aluminium AS og Hydro ASA tillatelse til erverv av fallrettigheter i Fortun-Grandfastavassdragene i Luster kommune som

forutsatt i avtalen av 13. juli 1995. Konsesjonen gjelder i 50 år regnet fra 10. august 2007.

Det foregrepte hjemfallet omfattet i tråd med praksis i saker om foregrepet hjemfall ikke reguleringsanleggene med tilhørende konsesjoner etter vassdragsreguleringsloven, og avtalen av 13. juli 1995 ble inngått med en forutsetning om at det også ble gitt ny reguleringskonsesjon.

Reguleringskonsesjonen for Fortun- og Grandfastavassdragene utløp 25. januar 2017. Hydro søkte derfor 13. desember 2016 Olje – og energidepartementet om midlertidig tillatelse til videre drift på vilkår innenfor gjeldende konsesjoner i Fortun-Grandfastavassdragene fram til søknad om fornyet konsesjon er behandlet. Departementet ga i brev av 8. januar 2017 Hydro Aluminium AS tillatelse til fortsatte reguleringer og overføringer i og tilknytning til Fortun-Grandfastavassdragene inntil søknaden om ny reguleringskonsesjon er avgjort. Hydro søkte deretter 10. april 2017 om fornyet reguleringskonsesjon. Denne saken er for tiden under behandling i NVE.

Bestemmelsene om kraftdisponering følger, som jeg har redegjort for, av avtalen som ble inngått med staten 13. juli 1995.

SPØRSMÅL NR. 162

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 27. oktober 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Har regjeringen fortsatt et mål om å kutte 55 pst. av norske klimagassutslipp på norsk territorium innen 2030 sammenlignet med 1990, også kalt omstillingsmålet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skriver i Hurdalsplattformen at de vil:

«Kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030 sammenlignet med 1990, som et delmål på veien mot netto nullutslipp i 2050. Utslippsmålet gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor».

Dette målet ble senere kalt omstillingsmålet og det har blitt presisert fra daværende klima og miljøminister Espen Barth Eide at alle utslippskuttene skal tas på norsk territorium. På debatten denne uken tok statsråden til orde for at regjeringen «har en ambisjon om at en stor andel og innenfor kvotepliktig sektor skal skje i Norge». Dette er noe annet enn hva regjeringen tidligere har for-

midlet. Det er derfor viktig at statsråden enten bekrefter eller avkrefter om regjeringen har gått vekk fra omstillingsmålet sitt, og hva som eventuelt er regjeringens nye mål om omstillingsmålet ikke gjelder lenger.

Svar:

Ja, regjeringens omstillingsmål ligger fast. Som et delmål på veien mot netto nullutslipp og lavutslippssamfunnet har regjeringen satt et omstillingsmål for hele økonomien i 2030. Dette er, som påpekt av stortingsrepresentanten, formulert i regjeringsplattformen som et mål om å kutte norske utslipp med 55 prosent sammenlignet med 1990. Det innebærer at regjeringen har et nasjonalt mål om å omstille både kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor. Hensikten er at hele det norske næringslivet skal omstille seg i retning lavutslippssamfunnet. Det norske omstillingsmålet, klimaforpliktelsen under FN og avtalen med EU supplerer hverandre. Omstillingsmålet er et mål for lang-

siktig omstilling i industri, petroleumssektoren og øvrig næringsliv.

Omstillingsmålet skal nås gjennom en ambisiøs og ansvarlig klimapolitikk. Som det fremgår av Revidert nasjonalbudsjett 2022 (Meld. St. 2 (2021–2022)) hvor målet først ble presentert, er vi avhengige av både norsk og internasjonal teknologiutvikling for å kunne oppnå det. Hvilke konkrete tiltak som skal gjennomføres for å nå det må vi vurdere løpende ut fra hva som er mest hensiktsmessig i et langsiktig omstillingsperspektiv, og vurderes i samråd med næringslivet. Målet skal fremme en fornuftig langsiktig omstilling for hele økonomien og fremme teknologiutviklingen vi er avhengige av. Det skal legges vekt på at norsk næringsliv skal være konkurransedyktig i fremtiden, og det legges til grunn at Norge fortsatt skal ha overskudd i kraftbalansen. Målet skal ikke medføre en lite effektiv klimapolitikk eller uforholdsmessig dyre tiltak.

Norge er en liten, åpen økonomi som har stor handel med andre land. EU er et viktig marked for Norge i dag. EUs økte klimaambisjoner innebærer betydelige endringer i rammebetingelser, som vil påvirke norsk næringsliv. For å nå omstillingsmålet trengs en rask og bred innsats

som omfatter hele økonomien. Klimaavgifter og kvotesystemet vil fortsatt være Norges sentrale verktøy for å redusere utslipp. Det er også viktig å skille mellom omstillingsmålet og eksempelvis våre juridiske forpliktelser etter Parisavtalen. Et nasjonalt omstillingsmål skal bidra til å fremskynde omstillingen utover hva dagens virkemiddelbruk har bidratt til, herunder raskere teknologiskifter. Ved å starte omstillingen til et lavutslippssamfunn tidlig vil vi legge til rette for grønn verdiskapning og gi norske virksomheter et forsprang i det grønne skiftet.

Mange teknologiprosjekter kan ha lang og uforutsigbar utviklingstid, men gi betydelige utslippskutt på sikt. Ved store punktutslipp vil en for eksempel kunne få betydelige bidrag til norske utslippskutt idet gammel teknologi erstattes med ny. Det betyr at man ikke kan forvente en lineær utvikling i utslippsreduksjoner. Elektrifisering av fossil energibruk og ny kraftkrevende industri krever tilstrekkelig kraftproduksjon og nettkapasitet. Elektrifiseringsprosjekter på sokkelen vil bli vurdert fra sak til sak, og må ta hensyn til konsekvensene for kraftsystemet og tilgangen på fornybar kraft for andre næringer og husholdninger.

SPØRSMÅL NR. 163

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 27. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden foreta seg noe for å hindre kutt i antall avganger på Sørlandsbanen?

BEGRUNNELSE:

I Bø Blad 5. oktober kan vi lese om de planlagte kuttene som Jernbanedirektoratet har varslet når det kommer til antall avganger på Sørlandsbanen på henholdsvis stasjonene på Nordagutu og Lunde i Telemark. Også stasjonene på Audnedal, Vegårshei og Gjerstad i Agder er rammet ifølge NRK Sørlandet 11. oktober. I Telemark gikk ordførerne i Drangedal, Midt-Telemark og Nome sammen med daværende leder for hovedutvalget for samferdsel i Vestfold og Telemark Fylkeskommune tydelig ut mot de varslede kuttene. Leder i hovedutvalget for samferdsel og mobilitet i fylkestinget i Agder varslet at dette ikke var noe de kunne akseptere. Tilbudet på Sørlandsbanen er viktig for folk når det kommer til å reise til både skole, jobb og generell mobilitet i vår del av landet. Færre avganger kan

også åpenbart føre til færre reisende. Det bes derfor om svar på om samferdselsministeren vil gripe inn for å hindre disse varslede kuttene i et viktig togtilbud for befolkningen.

Svar:

Jernbanesektoren arbeider hardt for å øke punktligheten slik at alle reisende skal kunne stole på at toget kommer og går når det skal. Sammen har Bane NOR, togselskapene og Jernbanedirektoratet laget en omfattende plan med formål å bedre stabiliteten i driften. Tiltakene i planen er fordelt på flere fylker og strekninger hvor punktligheten i dag ikke er god nok.

Jernbanen er et komplekst system med mange avhengigheter, og små endringer kan potensielt gi store konsekvenser. Eksempelvis vil det å spare inn tiden det tar å stoppe på enkelte mindre stasjoner kunne ha uventet stor positiv effekt langt utover den linjen stoppene ligger på. Sørlandsbanen er i hovedsak enkeltspor der

togene kun kan passere hverandre på enkelte stasjoner. Dagens ruteplan for Sørtoget er derfor svært sårbar selv ved mindre forsinkelser. Forsinkelsene for Sørtoget kan lett forplante seg til øvrig togtrafikk siden ankomsten til Egersund og Drammen må passe inn i den tette togtrafikken inn mot hhv. Stavanger og Oslo. I arbeidet med å bedre punktligheten og driftsstabiliteten på jernbanen er det derfor viktig at alle tiltak vurderes, også stoppstruktur. Bane NOR og øvrige jernbaneaktører vil fortsette det viktige arbeidet med å analysere og identifisere alle potensielle punktlighetsforbedrende tiltak og komme med

oppdaterte anbefalinger for å bedre reisehverdagen for de reisende og godskundene.

Jernbanedirektoratet opplyser om at de i sin trafikkavtale med Go-Ahead Norge har definert minimumskrav til stoppmønster for fjerntogene på Sørlandsbanen (Sørtoget). Trafikkavtalen forutsetter at alle avganger skal stoppe ved Nordagutu, mens færre avganger kan ha togstopp for stasjonene Lunde og Neslandsvatn i Telemark. De tre nevnte stasjonene i Agder (Vegårshei, Gjerstad og Audnedal) har heller ikke krav om at togene skal stoppe for alle avganger.

Stasjon	Antall avganger per dag i grunnrute begge veier, inkl. nattog		
	Minimumskrav i avtale*	Dagens stoppmønster	Stoppmønster fra 10.12.23
Nordagutu	15	15	12
Lunde	12	13	11
Neslandsvatn	15	16	14
Vegårshei	15	16	14
Gjerstad	15	15	14
Audnedal	16	16	15

*Viser til rutetabell fra 2019

Endringer sammenlignet med ruteplanen i 2019 skal skje i dialog med berørt fylkeskommuner og godkjennes av Jernbanedirektoratet. Det må gis unntak fra minimumskravet dersom Bane NOR ikke finner det mulig å tildele søkt kapasitet i kapasitetsfordelingsprosessen. Go-Ahead Norge søkte om en videreføring av dagens rutetilbud i 2024. Etter at Bane NOR sammenstilte alle søknader om kapasitet på Sørlandsbanen, så Bane NOR seg nødt til å gjøre enkelte endringer i stoppmønster for å oppnå en akseptabel punktlighet for fjerntogene. I 2021 og 2022 var punktligheten for Sørtoget på 73 prosent, vesentlig under målet på 90 prosent. I samordningsprosessen mellom Go-Ahead Norge og Bane NOR i august, ble det konkludert med en løsning som gir økt punktlighet med færrest mulige negative konsekvenser. Ruteplanen ble deretter omforent med Jernbanedirektoratet og fastlagt i september – med virkning fra og med søndag 10. desember. Deretter sendte Jernbanedirektoratet informasjon om endringene til berørte fylkeskommuner.

De fleste av togstoppene som berøres har færre enn tre reisende per dag som benytter den enkelte stasjon og den aktuelle avgangen, og noen har én reisende i gjennomsnitt. Endring i ettermiddagsavgangen fra Oslo til Stavanger som ikke lenger vil stoppe på Nordagutu får størst konsekvens. Endringen berører i gjennomsnitt 4,5 reisende per avgang. Til sammenligning vil en bedret punktlighet forbedre reisehverdagen for svært mange flere reisende på sørlandsbanen.

Jernbanedirektoratet vil, sammen med Bane NOR, evaluere dette tiltaket i 2024 for å få innsikt i effekten på

punktligheten ved å sløyfe togstopp. Færre stopp gir bedre robusthet i ruteplanen, og på strekninger med lang avstand mellom kryssingspunkter (som på Sørlandsbanen), forventes økt robusthet i ruteplanen å gi en god effekt på driftsstabiliteten, og dermed et bedre tilbud til mange reisende på Sørlandsbanen. Jeg vil følge denne prosessen nøye. Jeg vil også vurdere hvordan fylkeskommunene kan involveres bedre når det er nødvendig å gjøre endringer i rutemodellen av hensyn til kapasiteten i nettet.

SPØRSMÅL NR. 164**Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 30. oktober 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan det bes om å få en oversikt over rettsaker som er EØS-relevante på Arbeids- og inkluderingsdepartementets område, og som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen, inkludert når de ble vedtatt i EU?

Svar:

Stortingsrepresentant Asheim har bedt om en oversikt over EØS-relevante rettsaker. Vedlagt følger lister over

rettsaker på Arbeids- og inkluderingsdepartementets område som per 19. oktober 2023 er vedtatt i EU, men som ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Vedtakelsesdato er oppført på hver rettsakt. Det er ni relevante rettsaker som ikke er innlemmet i EØS-avtalen, hvorav fire er rettsaker der Arbeids- og inkluderingsdepartementet har delt ansvar med andre departementer.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokument-serien/2023-2024/dok15-202324-0164-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 165**Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Naomi Wessel****Besvart 27. oktober 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvorfor er ikke Utsira med i arbeidsgruppene om nett og om sameksistens for Utsira Nord, og hva er regjeringens plan for å sikre lokale ringvirkninger i Utsira Kommune?

BEGRUNNELSE:

Om regjeringens planer om å bygge 1,5 GW havvind ved Utsira Nord gjennomføres, kan Utsira kommune bli en av Norges største kraftkommuner, på den måten at de vil ha store vindturbiner inntil 7 km fra øya. Samtidig er det ganske uklart hvilke gevinster kommunen får av det. Vindturbine er planlagt bygd utenfor grunnlinja, slik at kommunen ikke kan få eiendomsskatt. Om strømkabelen skal føres i land på Utsira, er enda under utredning, noe Statnett hadde et offentlig møte om 18. oktober. Utsira kommune får være med i samarbeidsforumet for havvind, noe som bare skulle mangle, men er ikke med i undergruppa om nett - selv om de påvirkes svært mye av nettløsning - og får ikke være med i undergruppa om sameksistens - selv om det er de som skal leve med dette. 17. oktober endret regjeringen de kvalitative kriteriene for det andre åpnete havområdet, Sørilige Nordsjø. Alle henvisninger til lokale ringvirkninger er fjernet, og det skal verken konkurreres om bærekraft, sameksistens eller ringvirkninger ge-

nerelt. Det er naturlig å frykte at det samme skal skje med Utsira Nord, som nå skal få en ny frist til neste år. Ordfører Marte Eide Klovning (Ap) sa til NRK i januar at:

"Vi ofrer solnedgangen vår for at Norge skal få den første utbyggingen med flytende havvindmøller. Det er klart vi skal ha noe igjen for det."

og

"Vi vil ha en trafostasjon her som sikrer oss beredskap i forhold til strømmettet. Vi vil ha penger til et fond. Vi vil ha eiendomsskatt for vindparken og vi vil ha lokale arbeidsplasser i form av en operasjonsbase, en dronebase og beredskap."

Svar:

Samarbeidsforum for havvind ledes av olje- og energiministeren, og består i tillegg av tre arbeidsgrupper; sameksistens, industri- og teknologiutvikling og infrastruktur og nett. Arbeidsgruppene skal brukes til å dele og utvikle kunnskap og diskutere utfordringer og muligheter. Samarbeidsforum er ikke et formelt oppnevnt samarbeid og er ikke et beslutningsorgan.

Deltakere i arbeidsgruppene er begrenset til representanter fra interesseorganisasjoner for havvind- og fiskerinæringen, leverandørindustrien, miljøorganisasjoner

og representanter fra statlige myndigheter. Det har vært stor interesse fra flere aktører om å delta i arbeidsgruppene. Ved etablering av arbeidsgruppene var vi opptatt av å holde antall deltakere på et nivå som legger til rette for gode diskusjoner. Samtidig har vi vært opptatt av transparens, samt å legge til rette for involvering av flere interessenter der dette er naturlig. Arbeidsgruppen for nett og infrastruktur til havs holder blant annet åpne digitale informasjonsmøter. Arbeidsgruppen for sameksistens har også arrangert åpne fagmøter, der blant annet Utsira kommune har deltatt.

Regjeringen ønsker at det ved utviklingen av havvind skal legges til rette for positive ringvirkninger, og har der-

for stilt krav til positive ringvirkninger som del av den kvalitative konkurransen for prosjektområder for Utsira Nord.

En del av prosjektområdet for Utsira Nord er innenfor grensene av Utsira kommune. Jeg mener det er riktig at utbyggingen av Utsira Nord kommer Utsirasamfunnet til gode, og vurderer hvordan dette kan gjøres. Blant annet er Utsira kommune invitert inn i samarbeidsforum som eneste kommune. I tillegg har departementet hatt flere egne møter med Utsira kommune, og vil fortsette å ha dialog med kommunen.

SPØRSMÅL NR. 166

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 25. oktober 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Unilabs har sendt tusenvis av røntgenbilder til Romania, uten å ha godkjenning for dette. Helsetilsynet har avsluttet tilsynet i saken etter at det ikke er funnet avvik på klinikken i Romania og fordi samarbeidet er opphørt. Helsetilsynets sier til NRK at "Det ikke er et mål i seg selv at tilsyn peker på ulovlige forhold", selv om det fortsatt er spørsmål rundt lovligheten av avtalene, og hvorvidt Unilabs har fulgt forpliktelser overfor helsemyndigheter og pasienter.

Mener statsråden Helsetilsynets tilsyn er tilstrekkelig her?

BEGRUNNELSE:

NRK har avslørt at Unilabs over flere år har sendt rundt 170 000 norske røntgenbilder til en klinikk i Romania for undersøkelser av bilder fra norske pasienter. Praksisen skjedde i skjul for pasientene, norske myndigheter og oppdragsgivere. Dagen etter at avtalen ble kjent i mediene, avsluttet Unilabs avtalen med den rumenske klinikken. Det skjedde etter sterkt press fra Helse Sør-Øst, som reagerte på at rumenske leger uten norsk godkjenning hadde deltatt i arbeidet. Lovligheten rundt flere av aspektene i denne saken er fortsatt uavklart, og Helsetilsynet har avsluttet sitt tilsyn i saken selv om det er flere ubesvarte spørsmål som det er viktig å få klarhet i med tanke på norske pasienters sikkerhet, oppdragstakere i helsesektoren sine forpliktelser overfor helsemyndighetene og

rundt behandling av norske pasienters personopplysninger. Helsetilsynet hevder overfor NRK at det ikke er et mål i seg selv for at de peker på ulovlige forhold, selv om dette skal være en av kjerneoppgavene til tilsynet.

Svar:

Jeg vil innledningsvis fremheve at tilsynsmyndigheten er faglig uavhengig når det gjelder hvordan de utøver tilsyn. Det er derfor ikke naturlig at jeg går inn i enkeltsaker.

Formålet med tilsyn er etter helsetilsynsloven å bidra til å styrke sikkerheten og kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten og befolkningens tillit til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten. Dette formålet vil være et tolkningsmoment i vurderingen av rammene for plikten til å utøve forsvarlig tilsyn, både når det gjelder prioritering av hvor tilsynsressursene rettes og valg av tilsynsmetodikk og virkemidler.

Tilsynsmyndighetene kom i denne saken til at de ikke fant det nødvendig verken ut fra et pasientsikkerhetsperspektiv eller et tillitsperspektiv med en videre tilsynsmessig oppfølging.

Like etter at Helse Sør-Øst RHF ble kjent med saken, påla de Unilabs å avslutte avtalen med underleverandøren i Romania. Helse Sør-Øst RHF har videre gått gjennom saken og beskrevet hva de, som ansvarlig for tjenesten, har gjort for å rydde opp og sikre kvalitet for pasientene fremover. Unilabs har redegjort for sine risikovurderinger og kvalitetssikringssystemer, og ikke minst bekreftet at de

har avsluttet samarbeidet med underleverandøren. Unilabs har opplyst at de ikke lenger benytter seg av radiolog-konsulenter utenfor Norge. Den mulige pasientsikker-

hetsrisikoen på grunnlag av disse forholdene ble dermed fra tilsynsmyndigheten ansett fjernet.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 25. oktober 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Nå er det gått over 700 dager siden Fosen-dommen falt. Det er svært kritikkverdig lang tid, og menneskerettsbruddet pågår fortsatt. Statsråden sa 11. september til NRK at han har et håp "om at meklingsprosessen vil kunne føre frem til en minnelig løsning i saken". En minnelig løsning i saken må også innebære at inngrepet kommer under terskelen i SP artikkel 27, for at menneskerettsbruddet skal opphøre.

Hvordan sikrer statsråden at en minnelig løsning kommer under denne terskelen?

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg er glad for at partene har valgt å takke ja til en meklingsprosess. Meklingen gir partene et

større handlingsrom til å kontrollere utfallet av saken og finne løsninger som sikrer reindrifta over tid. Så vil jeg også understreke at det konkrete innholdet i meklingsprosessen er fortrolig informasjon.

Det er i utgangspunktet reindriftsutøverne og vindkraftselskapene som er parter i meklingsprosessen. Staten er imidlertid også villig til å bidra dersom det er tiltak på statens hånd som kan medføre at partene kan bli enige om en endelig avtale som sikrer at rettighetene etter SP artikkel 27 er ivaretatt. Ansvaret for å sikre reindriften vil hvile uansett på staten. Behovet for nye forvaltningsvedtak vil avhenge av innholdet i en ev. avtale mellom partene.

En minnelig løsning gjennom meklingsprosessen vil kunne gi et raskere utfall, som sikrer reindriften og rettighetene over et generasjonsperspektiv.

SPØRSMÅL NR. 168

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 26. oktober 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden at det bør gjøres en vurdering av lovligheten for å vurdere sanksjoner og innstramming av praksis, når kommersielle selskaper fører helseforetakene bak lyset ved for eksempel å bruke helsepersonell som ikke er autorisert i Norge og for å løse oppdrag på deres vegne?

BEGRUNNELSE:

NRK har i en gravesak avslørt at Unilabs, som har gjort oppdrag for Helse Sør-Øst, over flere år hadde sendt rundt 170 000 norske røntgenbilder til en klinikk i Romania for granskning. Helse Sør-Øst har sagt til NRK at praksisen kan være i strid med loven. Unilabs har blant annet delt helseopplysninger med tredjepersoner uten samtykke og brukt helsepersonell som ikke har norsk autorisasjon.

Praksisen ble holdt skjult for pasientene, norske myndigheter og oppdragsgiverne. Helsetilsynet og Statsforvalteren i Oslo og Viken har avsluttet saken uten å vurdere om det var ulovlig å sende undersøkelsene til Romania. Unilabs har avsluttet samarbeidet med klinikken i Romania, men lovligheten er ikke blitt prøvd og de har dermed heller ikke blitt sanksjonert på noen annen måte.

Svar:

Jeg registrerer at tilsynsmyndighetene har vurdert denne konkrete saken, og at de har kommet til den konklusjon at det ikke er nødvendig med videre tilsynsmessig oppfølging

for å bidra til pasientsikkerhet og tillit. Dette har de begrunnet med at forholdet i dag ikke medfører fare for pasientsikkerheten. Helsetilsynet er en faglig uavhengig tilsynsmyndighet og det blir derfor feil om jeg skal uttale meg om deres konklusjoner i denne enkeltsaken.

I den aktuelle saken er det imidlertid naturlig at Helse Sør-Øst RHF som kontraktspart vurderer om det er grunnlag for reaksjoner eller krav overfor Unilabs. Jeg er kjent med at Helse Sør-Øst RHF like etter at de fikk kunnskap om saken, blant annet på Unilabs å avslutte avtalen med underleverandøren i Romania.

SPØRSMÅL NR. 169

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 27. oktober 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

Kan jeg be om en oversikt over rettsaker som er EØS-relevante på hele Kunnskapsdepartementets område og som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen, inkludert når de ble vedtatt i EU?

Svar:

Det er tre EØS-relevante rettsaker på Kunnskapsdepartementets område som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen. Disse sorterer under forsknings- og høyere utdanningsministerens ansvarsområde, og derfor besvares spørsmålet av meg som rett statsråd.

Det gjelder følgende rettsaker:

1. Kommissionens delegerede forordning (EU) 2023/865 af 23. februar 2023 om ændring af delegeret forordning (EU) 2019/907 for så vidt angår kompetencebeviser og erhvervsmæssige kvalifikationer i visse medlemsstater
 - Vedtatt i EU: 23.02.2023
 Rettsakten endrer artikkel 8 og vedlegg I til delegert kommisjonsforordning 2019/907/EU om felles opplæringsprøve for skiinstruktører, som ble tatt inn i EØS-avtalen og trådte i kraft 10. desember 2022. Endringen gjelder bestemmelsen om at kompetansebeviset skal ha et merke på skiinstruktørens nasjonale bevis. Merket er nå erstattet ved at det utstedes et kompetansebevis via informasjonssystemet for det

- indre marked (IMI). Videre gjør rettsakten en endring i vedlegg I som følge av Storbritannias uttreden av EU.
2. Kommissionens gjennomførelsesavgjørelse 2023/423 af 24. februar 2023 om et pilotprosjekt til gjennomførelse af bestemmelser om administrativt samarbejde vedrørende lovregulerte erhverv i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF og (EU) 2018/958 ved hjælp af informasjonssystemet for det indre marked og integrere databasen for lovregulerte erhverv i dette system
 - Vedtatt i EU: 24.02.2023
 Gjennomføringsbeslutningen skal gi det rettslige grunnlaget for Kommisjonen til å vurdere om IMI er et effektivt redskap til å gjennomføre underrettelsesforpliktelsene etter direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsdirektivet) og etter direktiv 2018/958/EU om forholdsmessighetssprøving før vedtakelse av bestemmelser om regulering av yrker (forholdsmessighetssprøvingdirektivet), jf. artikkel 1.
3. Kommissionens delegerede avgjørelse (EU) 2023/2383 af 23. maj 2023 om ændring og berigtigelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF for så vidt angår uddannelsesbeviser og benævnelser for uddannelseser
 - Vedtatt i EU: 23.05.2023
 Rettsakten endrer vedlegg VI til direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsdirektivet). I kommisjonsbeslutning

2021/2183 ble stavemåten for flere maltesiske oppføringer og et svensk kvalifikasjonsbevis i vedlegg V til yrkeskvalifikasjonsdirektivet endret. I forbindelse med

oversettelsen av enkelte spesialiteter ble det feil i oppføringene. Rettsakten retter opp feilene som ble gjort.

SPØRSMÅL NR. 170

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 6. november 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Næringsministeren har lagt fram ei rad såkalla «vegkart» og strategiar for enkeltnæringar med tilhøyrande tiltakspakkar, m.a. Grønt Industriløft med 100 tiltak i 2022 og ytterlegare 50 tiltak i 2023.

Kan næringsministeren gi ei samla oversikt over kva vegkart og strategiar som er lansert utan å ha blitt lagt fram for handsaming i Stortinget, ein status for kva departement/etat/aktør som har hovudansvar for gjennomføring av kvart einskild tiltak i vegkarta/strategiane, og kor langt oppfølginga av kvart tiltakspunkt er kome?

Svar:

Innleiing

Eg vil først peike på at mange viktige saker er lagt fram for Stortinget, slik som til dømes Eierskapsmeldingen. Vidare er alle tiltak i ulike strategiar og vegkart som har budsjettmessige konsekvensar lagt fram på vanleg måte i Prop. 1 S frå ulike departement. I Prop. 1 S er og ulike strategiar og vegkart omtalt. Det er og viktig å peike på at nokre av vegkarta, mellom anna vegkart for Grønt industriløft, har næringslivet og utanlandske investorar som si målgruppe. Eg vil i det følgande gå gjennom og gi informasjon om dei vegkarta og strategiar som i sin heilheit ikkje er lagt fram for Stortinget.

Vegkart Grønt industriløft med oppdatering til vegkart 2.0

Regjeringa sette i fjor i gang eit krafttak for industrien, kalla vegkart for grønt industriløft. Ambisjonen er å få fortgang på store grøne industriprosjekt i både eksisterande og nye næringar, slik at vi sikrar verdiskaping og velferd for framtida. Initiativet byggjer på Hurdalsplattformen, som framhevar samanhengen mellom energi-, klima- og næringspolitikk. I juni 2022 lanserte vi vegkart for grønt industriløft med 100 tiltak.

Vegkartet framhevar sju etterspørselsdrivne område som er særleg viktige for Noreg; hydrogen, havvind,

CO₂-håndtering, batteri, prosessindustrien, grøn skipsfart og skog- og trenæringa og anna bioøkonomi. Rundt eit år etter framlegginga av vegkartet har mykje skjedd. Vi har tatt viktige avgjerd, styrkja våre internasjonale partnerskap og sett i gong dei fleste av dei 100 tiltaka som blei presentert i vegkartet frå i fjor. Grønt industriløft har ei mobiliserande effekt, og legg grunnlaget for samarbeid og dialog med ulike aktørar om konkretisering av moglegheiter, behov, barrierar og tiltak. Ei rekke selskap har tatt investeringar og eller kome viktige skritt vidare i realiseringa av sine prosjekter i Noreg, og det vert inngått nye partnerskap mellom bedrifter i Noreg og på tvers av land. I det oppdaterte vegkartet har vi lagt til ytterlegare to innsatsområde; solindustri og manufacturing. Det er enorm kraft i den grøne omstillinga. Vi er opptatt av resultater, og har difor gjennomført eller igangsatt 96 av dei 100 tiltaka som vi lanserte i vegkartet i fjor.

Vegkart 2.0 Grønt industriløft inneheld fastsette visjonar for dei ni innsatsområda og opp mot 150 tiltak som vi er i ferd med å følgje opp. Samla vil gjennomføring av desse tiltaka gje betre rammevilkår for grøne industriprosjekt og stimulere til at fleire selskap og investorar våger å satse i grøen retning. Vegkartet er ei samling av ulike tiltak under mange departement og samlar desse for å sjå heilskapen og korleis dei ulike tiltaka og innsatsområda heng saman. Tiltaka i seg sjølv følger vanlege prosessar og alle tiltak med budsjettkonsekvensar vert fremma for Stortinget på vanleg måte. Fleire av tiltaka er også svar på ulike anmodningsvedtak frå Stortinget. Det er i hovudsak næringslivet sjølv og utanlandske investorar som er målgruppa for vegkartet. Med vegkartet ønsker vi å synleggjere overfor investorar og selskap fordelane ved å leggje grøne prosjekt til Norge. I prosessen med å kome fram til ulike tiltak har vi hatt god kontakt med ulike deler av næringslivet, NHO og LO.

Vegkart for helsenæring

Vegkart helsenæringen vart lagt fram i august av helse- og omsorgsministeren og meg på vegne av Regjeringa. Formålet med vegkartet er å visa den store breidda og dei

mange tiltaka som Regjeringa gjer, som bidreg til å fremja og styrkje helsenæringa i Noreg og som enno er uforløyst etter at Solbergregjeringa la fram helsenæringsmeldinga våren 2019. Vegkartet er utarbeidd i dialog med næringslivet. Saman med helse- og omsorgsministeren hadde eg eit dialogmøte med næringsaktørane hausten 2022, der fleire tema som aktørane er opptekne av, vart identifisert. I tillegg fekk vi skriftlege innspel frå fleire aktørar. Innspe- la frå møte og skriftlege innspel er grunnlaget for tema og vegen vidare-punkta i vegkartet.

Vegkartet rettar seg mot den delen av næringslivet som utviklar legemiddel, medisinsk utstyr og digitale verktøy som bidreg til auka lønnsamd og verdiskaping i helsenæringa. Vegkartet er ikkje lagt fram for Stortinget. Vegen vidare-punkta (tiltaka) i vegkartet er gjeldande politikk og omfattar prosessar og tiltak som er kjent for Stortinget gjennom budsjettframlegg og meldingsarbeid, eller dei inngår i forvaltingsarbeidet til departementa. Tiltaka er til oppfølging, eller vil bli gitt i oppdrag til underliggende etatar, verkemiddelapparat, helseføretak eller utdanningsinstitusjonar med utgangspunkt i vedteke statsbudsjett. Fire av tiltaka er gjennomførte medan 37 er under arbeid.

Batteristrategien

Regjeringa la i juni 2022 fram Noregs batteristrategi. Dette med bakgrunn i at batteri er heilt sentralt for omstillinga til fornybar energi, og etterspørselen etter ulike typar batteri forventast å vekse betydeleg årene framover. Noreg har gode vilkår for å bli ein sentral aktør i utviklinga av ein meir berekraftig batteriindustri og dermed bidra til å framskynde overgangen frå bruk av fossile energikjelder til grøn kraft. Batteristrategien ble igangsett etter oppfordring frå industrien og arbeidet med strategien er gjennomført i ein transparent prosess som involverte eit bredt spekter av aktørar inkl. industriselskap, eigarmiljø, rådgjevingsmiljø, miljøorganisasjonar, lokale og regionale myndigheiter, arbeidslivets parter, verkemiddelapparatet vårt og andre interessentar. Den europeiske batterialliansen var og kobla på arbeidet.

Tiltaka skal bidra til regjeringas visjon om at Noreg skal vidareutvikle ein samanhengande og lønnsam batteriverdikjeda, som spenn frå berekraftig mineralutvinning til resirkulering av batteri. Noreg skal være eit attraktivt vertsland for lønnsam aktivitet i heile batteriverdikjeda og tiltrekke seg dei store batteriinvesteringane og gigafabrikane.

Realisering av batteristrategiens ambisjonar og tiltak krev involvering av fleire aktørar, ikkje minst næringa sjølv. Etter framlegginga av Noregs batteristrategi har aktørane i den norske batteriverdikjeda konsolidert seg gjennom Batteri Norway. Økt samarbeid kan bidra til å fremme konsept og felles behov, som bl.a. kan ta ned kommersiell risiko for investorar, og dermed utløyse privat kapital. Vi ser stor interesse og investeringslyst for å realisere prosjekta i grønne verdikjeder i Noreg, og mange

prosjekt har modna seg vidare sidan vi igangsette Grønt industriløft. Kartlegging Nærings- og fiskeridepartementet har gjort, viser at det sidan 2021 er mobilisert meir enn 18 mrd. kroner i privat kapital til selskap i den norske batterinæringa.

Mineralstrategien

Mineralstrategien vart lagt fram 21. juni i år. Strategien beskriv regjeringas politikk for å leggje til rette for auka verdiskaping og berekraft i mineralnæringa, og korleis ein skal leggje til rette for trygg råvaretilgang for norsk industri, og har som overordna mål at Noreg skal utvikle verdas mest berekraftige mineralnæring. Før utarbeidinga av strategien vart det gjennomført innspillmøte med mineralnæringa og miljøorganisasjonane og departementet har og mottatt ei rekke innspel til arbeidet. Strategien er meint å gje ei oversikt over sentrale problemstillingar og ei retning for vidare utvikling av norsk mineralnæring. Det har og vore viktig å synleggjere for våre samarbeidspartnarar og allierte at Noreg har utvinning og betydelege mineralressursar, og kan være ein stabil og langsiktig leverandør av mineral til det grønne skiftet og for å sikre industrielle verdikjeder gjennom transparent og berekraftig utvinning og produksjon av kritiske råmateriale. Strategien inneheld tiltak for raskare realisering av mineralprosjekt i Noreg, tiltak som gir insentiv til gjenbruk av råvarer og til å styrke sosial, økonomisk og miljømessig berekraft i næringa. NFD forvaltar mineralloven, som er eit sentralt rammevilkår for norsk mineralnæring. Fleire av tiltaka i mineralstrategien handlar om oppfølginga av NOU 2022: 8 Ny minerallov, som blei lagt frem i juli 2022. Arbeidet med oppfølginga av utgreiinga vil munne ut i ein lovproposisjon som skal leggjast fram for Stortinget.

Andre sentrale tiltak handlar blant anna om å innhente meir kunnskap om ulike deponeringsformar gjennom eit ekspertutval, og å be Noregs forskningsråd om å gjere ein analyse av behova for ny forskning og kunnskap som kan betre moglegheitene for framtidig utvinning. Oppfølginga av mineralstrategien starta hausten 2023.

Regjeringa sin tipunktsplan for betre utval og lågare prisar i daglegvarebutikken

Regjeringa er oppteken av at det skal vere effektiv konkurranse i daglegvarebransjen, og prioriterer arbeidet med tiltak for å styrkje konkurransen svært høgt. Regjeringa har difor satt i gang historisk mange tiltak for å styrkje konkurranseforholda i daglegvarebransjen. Tiltaka er samanfatta i regjeringas 10-punktsplan. Regjeringa har mellom anna vedteke å forby negative servituttar, ein praksis som inneber at daglegvarekjeder kan hindre konkurrentar frå å opne ny butikk i eit lokale. Tidlegare har vi sett at aktørane signaliserer komande prisaukar gjennom media, det har vi teke tak i og aktørane har endra praksisen sin. Fleire lov- og forskriftsendringar har vore på høyring og vil bli følgde opp. Daglegvaretilsynet og Konkurransetilsynet har fått meir midlar til arbeidet sitt med daglegvare og vi er i full gong med analysar om kjedene sine

eigne merkevarer vertikal integrasjon og kven som tener på prisaukane i bransjen.

Stortinget er orientert om 10-punktspanen blant anna i skriftlege svar på spørsmål og vurderingar om representantforslag. Tiltak som har hatt budsjettkonsekven-

sar er lagt fram for Stortinget på vanleg måte. Det same vil gjelde for tiltak som eventuelt vil krevje lovendringar. I Prop. 1 S (2023–2024) Nærings- og fiskeridepartementet er fleire av tiltaka i tipunktspanen omtalt.

SPØRSMÅL NR. 171

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 23. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Howdan vil regjeringen sikre at de relokaliserte fra Italia, Hellas og Kypros har et reelt beskyttelsesbehov?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har besluttet å delta i en frivillig relokaliseringssordning i Europa, og derfor ta imot 200 asylsøkere til Norge. Undertegnede forstår det slik at de 200 relokaliserte skal føre til en tilsvarende reduksjon av kvoteflyktninger. Kvoteflyktninger gjennom FN-systemet har et avklart beskyttelsesbehov. Personer som har migrert over Middelhavet har i varierende grad behov for beskyttelse. Norge må bruke ressursene på å hjelpe mennesker som faktisk har et reelt beskyttelsesbehov. Det bør også legges til rette for å hente personer med et begrenset behov for familiegjenforening.

Svar:

Norge har i år deltatt i den midlertidige, frivillige solidaritetsmekanismen (Voluntary Solidarity Mechanism) for relokalisering av asylsøkere fra middelhavsland med store irregulære ankomster av migranter. Mekanismen ble initiert av Europakommisjonen i juni i fjor.

Norge satte av 200 plasser på årets kvote for overføringsflyktninger og annen byrdedeling til dette. Plassene ble fordelt på 75 plasser hver til Italia og Hellas, og 50 plasser til Kypros. Mens plassene for asylsøkere i Hellas og Kypros er fylt opp, klarte Italia bare å fremme søknader for to personer som var i tråd med kriteriene Norge hadde satt.

Siden plassene ble tatt fra kvoten satte vi kriterier om at aktuelle kandidater for relokalisering måtte være fra land med høy sannsynlighet for innvilgelse av asylsøknad. I instruksen departementet sendte til UDI (GI-17/2022 Relokalisering av asylsøkere til Norge – midlertidig soli-

daritetserklæring for middelhavslandene) fremgikk det at aktuelle nasjonaliteter var Syria, Somalia, Jemen, Eritrea, statsløse og Tyrkia. Innenfor disse landgruppene ville vi prioritere enslige mødre, kvinner, familier med mindreårige barn og/eller personer med bånd til Norge.

Fordi Italia bare fant to kandidater som var aktuelle å vurdere, gitt våre kriterier, orienterte jeg EUs innenrikskommisær, Ylva Johansson, om at vi vil bruke de rundt 75 ubrukte relokaliseringsplassene til ordinær gjenbosetting av flyktninger.

I forslaget til Pakten om migrasjon og asyl som nå forhandles om i EU, er det forslag om muligheter for relokalisering av asylsøkere i noen situasjoner som del av en solidaritetsmekanisme. Norge bindes ikke av denne solidaritetsmekanismen, men det legges opp til at vi skal ha mulighet til å delta frivillig. Dette vil vi vurdere senere i prosessen. Først må arbeidet med pakten ferdigstilles i EU.

SPØRSMÅL NR. 172**Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 31. oktober 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden forklare hvordan det er mulig å gi kommunene mer styring over dimensjonering, kapasitet og opptak i barnehagene uten at det svekker foreldrenes mulighet til å velge barnehage?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens barnehagestrategi "Barnehagen for en ny tid" skriver regjeringen at «kommunene må ha styringsrett når det gjelder godkjenning av barnehager, opptak, dimensjonering og kapasitet».

Dette har vekket sterke reaksjoner blant mange foreldre, som mener mer kommunal styring vil gå utover foreldrenes frihet til selv å velge den barnehagen de ønsker for sitt barn. – Det er ikke kommunen som vet hva det enkelte barn trenger, det er foreldrene, sa barnehageforelder Marianne Borgenvik Kveseth til NRK.no 17. oktober.

Sammen med en annen mor, Madeleine Reiersølmoe, har Kveseth overlevert 11 000 underskrifter til statssekretær Synnøve Mjeldheim Skaar (Ap) i Kunnskapsdepartementet.

Svar:

Tidligere i år la regjeringen fram strategien Barnehagen for en ny tid. Nasjonal barnehagestrategi mot 2030.

Her ble det varslet en gjennomgang av regelverket for finansiering og styring av barnehagesektoren. Dagens regelverk er tilpasset en tid der sektoren var under utbygging. Regjeringen er opptatt av å få på plass et regelverk for barnehagesektoren er tilpasset fremtiden, som tar dagens utfordringer i sektoren på alvor, og som stimulerer til økt barnehagekvalitet i årene som kommer.

Barnehagene er en viktig velferdstjeneste for barn i hele landet, og kommunen har et lovpålagt ansvar for å tilby barnehageplass. Derfor er det viktig at kommunene kan drive god styring av hele barnehagesektoren. Det gjelder både langsiktig kapasitet, ressursbruk og muligheten til å drive god og systematisk kvalitetsutvikling i alle barnehagene i kommunen.

Regjeringen tar sikte på å sende et lovforslag på høring innen utgangen av 2023. Regjeringen er opptatt av at foreldre fortsatt skal ha et mangfold av barnehager å velge mellom. Slik barnehagestrategien synliggjør, ønsker da også regjeringen at kommunene skal få bedre mulighet til å kunne prioritere ideelle barnehager for å kunne ivareta et mangfoldig barnehagetilbud. Jeg kan imidlertid allerede nå forsikre både representanten og foreldre om at regjeringen skal beholde valgfriheten til foreldrene. Vi vil videreføre kommunens plikt til å legge til rette for en samordnet opptaksprosess, og kommunen skal legge stor vekt på foreldrenes ønsker og behov ved selve opptaket.

SPØRSMÅL NR. 173**Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen****Besvart 25. oktober 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Statsråden sier i forbindelse med Fosen-saken at regjeringen vil legge til rette for reindriften på Fosen, også sett i ett generasjonsperspektiv.

Mener statsråden at regjeringen skal legge til rette for økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig familiebasert samisk reindrift på Fosen, jmf. reindriftsloven og hurdalsplattformen 2021-2025, og kan statsråden love at

staten vil legge konkrete forslag på bordet i de pågående meklingene, eller i et forvaltningsvedtak, som får slutt på menneskerettsbruddet?

BEGRUNNELSE:

Fosen saken. Jeg vil tro dette begynner å bli en kjent sak for statsråden.

Svar:

Regjeringen jobber med å finne løsninger som sikrer rettighetene til reindriftssamene på Fosen. Regjeringens oppfølging av Fosen-saken følger to spor: et forvaltningssmessig spor og et meklingsspor.

Meklingen gir partene et større handlingsrom til å kontrollere utfallet av saken og finne løsninger som sikrer reindriftas bærekraft over tid. Det er i utgangspunktet reindriftsutøverne og vindkraftselskapene som er part-er i meklingen. Staten er imidlertid også villig til å bidra dersom det er tiltak på statens hånd som kan medføre at

partene kan bli enige om en endelig avtale som sikrer at rettighetene etter SP artikkel 27 er ivaretatt. En minnelig løsning gjennom meklingssporet vil kunne gi et raskere utfall, som sikrer reindriftas rettigheter i et generasjonsperspektiv. Jeg vil understreke at det konkrete innholdet i meklingene er fortrolig.

Ansvar for å sikre reindriftas rettigheter hviler uansett på staten. Behovet for nye forvaltningsvedtak vil avhenge av innholdet i en ev. avtale mellom partene. Dersom meklingen ikke fører fram, vil vi følge opp saken ved å fatte nye vedtak.

SPØRSMÅL NR. 174

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over rettsaker som er EØS-relevante på Justis- og beredskapsdepartementets område og som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen, inkludert når de ble vedtatt i EU?

Svar:

Departementets oversikt over utestående rettsaker bygger på EFTA-databasen over EU- og EØS-rettsaktene, og inkluderer rettsaker som har begynt å gjelde i EU, men som ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Følgende rettsaker i oversikten (per 13. oktober) er vurdert som EØS-relevante av departementet:

- Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1148 av 20. juni 2019 om markedsføring og bruk av utgangsstoffer for eksplosiver, om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006 og om oppheving av forordning (EU) nr. 98/2013. Rettsakten ble vedtatt 20. juni 2019.
- Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2021/784 av 29. april 2021 om håndtering av spredning av terrorrelatert innhold på internett. Rettsakten ble vedtatt 29. april 2021.
- Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1979 av 31. august 2022 om fastsettelsen av format og etablering av databaser for å kommunisere informasjonen referert til i artikkel 18 (1) og 21 (3) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/18 (EU) om kontroll med faren for storulykker med farlige stoffer og oppheving av Kommisjonens gjennomførings-

beslutning 2014/895/EU. Rettsakten ble vedtatt 31. august 2022.

- Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2022/1999 av 19. oktober 2022 om ensartede framgangsmåter ved kontroll av veitransport av farlig gods (kodifisering). Rettsakten ble vedtatt 19. oktober 2022.
- Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2023/733 av 3. april 2023 som utpeker Felleskapets testhus for radioutstyr og leker i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1020. Rettsakten ble vedtatt 3. april 2023.
- Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2023/1096 av 2. juni 2023 om regelmessig innsamling og oppdatering av data om ulykker knyttet til bruk av pyrotekniske artikler. Rettsakten ble vedtatt i 2. juni 2023.
- Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2023/1198 av 21. juni 2023 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/68/EF om innlands transport av farlig gods for å tillate visse nasjonale unntak. Rettsakten ble vedtatt 21. juni 2023.

Departementets oversikt viser i tillegg tre rettsaker på JDs område der det foreløpig ikke er tatt endelig stilling til EØS-relevans:

- Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1937 av 23. oktober 2019 om vern av personer som varsler om brudd på EU-lovgivningen. Rettsakten ble vedtatt 23. oktober 2019.
- Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2020/1828 av 25. november 2020 om adgang til å bringe inn saker for

å ivareta forbrukernes kollektive interesser og om ophevelse av direktiv 2009/22/EF. Rettsakten ble vedtatt 25. november 2020.

- Kommisjonsbeslutning (EU) 2023/1338 av 28. juni 2023 om sikkerhetskravene som skal oppfylles av euro-

peiske standarder for visse barneprodukter og relaterte produkter i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2001/95. Rettsakten ble vedtatt 28. juni 2023.

SPØRSMÅL NR. 175

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 27. oktober 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Vil staten ved kommunal- og distriktsdepartementet oppfylle forpliktelsene fra rettsforliket i 2009 mellom staten og AS Killingen om etablering av ny broforbindelse til Killingen, herunder at staten skal "sørge for en sikker atkomst" innen en måned etter fjerning av eksisterende broforbindelse dersom den eksisterende broforbindelsen er fjernet etter krav fra staten?

BEGRUNNELSE:

I rettsforliket fra 2009 mellom staten og AS Killingen ble det inngått en avtale om fjerning av eksisterende bro/landfeste fra fastlandet til Killingen, og at staten skulle bekoste en ny permanent bro som gir allmennheten tilgang på Killingen.

Staten har nå fått medhold i at eksisterende broforbindelse skal fjernes senest 15. januar 2024. I rettsforliket fra 2009 forpliktet staten seg til å sikre en trygg atkomst til og fra Killingen senest én måned etter at eksisterende broforbindelse er fjernet, jfr. punkt 4.3 i forliket:

"Ved fjerning av eksisterende broforbindelse etter krav fra staten før det er etablert en ny broforbindelse, plikter staten så snart som mulig, og senest innen 1 måned fra dato for fjerning av eksisterende broforbindelse, å sørge for sikker atkomst til og fra Killingen for fastboende og hyttebrukere, inntil ny broforbindelse etableres. Dersom sikker atkomst etableres i form av en kabelferge kan AS Killingen når som helst kreve å få kjøpe denne av staten til kostpris, slik at denne også kan benyttes av leietakere."

Ettersom det kun er kort tid til eksisterende forbindelse blir fjernet, så aktualiseres avtalen fra 2009. Spørsmålet er derfor om staten har tenkt til å oppfylle sine forpliktelser, som jeg oppfatter at er todelt. For det første å opprette en trygg atkomst som raskt som mulig og senest en

måned etter at eksisterende bro er fjernet, og dernest å bygge en ny, permanent bro til Killingen.

Jeg ber derfor om bekreftelse på at:

1. staten vil stå ved sine forpliktelser om ny midlertidig atkomst
2. at midlertidig atkomst vil være ferdig og tilgjengelig senest en måned etter at eksisterende bro er fjernet
3. at staten står ved sine forpliktelser om å sørge for en ny, permanent broforbindelse som åpner Killingen for allmennheten

Videre er det interessant å hvilken tidsplan staten legger til grunn for etablering av ny permanent broforbindelse.

Svar:

Etter at H.M. Kongen frasa seg disposisjonsretten til hele Bygdø kongsgård i 2004, overtok staten ansvaret for blant annet området Bygdøy Sjøbad. Dette området var den gang privatisert og forsøplet.

Staten har brukt mye ressurser på å sette i stand området. Det er etablert ny strand, turstier, parkeringsplass og andre publikumsfasiliteter. I tillegg har staten forlenget en festekontrakt for KNS, som driver seilskole for barn og unge i området, og gitt mulighet for utvikling av dette tilbudet videre.

Det er fortsatt arealer ved Bygdøy Sjøbad som kan tilrettelegges for publikumsformål, og dermed øke allmennhetens tilgang til strandsonen. En av årsakene til at dette ikke er gjennomført, er en årelang konflikt med Sjøsenderet Killingen AS, som har tilhold på øya Killingen. Dette leieforholdet utløper ved årsskiftet 2023/2024.

Ved årsskiftet 2004/2005 anla Sjøsenderet Killingen AS en bro fra Killingen til Bygdøy Sjøbad. Broa ble anlagt uten nødvendige offentlige tillatelser og uten statens samtykke. Den er stengt for allmennheten og bruken reguleres av Sjøsenderet Killingen AS.

Senere, i 2012, fikk Sjøsenderet Killingen AS et privatretslig rettsgrunnlag for den nevnte broa. Det skjedde i form av et tidsbegrenset ekspropriasjonsinngrep som varer frem til 31. desember 2023. Sjøsenderet Killingen AS eier og disponerer broa, og har bekreftet at selskapet vil fjerne den i januar 2024 - umiddelbart etter selskapet leiekontrakt utløper og selskapet avvikler sin aktivitet i området. Dette er også fastslått i en rettskraftig dom fra Oslo tingrett 29. juni 2023.

Et grep for å legge til rette for ordnede forhold for bruken av sundet mellom Killingen og Bygdøy Sjøbad, og tilgangen til fastland for brukerne av øya Killingen, var rettsforliket fra 2009 mellom staten og AS Killingen, som er grunneier av øya Killingen. Rettsforliket legger blant annet til grunn at det skal etableres en ny fastlandsforbindelse lenger nord i sundet for dagens bro, og at en ny bro skal være åpen for allmennheten. I 2012 ble det vedtatt reguleringsplan for Bygdø kongsgård, som sier det samme. Dette er også stadfestet i kulturminnefredningen, som ble vedtatt samme år.

Staten har siden den gang jobbet for å etablere en ny permanent fastlandsforbindelse, og det er gjennomført flere forprosjekt. Dette arbeidet er blitt motarbeidet av AS Killingen, blant annet ved at selskapet ikke har bidratt til å sikre arealer på Killingen til ilandføring av ny bro. Siden 2013 har AS Killingen isteden leid ut - til Sjøsenderet Killingen AS - de arealene der en fastlandsforbindelse i 2009 var avtalt å kunne ilandføres. Staten er senere blitt nektet adgang til disse arealene av Sjøsenderet Killingen AS, noe som har gjort at det ikke har vært mulig å etablere en ny permanent fastlandsforbindelse.

Det er min oppfatning at staten har forholdt seg lojalt til rettsforliket, og at det er forhold på AS Killingens side, som har ført til at det fortsatt er noe usikkerhet rundt

etablering av en ny fastlandsforbindelse. Staten har overfor AS Killingen erklært at forliket fra 2009 er misligholdt. Dette ble gjort våren 2023.

Høsten 2021 inngikk AS Killingen og KNS avtale om utleie av de samme arealene på Killingen, som Sjøsenderet Killingen AS i dag leier. Leieavtalen med KNS løper fra 1. januar 2024. Staten er nå i konstruktiv dialog med både AS Killingen og KNS om etablering av en ny fastlandsforbindelse, som skal plasseres i tråd med gjeldende reguleringsplan.

Som ny leietaker på øya Killingen, sitter KNS i førersetet for å realisere dette, og kan innpasse tiltaket i sine egne planer for den videre bruken av leieområdet. KNS har allerede igangsatt en prosess mot Oslo kommune etter plan- og bygningsloven, og staten er i dialog med KNS om dette. Staten vil på sin side bidra til at den omsøkte fastlandsforbindelsen kan ilandføres på Bygdøy Sjøbad, både midlertidig i en overgangsfase og permanent.

For å få tilgang til arealer på øya Killingen for ilandføring av en ny fastlandsforbindelse, tok staten i august 2021 rettslige skritt med krav om ekspropriasjon av veirett på det arealet som Sjøsenderet Killingen AS i dag leier på Killingen. Staten fikk medhold i jordskifteretten høsten 2022, men Sjøsenderet Killingen AS valgte å anke saken til lagmannsretten.

Først i rettsforlik av 18. oktober 2023 mellom staten og Sjøsenderet Killingen AS ble den sistnevnte rettsprosessen avsluttet. I rettsforliket er det blant annet bestemt at staten skal få tilgang til et areal for en ny fastlandsforbindelse innen 15. januar 2024. Dagens bro skal Sjøsenderet Killingen AS fjerne senest 1. februar 2024. Det åpner for et tidsvindu for å kunne anlegge en ny fastlandsforbindelse før dagens bro fjernes.

SPØRSMÅL NR. 176

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 27. oktober 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I følge Nærings- og fiskeridepartementet sin budsjettproposisjon for 2024 (side 78), arbeider departementet med en plan for reiselivet som skal rette søkelyset mot berekraftig utvikling, heilårlege arbeidsplassar, kompetanse, marknadsføring, destinasjonsutvikling og verdiskaping i heile landet.

Vil denne reiselivsplanen bli ferdigstilt i 2024, og vil planen bli lagt fram for Stortinget?

Svar:

Reiselivsnæringen er en viktig fremtidsnæring for Norge. Næringen bidrar til verdiskaping, arbeidsplasser og aktivitet over hele landet. Regjeringen har derfor store

ambisjoner for reiselivet i Norge. Nærings- og fiskeridepartementet arbeider i samarbeid med berørte departementer med et veikart for reiselivsnæringen, som planlegges ferdigstilt tidlig i 2024. I veikartet vil regjeringen belyse muligheter og utfordringer for norsk reiseliv, og beskrive hvordan vi arbeider for å legge til rette for en mer bærekraftig og lønnsom reiselivsutvikling. Veikartet skal være en løypemelding som viser status for pågående prosesser og tiltak på ulike innsatsområder. Målgruppen for veikartet er først og fremst næringsaktører og andre interessenter i reiselivet, og vi legger ikke opp til at dokumentet skal fremmes for Stortinget. Når det gjelder oppfølging av konkrete tiltak i veikartet, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Reiseliv blir videre den femte eksportsatsingen i regjeringens eksportreform Hele Norge eksporterer. Satsingen skal bidra til økt eksport og bidra til en mer konkurransedyktig reiselivsnæring som både er mer bærekraftig og lønnsom. Nasjonalt eksportråd har startet på oppgaven med å utvikle forslag til innhold i eksportsatsingen, sammen med næringslivet. Nasjonalt eksportråd vil levere en rapport med forslag til innhold i eksportsatsingen til Nærings- og fiskeridepartementet innen våren 2024. Jeg vil deretter vurdere innholdet i rapporten fra eksportrådet, og følge opp satsingen i tett samarbeid med virkemiddelapparatet og næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 177

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 27. oktober 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I følge Nærings- og fiskeridepartementet sin budsjettproposisjon for 2024 (side 141), ga Regelrådet 35 høyringsuttaler i 2022 til forslag om nytt regelverk som vedkjem næringslivet. Av disse 35 forslaga meinte Regelrådet heile 28 var for dårleg utgreia (gult eller rødt lys).

Kor mange av desse 28 forslaga til nytt regelverk vart endra i tråd med Regelrådet sine innspel?

Svar:

Regelrådet går gjennom om lag 300 høyringssaker med verknader for næringslivet kvart år, for deretter å gå grundigare inn i utvalde saker. Talet på raude, gule og grøne saker frå Regelrådet varierer. Ei auke i talet på raude saker treng ikkje å tyde på at det er forverring i det samla bilete av utgreiingar. Det kan være tilfeldige svingingar.

Regelrådet ga 35 høyringsuttaler i 2022, fordelt med 16 raude, tolv gule og sju grøne. Av dei 28 sakene Regelrådet ga raud og gul uttale til, er 15 saker vedtatt (lover) eller stadfesta (forskrifter). I desse sakene kan det vere mogleg å sjå om forslaga til nytt regelverk vart endra i tråd med Regelrådet sine innspel, men berre i dei sakene der det ligg føre offentleg tilgjengelege avgjerdsdokument og der ansvarleg departement/direktorat har dokumentert korleis dei har følgd opp Regelrådets uttale i desse.

Sju av dei vedteke sakene er lovsaker. Det ligg føre offentleg tilgjengeleg avgjerdsdokument (lovproposisjon og innstilling) i alle desse sakene. Regelrådets uttale er kommentert i grunnlagsdokument for avgjerder i fire av dei sju sakene. I ei av desse sakene er det aktuelle departementet ueinig i Regelrådets kritikk om at forslaget ikkje er utgreidd godt nok. I dei tre andre sakene kommenterer det aktuelle departement Regelrådets kritikk og tek den til etterretning. Korleis Regelrådets kritikk er følgd opp er ofte vanskelegare å lese ut av proposisjonane.

Åtte av dei vedteke sakene gjeld fastsetting av forskrifter. Det ligg føre offentlege avgjerdsdokument (brev om forskriftsfastsetting eller liknande) i berre to av disse sakene. Regelrådets uttale er omtalt av ansvarleg direktorat i ei av dei to sakene. Det er ikkje krav om at det skal offentliggjeras avgjerdsdokument i forskriftssaker. På grunn av dette er det vanskeleg å vurdere effekten av Regelrådets og andre høyringsinstansars uttaler i forskriftssaker.

13 saker er ikkje ferdigbehandla. Her er det naturleg nok ikkje mogleg å sjå kva som er effekten av Regelrådets uttale.

Regelrådets sporing av saker der dei har uttalt seg gjer berre eit avgrensa bilete av utsegnene til rådet. Ein viktig indirekte effekt av Regelrådets innspel er at seinare saker frå same regelverksprodusent forhåpentleg er betre greidd ut, og at departement eller direktorat har lært noko av uttalen. Ein annan effekt kan vere at det blir gjort

tilleggsutgreiingar etter høyring av problemstillingar som Regelrådet og andre har påpeika.

Effektane av eit regelråd er noko ein vil sjå over tid. Rådet meiner at det er framgang i kvalitet på dei utgreiingane som ligg til grunn for dei mange forslaga til nytt regelverk som blir lagt fram kvart år. Dei store regelprodusentane gjer gjennomgåande eit betre arbeid og fylgjer betre opp dei krava som ligg i utgreiingsinstruksen no enn for få år sidan. Dette meinte også dei uavhengige ekspertane som

gjekk gjennom og evaluerte rådets aktivitetar og resultat i 2021. Rådet melder og at det blant regelprodusentane er interesse for å møte rådet og diskutere kva som kan gjerast for å forbetre utgreiingar om nytt regelverk.

I det internasjonale samarbeidet mellom regelråd blir det meir og meir tydeleg at det fyrst og fremst er småbedriftene som har nytte av eit regelråd som vurderer om reguleringar og krav til bedriftene er for omfattande og kostbare.

SPØRSMÅL NR. 178

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 30. oktober 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Det vises til mitt spørsmål til finansministeren 17. november 2022, angående regelverket for refusjon av MVA for utenlandske turister som handler i Norge. I besvarelsen 22. nov skrev statsråden at man la opp til å sende endringer i regelverket på høring første halvår i 2023.

Hva er status på dette arbeidet?

Svar:

I mitt svar 22. november 2022 på skriftlig spørsmål 421 om saken uttalte jeg at jeg la opp til at et forslag til endrin-

ger i regelverket som legger til rette for digitale løsninger sendes på høring i løpet av første halvår 2023.

Dette arbeidet er av ulike grunner blitt forsinket. I arbeidet har det blant annet kommet opp behov for å se noe nærmere på om og i tilfelle hvordan tilsvarende ordninger er gjennomført i enkelte andre land. Og som påpekt i mitt tidligere svar, er det utfordrende å finne en løsning som gir en god avveining mellom forenklingshensyn og kontrollhensyn.

Det er ikke lenger realistisk å få til en høring i løpet av 2023. Jeg tar sikte på høring i løpet av neste år, fortrinnsvis i løpet av første halvår.

SPØRSMÅL NR. 179

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Automatisering og kunstig intelligens kan gi effektiviseringsgevinster i politiet. Det forutsetter at politiet har ressurser og lovmessig adgang til å utvikle og teste nye teknologiske løsninger.

Mener statsråden at det lovmessige grunnlaget politiet har i dag er godt nok til å utnytte mulighetene ny te-

knologi som kunstig intelligens gir, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å utvide politiets mulighet til å utvikle bruk av kunstig intelligens?

Svar:

Den teknologiske utviklingen går raskt. Det er viktig at politiet både har ressurser til å utvikle nye teknologiske løsninger og er underlagt et regelverk som er tilpasset bruk av slike løsninger, slik at etaten kan holde tritt med den digitale utviklingen i samfunnet. Dette er nødvendig både for effektiv kriminalitetsbekjempelse og for god og effektiv løsning av andre deler av politiets samfunnsoppdrag.

Gjeldende regelverk muliggjør i stor grad at politiet allerede i dag kan utvikle og teste nye teknologiske løsninger. Politiet har allerede tatt i bruk automatisert saksbehandling og beslutningsprosesser på flere områder. I den nokså nylig vedtatt bestemmelsen i politiregisterloven om behandling av åpent tilgjengelig informasjon til etterretningsformål, er bruk av automatiserte analyseverktøy angitt som et aktuelt verktøy for PSTs utarbeidelse av analyser og etterretningsvurderinger. Bestemmelsen har foreløpig ikke trådt i kraft.

Jeg er i dialog med politiet om deres vurderinger av og behov for utvikling av teknologiske løsninger og systemer som benytter ny teknologi, også kunstig intelligens. Politidirektoratet er gjennom tildelingsbrevet bedt om å løfte problemstillinger og eventuelle behov for regelverksendringer som måtte dukke opp i arbeidet med pågående digitaliseringsprosjekter, til departementet. Fra departementets side arbeides det kontinuerlig med å sikre et oppdatert regelverk som er tilpasset ny teknologi. Blant annet vurderer vi innspill fra direktoratet til lovendringer som muliggjør bruk av helautomatiske avgjørelser på spesifikke områder.

Utvikling, testing og bruk av kunstig intelligens er fortsatt i en tidlig fase. Som beskrevet i Prop. 1 S vil jeg prioritere at politiet, PST og påtalemyndigheten skal vurdere bruk av ny teknologi som kunstig intelligens og stordata som kan gi økt kvalitet og effektivitet i deres oppgaveløsninger. Det forventes at ny teknologi vil utfordre dagens rammevilkår og at det vil være behov for regelverksendringer for å regulere bruken av kunstig intelligens i politiet. Ved reguleringen nasjonalt må det ses hen til pågående regelverksutvikling internasjonalt. Effektiv regulering av kunstig intelligens krever internasjonale løsninger. I EU og Europarådet arbeides det med et felles regelverk for bruk av kunstig intelligens, som vil påvirke reguleringen av kunstig intelligens i Norge. Norge deltar i Europarådets arbeid, og vi følger også arbeidet i EU tett.

Digitalisering, både ved økt bruk av automatisering og kunstig intelligens, vil kunne gi effektiviseringsgevinster i politiet. Utvikling av teknologiske løsninger til politiets oppgaveløsning er imidlertid ressurskrevende. Politiet har i dag mye utdatert teknologi og har begrenset mulighet til å utvikle nye løsninger og kapasiteter før det er gjort vesentlige oppgraderinger av infrastruktur og foreldede systemer. En hovedprioritering for politiet i 2024 er derfor å sikre trygg og stabil drift av IT-infrastrukturen. Dette er avgjørende, både for å sikre god operativ evne, mer effektiv kamp mot kriminalitet, adekvat beredskap og for å kunne tilby bedre forvaltningstjenester til innbyggerne. Regjeringen foreslår derfor i statsbudsjettet for 2024 å øke politiets bevilgning med 35,5 mill. kroner til å drifte IT-løsninger i 2024.

SPØRSMÅL NR. 180

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 27. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Uværet Hans viste oss behovet for en sterk satsning på Rørosbanen for å ha to fungerende jernbanelinjer mellom midt Norge og Østlandet. Elektrifisering av Rørosbanen har lenge vært diskutert.

Ser ministeren behovet for å elektrifisere Rørosbanen og vil han sørge for at dette prioriteres i første perioden av nasjonal transport plan som legges frem neste år?

Svar:

Jernbanedirektoratet leverte nylig en Konseptvalgutredning (KVU) for reduserte utslipp av klimagasser fra jernbanen (KVU Green), på bestilling fra Samferdselsdepartementet. KVUen omfatter Nordlandsbanen, Rørosbanen, Raumabanen og Solørbanen, som er de banestrekningene som ikke er elektrifiserte, og der fossil diesel benyttes som energibærer.

Hovedanbefalingen i KVUen er at en delelektrifisering av Nordlandsbanen har større miljøeffekt (reduert CO₂) enn en elektrifisering av Røros- og Solørbanen, men

at usikkerhet knyttet til teknologiutviklingen likevel kan tale for at elektrifisering av Røros- og Solørbanen prioriteres først. KVUen anbefaler også at det gjøres en vurdering av hvordan nytten av elektrifisering kan økes gjennom å tilrettelegge for overført trafikk fra vei til jernbane, noe som vil redusere klimagassutslipp fra transportsystemet ytterligere. Et aktuelt tiltak i den forbindelse kan være å innføre retningsdrift for kombigodstog mellom Hamar og Støren, hvilket innebærer elektrifisering av Røros- og Solørbanen. Retningsdrift vil si å benytte et ringnettverk av to baner til å kjøre nordover på en bane og sørover på den andre banen. På denne måte kan to enkeltsporstrækninger tilnærmet fungere som et dobbeltspor for å øke den samlede kapasiteten.

KVUen skal nå gjennom en ekstern kvalitetssikring før beslutning i regjeringen om det skal gjennomføres tiltak, og hvilket konsept som eventuelt skal legges til grunn for videre planlegging i et forprosjekt. Den eksterne kvalitetssikringen er planlagt ferdigstilt tidlig i januar 2024.

I mandatet for KVUen inngikk ikke en vurdering av behovet for omkjøringsmuligheter (redundans). Dette har, som Stortingsrepresentanten er inne på, fått økt oppmerksomhet etter erfaringene med stengte banestrek-

ninger og veier som følge av ekstremværet i august. I sitt oppdaterte forslag til prioriteringer i neste Nasjonale transportplan (NTP 2025-2036), påpeker Jernbanedirektoratet og Bane NOR at det er ønskelig å sette i gang med vurderinger snarlig, for å belyse hvilke muligheter som ligger i en opprusting av eksempelvis Rørosbanen, og at det i lys av behovet for redundans kan være aktuelt å starte med en elektrifisering av Rørosbanen før delelektrifisering av Nordlandsbanen. Dette behovet er ikke unikt for følger av ekstremvær, men kan knyttes til samfunnssikkerhet generelt, der vern og restitusjonsevne mot andre uønskede hendelser er viktig.

Samferdselsdepartementet har nå mottatt et oppdatert tallgrunnlag for regjeringens prioriteringsarbeid, men det er viktig å påpeke at det ikke er slik at transportvirksomhetenes faglige innspill og forslag til prioriteringer er en fasit. Regjeringens transportpolitikk skal ta hensyn til både klimamål, naturvern, beredskap, en rettferdig fordeling av ressursene, og ikke minst balansere innsatsen på samferdselsområdet opp mot tilstanden i norsk økonomi. Spørsmålene som mange har, vil først få sine svar når regjeringen legger fram NTP 2025-2036 våren neste år.

SPØRSMÅL NR. 181

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 31. oktober 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over rettsakter som er EØS-relevante på Nærings- og fiskeridepartements område og som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen, inkludert når de ble vedtatt i EU?

BEGRUNNELSE:

EU er Norges største handelspartner, og Norge påvirkes i stor grad av det som skjer i unionen. Innlemmelse av rettsakter er sentralt for å ivareta og utvikle Norges relasjon til vår viktigste handelspartner.

Svar:

EØS-avtalen er av avgjørende betydning for norsk næringsliv og verdiskapingen i norsk økonomi. Den gir norsk næringsliv tilgang til et stort marked og bidrar til at våre

bedrifter har forutsigbare rammebetingelser og konkurransevilkår i hele EØS-området.

Fordi vi gjennom EØS-avtalen har felles regelverk kan for eksempel vår sjømat passere grensen inn til EU uten å bli kontrollert for mattrygghet. Norske bedrifter og norske forskningsmiljøer får også mulighet til å ta del i den industrielle delen av det grønne skiftet. EØS-avtalen åpner for deltakelse i EUs programmer som retter seg mot blant annet bedrifter, forskning og innovasjon, forbrukere, utdanning, romvirksomhet, digitalisering og helse. I sum bidrar dette til norske bedrifters konkurransevne.

Regjeringen fører en aktiv Europapolitikk hvor vi følger opp våre forpliktelser under EØS-avtalen samtidig som vi utvikler samarbeidet med EU på nye områder, som utvikling av strategiske industrielle partnerskap med EU og utvalgte EU-land.

For å besvare spørsmålet om rettsakter som er EØS-relevante på Nærings- og fiskeridepartements om-

råde har jeg også innhentet informasjon fra fiskeri- og havministeren.

På Nærings- og fiskeridepartementets område er det identifisert 37 antatt EØS-relevante rettsakter vedtatt fra april 2009 til og med juni 2023, som av ulike årsaker foreløpig ikke har blitt inkorporert i EØS-avtalen. 26 av disse rettsaktene ble vedtatt i 2021 eller tidligere. Fra norsk side ligger til rette for at 17 av disse kan inkorporeres innen utgangen av året.

De 37 rettsaktene fordeler seg på følgende måte:

- Maritim politikk og kystutvikling - 23 rettsakter, hvorav 16 knytter seg til skipsinspeksjon
- Konkurransopolitikk, statsstøtte og offentlige anskaffelser - åtte rettsakter, hvorav to gjelder offentlig støtte, en gjelder offentlige anskaffelser og fem gjelder konkurranseområdet

- Selskapsrett og standardisering - tre rettsakter som gjelder hhv. grenseoverskridende omdannelser, fusjoner og fisjoner, kjønns sammensetning i selskapers styre og endring av standardiseringsforordningen

- Fritt varebytte – tre rettsakter vedrørende markedstilsyn og produktsamsvar

Rettsaktene, med vedtakelses- og ikrafttredelsesdato fremgår av vedlegg 1.

I tillegg er det på matområdet tett samarbeid om EØS-arbeidet mellom Nærings- og fiskeridepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks og matdepartementet og Mattilsynet. NFD står som medansvarlig på 57 rettsakter pr. utgangen av september 2023, se vedlegg 2. Av disse er det 12 som er fra 2021 eller tidligere, mens 45 er nye rettsakter fra 2022/2023.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/dok15-202324-0181-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 182

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 26. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren gi en detaljert gjennomgang for planlegging og prosjektering av ny E39 mellom Lyngdal Vest og Ålgård, og synliggjøre hvor mye midler Nye Veier må ha i årene fremover for at prosjektet ikke stopper opp?

BEGRUNNELSE:

Byggingen av ny fire felts E39 mellom Kristiansand og Stavanger er kommet godt i gang, og vi ser gode resultater mellom Kristiansand og Mandal.

Resten av veistrekningen på E39 mellom Mandal og Ålgård er gryteklar. Strekningen er svært ulykkesbelastet og veistandarden tilsier at det er et stort behov for oppgradering til ny firefelts motorvei. Det er bra at det i statsbudsjettet legges opp til en økning på 400 millioner mer enn i fjor. Min bekymring er at de økte midlene som Nye Veier har fått går bort i den økte prisveksten, uten at det blir mer vei av disse. Det er viktig å få på plass finansiering og forutsigbarhet i det videre arbeidet med byggingen av ny fire felts E39.

Svar:

Nye Veier overtok i 2016 ansvaret for E39 mellom Kristiansand og Ålgård som en del av sin oppstartsportefølje. E39 er i dag en del av en større portefølje som Nye Veier har ansvaret for å planlegge, bygge og drifte. Nye Veier sitt mandat er å prioritere prosjekter etter samfunnsøkonomisk lønnsomhet, der de beste prosjektene bygges ut først. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet baserer seg på både prissatte og ikke-prissatte analyser og vurderinger.

Strekningen E39 mellom Kristiansand og Ålgård hevder seg godt i konkurransen om å bli prioritert. Det er gjennomført et omfattende planarbeid som har ført til store kostnadsbesparelser og økt nytte for trafikantene. Prosjektene på strekningen bidrar betydelig til bedre trafiksikkerhet og gir spesielt god reduksjon i reisetid. Ferdig utbygd vil reisetiden reduseres med 50 %.

Nye Veier er i gang med utbyggingen av strekningen. Prosjektene Kristiansand - Mandal, Mandal øst - Mandal by er ferdigstilt. Prosjektet Lyngdal øst - Lyngdal vest ferdigstilles i 2025. Prosjektet mellom Mandal og Lyngdal er ferdig regulert og første del av strekningen er planlagt utlyst denne vinteren. Videre vestover er detaljreguleringssplan for Lyngdal - Kvinesdal til sluttbehandling innevæ-

rende høst og detaljregulering av strekningen Eigersund - Bjerkreim starter opp kommende vinter.

For bevilgningen over kap. 1321 Nye Veier AS, post 70 Tilskudd til Nye Veier AS legger ikke Samferdselsdepartementet føringer knyttet til fordelingen av midlene

mellom de ulike strekningene det er inngått avtale om å bygge ut. Aktiviteten i Nye Veier reguleres i inngåtte avtaler mellom selskapet og Samferdselsdepartementet. Ansvar for å prioritere mellom de ulike strekningene i Nye Veiers portefølje er tillagt selskapet.

SPØRSMÅL NR. 183

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 31. oktober 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvorfor vil ikke regjeringen gi offentlige og private skoler lik finansiering når elevtall og antall klasser er likt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens forslag til endringer i finansieringssystemet for privatskoler tar ikke høyde for at små skoler har en større personalkostnad. De aller fleste privatskolene med rett til statstilskudd er kombinerte skoler (1. til 10. klasse). Skolestørrelser og skoletype må hensyntas når man sammenligner og beregner tilskudd. Det blir umulig å opprettholde en forsvarlig lærertetthet i private skoler med regjeringens budsjettforslag. Steinerskoler, Montessoriskoler og kristne friskoler må alene bære det foreslåtte kuttet.

Svar:

Regjeringen ønsker et godt og rettferdig finansieringssystem for private skoler, som skal legge til rette for at det kan drives privatskoler. Samtidig skal finansieringen av offentlige og private skoler være rettferdig, og det er gjennomsnittlige driftsutgifter per elev i den offentlige skolen som ligger til grunn for tilskuddet. Regjeringens forslag om å endre beregningspraksisen for private kombinerte barne- og ungdomskoler er en nødvendig opprydning for at enkelte privatskoler ikke skal få langt mer i tilskudd enn de skal ha. Det å fortsette dagens praksis vil bety å bruke fellesskapets midler til å gi enkelte privatskoler betydelig høyere tilskudd enn andre privatskoler.

Det har over lang tid vært bred politisk enighet om at skolene skal få et tilskudd som tilsvarer 85 prosent av gjennomsnittsutgiftene per elev i den offentlige skolen. De resterende 15 prosentene kan skolene selv velge å hente inn i form av skolepenger.

Regjeringens forslag tar høyde for at små skoler har høyere utgifter per elev enn store skoler, fordi skolene har noen faste utgifter uavhengig av hvor mange elever skolen har. Med regjeringens forslag til ny tilskuddsmodell og endret beregningspraksis, vil private grunnskoler fortsatt få kompensert for smådriftsulemper. Det betyr at en liten skole med regjeringens forslag får et langt høyere tilskudd per elev enn en stor skole.

Med regjeringens forslag vil de fleste private grunnskolene også få et tilskudd per elev som er høyere enn opplæringsutgiftene til vertskommunen som skolen ligger i. Dette skyldes at tilskuddsmodellen kompenserer godt for smådriftsulemper, samtidig som privatskolene har færre elever enn offentlige skoler.

SPØRSMÅL NR. 184**Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 30. oktober 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Er det villet politikk å begrense tilskudd til friskolene i så stor grad at det nærmest blir umulig å drive en forsvarlig skole?

BEGRUNNELSE:

Konsekvensen av regjeringens forslag til endringer i finansieringssystemet for privatskoler er at friskoler med elever i 1. til 10. klasse får redusert tilskuddet årlig med kr. 5 millioner, tilsvarende mellom 5 og 6 årsverk. Det vil føre til betydelig svekket mulighet til en forsvarlig og god undervisning, og med stor sannsynlighet også nedleggelse av hele, eller deler av skoler.

Svar:

Regjeringen ønsker supplementert til den offentlige skolen, og vil legge til rette for at det kan opprettes og drives private skoler. Samtidig skal finansieringen av offentlige og private skoler være rettferdig, og det er gjennomsnittlige driftsutgifter per elev i den offentlige skolen som ligger til grunn for tilskuddet. Regjeringens forslag om å endre beregningspraksisen for private kombinerte barne- og ungdomsskoler er en nødvendig opprydning for at enkelte privatskoler ikke skal få langt mer i tilskudd enn det som er intensjonen bak tilskuddsmodellen. Det å fortsette dagens praksis vil bety at enkelte privatskoler betydelig høyere tilskudd enn andre privatskoler med samme elevtall.

Private skoler som er kombinerte barne- og ungdomsskoler, har over tid fått beregnet mer tilskudd enn det finansieringsmodellen skulle tilsi. Privatskoler blir kompensert for smådriftsulemper gjennom tilskuddet, men kombinerte barne- og ungdomsskoler har blitt kompensert for smådriftsulemper to ganger.. Etter departementets vurdering, er ikke praksisen i tråd med intensjonen til finansieringsmodellen.

Målet med tilskuddsmodellen er at tilskuddet til privatskoler skal speile utgiftene i den offentlige skolen på en best mulig måte. Private skoler godkjent etter privatskoleloven får et statstilskudd som skal tilsvare 85 pst. av gjennomsnittlige utgifter per elev i den offentlige skolen. De resterende 15 pst. av tilskuddsgrunnlaget kan skolene ta i skolepenger. Dette prinsippet har det vært bred politisk enighet om over lang tid.

Med regjeringens forslag fortsetter private grunnskoler å få 85 pst. av et tilskuddsgrunnlag per elev, og skolene blir kompensert godt for smådriftsulemper. Etter endringene vil de fleste private grunnskoler fremdeles få et tilskudd per elev som er høyere enn opplæringsutgiftene til vertskommunen som skolen ligger i.

Departementets gjennomgang tyder på at økonomien til private grunnskoler i hovedsak god. Mange privatskoler tar ingen eller svært lave skolepenger. Regjeringen foreslår en overgangsordning på fem år for at endringene ikke skal bli for brå og skolene skal få tid til å tilpasse seg ved å redusere utgiftene eller øke inntektene fra skolepenger.

SPØRSMÅL NR. 185**Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 30. oktober 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Kan jeg be om en oversikt over rettsaker som er EØS-relevante på Landbruks- og matdepartements område og som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen, inkludert når de ble vedtatt i EU?

BEGRUNNELSE:

EU er Norges største handelspartner, og Norge påvirkes i stor grad av det som skjer i unionen. Innlemmelse av rettsaker er sentralt for å ivareta og utvikle Norges relasjon til vår viktigste handelspartner.

Svar:

Matområdet er omfattende og utgjør nærare 35-40 % av rettsaktane som kvart år vert teke inn i EØS-avtalen. Mattilsynet og matdepartementa (LMD, HOD og NFD) handsamar årleg ca. 250-300 rettsakter. I tillegg vert det årleg handsama ca. 100 rettsakter som vert innlemma etter såkalla forenkla prosedyre. Saksporteføljen er i kontinuerleg endring. Samstundes som rettsakter vert innlemma kvar månad, kjem det heile tida nye rettsakter inn for vurdering. Sidan saksportefølja er stor, vil det til ein kvar tid vere ein del saker til vurdering og i prosess for innlemming.

Dei tre oversiktene som er lagt ved syner alle rettsaktene som er aktuelle for innlemming i EØS-avtalen på område som ligg under Landbruks- og matdepartementet akkurat no. Den eine lista syner kva slags rettsakter som ligg til vurdering på EFTA-sida. Dei andre to syner kva slags rettsakter som, etter klarering på EFTA-sida, er sendt over til EU. Etter at EU har klarert rettsaktene kan dei innlemmast i EØS-avtala.

For mange av rettsaktene på listene har Landbruks- og matdepartementet eit felles ansvar saman med Helse- og omsorgsdepartementet og/eller Nærings- og fiskeridepartementet. Dette gjeld særleg på veterinær- og fôrområdet og på næringsmiddelområdet. («veterinary issues», «feedingstuffs» og «foodstuffs»).

Oversiktene har ei kolonne der det står «compliance date», som er datoen for når regelverket skal gjelde

i EU-medlemsstatane. Om det står N/A (not applicable) i denne kolonnen gjeld det eit forslag til rettsakt som ennå ikkje er endeleg vedteke i EU.

EØS-relevant regelverk skal i prinsippet, så langt det er mogleg, gjelde samstundes for EU- og EFTA-statane. Innlemming av ei rettsakt i EØS-avtalen kan likevel fyst skje etter at EU har vedteke rettsakta. Formelt sett er det artikkel 102 nr. 1 i EØS-avtalen som regulerer dette; rettsakter skal innlemmast så nært som mogleg i tid etter at dei er vedteke i EU. Det er ikkje nedfelt nokon konkret frist. I praksis er det slik at vurdering og innlemming skal følgje visse prosedyrar både på EFTA- og EU-sida og det tek normalt minimum fire månader å få rettsakter på plass i EØS-avtala.

Det kan til slutt nemnast at regjeringa rapporterer to gonger i året til Stortinget på alle EU-rettsakter som er aktuelle for innlemming i EØS-avtalen. Denne rapporteringa gjev oversikt over alle saker på alle område.

Vedlegg 1:

Oversikt over saker på matområdet og TBT til vurdering:

Vedlegg 2:

Oversikt over saker på matområdet sendt over til EU

Vedlegg 3:

Saker på TBT-området sendt over til EU

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/dok15-202324-0185-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 186

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 27. oktober 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvilke planer har statsråden for oppfølging av utfordringer og forslag til tiltak i NOU 2023: 20 Tegnspråk for livet?

BEGRUNNELSE:

Tidligere denne uken ble NRK Tegnspråknytt sin sending avlyst. Kanalen meldte om at årsaken var at det ikke var tilgjengelig tolk. Tidligere i år ble NOU 2023: 20 Tegnspråk for livet lagt fram. Utvalgets overordnede vurdering var at det kreves et krafttak for å styrke tegnspråket. I kultursektoren kan det argumenteres for å fremme tegnspråk for språkets egen skyld. I helsesektoren og opplæringssektor-

en må norsk tegnspråk fremmes på måter som sikrer individet rett til helsehjelp og rett til likeverdig utdanning.

Utvalget foreslår seks løft for å verne og fremme norsk tegnspråk. Det foreslås også en rekke tiltak for å sørge for at vi får det løftet som skal møte de utfordringene tegnspråklige møter i dag. En av utfordringene hørselshemmede og døve tolkebrukere opplever at de begrenses av vansker med å få tak i tolk utenom ordinær arbeidstid. Nå senest illustrert gjennom at tegnspråklige ikke kunne følge nyhetssendingen.

Mange, både tegnspråklige og tolker, har pekt på at vilkårene for tegnspråktolker ikke er gode nok. Tolkene i Akademikerforbundet har gjennomført en undersøkelse

som viste at lønns- og arbeidsvilkårene er så dårlige at tre av fire frilanse tegnspråktolker vurderer å slutte eller har sluttet som tolk.

Svar:

Kultur- og likestillingsdepartementet mottok 13. juni 2023 NOU 2023: 20 Tegnspråk for livet. Forslag til en helhetlig politikk for norsk tegnspråk. Utredningen er sendt på høring fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Fristen for å levere høringssvar er 15. januar 2024.

Kultur- og likestillingsdepartementet er det koordinerende departement i denne saken og vil sørge for at ut-

valgets vurderinger og tiltak blir vurdert. Det er de enkelte departementene som ut fra sitt sektoransvar skal vurdere tiltak på sitt fagområde. Utvalget har foreslått tiltak på en rekke sektorområder. Forslag som berører tilgang til tolk etter folketrygdloven, er Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvar å vurdere og eventuelt følge opp på egnet måte.

Det konkrete arbeidet med oppfølging av tiltak i NOU-en starter etter at høringen er avsluttet, slik at innspill fra høringsinstansene kan brukes til å supplere, eventuelt korrigere, kunnskapsgrunnlaget som er lagt fram i utredningen.

SPØRSMÅL NR. 187

Innlevert 19. oktober 2023 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 25. oktober 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

På hvilke måter vil statsråden sørge en fortsatt satsing på rusmiddelforskningen, og har statsråden planer om å opprette et rusmiddelprogram i Forskningsrådet eller styrke den samfunnsvitenskapelige rusmiddelforskning på annen måte for å nå egne uttalte satsinger på området?

BEGRUNNELSE:

Rusmiddel- og tobakksbruk er blant de viktigste modifierbare risikofaktorene for tap av friske leveår og død i Norge, og bidrar til betydelig sosial ulikhet i befolkningen. Slik bruk og relaterte problemer er sentralt i flere store satsninger fra regjeringen, som Forebyggings- og behandlingsreformen på rusfeltet og Nasjonal alkoholstrategi. Siden SIRUS ble innlemmet i FHI, har samfunnsvitenskapelig rusmiddelforskning gått gjennom betydelig nedbemanning. I forbindelse med omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen skal nå flere gjenværende forskere flyttes til Helsedirektoratet fra FHI, mot faglige råd fra FHI, fagforeninger og interessegrupper. Forskning er en forutsetning for vellykket implementering og evaluering av satsningene.

Svar:

Bruk av rusmidler påfører berørte personer betydelige problemer og lidelser, og samfunnet omfattende omkostninger hvert år. Samtidig vet vi at dette er folke-

helseutfordringer som kan påvirkes og begrenses med treffsikre politiske grep. Det forutsetter bl.a. at vi forstår hva som er situasjonen for rusområdet og hva som rører seg i form av nye trender og utviklingstrekk. Til det trenger vi beslutningsgrunnlag som oppdaterte og pålitelige data og forskning, samt økt utveksling av slik informasjon på alle nivåer. Videre er det nødvendig med kunnskap om ulike påvirkningsfaktorer og internasjonale strømninger som har og kan ha betydning for bruk og skadeomfang.

De nevnte endringene i ansvarsfordeling mellom Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet vil samle fagmiljøer for bedre utnyttelse av ressurser og fagkompetanse, samt gi et skarpere organisatorisk skille mellom helseforvaltningens kjerneoppgaver – myndighet-sutøvelse, tilsyn og kunnskapsproduksjon. Formålet med omorganiseringen er ikke å redusere den samlede ressursbruken, men å oppnå gevinster i form av blant annet:

- Bedre støtte til kommunene
- Bedre utnyttelse av helsedata
- Tettere kobling mellom digitaliseringsarbeidet og tjenesteutviklingen
- Større synergier mellom det brede folkehelsearbeidet og arbeidet i helse- og omsorgstjenestene

Endringene, som også enhetene med ansvar for rusmiddelspørsmål omfattes av, vil bidra til at Helsedirektoratet rendyrkes som en utvidet og mer helhetlig myndighetsetat med «følge-med» og rådgivningsfunksjoner innen hele helse- og omsorgstjenesten. Folkehelseinstituttet rendyrkes som en mer spisset kunnskapsetat med ansvar

for kunnskapsoppssummeringer og forskning. Forskning vil fortsatt være en viktig og vesentlig del av samfunnsoppdraget til instituttet – herunder også rusforskning.

Det foreligger per i dag ingen planer om å opprette et rusmiddelprogram i Forskningsrådet. Budsjettformålene (tidligere omtalt som program) som finansieres fra Helse- og omsorgs-departementet gjennom Forskningsrådet, kan imidlertid finansiere rusmiddelforskning både innenfor forebygging/folkehelse og tjenesteforskning, samt innen behandling/rehabilitering/ klinisk forskning. Dette bidrar blant annet til mer tverrfaglig forskning og

forsknings-samarbeid. Det er viktig at forskere innenfor rusfeltet søker om midler når det er utlysninger i Forskningsrådet og at de når opp i den nasjonale konkurransen som skal sikre kvalitet og nytte til det beste for brukeren og tjenesten.

Når det gjelder spørsmålet om å styrke den samfunnsvitenskapelige forskningen på annen måte, vil en eventuell styrking av slik forskning i tilfelle først bli varslet i den kommende forebyggings- og behandlingsreformen, eller i forbindelse med de årlige budsjettforslagene.

SPØRSMÅL NR. 188

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 26. oktober 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Kommunal- og distriktsdepartementet stanser IKEAs varehusplaner på Delijordet i Vestby kommune.

Vil statsråden gjøre det samme for Thalleåkeren i Bodø?

BEGRUNNELSE:

Den 19. oktober vedtok kommunal- og distriktsdepartementet midlertidig statlig bygge- og deleforbud for forretningsområde på Delijordet i Vestby kommune med hjemmel i plan- og bygningsloven § 13-4, jf. § 13-1 første ledd. Departementets begrunnelse er at det er tvilsomt om den foreslåtte arealdisponeringen i tilstrekkelig grad følger opp regjeringens nye og skjerpede jordvernstrategi.

Rønvikjordene i Bodø er et av Nord-Norges største sammenhengende landbruksareal. Etter mange tiår med bit for bit-nedbygging utgjør området rundt 800 dekar med landbruksareal i drift.

I kommuneplanens arealdel 2022-2033 er det ett område som fortsatt er avsatt til byutviklingsformål. På Thalleåkeren, som utgjør ca. 40 dekar, har Bodø/Glimt igangsatt planarbeid for å bygge nytt stadion. Det skjer samtidig som Bodø fra ca. 2029 vil få tilgang til store sentrumsnære arealer til byutvikling i bydelen Hernes når nye Bodø Lufthavn står klar.

Forslag til detaljregulering for Bodø/Glimts stadionprosjekt ble lagt på høring høsten 2022, med høringsfrist 5. november. Noe endelig forslag til plan er enda ikke lagt frem til politisk behandling.

Undertegnede mener Rønvikjordene, med sin utstrekning og betydning for landbruket i Bodø og Salten, kan sammenlignes med Delijordet. At det finnes alternative bynære utbyggingsområder tilsier at departementet, også her, må vurdere om det foreligger «særlige grunner» for å vedta et midlertidig statlig bygge- og deleforbud. På den måten vil departementet kunne gjøre den samme vurderingen av om området bør tilbakeføres til LNFR-formål som man har gjort i forbindelse med IKEAs planer i Vestby.

Svar:

Generelt ønsker eg ikkje å kommentera pågåande plansaker som er under handsaming hos kommunane, slik denne saka fortsatt er. Eg kan likevel gje litt opplysningar om saka.

Kommuneplanen for Bodø, som ligg til grunn for forslaget til detaljreguleringsplan for Thalleåkeren, sett av området til utbyggingsformål. Dette var ein del av ei heilskapleg løysing, kor andre areal med matjord blei tilbakeført til landbruks- natur og friluftsføremål. Då saka var på høyring vurderte statsforvaltaren at jordvernet samla sett var tilstrekkeleg ivareteke. Kommuneplanen blei vedteke 16.06.2022, berre nokre månadar før reguleringsplanen for Thalleåkeren blei sendt på høyring.

Forslaget til detaljregulering for prosjektet som blir omtala som Bodø Storstue blei heller ikkje møtt med motsegn frå statsforvaltaren då det var på høyring hausten 2022. Hovudgrunnen til det er at forslaget var i tråd med den nyleg vedtekne kommuneplanen for Bodø.

Etter plan- og bygningslova er det kommunane som er planstyresmakt, og avgjer arealbruken i kommunen. Plansystemet skal vere føreseieleg, slik at reguleringsplanar kan leggja kommuneplanen sitt arealføremål til grunn. Når regionale og nasjonale omsyn tilseier det, kan statsforvaltarane og andre statlege styresmakter fremja motsegn innanfor eige ansvarsområde. I denne saka er det altså ikkje fremja motsegn til forslaget om utbygging på Thalleåkeren ut frå jordvernomsyn, verken på kommuneplan- eller reguleringsplannivå.

Plan- og bygningslova opnar for at departementet kan gjera om på kommunale planvedtak som er i strid med nasjonale interesser. Innkalling av planen for handsaming i departementet er ein sikkerheitsventil som blir brukt med stor varsemd.

Basert på dei opplysningane eg har no, ser dette ut til å ha vore ein føreseieleg planprosess kor omsynet til jordvern har vore grundig vurdert. Det er uansett ikkje aktuelt å vurdere å innkalle planen så lenge han ikkje er vedteken i kommunen.

SPØRSMÅL NR. 189

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 24. oktober 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hos NRK kan vi 16. oktober lese at Helse Sør-Øst, Unilabs' største kunde, mener praksisen med å benytte rumenske leger kan vere i strid med loven. Likevel har Helsetilsynet avsluttet sitt tilsyn. I svar til meg 6. mars var statsråden tydelig praksisen skulle ryddes i.

Vil statsråden nå ta ansvar for å sikre at lovligheten i dette følges opp, og hva gjør hun for å hindre at slike kontrakter inngås igjen?

Svar:

Jeg vil innledningsvis fremheve at tilsynsmyndigheten er faglig uavhengig når det gjelder hvordan de utøver tilsyn. Det er derfor ikke naturlig at jeg går inn i enkeltsaker.

Formålet med tilsyn er etter helsetilsynsloven å bidra til å styrke sikkerheten og kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten og befolkningens tillit til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten. Dette formålet vil være et tolkningsmoment i vurderingen av rammene for plikten til å utøve forsvarlig tilsyn, både når det gjelder prioritering av hvor tilsynsressursene rettes og valg av tilsynsmetodikk og virkemidler.

Tilsynsmyndighetene kom i denne saken til at de ikke fant det nødvendig verken ut fra et pasientsikkerhetsperspektiv eller et tillitsperspektiv med en videre tilsynsmessig oppfølging.

Like etter at Helse Sør-Øst RHF ble kjent med saken, påla de Unilabs å avslutte avtalen med underleverandøren i Romania. Helse Sør-Øst RHF har videre gått gjennom saken og beskrevet hva de, som ansvarlig for

tjenesten, har gjort for å rydde opp og sikre kvalitet for pasientene fremover. Unilabs har redegjort for sine risiko- og kvalitetssikrings-systemer, og ikke minst bekreftet at de har avsluttet samarbeidet med underleverandøren. Unilabs har opplyst at de ikke lenger benytter seg av radiologkonsulenter utenfor Norge. Den mulige pasientsikkerhetsrisikoen på grunnlag av disse forholdene ble dermed fra tilsynsmyndigheten ansett fjernet.

Jeg vil avslutningsvis vise til mitt likelydende svar på spørsmål nr. 166 til skriftlig besvarelse.

SPØRSMÅL NR. 190**Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Naomi Wessel****Besvart 26. oktober 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Vil statsråden ta vare på matjorda i Time kommune og sette byggingen av datasenter på Kalberg i bero, lik han gjorde i Vestby?

BEGRUNNELSE:

På Kalberg i Time kommune planlegges det å omdisponere 1200 dekar, hvorav 560 dekar er matjord, for å bygge datasenteret Green Mountain. I 2023 innførte Regjeringen et nytt mål for årlig omdisponering av matjord på 2000 dekar innen 2025. Byggingen av datasenteret i Time, vil dermed bety omdisponering av en betydelig del av disse 2000 dekarene.

I svar på Spørsmål fra representanten Geir Jørgensen 17.10.2023, skriver landbruksminister Geir Pollestad at å bygge ned så mye mark som i denne saken er i strid med nasjonale og regionale jordvernsinteresser, samtidig som han kom med en oppfordring til kommunepolitikere om å tilbakeføre mesteparten av det aktuelle jordbruksarealet til landbruksformål.

19.10 satt Regjeringen utbyggingen av IKEA i Vestby i bero for å ta vare på matjord. Til NRK uttalte statsråden at nedbyggingen handlet om nasjonal beredskap. Statsråden pekte også på jordvernsmålet om å begrense nedbyggingen av matjord til 2000 dekar årlig, og uttalte at.

«... her snakker vi om 70 dekar. Så det er klart det virker inn på at departementet griper inn i saken».

I størrelsesorden representerer byggingen av datasenter på Kalberg en mye større trussel mot matjord, men også mot natur og beitemark. Det vil være interessant å vite om statsråden også anser spørsmålet om nedbygging av matjord i Time kommune handler om nasjonal beredskap, og vil være villig til å bruke like aktive virkemidler her.

Svar:

Området det er snakk om er i arealdelen til kommuneplanen for Time kommune, vedteken i mai 2021, sett av til næringsføremål for verksemder som grunna stort energibehov må ligge i nærleiken av Fagrafell transformatorstasjon, og verksemder som kan nyttiggjere seg av restvarme frå kraftkrevjande industri.

Time kommune varsla i november 2021 oppstart av arbeid med områderegulering for Orstad Nord – Kalberg – Frøyland – Kvernaland. Det er forventa at eit forslag til

områderegulering vil bli sendt på høyring våren 2024 og ferdigbehandla hausten 2024. Samstundes er det òg igangsett arbeid med detaljregulering for den aktuelle eigedomen. Både områdereguleringa og detaljreguleringa er forventa vedtekne i 2024.

Det som gjer at saka no har fått særskild merksemd, er at tiltakshavar har sendt søknad om å få oppføre eit næringsbygg på om lag 15 000 kvm BRA til datalagrings-senter innanfor området definert som NK1 i kommuneplanen for Time. Bygget det er søkt om utgjør et areal på om lag 8,2 dekar, og ligg på fulldyrka jord. Grunngevinga for søknaden er at tiltakshavar ønskjer å starte bygging av første bygning i påvente av at pågåande detaljregulering av eigedomen og områdereguleringa blir ferdigbehandla. Dispensasjonssøknaden er sendt til aktuelle styresmakter, mellom anna statsforvaltaren, med frist for å komme med fråsegn innan 13. november.

Eg forventar at både Time kommune og Statsforvaltaren i Rogaland vurderer omsynet til jordverninteressene i dei pågåande planprosessane, og legg vekt på å finna løysingar som reduserer omdisponeringa av dyrka mark. Både den oppdaterte jordvernstrategien og nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging gjev tydelege føringar om å ta vare på dyrka mark. På generelt grunnlag meiner eg òg at viktige og konfliktfylte spørsmål knytt til arealbruk bør takast gjennom ordinære planprosessar, og ikkje gjennom dispensasjon frå vedtekne planar. Ut over det ønskjer eg ikkje å blanda meg inn i saka så lenge det går føre seg lokale prosessar.

SPØRSMÅL NR. 191**Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan er utviklingen i antall unge gjengangere i Oslo politidistrikt i alderen 10-17 år i perioden januar-august for årene 2018-2023, for alle saker i alt, saker i alt utenom narkotika og saker med vold og mishandling, det bes også om tilsvarende oversikt for de med 10 anmeldelser, og det ønskes også tall for utviklingen i antall saker i alt og antall forhold i alt for å kunne se utvikling i gjengangernes andel av det totale antall saker og forhold?

Antall siktede personer i aldersgruppen 5–17 år (SSB):

	2018	2019	2020	2021	2022
Norge	7063	7430	7416	7986	7766
Oslo	930	1066	1068	1059	957

Informasjonen som etterspørres er i stor grad hentet fra den årlige rapporten om barne- og ungdomskriminalitet i Oslo – [barne-og-ungdomskriminalitet-i-oslo-2022.pdf \(politiet.no\)](#). Rapporten er utarbeidet av Oslo politidistrikt og Oslo kommune og inneholder en egen analyse av unge som begår gjentatt kriminalitet. I den siste utgaven

av rapporten med tall for 2022 kommer det frem at blant alle barn og unge i Oslo, er de aller fleste ikke registrert med noen kriminelle forhold. De fleste som er registrert med et kriminelt forhold, er kun registrert én gang i løpet av et år. Ikke alle blir tiltalt eller dømt, selv om de blir anmeldt. Det har vært en vesentlig nedgang i registrert barne- og ungdomskriminalitet i Oslo over tid.

Gjentatt kriminalitet er målt ved at mistenkte personer som i løpet av kalenderåret 2022 er registrert som

Svar:

Som følge av den korte tidsfristen har det ikke vært tid til å hente ut sammenlignbare tall for 2023. Oslo politidistrikt jobber med å analysere bakgrunnen for den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten i 2023. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det i 2022 var 957 personer som ble siktet i aldersgruppen 5–17 år med bosted i Oslo. På landsbasis var det 7766 personer i aldersgruppen 5–17 år som ble siktet for lovbrudd i 2022.

mistenkt i fire eller flere anmeldelser. I 2022 ble det totalt registrert 114 personer med gjentatt kriminalitet i aldersgruppen 10–17 i Oslo kommune. Dette er en nedgang fra 2021 på 12 personer. Sammenlignet med prepandemismittet er det en nedgang på 60. Antallet personer som er registrert med ti anmeldelser eller mer, har også minnet.

De lovbruddskategoriene som utgjorde de største andelene for aldersgruppen 10–17 år i Oslo i 2022, var vinning (29 %) og voldslovbrudd (25 %). Antallet vinningslovbrudd for aldersgruppen har gått ned over tid, mens voldslovbrudd økt. De fleste anmeldelsene i kategorien voldslovbrudd i Oslo med mistenkt i alderen 10–17 år, var kroppskrenkelse (208) og trusler (118).

SPØRSMÅL NR. 192**Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden nå omsider enig i at politiets budsjett for innværende år ikke har medført noen styrking av poli-

tiet i 2023, og at politiets kapasitet har blitt svekket siden regjeringen tiltrådte?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådens tidligere kommunikasjon om at politiet har blitt styrket siden regjeringen tiltrådte. Det vises herunder særlig til Politisk kvarter den 22.08.23, der uttalte statsråden at det har blitt 600 flere årsverk i politiet siden hun tok over og at dette er bra for nærpolitiet og beredskapen i hele Norge. Fremskrittspartiet har hele tiden hevdet at dette ikke er en korrekt virkelighetsbeskrivelse, og at politiet faktisk har blitt svekket siden regjeringen tiltrådte. Dette har også blitt kommunisert av Politiets Fellesforbund. Til tross for dette har statsråden hevdet at regjeringen har prioritert og styrket politiet. Det vises i forlengelsen av dette til mine skriftlige spørsmål nr. 2992 (2022-2023) og nr. 3034 (2022-2023).

Det vises videre til TV2s nettsak av 18.10.23 hvor politimesteren i Oslo uttrykker bekymring for konsekvensene politiets manglende ressurser kan få for politiets kapasitet i Oslo. Det hitsettes følgende av politimesterens uttalelser:

«Jeg er bekymret for at politiet mister oversikten i Oslo. At det blir mer utrygt å bo og leve her.

Politimester i Oslo, Ida Melbo Øystese, er urolig. De økonomiske rammene strekker ikke til, og nedbemanningen er et faktum.

Jeg er bekymret for at vi ikke greier å oppklare drap eller alvorlige voldshandlinger mellom kriminelle nettverk. At kriminelle nettverk får et større handlingsrom. At flere unge blir rekruttert.»

Statsråden uttaler seg også i den nevnte nettsaken hos TV2, og følgende uttalelser hitsettes:

«Vi må ta på alvor at politiet har fått mange nye ting de må tenke på. For eksempel gjengkriminalitet, store narkotikabeslag og økende kokainbruk blant unge, samtidig som det har vært en kostnadsvekst som har gjort politibudsjettene veldig krevende.

Mehl understreker likevel at politiet – som alle andre – må klare seg med de budsjettene de får, og at det er blitt mer krevende å legge statsbudsjett i en tid hvor alle i offentlig sektor opplever kostnadsveksten som vanskelig.»

Man kan gjerne diskutere årsakene som har ledet til svekkelsen av politiet – slik statsråden gjør i uttalelsene til TV2 – men det er en god forutsetning for en saklig debatt at det er enighet om de faktiske forhold.

Svar:

Arbeidet med å styrke politiet er kontinuerlig og pågående for regjeringen. I budsjettet for i år prioriterer vi å bruke ressurser på bedre lokale polititjenester og beredskap, og mindre på administrasjon og konsulenter. I tillegg har regjeringen gjennomført den største prioriteringen av poli-

tiet i et revidert nasjonalt budsjett som vi kjenner til, med en økning på 550 mill. kroner.

På tross av regjeringens styrkinger går politibemanningen noe ned sammenlignet med 2021 og 2022. Dette skyldes blant annet at det i 2021 og 2022 var en stor økning i ansatte i politidistriktene som følge av håndtering av pandemien (grenseoppdraget) i 2021 og håndtering av migrasjonsstrømmen fra Ukraina i 2022. Dette er midlertidige oppdrag som både er avvirket (grenseoppdraget) og som til dels er redusert i omfang (håndtering av migrasjonsstrømmen).

Selv om antallet politiårsverk har gått ned har den totale bemanningen i politiet inklusiv PST økt med om lag 340 årsverk fra september 2021 til september i år, noe som viser at regjeringen prioriterer politiet.

I statsbudsjettet for 2024 fortsetter regjeringen arbeidet med å styrke det lokale politiet i hele landet. 198 mill. kroner av den foreslåtte styrkingen på 500 mill. kroner (inkl. PST) skal blant annet gå til å opprettholde et høyt bemannings- og aktivitetsnivå i politidistriktene.

Jeg følger nøye med på utvikling i kriminalitetsbildet og den sikkerhetspolitiske situasjonen slik at regjeringen kan ta gode valg i forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet og den videre prioriteringen av politiet.

SPØRSMÅL NR. 193**Innlevert 18. oktober 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 27. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Regjeringspartiene og LO har i lang tid hevdet at jernbanereformen var feilslått og måtte endres på tilnærmet alle punkter.

Dette er jeg uenig i, men det ville vært interessant om statsråden kan gi en oversikt over hvilke områder og punkter der regjeringen har reversert jernbanereformen så langt, og hvilket arbeid som pågår for ytterligere reversering?

Svar:

Jeg mener jernbanereformens premiss om konkurranse ikke er rett middel for å sikre et best mulig jernbanetilbud for passasjerer og næringsliv. Regjeringen jobber for at jernbanen kan ta en større andel av både persontrafikk og godstrafikk i de markeder der jernbanen er godt egnet. Regjeringen har derfor igangsatt en rekke tiltak på flere områder, bl.a. gjennom enklere organisering, færre selskaper, en tydeligere ansvarsdeling og sterkere og bedre

statlig styring som sikrer at innsatsen blant virksomhetene trekker i samme retning.

Regjeringen har stanset konkurranseutsetting av persontogtrafikken og tildelt kontraktene om å kjøre persontogtrafikk på Østlandet direkte til det statlige eide transportselskapet Vy. Vi har stanset den planlagte konkurranseutsettingen av drift og vedlikehold av infrastrukturen, samtidig som vedlikeholdsselskapet Spordrift AS er ført tilbake til Bane NOR SF. Regjeringen har dermed stoppet konkurranse både i og på infrastrukturen. I tillegg vurderer regjeringen en sammenslåing av Vy og Flytoget.

Videre har jeg sendt på offentlig høring utkast til endringer i jernbaneforskriften. De foreslåtte endringene vil gi tydeligere rolle- og ansvarsdeling etter jernbanelovgivningen. Dette er tiltak jeg mener vil bidra til en bedre jernbane.

I sum gir dette et godt grunnlag for å styre sektoren i felles retning mot de målene regjeringen setter for jernbanen.

SPØRSMÅL NR. 194**Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 25. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg be om en oversikt over rettsaker som er EØS-relevante på Samferdselsdepartements område og som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen, inkludert når de ble vedtatt i EU?

Svar:

Regjeringen jobber aktivt for å få ned EØS-ettelseslepet. Samferdselsdepartementet er et departement som har ansvar for mye EØS-relevant regelverk og EU vedtar kontinuerlig nytt regelverk som vurderes for innlemmelse i EØS-avtalen på våre ansvarsområder. Det ligger i avtalens natur at det vil ta noe tid før regelverk som er vedtatt i

EU blir innlemmet i EØS. Forsinket innlemmelse i EØS-avtalen kan ha flere årsaker; dette kan skyldes både Norge og våre EØS-partnere, samt at saker er til diskusjon med EU-siden.

I Samferdselsdepartementet jobbes det fortløpende med å vurdere EØS-relevante rettsaker på våre ansvarsområder, og i henhold til SDs EØS-strategi er målsetningen at disse skal innlemmes i EØS-avtalen så raskt som mulig.

Vedlagt følger en detaljert oversikt over EØS-relevante rettsaker på departements område som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen pr. 23. oktober 2023. Her fremgår også dato for når de ble vedtatt i EU. De aller fleste sakene er saker som er vedtatt i EU i 2022 og 2023. Jeg gjør oppmerksom på at denne oversikten kun gir et «øyeblikksbil-

de», siden status endrer seg fortløpende ved at EU vedtar nye rettsakter og rettsakter innlemmes i EØS-avtalen. Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-0194-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 195

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 30. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Jeg viser til statsrådens svar på spørsmål 2586 og 2697, om stopp i planleggingsarbeid og arbeid med finansieringsanalyser for kommende bomprosjekt i påvente av ny NTP.

Er statsråden enig i at det er størrelsen på bompengebelastingen for trafikantene og ikke kostnadsutviklingen i prosjektene som skal avgjøre hvor mye størrelsen på «annen finansiering» (bompengene) skal utgjøre i prosjektene, og at dette er viktig å få avklart før NTP ferdigstilles?

BEGRUNNELSE:

Statsråden svarer på tidligere spørsmål

«at ikke alt arbeid med planlegging og forberedelser av nye prosjekt er satt på vent (...) herunder finansieringsanalyser i forbindelse med bompengeprosjekter.»

Likevel registreres det at Statens vegvesen setter arbeid med finansieringsanalyser på vent. Dette er særlig uheldig i store prosjekt med stor andel «annen finansiering» (bompenger), da dette også vil påvirke rammene for statlig del av finansieringen i NTP.

Jeg mener derfor det må være en prioritert oppgave og snarlig få avklart hvor stor bompengebelastningen vil bli for trafikantene i bompengeprosjekt.

Størrelsen på bompengene er ikke avhengig av endelige kostnadstall for prosjektene, men snarere hvor store bompengesatser som kan aksepteres lokalt og regionalt som grunnlag for bompengesøknaden de skal behandle og sende departementet.

Svar:

I arbeidet med ny Nasjonal transportplan 2025-2036 legges det til grunn at bompengepotensialet er bestemmende for bompengedraget i det enkelte prosjektet, forutsatt lokalpolitisk vilje. Dette i tråd med prinsippene lagt

ved behandlingen av St.meld. nr. 16 (2008-2009), jf. Innst. S. nr. 300 (2008-2009). Det innebærer en høy bompengandelen for prosjektene der potensialet er stort og det gis lokalpolitisk tilslutning til dette, mens bompengandelen vil være lavere i områder der bompengepotensialet er lavt.

Statens vegvesen har i sine innspill til prioriteringer i ny Nasjonal transportplan gjennomført oppdaterte vurderinger av bompengepotensialet for alle større prosjekter i sin portefølje. Den endelige fastsettelsen av bompengetakster og bompengedraget, også kjent som «annen finansiering», må imidlertid vurderes nærmere i hver enkelt bompengesak gjennom dialog med lokale og regionale myndigheter. For å kunne gjøre en slik vurdering, som danner grunnlaget for de endelige bompengedtakene og bompengeproposisjon til Stortinget, er det imidlertid nødvendig å først ha klarhet i om prosjektet blir prioritert i den nye transportplanen, samt avklare rammene for den statlige finansieringen av prosjektene i kommende budsjetter.

Det er mange faktorer som påvirker bompengedraget i et bompengeprojekt – som bl.a. takstnivå, utbyggingsperiodens lengde og tidspunktet for innfasing av statlige midler.

Hvor store bompengetakster som kan aksepteres lokalt og regionalt vil også være avhengig av nytten prosjektet har for trafikantene og næringslivet i det aktuelle området. Trafikantnyttene av prosjektet har videre betydning for trafikkgrunnlaget og trafikkutviklingen på den nye veien som igjen er avhengig av nivået på bompengetakstene.

I tillegg til ovennevnte er det viktig at flere bompengeprojekter i samme område kan ses i sammenheng siden bompengepotensialet for ett prosjekt vil kunne påvirkes av bompengefinansiering av et annet prosjekt i samme område. Det vil være lokale myndigheter som er nærmest til å vurdere om bompengebelastningen for trafikantene i det aktuelle området vil være akseptabel. Staten pålegger ikke bompenger.

Videre er det også et viktig prinsipp at endelig kostnadsanslag for et prosjekt, og bompengepotensialet, må bygge på et mest mulig oppdatert og riktig kostnads- og trafikkbilde når prosjektet tas opp til bevilgning i Stortinget.

Investeringsplanene i Nasjonal transportplan følger prinsippene for porteføljestyring. Lavere bompengandel enn først antatt i ett prosjekt vil, alt annet likt, innebære et økt statlig bidrag. Dette vil dermed innebære at andre prosjekter må nedprioriteres, nedskaleres eller ev. bygges med redusert utbyggingstakt.

SPØRSMÅL NR. 196

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 27. oktober 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Er det regjeringens foreløpige politikk at Norge skal verne minst 30 prosent av sine hav- og landområder i tråd med naturavtalen innen 2030, og hvis det ikke skal vernes minst 30 prosent i Norge, hvilke land mener statsråden da at skal stå for størsteparten av vernet i verden?

BEGRUNNELSE:

Norge forpliktet seg i 2022 til et globalt mål om å verne 30 % av verdens hav og landområder. Dette vernet skal være representativt. Hvor mye hvert enkelt land skal verne beror på forutsetningene landene har for å ta vare på natur. Land som Brasil vil for eksempel forventes å verne langt mer enn 30 % av sine landområder, og land som Singapore vil på den annen side ikke nødvendigvis ha like gode muligheter til å verne 30 % av sine landområder. For Norges del vil det være klare internasjonale forventninger til at vi verner minst 30 % av våre hav- og landområder ettersom vi er et naturrikt land med svært viktige naturområder, spesielt til havs, for verdens natur. Hvis ikke vi verner 30 % av vår natur lover det svært dårlig for viljen til andre land i sør om å gjøre det samme.

Regjeringen har kommet med svært sprikende meninger om hvorvidt Norge skal verne minst 30 % av sin natur eller ikke. Klima- og miljøministeren uttalte under Debatten 17.10.22 at målet om 30 % vern var et globalt mål som Norge skulle bidra til at ble oppnådd. Han svarte ikke på om vi skulle verne minst 30 % av våre landområder. Dette følger Olje og energidepartementets uttalelser i stortingsmeldingen for havbunnsmineraler som ble lagt frem i juni i år hvor det uttales:

«Departementet vil her bemerke at målet er globalt, hvilket innebærer at det ikke vil kreves at 30 prosent av norske land- og havområder bevares.»

Svar:

Det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold, eller naturavtalen, ble vedtatt 19. desember 2022 i Montreal i Canada på det 15. partsmøtet under FNs konvensjon om biologisk mangfold. Avtalen er et svar på utfordringer og drivere for tap av natur påvist av det internasjonale Naturpanelet. Avtalen fastsetter 4 langsiktige mål frem mot 2050, og 23 mål frem mot 2030. Målene handler om hvordan vi skal oppnå bærekraftig forvaltning av natur og bekjempe årsakene til nedbygging og skade på natur. Ett av målene er at minst 30 prosent av verdens areal på land og i havet er bevart gjennom vern eller andre effektive arealbaserte bevaringstiltak innen 2030.

Målene i naturavtalen er globale. Det gjelder også målet om minst 30 prosent bevaring. Det vil si at det er verdens land i fellesskap som skal oppnå målet, gjennom de enkelte landenes nasjonale politikk, sammen med internasjonale initiativer. Den globale naturavtalens suksess avhenger dermed av at hvert enkelt land bidrar.

Naturavtalen legger opp til at alle land skal legge fram oppdaterte handlingsplaner for naturmangfold innen neste partsmøte til konvensjonen høsten 2024. Handlingsplanene skal beskrive hvordan landene skal bidra til å gjennomføre de globale målene. Alle land forventes å utforme nasjonale mål, tiltak og virkemidler som bidrar til å oppfylle de globale målene.

Gjeldende norsk handlingsplan for naturmangfold er stortingsmeldingen Natur for livet (Meld. St. 14 (2015 – 2016)). Regjeringen har besluttet at Norges oppfølging av naturavtalen skal legges frem i form av en stortingsmelding i 2024. Stortingsmeldingen vil være Norges nye handlingsplan for natur. Meldingen vil også være regjeringens oppfølging av Stortingets vedtak fra mai 2021, hvor Stortinget ba

«regjeringen komme tilbake til Stortinget om oppfølgingen av det globale rammeverket for naturmangfold på egnet måte så fort som mulig etter at rammeverket er på plass».

I dag har Norge vernet 25,9 prosent av landarealet dersom vi regner med Svalbard og Jan Mayen (17,6 prosent av fastlandet og 69,1 prosent av landarealet på Svalbard og Jan Mayen). Videre har vi vernet om lag 4,5 prosent av norske havområder ved fastlandet, Svalbard, Jan Mayen og Bouvetøya. Andre effektive arealbaserte bevaringstiltak teller også med i det globale målet om minst 30 prosent bevaring. I Norge har vi flere typer av slike arealbaserte bevaringstiltak, som altså ikke er formelt områdevern, som her er aktuelle. Det er foreløpig ikke estimert presist hvor store arealer dette omfatter for Norges del.

I gjeldende handlingsplan (Meld. St. 14 (2015-2016)) er nøkkelbiotoper i skogbruket, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder, samt visse virkemidler i fiskeriforvaltningen, nevnt under omtalen av andre effektive arealbaserte bevaringstiltak under det daværende Aichimål 11 om 17 prosent bevaring.

Naturen fortjener et høyt ambisjonsnivå. I likhet med Parisavtalen, er naturavtalen laget slik at alle land skal bidra til å nå målene i avtalen. Akkurat hvordan Norge skal bidra til å nå de globale målene, inkludert målet om minst 30 prosent bevaring, vil vi avklare gjennom arbeidet med stortingsmeldingen. Den jobber vi med nå. Resultatet av dette arbeidet vil vi presentere i stortingsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 197

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 31. oktober 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva vil utenriksministeren gjøre for at advarslene og anbefalingene fra FNs menneskerettighetssystem og forpliktende internasjonale menneskerettighetskonvensjoner tas til følge og overholdes av britiske myndigheter i forbindelse med arrestasjonen av WikiLeaks-grunnlegger Julian Assange, og hva tenker ministeren om følgene for pressefriheten i Norge og Europa av USAs nye praksis med å straffeforfølge individer i Europa for publisering og kildebeskyttelse som til nå har vært normal praksis i vestlige, inkludert norske, medier?

BEGRUNNELSE:

Denne uken tildelte Norsk PEN Julian Assange Ossietzkyprisen 2023 for sitt kritiske pressearbeid og sin innsats med å varsle om kritikkverdige forhold i USA og de alliertes krigføring.

Storbritannia har åpnet for at Assange kan utleveres til USA, selv etter avsløringen om at CIA la planer for å drepe ham. USA ønsker å idømme Assange 175 års fengsel for publisering av dokumenter som avslører amerikanske krigsforbrytelser, tortur, ulovlig innblanding i andre land og drap på journalister.

New York Times har konkludert at det er vanskelig å skille juridisk mellom det Assange gjør og avisens egne journalistiske metoder: «å søke opp og publisere

informasjon som embetspersoner ville foretrukket å holde hemmelig, inkludert graderte nasjonale sikkerhetsspørsmål». Assange rettsforfølges altså for det samme som norske medier gjorde da de offentliggjorde WikiLeaks-dokumentene.

Det er mange autoritære stater som forfølger og mishandler sine egne varslere, journalister og utgivere. USA er imidlertid alene om bruke eget rettsvesen til å straffeforfølge utgivere fra andre land i andre stater, her i Europa, slik det nå skjer i Assange-saken. Om USA lykkes vil også andre autoritære stormakter følge deres eksempel og gå utover egne grenser for å straffe andre lands journalister.

Obama-administrasjonen valgte å ikke tiltale Assange fordi det ville være et angrep på pressefriheten. I likhet med Donald Trump ser imidlertid Biden-administrasjonen bort fra hensynet til pressefriheten.

Norske PEN, Amnesty International, Human Rights Watch, og ytringsfrihets- og andre menneskerettsorganisasjoner i Norge og verden mener utlevering av Assange utgjør en trussel mot pressefriheten.

Ifølge FNs torturekspert er heller ikke USA

«en trygg stat når det gjelder bruken av tortur i saker som gjelder nasjonal sikkerhet». FNs spesialrapportør for utenomrettslige henrettelser fastslår at Assange nå er utsatt for «[...] en reell risiko for alvorlig brudd på sine menneskerettigheter».

FNs arbeidsgruppe mot vilkårlig fengsling (UNW-GAD) har også krevd løslatelse av Assange.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar fra utenriksminister Anniken Huitfeldt på spørsmål fra Stortinget om Julian Assange, herunder svar av 20. desember 2021 og 18. april 2023 på spørsmål fra representanten Moxnes (R) og svar av 8. juli 2022 til representanten Nyholt (R).

Storbritannia er tilsluttet Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) og er dermed bundet av de samme menneskerettslige forpliktelsene som Norge på dette området. Spørsmål om utlevering er, som i Norge, gjenstand for domstolsbehandling og skal skje i tråd med EMK. Det er ikke naturlig for norske myndigheter å uttale seg om britiske rettsvesens og myndigheters behandling av spørsmålet om utlevering til USA. For øvrig forventer vi at både Storbritannia og USA overholder sine internasjonale menneskerettighetsforpliktelser i denne saken.

Ytringsfrihet og frie medier er under betydelig press i mange land. Dette henger sammen med en bekymringsfull global tilbakegang for demokratisk styresett og beskyttelse av menneskerettigheter. Derfor er det en prioritert sak for regjeringen å støtte innsats for ytrings- og pressefrihet, inkludert journalisters sikkerhet. En rekke norske og internasjonale organisasjoner får støtte til sitt internasjonale arbeid, deriblant Norsk PEN.

Norge jobber samtidig gjennom blant annet FNs menneskerettighetsråd, Europarådet og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) for å få medlemsland til å ivareta ytrings- og informasjonsfriheten og etterleve sine menneskerettighetsforpliktelser. Som et eksempel på hvordan OSSE jobber med utfordringer i regionen, besøkte OSSEs representant for pressefrihet Storbritannia i oktober i år for dialog med blant annet myndigheter, akademikere og sivilt samfunn.

SPØRSMÅL NR. 198

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil regjeringen redusere kvoten for overføringsflyktninger fra det foreslåtte nivået på 1 000 personer hvis antallet asylsøkere (eksklusiv ukrainere) overstiger 5 000 eller antallet ukrainere som kommer overstiger 20 000 som regjeringen har lagt til grunn i forslaget til statsbudsjett?

en av når vi nå foreslår å halvere antall kvoteflyktninger i 2024. I regjeringens forslag til statsbudsjett har vi vist til at det er stor usikkerhet knyttet til antall asylsøkere til landet. Vi må derfor være forberedt på at forutsetningene i statsbudsjettet på dette området kan endre seg.

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:49 (2023-2024) som statsråden reelt sett ikke besvarte, da hun kun ga en generell forklaring på hva som ligger til grunn for regjeringens forslag til statsbudsjett. Essensen i spørsmålet er altså om regjeringen vil redusere kvoten for overføringsflyktninger hvis forutsetningene for antallet asylsøkere fraviker fra det regjeringen har lagt til grunn.

Svar:

Som jeg viste til i mitt svar 13. oktober 2023 til Stortinget, mener regjeringen at FNs kvoteflyktningssystem er den tryggeste og mest rettferdige måten å motta flyktninger på, men at det samtidig er nødvendig å se nivået på kvoteflyktninger i sammenheng med nivået på antall asylsøkere. Det er dette prinsippet regjeringen har tatt konsekvens-

SPØRSMÅL NR. 199**Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 31. oktober 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å oppheve begrensningen på maksimalt antall år praksis, slik at flere kan få tilgang til fagbrev på jobb, gjennom hele yrkeslivet?

BEGRUNNELSE:

Opplæringskontorenes landsforening (OKL) har gitt innspill om at begrensningen på antall år praksis i faget for å kunne benytte seg av ordningen «Fagbrev på jobb» er et hinder for at flere tar fagbrevet. Overstiger man denne grensen må man melde seg opp som praksiskandidat (privatist). OKL viser til at en del som ønsker å ta en utdanning innen yrkesfag kan ha høy terskel for å oppsøke skole og eksamen, noe som fører til at mange ikke velger å gå veien til fagbrevet som privatist.

Utfordringene kan være at fagplanene er for mange og for kompliserte å forstå. Her kan opplæringskontorene bidra med faglig oppfølging og veiledning under læretiden og sikre at flere ser det som oppnåelig å starte på en vei mot fagbrev på jobb.

Det er blant annet mange ansatte innenfor helsesektoren og utdanningssektoren som har jobbet som assistenter uten fagbrev i mange år, men som med hjelp av opplæringskontorene kan få bistand til å ta fagbrev på jobb. Man får da løftet og formalisert kompetanse hos den enkelte ansatte, og arbeidsgiver får økt kompetanse og potensiell verdiskaping i sin bedrift.

En endring i begrensningen om antall år med praksis kan potensielt bidra til at flere både kan og velger å benytte seg av ordningen Fagbrev på jobb.

Svar:

Denne regjeringen er svært opptatt av å legge til rette for at flest mulig skal ha tilgang til opplæring og ha mulighet for å kvalifisere seg for arbeid eller videre studier gjennom hele livet. Det er viktig for den enkelte og det er viktig for samfunnet.

Det er mange voksne som har dårlige skoleerfaringer og som har høy terskel for delta i opplæring. Dette gjelder særlig de som er aktuelle for å ta et fagbrev. Derfor har det vært gjort mye de siste årene for å legge til rette for denne gruppen.

Voksne har tre veier til fagbrevet. Den ene er gjennom 2+2 ordningen, den andre er som praksiskandidat og den tredje er fagbrev på jobb. Disse ordningene retter seg mot

ulike grupper voksne og på den måten utfyller de hverandre.

2+2-modellen bygger på den ordinære lærlingmodellen vi kjenner for ungdom. Forskjellen for voksne er at den avkortes på bakgrunn av den enkeltes realkompetanse.

Praksiskandidatordningen er en gammel og tradisjonsrik ordning som retter seg mot voksne som har stått lenge i samme yrke. Dette er en privatistordning som forutsetter 5 år eller lenger allsidig praksis i faget, men innebærer ikke opplæring før avleggelse av fagbrevet.

Fagbrev på jobb ble etablert i 2018. Den tar hensyn til at mange i dagens arbeidsliv har stor mobilitet og har mer variert yrkeserfaring før de bestemmer seg for å ta et fagbrev. Fagbrev på jobb er en opplæringsordning som forutsetter lærekontrakt mellom den enkelte kandidat, virksomhet og fylkeskommune. Det er imidlertid et krav om ett års allsidig praksis i faget i fulltidsstilling for å inngå lærekontrakt.

Fylkeskommunene har ikke plikt til å tilby fagbrev på jobb. Selv de med rett til videregående opplæring kan ikke kreve at retten oppfylles gjennom denne ordningen. En voksen som ønsker å ta fagbrev på jobb må ta kontakt med fylkeskommunen for å høre om de kan tilby dette. Fylkeskommunen har derfor rett til å bare gi tilbud som praksiskandidat til de som oppfyller kravene til det. Det er heller ikke noen bestemmelser som sier at dersom en kandidat har 5 års praksis så skal tilbudet være praksiskandidat og ikke fagbrev på jobb. Det vil være en skjønnsvurdering i det enkelte tilfellet i den enkelte fylkeskommune.

Det er åpenbart at fagbrev på jobb når en viktig gruppe voksne som kan ha en høy terskel for å ta et fagbrev. For skoleåret 2019-20 var det 105 kandidater som tok fagbrevet etter denne ordningen. For skoleåret 2021-22 var tallet økt til 481, hvorav de fleste i helsefagarbeiderfaget.

Denne regjeringen har derfor økt bevilgningene til ordningen over flere år og vi ønsker fortsatt en styrking av den. I statsbudsjettet for 2024 har vi foreslått å bevilge 83,2 millioner kroner til fylkeskommunene for å stimulere til ytterligere bruk av fagbrev på jobb. Det er en økning på 23,2 millioner kroner fra 2023.

Regjeringens mål er at voksne som ønsker å ta et fagbrev skal få ta det etter de forutsetningene de har og etter den ordningen som passer best for den enkelte.

Samtidig vet vi at fagbrev på jobb praktiseres ulikt i fylkeskommunene. Derfor har vi også varslet i statsbudsjettet for 2024 at vi vil kartlegge praktiseringen av ordnin-

gen i de ulike fylkeskommunene for å vurdere om det er behov for å gjøre noen justeringer.

SPØRSMÅL NR. 200

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 27. oktober 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Det er ikke første gangen jeg stiller statsråden spørsmål om nytt strålesenter ved sykehuset Telemark.

Vil statsråden nå gi klar beskjed om at denne utbyggingen skal gjennomføres nå?

BEGRUNNELSE:

I 2016 vedtok Helse Sør-Øst at nytt strålesenter skulle bygges på sykehuset Telemark. Senest i styremøtet i september 2023 ble planene utsatt nok en gang. Dette skyldes selvfølgelig igjen at man tydeligvis ikke vil ta en endelig beslutning og at kostnadene har økt. Stadig nye forsinkelser og kostnadsøkninger gjør jo at man snart lurer på om det egentlig er vilje til å bygge ut sykehuset. Det er nå gått over 7 år siden vedtaket ble fattet, men fortsatt må man se langt etter anleggsmaskinene som skulle begynne jobben. Nå er både min og mange innbyggere i Telemarks tålmodighet tynnslitt, og tilliten til hvorvidt det faktisk er vilje til å bygge ut strålesenteret, sengepost og akuttsenter er borte.

Svar:

Jeg viser til mine svar 3. mai og 5. september i år. Stortinget bevilget lån i statsbudsjettet for 2022 til «Utbygging somatikk, Skien». Prosjektet innebærer akuttsenter, nytt kreftbygg med stråleterapi og nytt sengebygg. Jeg har på bakgrunn av spørsmålet innhentet ny informasjon om status i saken fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at analyser av kostnadskalkylene i forprosjektet viser en kostnad som overskrider styringsrammen for prosjektet med 50 pst. Det har derfor vært nødvendig å vurdere alternative løsninger for å kunne tilpasse seg den vedtatte rammen for prosjektet.

Styret i Helse Sør-Øst RHF behandlet økonomisk langtidsplan 2024-2027 i sitt møte 29. september i år. Her ble det foreslått tilpasninger i framdriften for flere større prosjekter. For prosjektet i Skien, Sykehuset Telemark HF, legger man til grunn at prosjektet gjennomføres trinnvis,

der etablering av stråletilbudet prioriteres og gjennomføringsfasen for sengebygget forskyves til 2026.

Helse Sør-Øst RHF har ansvar for å gjennomføre nødvendige investeringer i regionen og må sørge for at investeringsprosjektene er bærekraftige for det enkelte helseforetak og for regionen som helhet. Gjennom dette kan de legge til rette for at befolkningen, også befolkningen i Telemark, får gode og likeverdige helsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 201**Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 26. oktober 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden jobbe for at norske innbyggere og småtettsteder langs kysten ikke skal komme tapende ut av det reviderte avløpsdirektivet fra EU?

BEGRUNNELSE:

EU har lagt frem et nytt forslag til revidert avløpsdirektiv. Avløpsdirektivet er et minimumsdirektiv, som det ikke kan dispenseres fra og som er tilpasset land i Europa som har enn annen befolkningstetthet, geografi og topografi enn i Norge. Norge kjennetegnes av at en stor del av befolkningen bor spredt og med utslipp til et kystvann med rikelig oksygen, der Atlanterhavet er nærmeste nabo.

Mandag 16.oktober ble EUs klima- og miljøministre enige om et kompromiss om et strengere direktiv for utslipp for kloakk. Norge ønsket et slappere regler for småsteder langs kysten, men nådde ikke frem. Revisjonen av avløpsdirektivet er et gammelt direktiv som allerede er innarbeidet i EØS-avtalen og vil derfor omfatte Norge. I vedtaket fra EUs klima- og miljøministre på mandagen ønsket de at de nye strenge reglene skal omfatte tettsteder med mer enn 1 250 innbyggere. I dagens regelverk er grensen 2 000 innbyggere ved utslipp til ferskvann og 10 000 innbyggere for utslipp til sjø. Alle tettsteder med mer enn 1 250 innbyggere må bygge felles renseanlegg. I gjeldene direktiv har Norge benyttet muligheten om å klassifisere havområder som mindre følsomt område. Dette er fjernet i forslaget til revidert direktiv, og har heller ikke blitt tatt med videre etter forhandlingene i Ministerrådet. Dette vil føre til en kostnadsbombe for små tettsteder langs kysten i Norge, og økte kommunale gebyrer for innbyggerne i disse områdene.

Svar:

Arbeidet med det reviderte avløpsdirektivet er en sak med stor betydning for Norge. Et ambisiøst direktiv med strengere rensekrav er i utgangspunktet positivt, og vil bidra til å redusere forurensningen fra avløp til fjorder, elver og innsjøer. Samtidig ser jeg at gjennomføring av det reviderte direktivet kan være krevende, blant annet grunnet vårt spredte bosettingsmønster og utfordrende topografi. Norge har et betydelig vedlikeholdsetterslep i vann- og avløpssektoren og mange av renseanleggene er gamle og overholder ikke dagens rensekrav. Det totale kostnadsbildet består derfor både av investeringer for å ta igjen etter-

slep under dagens direktiv, og for å gjennomføre nye krav i revidert direktiv.

Utfordringene vi ser ved gjennomføring av direktivet, og Norges posisjoner på forslaget til revidert direktiv, er blitt spilt inn ved flere anledninger i prosessen. Vi har gitt skriftlige innspill til EU-institusjonene, og vi har hatt møter med Europakommisjonen og Europaparlamentet. Vi har også hatt samtaler med EUs formannskap og flere medlemsland. Gjennom dette har vi gitt overordnet støtte til et mer ambisiøst avløpsdirektiv enn vi har i dag. Samtidig har vi uttrykt bekymring for noen av de foreslåtte kravene og utfordringene vi ser med gjennomføringen av nytt direktiv i Norge. For eksempel har vi påpekt at kravene må være kostnadseffektive og oppnåelige, og uttrykt bekymring for om kravene i forslaget vil være uforholdsmessige for små tettsteder. Ved flere anledninger har vi foreslått at de minste tettbebyggelsene burde reguleres nasjonalt, men slik at krav om strengere rensing kan stilles der det er behov. Videre har vi argumentert for lengre tidsfrister for sekundærrensekravet for små tettbebyggelser langs kysten. Dette kan gi kommunene bedre tid til omstilling og nødvendige investeringer.

Klima- og miljødepartementet følger den politiske behandlingen i EU tett. Europakommisjonens forslag til revidert avløpsdirektiv ble lagt frem i oktober 2022, og både Europaparlamentet og Rådet (EUs medlemsland) har nå vedtatt sine forhandlingsposisjoner. Rådets forhandlingsposisjon hensyntar ulike nasjonale forhold i medlemslandene og innfører lengre tidsfrister for gjennomføring sammenlignet med Europakommisjonens forslag.

Departementet vil fortsette å følge tett med på prosessen frem mot endelig vedtak i EU. Blant annet vil vi ha et møte med Europakommisjonen og vi vil fortsatt benytte de mulighetene vi får til å gi innspill for å ivareta norske interesser.

SPØRSMÅL NR. 202

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 30. oktober 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden forklare sammenhengen mellom at henholdsvis 39 og 27 prosent av Eksfins nye lån og garantier første halvår 2023 gikk til selskaper innen fossil energi, og regjeringens hovedprinsipp om at "prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030", samt hvilke konkrete olje- og gassprosjekter som fikk lån og garantier gjennom Exfin i denne perioden?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på budsjettspørsmål 130 fra MDGs fraksjon i finanskomiteen skriver Nærings- og fiskeridepartementet følgende om Eksfins portefølje:

"I perioden januar til juli 2023 ble det gitt nye lån for 10,5 mrd. kroner. Av dette var 1,3 mrd. kroner fornybar og grønn teknologi (12,4 pst. av nye lån i 2023), 4,1 mrd. kroner var knyttet til olje- og gass (39,1 pst.), og andelen nye lån i 2023 som gikk til «andre prosjekter» var 5,1 mrd. kroner (48,5 pst.)"

Og videre:

"I perioden januar til juli 2023 ble det gitt 14,8 mrd. kroner i nye garantier under Alminnelig garantiordning. Av dette utgjorde 7 mrd. kroner fornybar kraftproduksjon og miljøteknologi (47,3 pst.), primært knyttet til havvind og solenergi. Mens fossil energi utgjorde 4,1 mrd. kroner (27,7 pst.), og «andre prosjekter» 3,7 mrd. kroner (25 pst.)"

Departementets svar viser at det var en kraftig økning i utstedelsen av nye garantier til olje og gass første halvår 2023 sammenlignet med de to foregående årene.

Departementets svar på budsjettspørsmålet er tilgjengelig her: <https://www.regjeringen.no/no/statsbudsjett/2024/svar-pa-budsjettsporsmal/id2994713/?par-ty=MDG&bq=eksfin&expand=3002006>

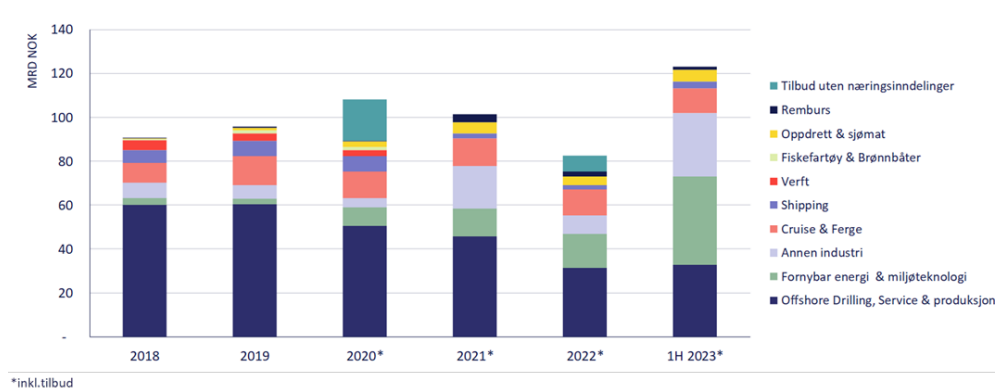
Svar:

Omstillingen til et lavutslippssamfunn er vår tids største utfordring, og det er viktig at virkemiddelapparatet vårt bidrar til den grønne omstillingen. Regjeringen har derfor innført et hovedprinsipp for virkemiddelapparatet som går ut på at alle prosjekter som mottar støtte «skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050». Gjennom det årlige tildelingsbrevet har Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) bedt Eksfin om å prioritere «å utløse lønnsomme prosjekter som bidrar til økt eksport og grønn omstilling», og det vises til det ovennevnte hovedprinsippet. Regjeringen har også satt i gang et samlet arbeid i virkemiddelapparatet for å klassifisere og rapportere på grønne prosjekter i tråd med prinsippene i EUs taksonomi. Samlet representerer dette klare føringer for virkemiddelapparatet og sender også et klart signal til norsk næringsliv.

Føringene fra NFD følges opp. Eksfin har i 2023 innført en egen klimapolicy hvor det reguleres følgende: «For nye låne- og / eller garantisaker over USD 50 millioner til feltutbygging og eller produksjon av olje og gass, forutsettes det at prosjektet ikke er i strid med vertslandets planer for å nå forpliktelsene knyttet til Paris-avtalen».¹ Policyen stiller også krav til selskapene som mottar finansiering fra Eksfin ifm. fossile prosjekter ved at disse må ha «troverdige overgangsplaner for mål om netto nullutslipp innen 2050».

Eksfin fremmer norsk eksport ved å gi lån og garantier til kjøpere av norske eksportvarer og -tjenester. Garantiporteføljen er over tid dreid bort fra olje og gass og over mot fornybar energi. Som det fremkommer av figuren under, har andelen prosjekter tilknyttet fossil energi falt siden 2018, da den utgjorde ca. 2/3 av porteføljen, til 2023 hvor den utgjorde under 1/3.

Figur 1: Bransjefordeling garantiportefølje (med fordringer)

¹ <https://www.eksfin.no/wp-content/uploads/2023/07/Klimapolicy-for-Eksfin-2023.pdf>

Selv om utviklingen i retning av mindre eksponering innenfor olje og gass er tydelig, vil utviklingen på kort sikt påvirkes av nye enkelteksponeringer. Som det kommer frem av figuren over, økte eksponeringen innenfor olje og gass i første halvår (1H) 2023, som også representanten Hansson viser til. Dette knytter seg i all hovedsak til finansiering (lån og garantier) av norske leveranser til utbygging av det tyrkiske gassfeltet Sakarya, som blant annet inkluderer seismiske tjenester, styringskabler, havbunnsstrukturer, mudringstjenester, offshore installasjoner og skipstjenester. Totalt har over 40 norske selskaper, inkludert en betydelig andel små og mellomstore eksportører, leveranser til prosjektet. Eksfin tar, innenfor sitt handlingsrom, beslutning om finansiering av enkelt-saker. Det gjøres nøye vurderinger av blant annet kredittverdighet, bærekraft, miljø- og sosiale forhold osv. Tyrkia

har sluttet seg til Paris-avtalen, og har forpliktet seg til å ha netto-null utslipp innen 2053. Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 691 til skriftlig besvarelse i 2022 om Eksfins mulige deltagelse i Sakarya-prosjektet.

Dagens energikrise i Europa har plassert fossile energikilder i en kontekst av geopolitikk og forsyningsikkerhet. Eksfin opplyser at Sakarya-prosjektet vil erstatte kull og øke Tyrkias energisikkerhet basert på økt grad av selvforsyning. Selv om vi skulle ønske at omstillingen gikk fortere, ser det ut som fossile energikilder vil være nødvendig i årene fremover. Samtidig vil mye av kompetansen og infrastrukturen Norge har bygget opp i petroleumssektoren være sentral i det grønne skiftet. Hvordan vi konkret skal innrette virkemiddelapparatet best mulig for å oppnå og akselerere den grønne omstillingen krever at de ulike hensynene veies opp mot hverandre.

SPØRSMÅL NR. 203

Innlevert 20. oktober 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 30. oktober 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

E 24 melder 20. oktober om at det er full krise i sekundærboligmarkedet, at det er fare for at utleigeprisene går kraftig i veret og at rekninga for uroa i boligmarkedet er i ferd med å bli sendt til leigetakarane i form av kraftig leigeprisvekst.

Kva vil regjeringa gjere for å handtere denne markedssvikten, slik at vi får nok utleigeboliger og trygge leigeforhold for dei mange leigetakarane, familier, studenter og andre som allereie slit med dyrtida?

GRUNNGJEVING:

SIFO undersøkinga, Dyrtid 4 "Det er ikke over ennå" som kom i september, synte at det har vore eit vesentleg fall i økonomisk tryggleik hjå hushaldningane siste to åra, og at det går verst ut over dei som har minst. Mange i gruppa som slit mest i dyrtida er også dei same som ikkje har råd til å kjøpe sin eigen bustad men leiger bustad. Rapporten peikar på at mange sparer på alt dei kan spare på for å få endane til å møtast. Både straum, sosial aktivitet, mat og til og med nødvendige legebesøkvert kutta ut. Barn her berre ein oppvekst og denne utviklinga er svært urovekkande, då det kan påverke både helse, sosial deltaking og tryggleik for familiarne og borna. Passet er ikkje jamt fordelt i hushaldningane. Dyrtida går verst ut over dei som har

minst fordi det er dei som brukar størst del av inntekta til mat og nødvendige bokostnader. Seks av ti leigetakarar, heile 61 % av dei som leiger bustad, har spart på mat for å få kvardagen til å gå i hop. Det er på det med å kutte i matutgiftene forskjellen mellom dei som leiger og dei som eig sin eigen bustad er størst, melder SIFO. Medan trykket har letna litt for dei hushaldningane som eig bustaden sjølve, er det inga betring for dei som leiger bustad i fylgje SIFO rapporten. I gruppa av hushald som leiger bustad, har det heller vore ein auke i problemet med å få økonomien til å gå rundt siste halve året. Det er på denne bakgrunnen at er pressemeldinga frå E24 20 oktober om at utleigebustadane vert selde, og at huseigarane vurderer å sett sette husleiga kraftig opp er så alvorleg. At bustadane blir selde kan bety mindre tryggleik for leigetakarane. Kanskje må folk flytte fordi dei ikkje har råd til husleigeauken, eller fordi bustaden vert selt til nye eigarar. Færre utleigebustader samtidig som det kjem mange Ukrainske flyktningar forverrer problemet. Denne marknadssvikten kan få alvorlege konsekvensar for familiar og personar med vedvarande låge inntekter i høve til boutgiftene, dersom det ikkje raskt vert teke grep for å møte problema.

Svar:

Regjeringa sitt mål er at alle skal oppleve det å leige bustad som trygt og føreseieleg. Eg er òg oppteken av dei utfordringane vi har med å skaffe fleire utleigebustader. Dette er spesielt aktuelt i forbindelse med at krigen i Ukraina har gitt kollektiv beskyttelse til mange fordrivne personer som treng ein utleigebustad.

Husbanken er ein viktig aktør i dette arbeidet. I statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringa å vidareføre låneramma til Husbanken frå 2023 på 24 milliardar kroner. Dette er eit høgt nivå, og under vår regjering har låneramma blitt auka med til saman 5 milliardar kroner. Med den høge låneramma kan Husbanken gje lån til kommunar og utbyggjarar til å skaffe fleire utleigebustader. Det betyr òg at fleire husstandar kan få startlån til å skaffe seg ein eigd bustad. I 2023 er det vidare mogleg å få tilskot for å sette i stand utleigebustader som kan gjerest tilgjengelege for flyktningar med ein forholdsvis enkel istandsetting.

Vi arbeider no på ulike vis med å skaffe fleire utleigebustader. Det er for det fyrste boligdugnaden.no. Formålet med dugnaden er å ta i bruk fleire eksisterande bueiningar for utleige. Gjennom denne dugnaden har regjeringa gjort det enklare for enkeltpersonar å finne ut korleis ein går fram for å leige ut bustader. Regjeringa har og lagt betre til rette for utleige av mellom anna fritidsbustadar, gjennom midlertidige endringar i plan- og bygningsslova og husleigelova.

For det andre har me danna eit nettverk kalla «Leigeløftet». Det er eit nettverk for aktørane på leigemarknaden, som skal vere ein møteplass for å utveksle erfaringar og utvikle små og store tiltak som kan bidra til å få fleire og betre utleigebustadar tilgjengeleg i marknaden.

Den situasjonen vi har no med høg prisstigning rammer vanskelegstilte på bustadmarknaden særleg hardt. Eg er òg oppteken av dei auka utgiftene som mange låginntektsusstander har no. Husstandar med låg inntekt og høge buutgifter kan få bustøtte. Eit særskilt tiltak innanfor bustøtteordninga, er regjeringas forslag i statsbudsjettet for 2024 om å vidareføre det midlertidige regelverket for bustøtte og ekstraordinære bustøtteutbetalingar som følge av

høge straumprisar. Heilt konkret foreslår vi å vidareføre det midlertidige regelverket i bustøtteordninga som gjer at fleire enn vanleg mottar støtte. Vi foreslår å gi ekstra utbetalingar til straumutgifter på 1 000 kroner, med et tillegg på 150 kroner per ekstra husstandsmedlem. Begge tiltaka gjeld for perioden januar til mars neste år. Dette er viktige tiltak for å hjelpe ei sårbar gruppe i ein krevjande tid.

Husleigelova gjev leigetakar vern mot urimeleg auke i leiga. Før sommaren blei det sett ned eit utval som skal vurdere endringar i husleigelova. Utvalet skal gå gjennom lova og mellom anna vurdere, og foreslå, endringar som styrker leigarar sine rettar, sikrar grunnleggjande butryggleik og som gjer at lova er tilpassa situasjonen i leigemarknaden. Utvalet skal levere ein delrapport innan 31. januar 2024 og ein sluttrapport innan 15. oktober 2024. Eg håpar at utvalet vil kome med gode forslag til løysingar på nokre av utfordringane med dagens lov.

For tida arbeider regjeringa med ei melding til Stortinget om ein heilskapleg bustadpolitikk, der leigemarknaden blir eit av fleire viktige tema. Vi tar sikte på å leggje fram meldinga våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 204

Innlevert 21. oktober 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 30. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Den 5. september ba statsråd Geir Pollestad Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling om en habilitetsvurdering, på grunn av et sitat gitt til Jærbladet 20. juni angående en erstatningssak for avvikling av pelsdyrhold. Det tok mer enn seks uker å behandle den, til sammenligning kan det se ut som utenriksminister Huitfeldts habilitetsvurdering pga. ektefelles aksjekjøp ble gjort på under en uke.

Hva skyldes denne forskjellen, og er denne lange saksbehandlingstiden for en habilitetsvurdering akseptabel?

Svar:

Anmodninger om habilitetsvurderinger behandles av Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet, som avgir habilitetsuttalelser i eget navn. Habilitetssaker er blant de sakene som generelt prioriteres i avdelingen.

Saksbehandlingstiden vil likevel avhenge av blant annet sakens karakter og hvilke andre oppgaver avdelingen til enhver tid har. Spørsmål om saksbehandlingstid i en kon-

kret habilitetssak avklares i dialog med bestillerdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 205

Innlevert 21. oktober 2023 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 26. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kva ansvar har staten for å gjenoppta ei sak som staten har vunne i Høgsterett, men der det viser seg at saka bygg på at staten la feil faktum til grunn for si prosedyre?

Svar:

I tilfeller hvor det viser seg at det foreligger feil ved en rettskraftig avgjørelse kan partene begjære saken gjenåpnet etter reglene i tvisteloven kapittel 31.

Hvis «opplysninger om faktiske forhold som var ukjent da saken ble avgjort» tilsier at avgjørelsen «høyst sannsynlig ville blitt en annen», kan avgjørelsen begjæres gjenåpnet, jf. tvisteloven § 31-4 bokstav a. At opplysningene må ha vært «ukjent da saken ble avgjort» innebærer at opplysningene ikke må ha vært kjent for retten, jf. HR-2016-999-U avsnitt 9. Terskelen for å anse at avgjørelsen «høyst sannsynlig ville blitt en annen» er høy, jf. for eksempel HR-2016-999-U avsnitt 12.

SPØRSMÅL NR. 206

Innlevert 22. oktober 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 31. oktober 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vurderer statsråden at regjeringen ligger an til å sikre deltakelse i EUs romprogram Iris2 i løpet av 2024?

BEGRUNNELSE:

EU har møtt den nye sikkerhetssituasjonen i Europa etter krigsutbruddet i Ukraina med helt ny giv i utviklingen av det sikkerhetspolitiske samarbeidet. Blant annet har man etablert et nytt romprogram med navn Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite – forkortet Iris2. Iris2 innebærer en ny satellittflåte som vil sørge for krypterte kommunikasjonskanaler og sikker nettilgang, blant annet for å beskytte medlemslandene mot ulike trusler. Ambisjonen er at det nye satellittprogram-

met skal bli en sentral bærer av data, både for myndighets- og sivile formål i Europa. I en kronikk i DN 11. mars 2023 skriver Karsten Friis og Pernille Rieker at «full norsk deltagelse i Iris2 vil muliggjøre deling av måldata og bruk av norske militære kapasiteter mot innkommende trusler, samt legge til rette for sikker dataflyt for annen kritisk infrastruktur eller sårbare systemer under nasjonal kontroll.» Iris2 skal også brukes til maritim overvåking i Arktis. Det vil være særdeles uheldig om dette gjøres uten norsk påvirkning på innretningen. I sum gir det seg selv at det vil være svært viktig for norsk sikkerhet å delta i programmet. Det vil også være viktig for norsk næringsliv. NHO skriver i en kronikk i Teknisk ukeblad 18. oktober at «uten en avtale mellom Norge og EU risikerer norske aktører å bli utestengt fra markedet i sektorer som skal

benytte IRIS2 som databærer. Ett eksempel er norsk forsvarsindustri, som vil få begrensede muligheter til å levere til EU-land og delta i flernasjonale samarbeidsprosjekter med europeiske partnere, med svekket konkurransekraft som resultat.»

I debatt på Dagsnytt 18 tirsdag 17. oktober sa Utenriksministeren at Norge jobber for deltakelse i satellittprogrammet Secure Connectivity/Iris2. Basert på den uttalelsen framstår det ikke som det har vært mye framgang siden daværende utenriksminister i mai 2023 under EU/EØS-regjeringen sa at «EU-regelverket som etablerer [Secure Connectivity]-programmet åpner for at Norge skal kunne knytte seg til det gjennom en egen avtale. Regjeringen har satt i gang en prosess for å få på plass en avtale med EU som kan ivareta våre nasjonale interesser og norsk romindustri.» Vi vet at det haster med deltakelse både for norsk sikkerhet og norsk næringsliv.

Svar:

Arbeidet for å muliggjøre norsk deltakelse i EUs program for sikker global kommunikasjon Secure Connectivity, som ofte omtales som IRIS2, har høy prioritet i regjeringen. Jeg mener at programmet er av stor betydning for norsk næringsliv og norsk og europeisk sikkerhet. Vi ba derfor i april 2023 om oppstart av en forhandlingsprosess med Europakommisjonen. Det er nedsatt en arbeidsgruppe for dette arbeidet under ledelse av Nærings- og fiskeridepartementet med deltakelse fra Utenriksdepartementet, Forsvarsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 207

Innlevert 21. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 31. oktober 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Tyskland fyrer opp gamle kullkraftverk for å dekke det økende kraftbehovet grunnet kuldeperiode og økende kraftbehov. Tyskland energimiks er en av Europas verstinger hva gjelder klimautslipp, og med nedstengningen av kjernekraft og nå gjenåpningen av kullkraft, blir utslippstallene enda verre.

Kan statsråden avklare om regjeringen vil ta kontakt med Tyskland og uttrykke Norges bekymring for deres negative retning i klimapolitikken hvor utslippsfri

EØS-avtalen er ikke omtalt i EUs programforordning som grunnlag for deltakelse i Secure Connectivity for land som Norge. I utgangspunktet kan den derfor ikke benyttes som selvstendig grunnlag for norsk deltakelse. Hva slags avtaleform som er å foretrekke er primært noe EU nå må ta stilling til. Denne uklarheten gjør prosessen for norsk deltakelse mer tidkrevende enn den ellers ville vært. Vi venter i tillegg på at Europakommisjonen får et forhandlingsmandat fra Rådet, slik at vi kan komme videre med formelle forhandlinger. Fremdriften i arbeidet med norsk deltakelse til Secure Connectivity er således ikke avhengig av innsatsen på norsk side alene. Inntil slikt forhandlingsmandat foreligger har vi løpende og uformell dialog med Kommisjonen, som er positiv. Vi har også jevnlig kontakt med norsk næringsliv. Fra norsk side ønsker vi å slutføre forhandlingsprosessen så raskt som mulig, og arbeider med sikte på dette.

Statsministeren samt statsråder og andre representanter fra Nærings- og fiskeridepartementet, Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet har også tatt opp saken i samtaler med EU og EUs medlemsland, for å skape forståelse for norske posisjoner, fremheve fordelene for EU og for å bidra til raskest mulig fremdrift. Dette vil vi fortsette med.

Avtalen vil på EUs side måtte ratifiseres av Europaparlamentet. Dette kan trolig ikke skje før etter valget i juni 2024. Det er derfor ikke mulig å si med sikkerhet når en avtale vil kunne tre i kraft. Jeg antar likevel at vi kan ha en avtale klar i løpet av 2024.

kjernekraftproduksjon har blitt faset ut og kull og store utslipp gjenåpnes igjen?

BEGRUNNELSE:

Det gamle kullkraftverket Jänschwalde, som ligger øst i Tyskland, er blitt reaktivert for å kunne dekke vinterens kraftbehov, opplyser brunkull-firmaet LEAG ifølge Bloomberg.

Dette for å dekke opp det økende kraftbehovet og for å erstatte annen nedlagt kraftproduksjon.

Tyskland framholdes ofte av politikere til å være et foregangsland i Europa innen klima og energi, spesielt av norske partier. I realiteten er Tyskland en av Europas verstinger hva gjelder klimautslipp, og med nedstengningen av kjernekraft og nå gjenåpningen av kullkraft, blir utslippstallene enda verre. Karbonfotavtrykket til Tyskland har i gjennomsnitt vært over 400g CO₂/kWh de siste 12 måneder. Frankrike og Sør-Norge har til sammenligning 34- og 25g CO₂/kWh i samme periode. Når man observerer debatten i media, så skulle man trodd det motsatte var situasjonen. Støre regjeringens fokus på klima og klimakutt skulle tilsi at en påpeker bekymring overfor land som Tyskland som fører utslippsøkende politikk.

Svar:

Tyskland, og EU, har satt ambisiøse mål for klimakutt. Gjennom energikrisen har ambisjonene for fornybarutbygging økt, ikke minket. Det er ingen tegn på at Tyskland eller EU vil snu denne utviklingen. Tyskland har åpnet for bruk av eksisterende kullkraftverk fra oktober til slutten av mars 2024, som reservekraft. Dette endrer ikke de store linjene i utviklingen, hvor kull fortsatt er på vei ut.

Regjeringen oppfordrer generelt land til høyest mulig klimaambisjoner, og dette uttrykkes i flere fora og anledninger.

SPØRSMÅL NR. 208

Innlevert 22. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 30. oktober 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

"Mer av alt raskere" var svaret fra regjeringens Energikommisjon. Derfor er det veldig merkelig at statsforvalter og direktorat stikker kjepper i hjulene for fortsatt kraftproduksjon flere steder. Egeland verk drev kraftproduksjon på Sønedeled verk fra 1907 til 2007, konsesjonsfritt, men fikk avslag da eier søkte om å få tillatelse til å gjenoppta kraftproduksjon ved Sønedeled verk.

Kan statsråden forklare hvordan man skal få mer kraft når vannkraftverk som har produsert i 100 år, ikke får tillatelse til å fortsette kraftproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Mer kraft, mer nett og mer energieffektivisering er mantraet til Støre regjeringen innen energipolitikken. Det kan virke som statsforvaltere og direktorater ikke har fått det memoet.

Sønedeled kraftverk og inntaksdam ved Sønedeled ble oppført i 1907, etter at Arbeidsdepartementet året før fattet vedtak om at dammen kunne oppføres uten at det var nødvendig med tillatelse etter da gjeldende vassdragslov. Dammen er med andre ord konsesjonsfri. I 2007 ble kraftverket stanset pga. driftsproblemer.

Eier har de siste årene fått avslag på starte opp kraftproduksjon på nytt med varierende begrunnelser. Deriblant krav om konsesjon, noe som er i strid med vedtaket av 1907. Det er heller ikke slik at innbyggerne ønsker dam

og kraftverk bort, snarere tvert om, noe som får vedtakene til å fremstå enda merkelige.

Vannspeil ovenfor dammen har vært der siden 1907, og det er derfor ikke snakk om store og nye inngrep i naturen, noe som får miljø- og fiskeargumenter til å framstå merkelig.

Info: Kraftverket til AS Egeland's Verk (EV) på Sønedeled ble bygget etter tillatelse fra Det Kongelige Departement for de Offentlige Arbeider» 31.07.1906. Denne tillatelsen er eldre enn dagens (og tidligere) regelverk og er følgelig ikke konsesjonspliktig iht. Vannressursloven § 66 tredje ledd «Eldre vassdragstiltak som ikke trengte tillatelse etter tidligere vassdragslovgivning, kan fortsette uten konsesjon etter § 8». § 8 forutsetter at en konsesjonssøknad må inneholde planer om å gjennomføre vassdragstiltak.

Svar:

Energikommisjonen er tydelig på at mer kraft, mer nett og mer effektiv energibruk er løsningen på de langsiktige utfordringene vi står ovenfor i norsk kraftforsyning. Dette er også underbygget av flere rapporter om kraftbalansen i fremtiden blant annet fra NVE, Statnett og Thema. Regjeringen ønsker i tråd med disse analysene å legge til rette for mer kraftproduksjon, mer nett og sikre at folk og industri fortsatt skal ha rikelig tilgang på ren kraft.

De fleste vannkraftverk kan ikke bygges uten konsesjon. NVE er konsesjonsmyndighet for vedtak om vindkraftverk, solkraftverk og små vannkraftverk. Olje- og

energidepartementet er klageinstans. En viktig del av konsesjonsbehandlingen er offentlig høring der blant annet statsforvalter og andre fagdirektorater avgir sine faglige innspill, i tillegg til andre berørte interesser. Konsesjon kan gis der samfunnsnyttene er positiv og der det er tatt hensyn til andre miljø- og samfunnsinteresser. Faginstansenes innspill er viktig for å sikre en fortsatt forsvarlig utbygging av fornybar energi. Utbygging av ny fornybar kraftproduksjon må samtidig være lønnsom og skje i et

tempo og omfang som ikke får uakseptable virkninger for lokalsamfunn og viktige miljø- og samfunnsinteresser.

Søknad om Søndeled kraftverk ble endelig avslått av Olje- og energidepartementet 17. desember 2021, da gjenoppbygging av kraftverket som ville gitt en årlig produksjon på 4 GWh/år ble vurdert å ha større ulemper enn fordeler. Vassdraget er vernet og hensynet til anadrom fisk ble tillagt vekt i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 209

Innlevert 22. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 27. oktober 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Stemmer det at Den høyere påtalemyndighet ikke anses som en grunnleggende nasjonal funksjon etter sikkerhetsloven, og hvis det er tilfelle, hva er grunnen til det og er det noe statsråden vil revurdere?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Riksadvokatens høringsbrev til Totalberedskapskommisjonens rapport, hvor det blant annet fremgår følgende:

«Den høyere påtalemyndighet er imidlertid av Justis- og beredskapsdepartementet ikke vurdert å være en grunnleggende nasjonal funksjon (GNF) i beredskaps- og samfunnsikkerhetssammenheng, men forutsettes å understøtte samfunnsberedskapen gjennom ivaretagelsen av samfunnsoppdraget. Denne vurderingen ble foretatt flere år før den russiske angrepskrigen mot Ukraina. Det kan, og bør, derfor vurderes om den nye sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier en fornyet vurdering av dette spørsmålet.»

Svar:

GNF er i sikkerhetsloven § 1-5 definert som tjenester, produksjon og andre former for virksomhet som er av en slik betydning at et helt eller delvis bortfall av funksjonen vil få konsekvenser for statens evne til å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser.

GNF er knyttet til en funksjon og ikke til en enhet i form av en konkret virksomhet. Det er således ingen underliggende eller tilknyttede etater eller virksomheter i justissektoren som er definert som GNF, men flere av jus-

tissektorens tilknyttede eller underlagte etater understøtter én eller flere GNF, ved at de

- eier eller råder over informasjon, informasjonssystemer, objekter eller infrastruktur som har avgjørende betydning for GNF,
- driver aktivitet som har avgjørende betydning for GNF.

I forbindelse med endringer i sikkerhetslovens bestemmelser om eierskap 1. juli 2023, ble det også gjort endringer som fastslår at virksomheter som har avgjørende betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser kan underlegges sikkerhetsloven etter § 1-3, uten å kunne knyttes direkte til en GNF.

Et statsstyre som er i tråd med norske konstitusjonelle prinsipper og en fungerende statsforvaltning, er nødvendige betingelser for ivaretagelsen av Norges demokratiske styreform. Vår evne til å opprettholde konstitusjonelle funksjoner og virksomhet i prioriterte deler av forvaltningen er helt grunnleggende. Dette gjenspeiles blant annet i Justis- og beredskapsdepartementets GNF «Lov og Orden». Det faktum at Den høyere påtalemyndighet i seg selv ikke er vurdert å være en GNF, må derfor ikke tolkes som at det ikke foreligger noen funksjoner, objekter, infrastrukturer eller informasjon tilknyttet påtalemyndighetenes samfunnsoppdrag, som faller innenfor rammen av GNF eller nasjonale sikkerhetsinteresser.

Jeg viser for øvrig til at Den høyere påtalemyndighet er beskrevet som en kritisk funksjonsevne i rapporten «Samfunnets kritiske funksjoner» utgitt av Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) i desember 2016. I DSBs rapport er det utledet hvilke funksjoner som er kritisk for samfunnsikkerheten, og hvilke funksjonsevner det må planlegges for å opprettholde uansett hva som måtte inntreffe. Dette er funksjoner som er nødven-

dige for å ivareta befolkningens og samfunnets grunnleggende behov, selv om det ikke nødvendigvis direkte omfattes av sikkerhetsloven. I et samfunnssikkerhetsper-

spektiv er det avgjørende at hele straffesaksjeden fungerer og at straffbare forhold påtales og irettføres i hele krisespennet.

SPØRSMÅL NR. 210

Innlevert 22. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 3. november 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I svar på spørsmål nr. 40 om regjeringens forenklingsarbeid skriver statsråden at "I forenklingsarbeidet har det ikke vært norsk politikk å operere med et nettomål, dvs. at man fra realiserte forenklingsgevinster skal trekke fra nye administrative kostnader som kommer til i den aktuelle perioden." Samtidig opplyser statsråden om at det i denne stortingsperioden er tallfestet forenklingsgevinster for om lag 1,7 mrd. kr.

Hva er beregnet sum for foreslått/vedtatt politikk som påfører næringslivet byrder og administrasjonskostnader?

Svar:

Forenkling og digitalisering sparer ressurser og gir konkurransefortrinn for norsk næringsliv. Derfor har jeg vært opptatt av forenklingsarbeidet helt siden jeg ble næringsminister. Vi har så langt forenklet for om lag 2 milliarder kroner. Etter hvert som vi jobber oss gjennom tiltakene, vil stadig mer bli iverksatt. Senest den 2. november 2023 lanserte vi det digitale Løsøreregisteret på ny plattform. Tidligere har næringslivet måtte vente fire dager på lån, nå kan lån utbetales samme dag det tinglyses. Det betyr raskere tilgang til kapital for kundene og dermed raskere muligheter for investeringer.

Samtidig som eksisterende regelverk forenkles, innføres det også nytt regelverk med til dels betydelige etterlevelseskostnader for næringslivet. Jeg forstår godt at representanten er opp-tatt av dette. Det kan være regler som medfører økte etterlevelseskostnader, men som like-vel er viktige på grunn av høy nytteverdi på samfunnsnivå.

Det betyr at ikke alle nye lovreguleringer kan betraktes som en nødvendig kostnad. Et eksempel på nytt regelverk er den nye taksonomien for bærekraftig økonomisk aktivitet. Det er mange gode grunner til å rapportere om dette, særlig for å gjøre det lettere å kanalisere midler til grønne investeringer. Andre eksempler er lovverket

om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), fremme av likestilling og hindre diskriminering (aktivitets- og redegjørelsesplikten), tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven) og direktivet om bærekraftsrapportering.

Her er det imidlertid viktig å påpeke at kostnadene i hovedsak vil pålegges de største bedriftene som relativt sett bruker mindre ressurser på å håndtere nytt regelverk enn de små. I NOU 2023:15 Bærekraftsrapportering er det eksempelvis anslått at om lag 2100 foretak vil bli omfattet av de nye kravene, mens de mange hundretusenvis av små og mellomstore foretak ikke pålegges rapporteringsplikt.

Vi har per i dag ingen tallfesting av kostnader ved hvert enkelt foreslått eller vedtatt regelverk. Vi jobber imidlertid med å utarbeide en oversikt over og synliggjøre tiltak som har medført, eller vil medføre, vesentlig merarbeid for næringslivet.

Reglerådet kartlegger løpende antatt omfang av nye kostnader for næringslivet forbundet med hvert enkelt forslag. Av 279 kartlagte forslag i 2022 vurderer de at fem hadde et høyt omfang av nye kostnader, mens 63 hadde et middels omfang og 153 et lavt omfang. Et høyt omfang av nye kostnader innebærer at forslaget medfører betydelige kostnader for mange berørte. Middels omfang av nye kostnader innebærer at forslaget medfører høye kostnader for noen berørte, eller lave kostnader for mange berørte. Lavt omfang av nye kostnader innebærer at de nye kostnadene anses som marginale. Det kan for eksempel være forslag der den eneste nye kostnaden er å gjøre seg kjent med nytt regelverk. Reglerådets kartlegging viser altså at kun et fåtall saker har et stort omfang av nye kostnader for næringslivet (både mange berørte og høye kostnader).

Forslag som innebærer netto besparelse, er forslag der Reglerådet vurderer at besparelser eller lettelser for næringslivet er klart større enn nye kostnader. Av de 279 kartlagte forslagene, var 58 i denne kategorien.

SPØRSMÅL NR. 211**Innlevert 22. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 31. oktober 2023 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å utrede og opprette et "Nye Bygg AS" etter modell fra "Nye Veier AS", slik at Statsbygg får en konkurrent som byggherre på store offentlige byggeprosjekt, og slik kan lære av hverandre og utvikle nye og bedre måter å planlegge og bygge på?

BEGRUNNELSE:

I løpet av de siste årene har Statsbygg mottatt mye kritikk for hvordan de utfører sin jobb som byggherre på mange store prosjekter. Kanskje særlig gjelder dette innenfor universitets- og høyskolesektoren, en sektor statsråden kjenner svært godt.

Etter denne representantens syn er konkurranse et gode, nesten uansett sektor. Vi har gode eksempler fra de siste par årene på at slik konkurranse også fungerer godt der det tidligere har vært nærmest fullstendig monopol innen offentlig sektor. Et godt eksempel er Nye Veier AS, som ble opprettet som en konkurrent til Statens Vegvesen. Selv om begge er offentlig styrt og eiet, har den lille konkurransen i vegsektoren som dette medførte, styrket både Nye Veier og Statens Vegvesen, og vi får nå både bedre og mer vei for de samme bevilgningene som tidligere. Vi får altså mer ut av hver krone.

Med økt press på statsfinansene, færre yrkesaktive bak hver pensjonist og lavere forventet avkastning fra SPU, må vi tenke smartere i årene som kommer og få mer ut av bevilgningene.

Svar:

Jeg slutter meg til ønsket om å få mest mulig nytte igjen for statens investeringer. Det er et grunnleggende prinsipp at ressursbruken i staten skal være effektiv. Samtidig har staten et samfunnsansvar og bør gå foran i innsatsen mot arbeidslivskriminalitet, for innovasjon og utvikling av næringen, for klima- og miljøvennlige løsninger og for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Bærekraftsmålene skal være retningsgivende for bygge- og eiendomsvirksomheten i statlig sivil sektor. Jeg ønsker ikke å opprette en ny virksomhet. Vi oppnår dette bedre med et sterkt fagmiljø og samarbeid.

Regjeringen jobber med å følge opp strategien Ei berekraftig, kostnadseffektiv og samordna bygg- og eiendomsforvaltning fra 2021. Strategien inneholder 13 ambisjoner og 45 tiltak på ulike områder. Sju av tiltakene gjelder kostnadseffektivitet i byggeprosjektene. Et sterkt

fagmiljø i Statsbygg er viktig for å hente ut de ønskede effektene.

I offentlig sektor har vi en rekke byggherrer, bl.a. kommunene, fylkeskommunene og Forsvarsbygg. Mitt ønske er at byggherrene skal samarbeide godt, dra nytte av hverandres kompetanse og lære av hverandre. Statsbygg samarbeider også godt med de store seriøse aktørene i byggenæringen. Konkurranseseiendommene er for øvrig allerede skilt ut fra staten; de ble overført fra Statsbygg til Entra AS i 2000.

Det enkelte departement er ansvarlig for å påse at ressursbruken er effektiv i byggeprosjekter på sitt område. Statsbyggs resultater er svært gode. Byggeprosjektene blir ferdigstilt med den funksjonalitet som er forutsatt av oppdragsgiver. Nær alle prosjekter blir ferdigstilt til avtalt tid; i 2021 og 2022 var det ingen forsinkelser. Noen prosjekter blir dyrere enn antatt; andre blir billigere enn antatt. Samlet sett ligger sluttkostnaden i byggeprosjekter der Statsbygg er byggherre, godt under de kostnadsrammene Stortinget har vedtatt. Sett bort fra samlokaliseringssprosjektet på Ås, er sluttkostnaden på porteføljenivå de siste fem år også lavere enn styringsrammene. Prognosen for 2023 er at samlede sluttkostnader utgjør 86 prosent av styringsrammene.

Statsbygg gjør også en viktig jobb med den eksisterende eiendomsmassen. Gjennom statens husleieordning får eiendommene verdibevarende vedlikehold, noe som reduserer behovet for framtidige byggeprosjekter. Ordningen skiller mellom brukeren av eiendommen og Statsbygg som eiendomsforvalter. På denne måten kan brukeren innrette sin virksomhet mot kjerneoppgavene, samtidig som et spesialisert eiendomsmiljø tar vare på eiendommen.

SPØRSMÅL NR. 212**Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 27. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren bekrefte at prosjektet for RV19 gjennom Moss fortsatt prioriteres av Statens vegvesen som angitt i gjeldende NTP, og gjøre rede for om det ligger inne tilstrekkelige planmidler i 2024 til å holde fremdriften oppe?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen skriver på sine sider følgende:

«Riksveg 19 Moss er gitt prioritet i Nasjonal Transportplan (NTP) for 2022-2027. Prosjektet omfatter planlegging av ny riksveg 19 mellom E6 og Moss ferjekai. Prosjektet er ikke prioritert i Vegvesenets prioritering til Samferdselsdepartementet for neste NTP perioden 2025-2036. Det blir avklart om rv. 19 Moss inngår i NTP 2025-2036 i behandlingen i Stortinget våren 2024».

I et svar til undertegnede i januar 2023 svarte samferdselsministeren blant annet (utdrag):

«De økonomiske rammene for Statens vegvesens virksomhet for 2023 er lavere enn foregående år. For arbeidet med kommunedelplanen for rv. 19 i Moss, vil dette kunne bety en utsettelse på noen måneder, inntil ett år. Jeg vil gjerne presisere at utsettelse av planlegging likevel ikke er det samme som utsettelse av oppstart».

I budsjettproposisjonen for 2024 skriver departementet:

«Selv om prisveksten i anleggsmarkedet har avtatt, er det fortsatt en risiko for at prisveksten kan påvirke Statens vegvesens økonomiske handlingsrom også i 2024».

Svar:

Statens vegvesen har igangsatt kommunedelplan med konsekvensutredning på rv. 19 i Moss.

Prosjektet ligger inne i Statens vegvesen sitt planleggingsprogram for 2023 og 2024, men det er først når statsbudsjettet for 2024 blir vedtatt i Stortinget at Statens vegvesen vet hvilket handlingsrom etaten får for videre planlegging og optimalisering av rv. 19 Moss.

Planer er ferskvare, og det er slik at det vil ta lang tid å fullføre de prosjektene som i dag ligger inne i Statens vegvesens portefølje. Jeg har gitt føringer til Statens vegvesen om å vurdere ressursbruken til planlegging opp mot handlingsrommet for å sette i gang nye prosjekter for å unngå at det blir brukt unødige ressurser på planlegging som det senere vil være nødvendig å gjøre på nytt før det er aktuelt å starte prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 213**Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 27. oktober 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Viser til svar på budsjettspørsmål nr. 56 fra SV.

Hva er anslaget på samlet provenytnap dersom man skal ekskludere effekten av redusert friinntektssats fra 2023, og kun se på provenytnap av den midlertidige oljeskattapakken?

Svar:

Våren 2020 ble det innført midlertidige regler i petroleumsskatten, jf. Prop. 113 L (2019–2020) og Innst. 351 L

(2019–2020). De midlertidige reglene innebærer at det i tillegg til investeringskostnaden kan utgiftsføres umiddelbart en friinntekt i særskattegrunnlaget. Reglene gjelder for investeringer som er omfattet av plan for utbygging og drift (PUD) eller plan for anlegg og drift (PAD) innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent av departementet før 1. januar 2024, men kun frem til året for planlagt produksjons- eller driftsstart for petroleumsføremålet/innretningen. I tillegg kunne skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt for inntektsårene 2020 og 2021 kreves utbetalt.

For årene 2020 og 2021 var friinntektssatsen i de midlertidige reglene lik 24 pst. Det var nødvendig å gjennomføre en endring av de midlertidige reglene fra 2022 som følge av omleggingen av særskatten til en kontantstrømskatt, jf. Prop. 88 LS (2021–2022), der bl.a. den formelle særskattesatsen ble økt. Som følge av omleggingen ble friinntektssatsen i 2022 redusert til 17,69 pst. Friinntektssatsen ble videre redusert til 12,4 pst. fra og med 2023, jf. Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023 punkt 5.5.

Representantens spørsmål tolkes slik at det ønskes beregnet provenyvirkning av at de omfattede investeringene har vært og vil bli skattlagt etter de midlertidige reglene f.o.m. 2020, men med 17,69 pst. friinntektssats også f.o.m. 2023, sammenlignet med om investeringene i stedet hadde blitt skattlagt etter de ordinære petroleumsskattereglene som gjaldt i 2019. Det gjøres oppmerksom på at disse reglene ikke lenger eksisterer. Særskatten ble fra og med 2022 lagt om til en kontantstrømskatt, jf. Prop. 88 LS (2021–2022).

På svært usikkert grunnlag anslås ovennevnte sammenligning å tilsvare et provenytap over tid på om lag 11 mrd. kroner, målt som nåverdi i 2020-kroner, for årene de midlertidige reglene forventes å ha effekt. Det understrekes at beregningene er basert på investeringsanslag

som er svært usikre. Anslag på provenyvirkning må derfor tolkes med stor grad av varsomhet. Det er i beregningene lagt til grunn at investeringene følger anslagene i statsbudsjettet for 2024. Beregningene er statiske, det vil si at de ikke tar hensyn til eventuelle atferdsvirkninger av endringene, herunder virkninger på investeringsbeslutningene.

Som det fremgår av Prop. 97 S (2022–2023), gir prosjektene som er omfattet av de midlertidige skattereglene nå store oppdrag til norsk leverandørindustri. Uten utsiktene til disse oppdragene ville en risikert nedbygging av leverandørindustrien, med tilhørende tap av kompetanse og industriell kapasitet. De midlertidige petroleumsskattereglene har sammen med endringene i forventningene til markedssituasjonen bidratt til å redusere risikoen for dette, noe som var hovedmålet med tiltaket Stortinget vedtok i 2020.

Statens inntekter fra SDØE samt skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som i sin helhet overføres til Statens pensjonsfond utland. Provenyendringer som følge av de midlertidige reglene påvirker dermed ikke det oljekorrigerte budsjettet på kort sikt, men vil påvirke handlingsrommet i fremtidige budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 214

Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 27. oktober 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvilke grep vil statsråden ta for å sikre en økning i andelen salg av anleggsmaskiner med null utslipp på kort og mellomlang sikt?

BEGRUNNELSE:

Andelen anleggsmaskiner på nullutslipp synker. Tidligere i år endret Enova tilskudsprogrammet for slike maskiner, etter protester fra bransjen, fordi de mente den gamle ordningen ga mye sterkere incentiv til å skifte ut gamle anleggsmaskiner med nullutslipp, enn den nye støtteordningen legger grunnlaget for.

Enovas nye tilskudsprogram har gitt tilskudd til totalt 79 nullutslipps anleggsmaskiner med en total ramme på MNOK 101,4, mens den gamle som ble avsluttet før

sommeren tildelte totalt MNOK 194,765 til 59 prosjekter bestående av flere maskiner.

Bransjen mener fortsatt at endringen i programmet bidrar til å bremse markedsintroduksjonen av elektriske anleggsmaskiner, og Maskingrossistenes Forening melder om sterk nedgang i etterspørsel etter denne type teknologi.

I Miljødirektoratets rapport Klimatiltak i Norge mot 2030 har de beregnet at man uten styrket tiltak for stimulering av markedet innen anleggsbransjen, vil ende opp på fire prosent nullutslippsandel frem mot 2030. Dette er altfor lavt. Samtidig viser rapporten at det gjennom tiltak som er beskrevet i tiltaksark TM02: Alle nye maskiner til bygge- og anleggsplasser er nullutslipp i 2030, finnes et mulighetsrom for å bygge opp under Norges forpliktelser og regjeringens intensjoner.

Svar:

Jeg deler representantens oppfatning av at innfasing av utslippsfrie anleggsmaskiner er et viktig tiltak for å nå ambisjonen om at Norge skal ha bygge- og anleggsplasser med lave klimagassutslipp. Markedet for utslippsfrie anleggsmaskiner er i en tidlig fase, men markedet vokser og det er etter hvert blitt flere elektriske alternativer tilgjengelig i flere segmenter.

Regjeringen lanserte i Klimastatus og -plan målrettede satsninger for å fase ut fossile utslipp fra fire sektorer, blant dem en målrettet satsning for å redusere utslipp fra bygge- og anleggsplasser. Regjeringen varslet at vi vil utrede et forbud mot salg av nye anleggsmaskiner med forbrenningsmotorer fra 2035. Et slikt forbud vil sende et tydelig signal til aktørene i bransjen om at fossile anleggsmaskiner skal fases ut mot 2035. Samtidig gir det bransjen tid til omstilling av maskinparken.

Vi vil også sende på høring et forslag om å gi kommunene hjemmel til å stille klimakrav til bygge og anleggsplasser etter forurensningsloven fra 2024. Dette vil gi kommuner som ønsker å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser i sin kommune hjemmel til å innføre slike krav. Det kan bli et viktig verktøy for ambisiøse kommuner som skal nå sine klimamål.

På kort sikt er Enova, som representanten nevner, et viktig virkemiddel for å øke hastigheten på innfasingen av utslippsfrie anleggsmaskiner. Enova satser sterkt på utslippsreduksjoner i bygge- og anleggsbransjen, og lanserte i april i år to støtteprogram rettet mot utslippsfrie anleggsmaskiner og mobile ladestasjoner for elektriske anleggsmaskiner. Programmene skal løpe i to år og gjennomføres som konkurranser med søknadsfrister. Ved hver søknadsfrist er det konkurranse om midlene, og søknadene prioriteres basert på støttebeløpet det søkes om delt på årlig utslippsreduksjon sammenliknet med en konvensjonell anleggsmaskin.

Så langt i 2023 har Enova gjennomført to tildelingsrunder på til sammen 281 millioner kroner, dette har resultert i 236 nye utslippsfrie anleggsmaskiner, og 26 mobile ladestasjoner. Enova arrangerer en ny søknadsrunde på mobile ladestasjoner med frist 17. november, og en ny søknadsrunde på utslippsfrie anleggsmaskiner med frist 24. november. Enovas bidrag til innfasing av nullutslippsmaskiner er viktig for at flere aktører skal få erfaring med drift og bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner.

Våren 2022 ble tolv pilotprosjekt for å teste løsninger for kutt i klimagassutslipp i anleggsplasser i transportsektoren satt i gang, i 2023 fikk 10 nye prosjekter tilskudd og ordningen blir videreført i 2024. Det gir transportvirksomhetene mulighet til å utvikle viktig kunnskap og teknologi for utslippskutt i anleggsektoren. Basert på bl.a. erfaringene fra pilotprosjektene er transportvirksomhetene, i samråd med Miljødirektoratet, bedt om å utrede

muligheten for å sette generelle krav og mål om utslippsfrie anleggsplasser.

Miljødirektoratet estimerer at det offentlige ved henholdsvis stat, fylkeskommune og kommune står for om lag 70 prosent av utslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet. At regjeringen nå skjerper skjerpet kravene til offentlige anskaffelser fra 1. januar 2024 slik at skal klima- og miljøhensyn vektet med minimum 30 prosent vil premiere aktører som har investert eller investerer i nullutslippsmaskiner.

Andre virkemidler som bidrar til at fossile alternativer blir dyrere og at lav- og nullutslippsmaskiner blir mer konkurransedyktige på sikt er den gradvise økningen i ikke-kvotepfiktige avgifter til 2000 kr i 2030, og omsetningskravet for avansert biodrivstoff for ikke-veigående maskiner. Omsetningskravet for ikke-veigående maskiner ble innført på 10 prosent avansert biodrivstoff 1. januar 2023. Det ble i årets klimastatus og -plan foreslått at det videreføres på 10 prosent i 2024, og at omsetningskravet trappes opp til 28% i 2030.

Regjeringen har også tatt initiativ til et klimapartnerskap med bygge-, anleggs- og eiendomsnæringen. Klimapartnerskapet skal bidra til å synliggjøre hvor utslippsreduksjoner kan oppnås, hvilke barrierer som må fjernes, og hvor det er behov for reguleringer.

Videre følger Klima- og miljødepartementet opp to anmodningsvedtak 35.10 «Stortinget ber regjeringen utrede forslag om krav om nullutslipp og fossilfrie bygge- og anleggsplasser i offentlige anbud i løpet av 2022» og «Stortinget ber regjeringen utrede forbud mot bruk av fossile brenslere på byggeplasser og melde tilbake til Stortinget senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022» fra 2. desember 2021 og vil rapportere på oppfølgingen av disse anmodningsvedtakene på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 215**Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 27. oktober 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I forslaget til Statsbudsjett foreslå det å øke CO₂-avgiften for forbrenningsanlegg til 75 % av ordinær sats.

Hva er provenyet av å vente med innføring av de økte satsene på CO₂-avgiften for forbrenningsanlegg til 1. juli 2024?

Svar:

I Prop. 1 LS (2023–2024) er det foreslått å øke det generelle nivået på avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp med 19

pst. til 1 176 kroner per tonn CO₂. Regjeringen foreslår også å øke satsene for ikke-kvotepliktige og kvotepliktige utslipp i avgiften på forbrenning av avfall til hhv. 75 og 15 pst. av det generelle nivået fra 1. januar 2024.

Dersom satsene i avgiften på forbrenning av avfall i stedet videreføres på et nivå tilsvarende 50 og 10 pst. av det generelle nivået frem til 1. juli 2024 og deretter økes til 75 og 15 pst., vil det gi et provenytab på om lag 105 mill. kroner påløpt og 100 mill. kroner bokført sammenlignet med regjeringens forslag.

SPØRSMÅL NR. 216**Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 31. oktober 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I svaret på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:105 (2023–2024), fremkommer det at «I vår dialog med Hamas har vi tydelig formidlet vår sterke fordømmelse av deres avskyelige terrorhandlinger mot sivile i Israel.»

Kan statsråden opplyse om hvordan denne kontakten har vært gjennomført, med hvem samt når dette budskapet ble formidlet?

BEGRUNNELSE:

7. oktober utførte terrororganisasjonen Hamas det verste terrorangrepet mot Israel noensinne. I angrepet ble flere enn 1300 sivile israelere nedslaktet i sine hjem og på ulike sosiale tilstelninger og arrangementer. Hamas demonstrerte på verst tenkelige vis at organisasjonen ikke er ute etter fredelig sameksistens med Israel. For å forstå regjeringens forhold til Hamas og hvordan regjeringen kommuniserer med terrororganisasjonen, er det viktig å vite hvordan slik kommunikasjon fant sted i etterkant av terrorangrepet.

Svar:

I kraft av Norges mangeårige engasjement i den israelsk-palestinske konflikten har vi kontakt mot mange aktører i Midtøsten. Det inkluderer også representanter for Hamas. Kontakten har i senere år funnet sted i regionen og foregått uoffisielt på embetsnivå. Vi fortsetter å ha denne typen kontakt under den pågående krisen i Israel og Gaza.

At vi har kontakt med slike grupper betyr ikke at vi ikke kan fordømme deres terrorhandlinger på det aller sterkeste. I møter med Hamas-representanter har vi vært helt klare på å fordømme deres avskyelige terrorhandlinger mot sivile i Israel. Vi har gitt klar beskjed om at gisler må løslates umiddelbart, at sivile beskyttes og at det må gis humanitær adgang.

SPØRSMÅL NR. 217**Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 30. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren forklare korleis fylkeskommunane kan bidra til å få antallet hardt skadde og drepte på fylkesvegnettet redusert, med bakgrunn i regjeringa sitt statsbudsjettframlegg?

GRUNNGJEVING:

Risikoen for å bli hardt skadd eller drept på fylkesvegane er nesten 90 pst. høgare enn på riksvegane. Det viser ulykkesstatistikken for 2018-2021 ifølge vegvesenet.

Vegvedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane har auka frå 45-75 milliard kr til heile 85-95 milliard kr syner siste rapport frå Statens vegvesen pr 2022.

I denne situasjonen aukar regjeringa midlane til å styrke vedlikeholdet og utbetringar på fylkesvegnettet med skarve 26 million kr frå 2023 til 2024.

Midt opp i dette opplever fylka at løyvingane til fylkeskommunane generelt er i realiteten kutt, og som igjen vil føre til mindre vegvedlikehold på fylkesvegnettet.

Møre og Romsdal fylkeskommune skriver i sitt notat ang statsbudsjettet til fylkestinget datert 9/10-23:

"Den nominelle veksten frå 2023-2024 i dei frie inntektene for fylkeskommunane på landsbasis er anslått til 5,2 %. Møre og Romsdal sin nominelle vekst er på 3,3 %. Korrigert for den kommunale deflatoren på 4,3 %, så gir dette ein reel negativ vekst på 1,0 %. defaltoren er samansett av vekta lønsvekst på 4,9 % og prisveksten på varer og tjenester på 3,4 %"

Dette betyr at i eit fylke med heile 86 % av vegnettet som er fylkesveg, blir situasjonen budsjettmessig svært krevjandes for å kunne satse på vegvedlikehold og heilt nødvendige utbetringar av fylkesvegnettet samt dekkelegging.

Midt opp i dette har fylka fått resultatet av ekstremvær slik som "HANS" men også betydelige utfordringar med ras og andre tilstandar som påverkar fylkesvegane negativt.

Svar:

Trafikktryggleik er eit viktig område for denne regjeringa, og vi følgjer tett med på utviklinga i antall drepte og hardt skadde. Eg er også uroa av ulykkestala på fylkesvegnettet.

Denne regjeringa prioriterer kommunane og fylkeskommunane, og vil gi kommunar og fylkeskommunar gode rammar slik at dei kan gi innbyggjarane dei tenesene dei har krav på. Fylkesvegane finansierast i all hovudsak over rammetilskotet til fylkeskommunane på

budsjettet til Kommunal- og distriktsdepartementet. I statsbudsjettet for 2024 foreslår regjeringa ei auke på 1,3 mrd. kr. i dei frie inntektene til fylkeskommunane.

Fylkeskommunane brukte i 2021 19,9 mrd.kr til drift, vedlikehald og investering på fylkesvegnettet, og i 2022 var dette beløpet auka til 22,9 mrd. kr.

Staten har gjennom mange år gitt store beløp med ei særskilt fordeling til opprusting og fornying av fylkesvegane. I forslaget for 2024 utgjer den særskilte fordelinga til fylkesveg 1,75 mrd. kr over rammetilskotet. I tillegg kjem eit øyremerkte tilskot på Samferdselsdepartementets budsjett på 415 mill. kr, som vidareførast i 2024.

Eg vil minne om at årsakene til trafikkulukker er samansett, og at forhold ved vegen er eitt av fleire element i dette biletet. På fylkesvegane dominerer utforkøyringsulukker, og trafikantåtferd er då ofte ei avgjerande faktor. Fart, rus og risikoskapande åtferd er utfordrande for trafikktryggleiken uavhengig av vegeigar.

Trafikktryggleiksarbeidet i Noreg famnar alle vegeigar, og nyttar sams tiltak overfor infrastruktur, køyretøy og trafikantar. Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet 2022-2025 (regjeringen.no), gir ei god oversikt over ak-tørane og tiltaka som nyttast.

Fylkeskommunen har og etter vegtrafikklova § 40 a, eit eige lovfesta ansvar for trafikksikkerhetsarbeidet i fylket. Eg opplev at dei, mellom anna i samarbeidet om tiltaksplanen, varetek dette ansvaret godt.

SPØRSMÅL NR. 218**Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 30. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram oppdaterte tall på kostnadene for å bygge opp igjen og reparere skadene på vegnettet gjeldende både riks og fylkesvegnettet samt jernbanenettet med bakgrunn i ekstremværet "HANS"?

GRUNNGJEVING:

Ekstremværet "HANS" stod for eit stort skadeomfang på både riks og fylkesvegnettet samt jernbanenettet i store delar av landet.

Svar:

Meirutgiftene for Statens vegvesen på riksvegnettet knytt til uvêret i august er foreløpig berekna til om lag 400-500 mill. kr. Midlar til å utbetre skader etter ekstremværet Hans

i 2024 inngår i løyvingforslaget for kap. 1320 Statens vegvesen. For fylkesvegnettet er det fylkeskommunane som bereknar dei ekstraordinære utgiftene for sine egne vegar. Kommunal- og distriktsdepartementet har bedt dei råka fylkeskommunane om å informere om omfanget av skader og kostnader i samband med søknad om skjønnsmidlar. Samferdselsdepartementet legg opp til å hente inn eit samla kunnskapsgrunnlag frå hendinga på både riks- og fylkesvegnettet når dette er klart.

I løyvingforslaget for 2024 på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehald, inngår midlar til opprydding og utbetring av skader etter ekstremværet Hans. Bane NOR har gjort overslag om at ekstremværet vil medføre auka kostnader til mellom anna vedlikehald på 600–800 mill. kroner. Dette inkluderer gjenoppbygging av Randklev bru.

SPØRSMÅL NR. 219**Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 2. november 2023 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for status i arbeidet med de syv livshendelsene i digitaliseringsstrategien for offentlig sektor (2019-2025), herunder hva som er gjort, hva som gjenstår av arbeid, eventuelle lovmessige eller øvrige barrierer som må løses, eventuelle investeringer som må foretas fra stat og/eller kommune og når det kan forventes at arbeidet med de syv livshendelsene vil være slutført?

BEGRUNNELSE:

Ber om konkrete svar for hver enkelt livshendelse.

Svar:

Ambisjonen om sammenhengende tjenester er satt i Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge, og i

digitaliseringsstrategien for offentlig sektor, *En digital offentlig sektor (2019–2025)*.

I digitaliseringsstrategien er det prioritert å lage sammenhengende tjenester innenfor sju livshendelser. Livshendelsene følges opp av regjeringen ved at ansvaret for de ulike livshendelsene er plassert i fem departementer. Departementene har tildelt ansvaret for oppfølging av livshendelsene til ulike direktorater. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) følger også opp livshendelsene gjennom sin samordningsrolle.

Eierdirektoratene rapporterer status for hver enkelt livshendelse til Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) to ganger årlig (innen 1. februar og 1. september), ifm. oppdatering av handlingsplanen for digitaliseringsstrategien for offentlig sektor.

Nedenfor gir jeg en generell omtale av status og utfordringer knyttet til arbeidet. Deretter følger omtale per livshendelse. Omtalene er basert på innspill fra Digdir,

som igjen er basert på informasjon fra ansvarlige virksomheter for livshendelsene gitt til Digdir 1. september i år.

Generelt om status i livshendelsene

Alle livshendelsene har en definert ambisjon for arbeidet. Noen følger direktoratets samfunnsoppdrag, andre tar et tydeligere brukerperspektiv med bakgrunn i brukerinnsikt, og andre har et større fokus på enkelttiltak. Alle livshendelsene har kartlagt sluttbrukerens opplevelser (brukerreisen) og jobber med konkrete tiltak, bortsett fra «Få barn» som har ferdigstilt arbeidet.

To av livshendelsene er på plan (Ny i Norge og Miste og finne jobb), tre av livshendelsene har mindre forsinkelser (Alvorlig sykt barn, Starte og drive en bedrift og Starte og drive frivillig organisasjon), og en av livshendelsene (Dødsfall og arv) er forsinket. Seks av livshendelsene rapporterte i september 2023, at de har levert en viss grad av verdi for sluttbruker, mot tre fra forrige rapportering.

De viktigste utfordringene som er rapportert fra livshendelsene til Digdir

Direktoratene rapporterer at regelverkshindringer, som står i veien for deling av data, er en utfordring. Departementene har satt i gang et arbeid for å konkretisere regelverkshindringene.

Det er en utfordring at aktører som får kostnader ved digitaliseringstiltak kan være andre enn de som får gevinstene av det samme tiltaket. Dette kan føre til at tiltak som totalt sett er samfunnsøkonomisk lønnsomme, ikke gjennomføres eller gjennomføres uten tilstrekkelig samarbeid mellom berørte parter. Direktoratene peker også på utfordringer knyttet til langsiktig drift og forvaltning av løsningene som utvikles.

For enkelte av livshendelsene er såkalt teknisk gjeld en utfordring. Arbeids- og velferdsetaten har for eksempel en del gammel teknologi og fagsystemer som gjør det utfordrende å utvikle ny funksjonalitet knyttet til moderne løsninger.

Finansieringsbehovet varierer mellom livshendelsene og mellom de enkelte tiltakene innenfor arbeidet tilknyttet hver livshendelse.

Om hver livshendelse

Få barn (Ansvar: Arbeids- og inkluderingsdepartementet/Arbeids- og velferdsetaten)

For denne livshendelsen er det de siste årene levert flere tjenester knyttet til bl.a. foreldrepenge, engangsstønad, barnetrygd og enslig forsørger. Arbeids- og velferdsetaten melder at arbeidet med livshendelsen er slutført på deres områder. Begrunnelsen er at målsettingene, slik det er definert av OECD, er ferdigstilt.

OECD måler sin eGovernment Benchmark fire områder innenfor familierelaterte tjenester:

- Informasjon om permisjonsordninger for foreldre
- Skaffe personnummer til barnet
- Registrere foreldreansvar
- Søke om barnetrygd

På disse områdene har Arbeids- og velferdsetaten gjennomført en rekke forbedringer i sine tjenester. Samtidig vil andre etater fortsette pågående arbeid innen eget ansvarsområde for at brukerne skal få bedre tjenester. Et eksempel er regjeringens satsing på digitale helsekort for gravide.

Alvorlig sykt barn (Ansvar: Helse- og omsorgsdepartementet/Helsedirektoratet)

Målet for arbeidet med livshendelsen er at familier med barn som har sammensatte behov skal oppleve et persontilpasset og forutsigbart tilbud.

Eksempler på pågående aktiviteter:

- Enklere hverdag for barn med sammensatte behov
- Digitaliseringstiltaket «Enklere tilgang til informasjon» har fått støtte fra Medfinansieringsordningen i 2022. Tiltaket er i gang med utvikling av teknisk løsning for informasjonsutveksling (et minste brukbare produkt). Informasjonsassistenten skal sammenstille relevant informasjon fra ulike offentlige kilder, slik at det blir enklere for innbyggere å finne den informasjonen de trenger. De utforsker også muligheten for å bruke kunstig intelligens (KI) i arbeidet, gjennom StartOff.
- Videreutvikling av prosess for samhandling og brukerinvolvering i Flekkefjord kommune m.fl. aktører
- Livshendelsen Alvorlig sykt barn har fått finansiell støtte og rådgivning fra Stimulab, gjennom to tiltak (i 2020 og 2023).

Miste og finne jobb (Ansvar: Arbeids- og inkluderingsdepartementet/Arbeids- og velferdsetaten)

«Flere i arbeid» er ett av Arbeids- og velferdsetatens hovedmål. Etaten samarbeider med brukere og samarbeidspartnere for å møte brukernes og samfunnets behov.

Eksempler på pågående aktiviteter:

- Inkludering i arbeid må håndteres med nytenkning og bedre digitale tjenester, god støtte til arbeidsgivere, tiltaksarrangører og kvalifisering av arbeidsledige. Bedre samhandling med kommuner, helsesektor, utdanningssektor og arbeidsgivere for å øke overgang til arbeid er viktig. Ikke minst i det pågående moderniseringsprosjektet. «Flere i arbeid - enklere, raskere og bedre (P4)» er det nå bl.a. lansert ny løsning for digital utveksling av informasjon med tiltaksarrangører. Det er også utviklet en nasjonal løsning for arbeidslivsentrene, slik at disse bedre kan støtte virksomheter som mottar tjenester fra sentrene. Videre er etaten i gang med utvikling av nye digitale løsninger for ytelsene dagpenger, arbeidsavklaringspenger, tiltakspenger og tilleggsstønader, samt forbedringer knyttet til oppfølging av de som trenger bistand for å komme i jobb.

Starte og drive bedrift (Ansvar: Nærings- og fiskeridepartementet/ Brønnøysundregistrene)

Det overordnede målet er å gjøre det enklere for den næringsdrivende i alle fasene bedriften gjennomgår (idé-, etablering-, drive- og avslutningsfase). Dette oppnås gjen-

nom å se stegene den næringsdrivende må gjennom i sammenheng, og etablere sammenhengende forretningstjenester sett fra bedriftens og den næringsdrivendes ståsted. Tjenestene må henge sammen både på tvers av offentlig sektor, og på tvers av privat og offentlig sektor der det er relevant.

Eksempel på pågående aktivitet:

- Start din egen virksomhet på 24 timer (Digital selskaps-etablering)
- Brønnøysundregistrene har i samarbeid med finansnæringen utviklet en digital løsning for selskaps-etablering. Flere banker er snart i mål med sluttbruker-løsninger. En offisiell lansering av tjenesten er under planlegging. Målet er å redusere tiden det tar å registrere en virksomhet. Registrering av vedtekter, stiftelsesdokumenter og registrering i Enhetsregisteret kan utføres som en sammenhengende tjeneste. Prosjektet fikk støtte av Medfinansieringsordningen i 2020.

Starte og drive en frivillig organisasjon (Ansvar: Kultur- og likestillingsdepartementet)

Målet er forenkling og samordning av digitale tjenester til frivillig sektor slik at det frigjøres mer tid til aktivitet lokalt og sentralt.

En annen målsetning er å bidra til å realisere prinsippet om kun-én-gang. Dette innebærer at frivillige organisasjoner kun skal rapportere informasjon til det offentlige én gang.

Arbeidet er også forankret i Frivillighetsmeldingen. Meld. St. 10 (2018–2019) - regjeringen.no. Stortinget har gjennom anmodningsvedtak lagt klare føringer for arbeidet med forenkling for frivillig sektor. Intensjonen bak anmodningsvedtakene er i stor grad i overensstemmelse med målene for livshendelsen, og peker på forenklingspotensialet i Frivillighetsregisteret.

Eksempler på pågående aktiviteter:

- Lettere å finne frem til tilskuddsmidler for frivillige organisasjoner
- Tilskudd.no er i drift, og er i 2023 fortsatt samfinansiert- og organisert som et samarbeid mellom DFØ og Kultur- og likestillingsdepartementet.
- Nettsiden gjør det enklere å finne frem til egne tilskudd, og har oversikt over hvem som har fått midler fra de ulike ordningene. Det gjør forvaltningen mer transparent, da tilskudd.no også viser statlige tildelinger til frivillig sektor på mottaker- og kommunenivå.
- Tilskudd.no er koblet opp mot Frivillighetsregisteret slik at tildelingene også viser fordeling på ulike type frivillige organisasjoner (ICNP-kategorier).
- Oppfølging av rapporten Videreutvikling av Frivillighetsregisteret, som ble ferdigstilt i mai 2022.
- Gjennomgang av lov om register for frivillig virksomhet. Lovarbeidet igangsettes høsten 2023.
- Digitalt økosystem for deling av informasjon om frivillige virksomheter har fått tilsagn om midler fra Medfinansieringsordningen. Arbeidet har som målsetting

at Frivillighetsregisteret skal inneholde flere og mer oppdaterte opplysninger. I tillegg skal Frivillighetsregisteret integreres bedre med andre statlige forvaltningssystemer og legge til rette for gjenbruk og deling av data.

- Gjennomgang av frivillighetsregisterloven har sluttidspunkt sommer 2025, mens «Digitalt økosystem» etter planen er avsluttet høsten 2026.
- Oslo kommune deltar i prosjektet.

Ny i Norge (Ansvar: Arbeids- og inkluderingsdepartementet/ Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi))

Arbeidet med livshendelsen Ny i Norge er satt i gang både for å gi den nyankomne gode tjenester, men har også et mål om mer sammenheng i de offentlige tjenestene og på systemsiden. Livshendelsen har tre prioriterte satsingsområder/tiltak: Helhetlig informasjon, Digitale brukereiser og omforent datastrategi. I 2023 arbeides det med helhetlig informasjon.

Eksempler på pågående aktiviteter:

- Nye informasjonssider for flyktninger fra Ukraina:
- Informasjon til flyktninger fra Ukraina er publisert på nettsiden nyinorge.no. IMDi er ferdig med første del av Helhetlig informasjon til nyankomne: www.nyinorge.no gir helhetlig informasjon fra offentlige myndigheter til nyankomne ukrainere.
- Helhetlig informasjon arbeider videre med å inkludere informasjon til flere nyankomne enn ukrainere. I første omgang vil informasjon til andre asylsøkere og arbeidsinnvandrere prioriteres.

Dødsfall og arv (Ansvar: Kommunal- og distriktsdepartementet/Digitaliseringsdirektoratet)

Målet er å gi de etterlatte en opplevelse av sammenheng i tjenester fra det offentlige når de opplever dødsfall. Prosesser som i dag er kompliserte, analoge og papirbaserte skal forenkles. Gjennom digitalisering og deling av data skal det bli enklere for de etterlatte i en ellers vanskelig tid. Når noen mister sine nærmeste, er det mange praktiske ting som må løses, samtidig som de også må håndtere sin egen sorg. De etterlatte kan oppleve at det er vanskelig å finne informasjon om hvilke praktiske oppgaver de skal løse, og mange av oppgavene er lite sammenhengende.

Eksempler på pågående aktiviteter:

- Bedre oversikt for etterlatte og arvinger
- Skatteetaten har laget nye informasjonssider til etterlatte og arvinger: Dødsfall - Skatteetaten
- Digidir utvikler løsning for digitalt dødsbo. Dette skal gi arvinger en bedre oversikt over den avdøde sin formue og gjeld. Opplysningene skal samles inn automatisk.
- Etterlatte skal også kunne ta valg digitalt om gjennomføringen av en gravferd, i stedet for et papirskjema. Tiltaket digital gravferdsmelding har Statsforvalteren i Vestfold og Telemark ansvaret for. Planen er å lansere en løsning første halvdel av 2024. Tiltaket vil treffe

kommunene. Dette prosjektet er finansiert med midler fra Medfinansieringsordningen.

- Bransjestandard for finansnæringen (Finans Norge – startet august 2023).
- Tiltaket skal bidra til at finansnæringen etablerer likere rutiner for hvordan de møter etterlatte ved dødsfall.

Representanten ønsker at jeg redegjør for når det kan forventes at arbeidet med de sju livshendelsene vil være slutført. I digitaliseringsstrategien står det blant annet:

«Strategiperioden varer til 2025. Innen da bør aktørene være godt i gang med alle prosjektene, og ferdig med noen». De ulike livshendelsene er ulike i omfang og kompleksitet. De har derfor kommet ulikt langt, og vil også ha kommet ulikt langt ved utløp av strategiperioden. Arbeid med økt sammenheng i tjenestetilbudet til innbyggere, næringsdrivende og frivillig sektor er et kontinuerlig arbeid. I arbeidet med ny nasjonal digitaliseringsstrategi vil regjeringen vurdere hvordan arbeidet med sammenhengene tjenester kan videreføres og forsterkes.

SPØRSMÅL NR. 220

Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 27. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringa har i statsbudsjettet 2024 lova at K5 skal gjennomføres, men ikkje varsla oppstart i 2024 slik det har gjort for E6, E134 og Oslofjord 2. Og samtidig har Statens vegvesen og Bane Nor utelatt K5 i sine reviderte innspel til NTP.

Kva framdrift og prosess ser departementet for seg videre?

Svar:

Regjeringa har sett av midlar på statsbudsjettet for 2024 til å vidareføre førebuande arbeid på Fellesprosjektet

Arna–Stanghelle. Vidare framdrift i prosjektet må vurderast nærare i arbeidet med ny Nasjonal transportplan som vert lagt frem våren 2024.

Statens vegvesen melder om at ei eventuell avgjersle om oppstart tidlegast kan fattast medio 2024 fordi det står att fleire moment før prosjektet er klart for utbygging - deriblant naudsynte avklaringar etter gjennomført ekstern kvalitetssikring av styringsunderlag og kostnadsoverslag (KS2), og utarbeiding av ein stortingssproposisjon om finansiering og utbygging av prosjektet. Ei eventuell avgjersle om oppstart medio 2024 vil innebere at eventuell byggestart på prosjektet tidlegast vil vere aktuell våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 221

Innlevert 23. oktober 2023 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 30. oktober 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til planarbeid for E134 Arm til Husøy, der målsetningen var å sende ferdig planforslag til Karmøy kommune i 2022, for politisk behandling og godkjenning. Kommunen venter fortsatt på Statens vegvesen.

Hva er status og tidsplan for å ferdigstille planarbeidet for E134 Arm til Husøy i Karmøy kommune?

BEGRUNNELSE:

Planarbeidet for E134 Arm til Husøy ble startet i mai 2022. Statens vegvesen skulle i samarbeid med Karmøy kommune lage en detaljreguleringsplan for utbedring av E134 Husøyvegen. Det er oppgitt på Statens vegvesens nettsider at planforslaget skulle oversendes Karmøy kommune i slutten av 2022.

Husøyvegen er en 2 km lang arm av E134 som går ut til Karmsund havn, Husøy. Havneområdet er under utvikling, og det er mange arbeidsplasser i havneområdet. Vegen er i dag for smal til at to vogntog kan møtes, og det mangler et tilbud til gående og syklende på strekningen. Hensikten med planarbeidet er å kunne utvide Husøyvegen for å gi bedre framkommelighet for næringstrafikken. Langsgående gang- og sykkelveg vil bedre trafikksikkerheten for gående og syklende.

Svar:

Statens vegvesen har opplyst at planarbeidet for E134 Arm til Husøy ble startet opp i samarbeid med Karmøy kommune i mai 2022. I varsel om oppstart med planarbeid var målsettingen å levere et planforslag i siste kvartal 2022. Årsakene til forsinkelsen er sammensatt. Blant annet ble prosjektet mer komplekst enn det Statens vegvesen forutså.

Statens vegvesens mål er å utarbeide en reguleringsplan som lar seg gjennomføre og som tar hensyn til miljø, grunnforhold, næringslivet, eksisterende infrastruktur over og under bakken og berørte naboer. Planforslaget skal etter fremdriftsplanen sendes til kommunen i 2. kvartal 2024, det er kommunen som legger planforslaget ut på høring. Vedtak forventes i 3. kvartal.

Dersom det er tilgjengelig midler, kan prosjektet lyses ut etter dette.

SPØRSMÅL NR. 222

Innlevert 24. oktober 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 1. november 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Deler utenriksministeren vurderinga frå Genteknologiutvalet sitt fleirtal om at eit generelt forbod mot import av GMO-varer strir mot EØS-avtalen og WTO og utgjer ein rettsleg risiko for Noreg som stat, og har Utanriksdepartementet tidlegare uttalt seg om/ hatt synspunkt på denne problemstillinga i samband med einskildsaker om GMO-importsøknader?

GRUNNGJEVING:

I NOUen «Genteknologi i en bærekraftig fremtid», levert av Genteknologiutvalget i juni, meiner fleirtalet at Noregs forbodspolitikkk på import av GMO til mat og fôr strir mot internasjonale handelsavtalar og ber Utanriksdepartementet gjere tydeleg det rettslege grunnlaget for eksisterande og framtidige forbod.

Utvalefleirtalet viser til at det eine forbodet grunngeve i etiske omsyn knytt til sprøyting med eit visst sprøytemiddel i dyrkingslandet ikkje er legitimt fordi 1) det ikkje er noko som tyder på at produktet blir sprøyta med det aktuelle sprøytemiddelet – det var ikkje ein del av den omsøkte bruken for det genmodifiserte produktet og 2) at det blir importert ei rekkje konvensjonelle mat-

produkt sprøyta med sprøytemiddelet utan at det blir vurdert å gå ut over den norske offentlege moralen.

Utvalet viser vidare til at tre forbod grunngeve i føre-var-omsyn knytt til miljørisiko ikkje er legitime fordi både dei norske og europeiske risikovurderingsorgana fastslår at desse produkta ikkje inneber nokon sannsynleg miljørisiko, verken generelt eller i Noreg spesielt. Det blir fastslått vidare, seinast i ei fornya vurdering frå 2022, at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkeleg for å trekkje ein slik konklusjon, og derfor at uvisse – som føre-var-prinsippet er meint å handtere – er låg.

Svar:

Regulering av genmodifiserte organismer (GMO) berører spørsmål under Helse- og omsorgsdepartementets, Klima- og miljødepartementets, Landbruks- og matdepartementets og Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområder. Regjeringen er opptatt av at Norge skal respektere sine folkerettslige forpliktelser, herunder EØS-avtalen og WTO-regelverket. Så langt har regjeringen ikke vurdert å innføre et generelt forbud mot import av GMO-varer. Det har derfor ikke vært lagt opp til en rettslig utredning av dette spørsmålet fra regjeringens side. Uten-

riksdepartementet gjorde imidlertid for noen år siden EØS- og WTO-rettslige vurderinger av spørsmål knyttet til forbud mot spesifikke GMO-produkter. UD påpekte da momenter som generelt bør inngå i vurderinger av eventuelle importforbud for slike produkter.

UD viste til at forbud mot import av varer i utgangspunktet er i strid med materielle bestemmelser både i EØS-avtalen og WTO-regelverket. Det må derfor vurderes om slike tiltak likevel kan rettferdiggjøres etter unntaksbestemmelser. I henhold til EØS-avtalen, presiserte UD at det blant annet må vurderes hvorvidt et importforbud

er begrunnet i såkalte legitime hensyn, om forbudet står i forhold til de hensyn som det er ment å ivareta, og om forbudet er konsistent i forhold til politikken som følges. WTO-rettslig påpekte UD at det må vurderes om forbudet er begrunnet i konkrete formål angitt i avtalen. Hvis et forbud skal begrunnes i «beskyttelse av offentlig moral», viste UD til at det må vurderes om tiltaket er nødvendig for å oppnå beskyttelse av den aktuelle moralske bekymringen, og om forbudet innebærer uvilkarlig og uberettiget diskriminering av land hvor forholdene ellers er like.

SPØRSMÅL NR. 223

Innlevert 24. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 8. november 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I en CNN-artikkel datert 20. oktober refereres det til at Kina vil prioritere grafitt til hjemmemarkedet fremfor eksport. Dette kommer kort tid etter at Kina har innført eksportrestriksjoner for de sjeldne jordartene gallium og germanium.

Hva gjør regjeringen for at Norge skal kunne produsere mer av disse råstoffene som vi har forekomster av og dermed styrke egen råvaretilgang for Norge og våre allierte?

BEGRUNNELSE:

Kontroll med strategisk viktige mineraler og verdikjed-er i industrien er har klatret til topps på den sikkerhet-spolitiske agendaen. Norge som et av de mest mineralrike landene i Europa har et særlig ansvar overfor våre allierte og venner i Europa og transatlantisk.

Det grønne skiftet, industri for batterier, elbiler og halvledere er helt avhengig av grafitt og en rekke sjeldne jordarter. Norge er allerede Europas største leverandør av noen typer naturlig grafitt som produseres på Senja, ved Skalands Graphite. Vi har i tillegg store forekomster av grafitt i Vesterålen, Glomfjord og noe i Bamble, ifølge NGU. For gallium er mye av råmaterialet som inngår i aluminiumsverket til Alcoa i Mosjøen godt egnet for fremstilling av gallium. Dette er bare noen eksempler på mulighetene som finnes i Norge og som regjeringen til-synelatende hverken har fokus på eller planer om å følge opp i samarbeid med mineralnæringen og -industrien.

Regjeringen bør snarest skaffe seg en bedre oversikt over Norges muligheter til å erstatte strategisk viktige mineraler og sjeldne jordarter hvor avhengigheten fra ikke-allierte land er for sterk i dag, legge til rette for økt verdiskaping fra mineraler i Norge, og inngå tettere samarbeid på området med EU og land som USA, Canada og Australia.

Svar:

Den globale omstillingen fra økonomier drevet av fossil energi til samfunn basert primært på fornybar energi er utfordrende. Produksjon av fornybar energi er materi-alkrevende og medfører at verden må øke utvinningen av en lang rekke metaller og mineraler, heriblant grafitt for batterier, sjeldne jordarter for sterke magneter, og gallium og germanium for bl.a. halvledere, optikk og annen ele-ktronikk. Disse nevnte mineralene og metallene inngår i de råvarene som bl.a. Europakommisjonen anser som kritiske, og som er utsatt for høy forsyningsrisiko og har stor økonomisk betydning for europeisk industri.

Tilgang på kritiske råvarer er en avgjørende rammebe-etingelse for industrielle verdikjeder til det grønne skiftet. Norge er i dag en viktig produsent av kritiske råmaterialer i Europa, med både utvinning og en betydelig industripro-duksjon av særlig metaller, men også flere andre materia-ler som grafitt og silisium.

Regjeringen har tatt flere grep for å styrke sin satsing på mineralfeltet de siste to årene. I Nærings- og fiskeride-partementet er det etablert en egen mineralseksjon. Dette har styrket saksbehandlingskapasiteten og derigjennom

arbeidet med å redusere saksbehandlingstiden på søknader og klagesaker etter mineralloven. I juni i år la regjeringen frem den første mineralstrategien på ti år. Strategien skal legge til rette for økt aktivitet i norsk mineralnæring. Mitt mål er at de norske mulighetene skal utnyttes og at Norge samtidig skal være et foregangsland ved å gjøre den globale råvareforsyningen mer bærekraftig. Derfor har regjeringens mineralstrategi det uttalte målet at Norge skal utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring.

Tidligere i høst la regjeringen også frem det oppdaterte veikartet for Grønt industriløft, regjeringens storsatsning på omstilling og utvikling av norsk industri. Der varslet vi at regjeringen i løpet av høsten vil styrke kapitalvirkemidlene med 15 milliarder kroner, for å sette fart på omstillingen. Dette vil også være relevante for gode mineralprosjekter i Norge med potensiale for å styrke omstillingsevnen.

Norge har et stort potensial for produksjon av en rekke kritiske råvarer og er i dag Europas viktigste produsent av naturlig grafitt. Grafitt har flere anvendelser, men er blant annet et viktig anodemateriale i bilbatterier, og brukes til ulike formål i bilindustrien. Ifølge NGU er mulighetene for å identifisere ytterligere drivverdige grafittforekomster betydelig, og det er pågående kommersiell leteaktivitet i de områdene som NGU anser som mest lovende. Norge har også flere selskaper som arbeider for å realisere produksjon av syntetiske grafittprodukter. Selskaper som ViaNode og Bergen Carbon Solutions retter seg begge inn mot blant annet markedet for anodematerialer av grafitt, som forventes å vokse betydelig i årene fremover.

I mineralstrategien har regjeringen lagt frem tiltak for å bedre kunnskapen om det norske mineralpotensialet, spesielt for kritiske råvarer, og legge til rette for økt letevirsomhet i Norge. NGU ble tildelt 20 millioner kroner

over årets statsbudsjett. Øremerket økt mineralkartlegging. For 2024 har regjeringen foreslått at NGUs ordinære budsjett økes med 10 millioner kroner, mens øremerkingen videreføres med fem millioner kroner. NGU har også en oppgave med å markedsføre det norske ressurspotensialet overfor nasjonale og internasjonale interessenter. I mineralstrategien har jeg lagt til rette for å redusere saksbehandlingstiden gjennom en økt bevilgning til Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard og gjennom tiltak for økt koordinering mellom de ulike saksbehandelnde myndigheter. Jeg vil videre be Norges forskningsråd om å gjøre en analyse av behovene for ny forskning og kunnskap som kan bedre mulighetene for fremtidig utvinning.

Norge arbeider sammen med EU for å dyrke frem fremtidens teknologier i Europa, og det er en av grunnene til at regjeringen har tatt initiativ til et industripartnerskap med EU om batterier og mineraler. Norge og EU har felles interesse i robuste og bærekraftige verdikjeder og Norge er en attraktiv råvareprodusent med et betydelig potensial for ytterligere produksjon. Norge deltar også i det amerikanske initiativet, Minerals Security Partnership, hvor vi sammen med bl.a. USA, Canada, Australia og europeiske land samarbeider om å sikre robuste og transparente verdikjeder for kritiske råmaterialer. Jeg anser internasjonale partnerskap som sentrale virkemidler for fortsatt utvikling av norsk mineralnæring og industri. Norsk råvareproduksjon er et bidrag til bærekraftige og robuste industrielle verdikjeder for Europa og USA. Norsk økonomi er tett knyttet til europeiske land, og det samme gjelder verdikjedene i industrien. Ved å legge til rette for utviklingen av økt norsk produksjon av kritiske råmaterialer bidrar vi derfor til å styrke europeiske verdikjeder og det langsiktige grunnlaget for norsk industrivirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 24. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 1. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når vil det frigis mer nettkapasitet for bedrifter som står i kraftkø i Nord-Norge, og hvordan vil det påvirke Statnetts beregning av kraftbalansen i nord dersom NVE utlyser havvindfeltet Nordvest A allerede i 2025 slik Høyre har foreslått?

BEGRUNNELSE:

Det vises til tidligere spørsmål fra undertegnende representant om det ville frigis mer nettkapasitet i NO4 i lys av "krafttak for Finnmark" som innebærer planer om å realisere store mengder vindkraft på land i Finnmark innen

2030 og at gassturbinene på Melkøya om nødvendig vil benyttes etter 2030.

Statsråden svarte positivt på at det nå kunne frigis mer nettkapasitet og viste til at Statnett gjør en konkret vurdering av hvor mye nettkapasitet som skal frigis i NO4. Det er flere måneder siden svaret og det må legges til grunn at Statnett har hatt god tid til å gjøre sine vurderinger og konkluderer. Samtidig står hundrevis av bedrifter i stampe fordi de ikke får tilgang på nettkapasitet, ikke får utviklet driften sin, eller bidratt til grønn omstilling.

Det vil samtidig være nyttig å vite hvordan det slår inn på Statnetts beregning av kraftbalansen i NO4 tidlig på 2030-tallet dersom havvindfeltet Nordvest A tas med i runden for utlysning i 2025 og det gjøres nødvendige avklaringer fra regjeringen av rammevilkår for havvind i tilknytning til Goliat- og Snøhvitfeltene, slik Høyre har foreslått. Ifølge Statnett kan det på Helgeland tilknyttes inntil 1 400 MW havvind til sentralnettet i Rana-området.

Svar:

I forbindelse med godkjenning av Snøhvit Future-prosjektet, satte regjeringen en ambisjon om betydelig utbygging av kraftproduksjon og nett i Finnmark. Jeg har bedt NVE om å prioritere konsesjonssøknader om nett og kraftproduksjon i nord, med særlig vekt på Finnmark, og bedt Statnett om å prioritere nettutvikling i Planområde nord. Regjeringen har som mål at det etableres ny kraftproduksjon i Finnmark på nivå med det økte uttaket til Snøhvit Future innen 2030, forutsatt at konsesjoner innvilges.

Statnett har ansvaret for å vurdere hvilket forbruk det er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning til i transmisjonssettet. Statnett varslet 31. oktober d.å. på sine nettsider at de har besluttet å reservere kapasitet til 465 MW økt forbruk nord for Ofoten. Dette gjelder for syv forbruksaktører som fordeler seg over hele området, fra Lofoten til Øst-Finnmark. Deler av dette volumet, 250 MW, er kapasitet inndratt fra kunder som tidligere har fått reservert kapasitet, men som Statnett vurderer at ikke har tilstrekkelig realisme og framdrift. De resterende 215 MW er ny kapasitet som følge av regjeringens kraftløft for Finnmark. Ifølge Statnett vil en forventning om økt kraftproduksjon i nordområdet gi grunnlag for å frigi denne kapasiteten. Totalt har Statnett nå reservert om lag 1400 MW nord for Ofoten. 290 MW av det økte volumet vil tilknyttes nettet med vilkår som sikrer forsyningssikkerheten. Deler av reservasjonsvolumet vil også forutsette nettførsterkninger. Jeg legger til grunn at Statnett i sine vurderinger legger gjeldende vedtak, samt departementets godkjenning av plan for Snøhvit Future-prosjektet til grunn.

NVE leverte i april 2023, sammen med en direktoratsgruppe, et forslag til 20 områder som kan egne seg for havvind. Departementet inkluderer alle 20 områdene i det videre arbeidet og har bedt NVE om å gjennomføre en strategisk konsekvensutredning av Vestavind B, Vestavind

F og Sørvest F med sikte på utlysning i 2025. Det gjennomføres også strategisk konsekvensutredning av de øvrige 17 områdene med sikte på eventuell åpning og tildeling i senere tildelingsrunder.

NVE fraråder at Nordvest A, og øvrige Nordavind- og Nordvestområder, inngår i arbeidet fram mot utlysning for 2025. Jeg deler denne vurderingen. Dette skyldes flere forhold. Områdene er mindre modne, det er kjente interessekonflikter og det er behov for mer kunnskap. For flere av områdene har det gjennom høring av program for strategisk konsekvensutredning kommet innspill om at områdene ikke bør inkluderes i det videre arbeidet av hensyn til sameksistens. NVE anbefaler derfor at disse områdene inngår i en totrinnsprosess hvor det først gjennomføres en strategisk konsekvensutredning der man innhenter fagkunnskap, systematiserer eksisterende data som har relevans for havvind, rangerer mellom områdene og belyser hva som må utredes, før en eventuell åpning. Jeg mener dette er viktig for legitimiteten til havvind at vi legger opp til gode prosesser. Nordvest A, og de øvrige områdene nord for Stad, er aktuelle for havvindutlysninger i etterfølgende år.

SPØRSMÅL NR. 225**Innlevert 24. oktober 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 1. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden fremme forslag om at kommunene selv skal kunne avgjøre hva som regnes som turiststed, og dermed kunne ha søndagsåpne butikker?

BEGRUNNELSE:

Lokale folkevalgte kjenner sitt lokalsamfunn best. De er godt skikket til å ta beslutninger til det beste for folk og næringsliv, og gjøre gode avveininger av ulike hensyn. Derfor bør mer makt og myndighet flyttes til kommunene.

For eksempel bør kommunene selv kunne bestemme hva som regnes som et turiststed i egen kommune, og dermed om butikker kan ha søndagsåpent. I dag er det statsforvalteren som har ansvar for å godkjenne om butikker kan ha søndagsåpent. Det gir enkelte ganger spesielle utslag. For eksempel har ikke Coop Marked på Mausund i Frøya kommune fått godkjent sin søknad om å holde søndagsåpent, mens Coop Prix på Dyrøy i Frøya kommune har fått godkjent sin søknad. Frøya kommune har klaget på vedtaket, og undertegnede ber ikke statsråden kommentere denne enkeltsaken. Den viser likevel at regelverket i dag gir merkelige utslag, og at avgjørelsen burde vært overlatt til lokaldemokratiet.

Svar:

Spørsmålet om søndagsopne butikkar blir regulert i lov om heilagdagane og heilagsdagsfred (heilagsdagsfredlova). Som ansvarleg statsråd for denne lova er det derfor eg som svarer på spørsmålet frå representanten.

Hurdalsplattforma slår fast at regjeringa vil «[h]olde fast på dagens regelverk for søndagsåpne butikker.» Det er det gode grunnar for.

Å flytte myndigheita etter heilagdagsfredlova § 5 frå Statsforvaltaren til kommunane, vil innebere at kommunane vil kunne dispensere frå avgrensingane lova set for opningstidene til faste utsalsstader på søn- og heilagdagane. Vidare vil kommunane kunne peike ut område der avgrensingane på opningstidene ikkje skal gjelde, såkalla typiske turiststader. Kommunane vil dermed kunne vedta vidare opningstider enn det som følgjer av hovudreglane i lova, men ikkje avgrense opningstidene. Ei slik endring vil derfor innebere ei liberalisering av heilagdagsfredlova § 5.

Utvalet som greidde ut konsekvensane av å endre heilagdagsfredlova § 5, avviste å flytte myndigheita til kommunane på grunn av konkurransevidande effektar

av lokalt fastsette reglar som varierer mellom kommunane, sjå NOU 2017: 17 På ein søndag? punkt 1.1. Utvalet viste dessutan til at arbeidstakarane bør ha det same vernet over heile landet. Høyringa av NOU-en gav heller ikkje støtte til tanken om å overføre myndigheita til kommunane.

Sjølv om ein auke av det kommunale sjølvstyret i seg sjølv ofte vil vere eit gode fordi det inneber at avgjerder blir tekne nærare folk, vil ei slik liberalisering hole ut vernet som dei nasjonale reglane er meint å gi. Eg meiner derfor at det ikkje bør bli for mange typiske turiststader rundt om. Forbodet mot at faste utsalsstader sel varer til forbrukarar på søn- og heilagdagane, vernar om ein viktig norsk tradisjon om at søn- og heilagdagane er annleisdagane som kan nyttast til andre ting enn å arbeide.

Forbodet varetek vidare viktige samfunnsomsyn, noko som truleg er bakgrunnen for at forbodet har stått seg over tid, trass endringar i samfunnstilhøve, kjøpekraft og handlemønster. Heilagdagsfredlova § 5 sørgjer for det første for at alle dei som arbeider i varehandelen og tilknytte bransjar får ein felles fridag. For det andre vernar forbodet om ein verdfull samfunnsrytme. For det tredje sørgjer forbodet for at desse dagane får eit anna preg enn laurdagane ved at dei inneber redusert kommersielt press.

Mot denne bakgrunnen har eg ikkje tenkt å fremje eit forslag om at kommunane sjølve skal kunne avgjere kva som skal reknast som ein typisk turiststad.

SPØRSMÅL NR. 226**Innlevert 24. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 30. oktober 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er statsråden åpen for å se på tiltak for strømkunder i prisområdet NO2 for å sikre konkurransedyktige rammevilkår for å drive og etablere næringsvirksomhet i denne delen av landet, og i så tilfelle, hvilke kompensierende tiltak eller mindre justeringer på systemnivå mener statsråden det er verdt å se nærmere på?

BEGRUNNELSE:

Statsråden mottok rapporten fra strømprisutvalget 12. oktober. To av de tydeligste konklusjonene til utvalget er at det viktigste tiltaket for å sikre billig strøm i Norge er et varig kraftoverskudd, og at dagens markedssystem med kraftbørser bevares. De skriver selv at markedssystemet er basert på en faglig vurdering og at de ikke klarer å komme på et forslag til andre måter å gjøre det på som ivaretar alle målene våre på en like god måte som dagens system. Samtidig erkjenner de at systemet ikke godt nok ivaretar hensynet til omfordeling.

Prisene i NO2 har til tider vært svært mye høyere enn i resten av landet. For husholdningene bidrar strømstøtteordningen til å avlaste forbrukerne når prisene er uvanlig høye. For bedrifter er dette annerledes, og prisforskjellen gjør at bedrifter som opererer i samme bransje til tider står overfor svært ulike priser. Fastprisavtaler er en del av løsningen, men det bør også være mulig å vurdere andre særskilte tiltak for dette prisområdet. Et eksempel er forslag om å utnytte kapasiteten i nettet i større grad enn i dag. Den viktigste løsningen på lang sikt er å bygge ut mer kraft og mer nett. Men på kort, og mellomkort sikt, kan det være gode grunner til å se på kompensierende tiltak eller eventuelt mindre justeringer på systemnivå for NO2.

Svar:

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rime- lig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. Jeg mener også det er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt at prisforskjellene mellom regionene over tid ikke er for store.

Den 12. oktober mottok vi rapporten fra Strømprisutvalget. Vi har sendt rapporten på høring med frist for innspill 15. desember, men vil parallelt med dette gå gjennom rapporten med tanke på eventuelle tiltak som kan gjennomføres raskt.

Regjeringen har allerede etablert en strømstøtteordning for husholdninger, som nå har blitt enda mer treff-

sikker etter overgangen til timesbasert støtte. Regjeringen har også lagt til rette for gode fastprisavtaler og økt forutsigbarhet for næringslivet gjennom et kontraktsunntak for standardiserte fastprisavtaler i grunnrenteskatten for vannkraft.

Jeg er svært opptatt av at nettet og produksjonsressursene vi har skal utnyttes best mulig. Det er dette som er målsetningen når Statnett fastsetter handelskapasiteten mellom budområdene. Statnett og de andre nordiske systemoperatørene arbeider også med innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet. Dette vil bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe. Ved flytbasert markedskobling blir flere handelsmuligheter tilgjengelig for markedet, og den fysiske nettkapasiteten kan utnyttes på en mer fleksibel og samfunnsøkonomisk rasjonell måte.

På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette arbeidet er vi godt i gang med.

SPØRSMÅL NR. 227**Innlevert 24. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 1. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Flere ledere i kraftbransjen mener strømmettet både regionalt og nasjonalt kan kjøres hardere for å øke kapasiteten og jevne ut forskjellen mellom prisområdene.

Hva vil statsråden gjøre for å raskest mulig utnytte mulighetene som ligger i eksisterende nett?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen virker passiv i møte med de store forskjellene i strømpris mellom regionene. Det henvises gjerne til strømstøtteordningen, den virker litt men gjelder ikke for annet enn private husholdninger. Næringslivet i N02 sliter med konkurranseulempe og vi ser at flere melder om tap i konkurranse med andre regioner. Andre næringsaktører melder sågar at de flytter aktivitet til andre deler av landet, et paradoks all den tid man produserer svært mye strøm nettopp denne regionen. Det er ingen quickfix i denne saken, men når flere fremtredende kraftledere mener det er mulig å gjøre noe Med sikkerhetsmarginene i strømmettet er det grunn til å sjekke ut det. Det vises for øvrig til Lyses forslag i samme retning.

Regjeringen må levere bedre svar enn å vente og se, bygge mer nett, fastprisavtaler og mer produksjon. Denne situasjonen har nå snart vart i to år og regionen trenger bedre løsninger enn det regjeringen til nå har kommet med. Vi ser at det fortsatt er usikkerhet rundt dette, det siste vi trenger i en tid med stadig mer uro og forstyrrende faktorer nasjonalt som internasjonalt.

Svar:

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. Jeg mener også at det er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt at prisforskjellene mellom regionene over tid ikke er for store. På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette arbeidet er vi godt i gang med. I april 2023 varslet regjeringen en rekke tiltak for effektiv utnyttelse av nettet, herunder større rom for nettselskapene til å drive en aktiv og transparent forvaltning av nettkapasiteten. Regjeringen varslet også at vi vil forskriftsfeste at nettselskapene skal hensynte prosjektenes modenhet i sine vurderinger av tilknytningsforespørsler.

Reguleringsmyndigheten for energi har som svar på forespørsel fra Olje- og energidepartementet gjennomført et prosjekt for å utarbeide et fundament for digital

samhandling i nettbransjen. Prosjektet har blant annet resultert i etableringen av ElBits AS i mars 2023. Selskapet er eid av flere nettselskap, og skal gi varig og styrket kapasitet til bransjesamarbeidet på digital samhandling, som er ventet å bidra til bedre utnyttelse og drift av kraftsystemet.

Jeg er svært opptatt av at nettet og produksjonsressursene vi har skal utnyttes best mulig. Det er dette som er målsetningen når Statnett fastsetter handelskapasiteten mellom budområdene. Statnett og de andre nordiske systemoperatørene arbeider også med innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet. Dette vil bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe. Ved flytbasert markedskobling blir flere handelsmuligheter tilgjengelig for markedet, og den fysiske nettkapasiteten kan utnyttes på en mer fleksibel og samfunnsøkonomisk rasjonell måte.

12. oktober mottok jeg rapporten fra Strømprisutvalget. Rapporten er ikke en fasit, men en drøfting av fordeler og ulemper med ulike typer tiltak i en verden hvor framtida er mer usikker. Rapporten gir oss et godt faktagrunnlag til å diskutere de vanskelige avveiningene vi står overfor. Vi har sendt rapporten på høring med frist for innspill 15. desember, men vil parallelt med dette gå gjennom rapporten med tanke på å identifisere eventuelle tiltak som vi kan starte med å gjennomføre raskt.

SPØRSMÅL NR. 228**Innlevert 25. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 1. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta en ny vurdering med Legemiddelverket for å tilby slankemedisiner på blå resept, og sikre at også samfunnsøkonomiske effekter tas med i regnestykket når nye medisiner skal vurderes?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det kommet flere nye og effektive legemidler mot overvekt. Dette har skapt enorm etterspørsel fra brukere som sliter med vektreduksjon. For mange kan det ha en enorm helsegevinst å ta av noen kilo, og for dem som sliter med stor overvekt og som har problemer med å komme i gang med vektreduksjon, kan det være et viktig tilskudd for å sette i gang en varig livsstilsendring.

Dessverre er det slik i dag at disse medisinene ikke tilbys på blå resept. Det betyr at man er nødt til å betale selv om man vil benytte medisinen. Kostnaden er på rundt 36.000 kroner i året. For mange er dette en stor kostnad, og det skaper et enda større skille mellom dem som har råd til å betale for medisinene, og dem som ikke har det. Dermed kan forskjellene øke ytterligere, ikke bare økonomisk, men også ved de helsemessige konsekvensene av dårlig økonomi.

Leder for senter for sykkelig overvekt i Helse Sør-Øst mener at slike slankemedisiner kan endre manges liv, fordi flere trenger litt hjelp på veien for å få til en varig vektnedgang. Han mener fedme bør ses på som en diagnose, og at medisiner dermed bør gis på blåresept, slik som medisiner til for eksempel diabetes type 2.

Det er et problem at de samfunnsøkonomiske effektene av nye medisiner ikke tas med i regnestykket når man vurderer om et legemiddel skal inn på blåreseptordningen eller ikke. Å tilby disse medisinene på blå resept for pasienter som har behov for det vil være dyrt, men kan også spare samfunnet for enorme kostnader knyttet til behandling av livsstilssykdommer som følge av fedme og alvorlig overvekt, i tillegg til at det betydelig kan øke livskvaliteten for den enkelte.

Svar:

Statens legemiddelverk har tidligere i år metodevurdert legemidlene Wegovy og Saxenda til behandling av sykkelig fedme i henhold til de vedtatte prioriteringskriteriene – nytte, ressursbruk og alvorlighet – som ligger til grunn for offentlig finansiering av legemidler. Legemiddelverkets vurdering er at sykkelig fedme er en alvorlig sykdom,

men at helseeffektene (nyttene) av legemiddelbehandlingen som er vist i studier er for små i forhold til kostnadene (ressursbruken). Legemiddelbehandlingen anses dermed ikke som kostnadseffektiv, og dekkes derfor ikke av blåreseptordningen.

Gjennom behandling av Meld. St. 34 (2015–2016) Verdier i pasientens helsetjeneste og Meld. St. 38 (2020–2021) Nytte, ressursbruk og alvorlighet, har Stortinget sluttet seg til at vurderinger av tiltak i helse- og omsorgstjenesten skal legges til grunn et utvidet helsetjenesteperspektiv. Det innebærer at i metodevurderinger måles nytten av legemidlet som effekten på pasientenes livskvalitet og/eller forlenget levetid, mens ressursbruk er legemiddelkostnader og eventuelt andre utgifter helsetjenesten har ved at pasienter får legemiddelbehandlingen. Andre kostnader og nyttevirksomheter skal ikke regnes med, som produksjonsvirkninger, konsekvenser av helsehjelp for pasienters framtidige forbruk av offentlige tjenester og mottak av stønader/pensjoner eller helsetjenestekostnader som knytter seg til fremtidige ikke-relaterte sykdommer.

Regjeringen skal legge frem en ny prioriteringsmelding i 2024, og har satt ned tre ekspertgrupper som skal belyse ulike aspekter ved prioritering. En av gruppene skal gi en vurdering av om dagens helsetjenesteperspektiv fortsatt bør legges til grunn for prioriteringer i helse- og omsorgstjenestene, eller om et bredt samfunnsperspektiv - eller elementer av dette - bør legges til grunn, inkl. bl.a. effekter på mottak av stønader/velferdsytelser og produksjonstap.

Legemiddelverket skriver i sin metodevurdering av Wegovy at:

«Dersom forutsetninger som ligger til grunn for beslutningen endres, kan Legemiddelverket gjøre en ny vurdering av saken. Dette kan for eksempel være aktuelt dersom det kommer ny data som viser effekt av Wegovy på forebygging av følgesykdommer, eller dersom legemiddelprisen reduseres.»

Det vil være opp til legemidlets innehaver av markedsføringstillatelsen å levere ny effektdokumentasjon eller et nytt pristilbud.

Regjeringen har i Prop. 1 S (2023–2024) lagt fram forslag til innføring av en anbudsordning på blåresept. Anbud er et effektivt virkemiddel for å oppnå gode betingelser for legemidler som betales av det offentlige. En anbudsordning slik den er foreslått kan dermed bidra til at flere pasienter får tilgang til nye og effektive legemidler, og at tilgangen kan gis raskere enn i dag uten å belaste folketrygden unødvendig. Mer helse for pengene bidrar til

en mer økonomisk bærekraftig blåreseptordning, noe vi alle nyter godt av.

SPØRSMÅL NR. 229

Innlevert 25. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 2. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er forsvarlig å fortsette innføringen av Helseplattformen, hva skal til for at det foreligger mislighold og vil statsråden ta initiativ til å be Helse Midt-Norge vurdere å heve avtalen?

BEGRUNNELSE:

Snart ett år etter innføringen av Helseplattformen ved St. Olavs hospital sliter universitetssykehuset fremdeles med redusert pasientsikkerhet, nedsatt effektivitet, manglende styringsdata, ukjente ekstrakostnader og dårlig arbeidsmiljø for de ansatte. Status er altså at Helseplattformen setter pasienter i fare, og svekker sykehusøkonomien.

En rekke undersøkelser og tilsyn fra flere myndigheter er igangsatt, men det er usikkert om og når problemene blir løst.

Nesten åtte måneder etter innføringen meldte St. Olavs hospital at svar på over 800 patologiprøver og bilde-diagnostiske undersøkelser var forsvunnet. Konsekvensen er forsinket behandlingsstart for tre kreftpasienter. Likevel planlegger Helse Midt-Norge innføring av Helseplattformen ved flere sykehus i regionen – 27.4.2024 i Helse Møre og Romsdal og i november 2024 i Helse Nord-Trøndelag.

I Tidsskrift for den norske legeforening settes det spørsmålstegn ved om fortsatt bruk og implementering av Helseplattformen er etisk forsvarlig. I 2019 budsjetterte Helse Midt-Norge med at Helseplattformen skulle koste 3,3 milliarder kroner. Nå er regningen oppe i rundt 6 milliarder kroner.

Det er ikke noe nytt at komplekse IT-systemer har feil og mangler, men vanligvis rettes de opp i løpet av noen få måneder. Helseplattformen melder etter 11 måneder at de ikke kan holde tritt med feilrettingen, til tross for at de er 535 ansatte. Erfaringene er de samme som Finland har. Feilretting et sted medfører uventede feil andre steder. Statens Helsetilsyn har slått alarm om pasientsikkerheten. Legene stoler ikke på journalsystemet. Ny frist for å rette kritiske feil er satt til 30. oktober. Hvis ikke dette

lykkes så er spørsmålet hvor lenge dette skal få pågå med den risikoen dette innebærer for pasientene.

Statens Standardkontrakt (SSA) som brukes til offentlige IT-anskaffelser sier følgende: «Det foreligger mislighold fra leverandørens side hvis ytelsen ikke er i samsvar med de funksjoner, krav og frister som er avtalt.» Heves avtalen med Epic vil det være naturlig å kreve erstatning. I Dagens Medisin sier Helseplattformen AS «Heving av kontrakten kan iverksettes hvis forutsetninger i kontrakten er til stede» Både Helseforetak og den enkelte kommune kan hver for seg eller sammen be om heving av kontrakten.

Svar:

Helse Midt-Norge RHF har erkjent at innføringen av Helseplattformen i regionen er blitt mer krevende enn forventet. De har valgt å utsette innføringen av systemet på regionens sykehus flere ganger ut fra forsvarlighetsvurderinger. Helse Midt-Norge RHF rapporterer om at det er lagt ned en betydelig innsats for å rette opp de feil som er oppdaget, og at det er iverksatt tiltak på bakgrunn av både tilsyn fra Helsetilsynet og gjennomførte eksterne revisjoner. Helse Midt-Norge RHF melder at det er god progresjon på det gjenstående arbeidet knyttet til dette.

Det er Helse Midt-Norge RHF som sammen med helseforetakene i regionen må vurdere eventuelle justeringer i planene for den videre innføringen av Helseplattformen ved regionens sykehus, på samme måte som de har gjort tidligere.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at det ikke er endringer i de økonomiske rammebetingelsene for Helseplattformen og at styringsrammen oppgitt i 2023-kroner for prosjektet er 4,1 mrd. kroner. Av dette er i underkant av 3 mrd. kroner satt av til innføring i regionens sykehus. Styret for Helse Midt-Norge RHF har vedtatt at mesteparten av risikoavsetningen i helseforetaksdelen av prosjektet, 522 mill. kroner, skal kunne brukes i forbindelse med innføringen av løsningen i Helse Møre- og Romsdal HF og Helse Nord-Trøndelag HF.

Staten sentralt er ikke kontraktspart med leverandøren av teknologien som benyttes i Helseplattformen. Det er partene i kontrakten som må vurdere om deres gjensidige forpliktelser er ivaretatt og eventuelt håndtere avvik. Helse Midt-Norge RHF opplyser at en heving av kontrakten er helt eller delvis mulig dersom det foreligger vesentlige forhold og dette ikke er rettet innen rimelig tid. De opplyser imidlertid som nevnt at det nå pågår retting og forbedringer av Helseplattformen, og at det er god progresjon på dette arbeidet. Det er løpende dialog med leverandøren.

Min vurdering er at det ikke er noe reelt alternativ å «skrote» Helseplattformen. Å få på plass et alternativt system vil ta mange år og koste flere milliarder kroner. Risiko knyttet til pasientsikkerhet vil også være høy ved

innføring av et alternativt system. Diskusjoner om andre systemer nå mener jeg derfor blir hypotetiske og lite konstruktive. Nå handler det om å finne realistiske løsninger og tydeliggjøre aktørenes roller og ansvar. Dette er også bakgrunnen for at jeg avholdt foretaksmøte med Helse Midt-Norge RHF 27. oktober d.å., der jeg ba om at de samlede ressursene hos de ulike aktørene benyttes samordnet og effektivt for å få Helseplattformen til å fungere bedre. Jeg ba også om at de følger opp de særskilte utfordringene ved St. Olavs hospital HF og at arbeidet skjer i tett samarbeid med sykehuset.

Jeg er kjent med at det er innkalt til ekstraordinært styremøte i Helse Midt-Norge RHF den 1. november for å følge opp foretaksmøtet og de krav jeg stilte der.

SPØRSMÅL NR. 230

Innlevert 25. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 2. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvilke grep vil regjeringa ta for å gi produsentene mer ansvar for varighet, kvalitet og klageadgang på produkter, for å kompensere for forslaget deres om å skyve regningen over på forbrukere?

BEGRUNNELSE:

Den 1. oktober gikk høringsfristen ut for endring av forbrukerklageforskriften – gebyr og verdigrenser. Departementet foreslår å innføre gebyr for forbrukere som klager på en vare til Forbrukertilsynets tvisteløsning på kr 1 500 og samtidig en verdigrense på 5 000 kroner for videre behandling Forbrukerklageutvalget. Forslaget har høstet kritikk, både fra forbrukerrådet og miljøorganisasjoner. Grunnen er at dette i praksis sender et signal til både forbrukere og produsenter om at varer til verdier under hhv. 1 500,- og 5 000,- ikke er noe poeng å klage på. For forbrukere er dette en svekking av klageretten, som særlig vil ramme forbrukere med lave inntekter. Midt i en forskjellskrise, der alt blir dyrere, kan det virke som om regjeringa ikke forstår at varer til både 1 500,- og 5 000,- kroner er dyre varer for mange mennesker. Det er trist.

Fremfor å sette verdigrenser på klageadgang, kunne regjeringa gitt produsentene mer av ansvaret for å finansiere tvisteløsninger. Det vil også gi produsentene et ekstra insentiv for å produsere varer som har god holdbarhet

og lett lar seg reparere, noe som virkelig trengs i den klima- og miljøkrisen vi står midt oppe i.

Svar:

Som forbrukarminister er eg oppteken av at produsentar og seljarar tek ansvar for å gjere det enkelt for forbrukarane å ta berekraftige val når dei handlar. Å kjøpe varige produkt av god kvalitet er lønnsamt for både eigen økonomi og miljøet. Som styresmakter, er det vår oppgåve å utvikle eit solid regelverk, og sørje for eit effektivt tilsyn med marknadsføringa og produkta dei næringsdrivande tilbyr. Vi må òg sikre eit godt og effektivt tvisteløysingstilbod for dei tilfella der varen ikkje held den lova kvaliteten. Samla sett medverkar dette til å halde næringsdrivande ansvarlege dersom varene dei sel ikkje held mål.

Regjeringa følgjer opp fleire viktige rettsakter frå EU om mellom anna økodesign, rett til reparasjon, grøne påstandar, berekraftsrapportering og aktsemdsvurderingar i leverandørkjeder. Forslaga til regelverk stiller opp ei rekkje krav til produsentar og seljarar sitt ansvar for mellom anna å hindre førtidig produktsvikt, stanse villeiande marknadsføring og sikre forbrukarane relevant og påliteleg informasjon om høvet til å få produkt reparerte.

For å kunne ta gode val når vi handlar må vi kunne stole på det dei næringsdrivande seier om produkta i marknadsføringa. Eg har sørgt for å styrkje Forbrukartil-

synet sin kapasitet til å drive med tilsyn, og bede dei om prioritere tilsyn med mellom anna berekraftspåstandar i marknadsføringa av produkt og tenester.

Produsentane kan òg gjere mykje på eige initiativ. For å kunne nytte det offentlege miljømerket Svana må produsentar mellom anna oppfylle strenge krav til kvalitet, levetid og å kunne reparerast. Svana er svært godt kjent blant forbrukarane og har svært høg tillit som verktøy for å velje meir berekraftige produkt.

Eg har sendt på høyring eit forslag for å styrkje den delen av forbrukarvernet som gjeld handsaminga av forbrukarklager. For meir informasjon om forslaget og det utanrettslege klagesystemet på forbrukarområdet, viser eg til svaret mitt på spørsmål nr. 231 (2023-2024) frå stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo. Eg er ikkje samd med representanten i at forslaget om å innføre gebyr og verdigrense er å skyve rekninga over til forbrukarane. Dei føreslåtte gebyra utgjer berre ein liten del av dei faktisk

ke kostnadene til staten. Gebyret for mekling utgjer 2 til 3 prosent av dei reelle kostnadane, og gebyret for handsaming i Forbrukarklageutvalet rundt 10 prosent. Forslaget legg opp til at gebyret for Forbrukarklageutvalet kan krevjast tilbake frå motparten dersom ein vinn fram. Departementet har i høyringa spesielt bedt om høyringsinstansane sine innspel på forslaget om innføring av gebyr, og beløpet på ei verdigrense. No er høyringa avslutta, og vi har mottatt gode innspel frå mange høyringsinstansar, og desse vil bli grundig vurdert.

Det er produsentane og seljarane sitt ansvar å tilby haldbare produkt med høg kvalitet, og medverke til å løyse usemje med forbrukarane så tidleg som mogleg. Når partane ikkje greier å bli samde på eiga hand, må vi sørgje for at det finst eit godt og effektivt system for å handsame klager innan rimeleg tid. Det er viktig at dei næringsdrivande opplever at det er ein reell moglegheit at forbrukarane kan ta si sak vidare til tvisteløysing.

SPØRSMÅL NR. 231

Innlevert 25. oktober 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 2. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det er svært dårleg miljø- og forbrukarpolitikk å innføre klagegebyr og minstegrense på 5 000 kroner for å kunne klage til Forbrukerklageutvalet dersom eit produkt går i stykker, og er statsråden villig til å sjå på andre måtar å løyse problemet med lang kø av saker i Forbrukarklageutvalet på, til dømes innføring av eit saksomkostningsgebyr for bedrifter som taper klagesaker som kan vere med å finansiere auka sakshandsamingsskapasitet i Forbrukarklageutvalet?

Svar:

Som forbrukarminister er eg oppteken av at vi skal ha eit effektivt og godt tvisteløysingstilbod som er tilgjengeleg for forbrukarane når dei treng det. Vi må bruke ressursane best mogeleg både for å vareta interessene til forbrukarane og verne miljøet.

Då det kan synest å ha oppstått nokre misforståingar i denne saka, vil eg nytte høvet til gjere greie for det gode systemet vi har for utanrettsleg klagehandsaming, og til å informere om forslaget som har vore på høyring.

Dersom ei vare går i sund og har ein mangel, kan ein reklamere overfor dei som har selt den. Forbrukerrådet tilbyr rettleiing dersom ein treng hjelp i denne fasen. Det er ikkje føreslått å avgrense denne klageretten, sjølv om fleire medieoppslag den seinaste tida kan ha gitt inntrykk av det.

Dersom ein ikkje når fram overfor seljaren vil ein kunne ta saka vidare til Forbrukartilsynet som handsamar klager på alle typar varer. Dei vil då mekle mellom forbrukaren og den næringsdrivande. 80 til 90 prosent av sakene blir i dag avslutta i Forbrukartilsynet på denne måten.

Dersom partane ikkje blir samde under meklinga i Forbrukartilsynet, kan dei bringe saka inn for handsaming i Forbrukarklageutvalet. Om lag 10 prosent av klagen går i dag vidare frå mekling til behandling i Forbrukarklageutvalet. Handsaming i Forbrukarklageutvalet kan samanliknast med ein domstol. Kvar einskild sak blir handsama av tre utvalsmedlemar med særskild juridisk kompetanse, og avgjerda får verknad som ein dom. Forbrukartilsynet er sekretariat og førebur sakene for utvalet. Forbrukarklageutvalet er ikkje del av det pliktige utanrettslege klagehandsamingstilbodet etter EU-direktivet om utanrettsleg klagehandsaming, men er eit særskilt tilbod som Noreg tilbyr i tillegg.

I motsetnad til i mange andre europeiske land handsamar både Forbrukartilsynet og Forbrukarklageutvalet òg saker mellom forbrukarar, altså to private partar. Om lag ein tredjedel av alle sakene tilsynet handsamar er mellom private partar. Ein stor del av sakene gjeld bruktbiljøp, som ofte kan gjelde store beløp.

Både meklinga i Forbrukartilsynet og handsaminga i Forbrukarklageutvalet er i dag gratis for partane, og det er ingen grenser for kva saker ein kan bringe inn. Tilbodet er fullt ut statleg finansiert. I dag har Forbrukartilsynet mellom 60 og 70 medarbeidarar som arbeider med klagehandsaming. I tillegg er det oppnemnt 29 medlemmar til Forbrukarklageutvalet.

Det er avgjerande for eit godt tilbod at ein raskt kan få hjelp når ein har fått eit problem. Dersom bilen står, er det ikkje akseptabelt å vente i to år på ei avklaring av kven som har ansvaret for å reparere feil. Over lang tid, og i fleire periodar dei seinaste åra, har det vore for lang ventetid for både sakene til mekling og sakene som går vidare til Forbrukarklageutvalet. Dette har mellom anna ført til at færre forbrukarar og næringsdrivande har ønskt å nytte tilbodet. For å få ned ventetida har det vore naudsynt med fleire tiltak. Løyvinga til Forbrukartilsynet er auka slik at dei har hatt høve til å tilsetje mellom 10 og 15 ekstra saksandsamarar. Det siste halvanna året har det òg vore oppnemnt 9 ekstra medlemmar til Forbrukarklageutvalet. I tillegg har Forbrukartilsynet jobba med å effektivisere arbeidsprosessane sine. Tiltaka har gitt gode resultat, og ventetida har gått ned. I takt med at tilbodet har blitt meir velfungerande og attraktivt har saksinngangen igjen auka. Forbrukartilsynet har informert departementet om at dei i 2023 ventar ein auke i saksinngangen på mellom 40 og 50 prosent samanlikna med 2022. Dette gjer at ventetida igjen aukar.

Forslaga i høyringsnotatet om å innføre gebyr og verdigrenser er ein del av mange tiltak for å sikre eit godt tilbod for klagehandsaming med kort ventetid. I høyringsnotatet er det foreslått å innføre gebyr for handsaming i Forbrukartilsynet på 248 kroner (tilsvarande 0,2 rettsgebyr), og eit gebyr for handsaming i Forbrukarklageutvalet på 1243 kroner (tilsvarande 1 rettsgebyr). I tillegg er det foreslått nedre verdigrenser som vilkår for å handsame tvistar. For mekling i Forbrukartilsynet er forslaget 1 500 kroner, og 5 000 kroner for handsaming i Forbrukarklageutvalet. Føremålet med ei høyring er å få opplyst saka best mogeleg. Eg vil presisere at regjeringa ikkje har konkludert, høyringa er open der ein spesielt ber om høyringsinstansane sitt syn på verdigrensa og eventuell innføring av gebyr. Departementet har fått mange gode innspel, som eg vil vurdere nøye. I vurderinga etter høyringa vil eg òg sjå på innspela om korleis avgrensingar i klagesystemet kan verke inn på miljøet.

Forslaget til representanten om å innføre eit sakskostnadsgebyr for bedrifter som taper i klagesaker er det delvis teke omsyn til i høyringsforslaget. Etter forslaget vil ein

forbrukar som vinn fram, som ein del av saka, kunne krevje gebyret dekt av den andre parten. I lys av høyringssvara vil eg sjå nærare på om det er mogeleg og føremålstenleg å gå lenger. Det er viktig å ha med seg at dei foreslåtte gebyra berre utgjer ein mindre eigendel og i liten grad vil finansiere ordninga. Gebyret som er foreslått for handsaming i utvalet utgjer om lag 10 prosent av kostnadane, medan gebyret ved mekling utgjer 2-3 prosent av kostnadane. Ved mekling er det ingen som taper eller vinn saka. Der kjem partane frem til ei løysing som begge kan akseptere.

Det er òg viktig å ha med seg at vi har mange ulike verkemiddel for å sikre eit godt forbrukarvern. Verkemidla skal verke saman, og ressursane må prioriterast slik at forbrukarvernet blir best mogeleg. Eit viktig omsyn er òg at forbrukarpolitikken skal bidra i det grøne skiftet. Dei mest effektive verkemidla er dei som førebyggjer at forbrukarane får problem, eller sørgjer for at varer som er negative for miljøet ikkje blir selde. Eg vil trekkje frem nokre av verkemidla:

Forbrukartilsynet handhevar forbrukarvernregelverk og fører tilsyn med næringsdrivande. Gjennom tilsyn med ulike bransjar kan dei arbeide førebyggjande for å hindre at mange enkeltforbrukarar må fremje kvar si sak.

Forbrukarrådet har ei viktig oppgåve med både å rettleie og ta opp saker på vegne av forbrukarane. I tillegg skal Forbrukerrådet vere eit kontaktpunkt for forbrukarmakt i det grøne skiftet. Kontaktpunktet skal samle kunnskapar, idear og erfaringar og fremje sirkulær praksis gjennom mellom anna å informere om produkttestar og spreie gode idear og metodar. Eg vil òg trekkje fram Stiftinga Miljømerking som gjer eit viktig arbeid for å fremje berekraftig forbruk gjennom miljømerket Svana.

Departementet mitt og Klima- og miljødepartementet arbeider òg med å følgje opp mange ulike forslag frå EU som skal styrkje forbrukarane si rolle i det grøne skiftet. Mellom anna ligg det føre forslag som vil gjere alle produkt meir miljøvennlege, styrkje retten til reparasjon, gi strengare reglar for grøne påstandar i marknadsføring og bruk av ulike miljømerke.

SPØRSMÅL NR. 232**Innlevert 25. oktober 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 3. november 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Pedagogisk kompetanse i barnehagene er viktig, og ved at man legger til rette for at flere ansatte kan ta utdanning, så øker denne. Det er derfor avgjørende at penger som er gitt til utdanning av ansatte, settes av til de ansatte det gjelder. Nå ser vi at det ikke alltid skjer.

Hvilke planer har statsråden for å sikre de ansattes rettigheter?

BEGRUNNELSE:

Udir gir tilskudd til barnehager så det skal gjøres mulig for dem at flere ansatte kan ta barnehagelærerutdanning. Dette er selvsagt viktig både for barna og barnehagen som kan gi et bedre pedagogisk tilbud til barna. Barnehage er mer enn oppbevaring og vi trenger derfor mange flere som tar relevant utdanning, også av de som allerede jobber der. Men ved at innvilgede midler ikke brukes til frikjøp, slik at ansatte selv må ta ulønnet fri eller feriedager for å studere så faller intensjonen bort. Dette må vi sikre kontroll og oppfølging på, så ikke midler misbrukes.

Svar:

Jeg er glad for at representanten er opptatt av at flere ansatte i barnehagen skal ha relevant kompetanse. Et kompetent pedagogisk personale er en forutsetning for et barnehagetilbud av god kvalitet. Regjeringens strategi Kompetanse for fremtidens barnehage 2023-2025 har derfor tiltak rettet mot alle grupper ansatte i barnehagen, blant annet tiltak for at ansatte i barnehagen kan ta barnehagelærerutdanning.

Det er barnehageeier som har ansvar for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, jf. barnehageloven og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgave. Barnehageeieren har dermed juridisk ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet. Ansatte i barnehagen har ingen rett til kompetanseutvikling, men barnehageeier har ansvar for at personalet har riktig og nødvendig kompetanse og skal bidra med egne midler til kompetansetiltak. Statlige myndigheter bidrar med ressurser til kompetanseutvikling, utvikler føringer og redegjør for vilkår for tilskudd.

Barnehageeiere som har ansatte som tar videreutdanning, kan få tilretteleggingsmidler for å støtte deltakelse og legge til rette for at den ansatte kan gjennomføre studiet. Dette gjelder både tilrettelegging for barnehagelærere som tar videreutdanning og for ansatte som tar en barne-

hagelærerutdanning. Det nasjonale tilskuddet i form av tilretteleggingsmidler er ikke nødvendigvis nok til å fullfinansiere deltakelse, og et viktig spørsmål blir da hvordan resterende utgifter finansieres. Ulik kommuneøkonomi, og forskjeller i lokale prioriteringer, kan føre til forskjeller i hvordan den enkelte barnehagelærer eller ansatte opplever at det legges til rette for å ta en videreutdanning eller barnehagelærerutdanning. Det er ikke uvanlig at ansatte bruker fritid til å ta videreutdanning. I videreutdanningsordningen Kompetanse for kvalitet, som gjelder for skole, er det fastsatt at lærere tar deler av kostnaden ved å bruke egen fritid.

Tilretteleggingsmidlene skal brukes til å dekke vikarutgifter når den ansatte er på studiesamlinger, kjøp av bøker, betaling av reiseutgifter, oppholdsutgifter og semesteravgift. Detaljer rundt bruk av midlene skal avtales lokalt mellom eier/styrer og den ansatte. Barnehageeier har ansvar for at midlene brukes i tråd med vilkårene for ordningen. Vilkår for utbetaling beskrives i brev form til barnehageeier ved utbetaling av midler. De statlige midlene skal komme den ansatte til gode, slik at vedkommende kan gjennomføre studiet på en god måte. Det er alvorlig dersom tilskuddsmidler blir benyttet til noe annet enn dette. I et slikt tilfelle kan Utdanningsdirektoratet be om at hele eller deler av tilskuddet tilbakebetales.

Man får ikke utbetalt tilretteleggingsmidler uten å ha aktivt søkt og rapportert på deltakelse. Vi har ikke indikasjoner på misbruk som gjøre at det er hensiktsmessig med sterkere rapporterings – eller kontrollmekanismer enn i dag. Det er Utdanningsdirektoratet som forvalter tilskuddene. De vil uansett vurdere om retningslinjer, ansvar og forventninger er tydelig nok kommunisert på sine nettsider.

Kunnskapsdepartementet er nå i gang med et større arbeid for å utvikle et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole. Dette er en oppfølging av NOU 2022:13 Med videre betydning, hvor vi blant annet vurderer vi kan utvikle ordningen for etter- og videreutdanning for lærere og andre ansatte i barnehage og skole.

SPØRSMÅL NR. 233**Innlevert 25. oktober 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 1. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden se på muligheten for at unge med diabetes kan ta politiutdannelse?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at alle i politiet har en helse som gjør dem i stand til å utføre oppgavene sine trygt og sikkert både for egen og andres del. Mange oppgaver krever god helse, og flere kriterier må være oppfylt for å kunne søke denne utdanningen. Så utvikler helse og medisinfeltet seg, og det som ikke var forenlig tidligere, kan vurderes å være det nå. Diabetes er en slik diagnose, der medisiner, bedre sensorer og insulinregulering gir en andre muligheter enn tidligere. Det blir også hevdet at hvis man får diabetes mens man er i yrket så tas med ikke ut, men får fortsette, men uten å kunne kjøre patruljebil.

Svar:

Opptakskravene til Politihøgskolen er fastsatt i forskrift om opptak til bachelor-utdanningen ved Politihøgskolen. En søker til denne utdanningen kan ikke ha en funksjonsnedsettelse, aktivitetsbegrensning eller deltakelsesbegrensning som medfører at utdanningen ikke kan gjennomføres på en fullverdig måte, jf. forskriften § 3–2.

Diabetes er ikke direkte diskvalifiserende for opptak så lenge søkeren oppfyller vilkårene i § 3–2 og kan gjennomføre utdanningen. Ordlyden i bestemmelsen innebærer at medisinske fremskritt innen behandling eller medisiner åpner opp for at søker kan tas opp uten at det er nødvendig å endre opptakskravene.

For å fullføre bachelorutdanningen ved Politihøgskolen må søkeren bestå alle obligatoriske fag som hører til utdanningen, herunder faget Utrykningskjøring.

I henhold til forskrift om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften) § 6 skal den som skal erverve kompetansebevis for utrykningskjøring oppfylle tilhørende helsekrav, jf. forskrift om førerkort m.m. (førerkort-forskriften) vedlegg 1. Personer som behandles med insulin eller andre legemidler som kan gi hypoglykemi, oppfyller ikke gjeldende helsekrav for utrykningskjøring, jf. fører-kortforskriften vedlegg 1 § 31.

Både utrykningsforskriften og førerkortforskriften er fastsatt av Vegdirektoratet og hører inn under Samferdselsdepartementet. Det er således ikke opp til Justis- og beredskapsdepartementet å vurdere om kravene til utrykningskjøring bør endres. Det er ikke aktuelt per nå å ta ut faget Utrykningskjøring som obligatorisk fag fra bachelor-utdanningen ved Politihøgskolen.

SPØRSMÅL NR. 234**Innlevert 25. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 1. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Deler ministeren forståelsen for at «rett fart på rett vei» er viktig for respekten for og overholdelsen av fartsgrensene og ser ministeren at 60 km/t kan fremstå som kunstig lav fartsgrense på en trygg og sikker 4-felts motorvei og vil følgelig ministeren ta initiativ til å få justert opp den unaturlig lave fartsgrensa, som bare er på 60 km/t på 4-felt Rv25 inn til Elverum og 4-felt E16 inn til Kongsvinger?

BEGRUNNELSE:

For å få ned trafikkulykkene er det viktig at bilistene har respekt, forståelse for og følger fartsgrensene. Kunstig og unaturlig lave fartsgrenser, som fremstår helt urimelig lave, virker mot sin hensikt. Det fører til at bilistene mister respekten for fartsgrensene, noe som igjen kan føre til at flere bryter fartsgrensene og holder en høyere fart enn det som er tillatt. Det kan igjen føre til flere ulykker. For å få

økt forståelse og respekt for fartsgrensene så er det viktig med «rett fart på rett vei».

I all hovedsak så overholdes de fleste fartsgrenser og på mange veier så er det «rett fart på rett vei». Men dessverre så er det også mange eksempler av det motsatte, nemlig kunstig og unaturlig lave fartsgrenser. To slike eksempler er på 4-felt Rv 25 inn til Elverum og 4-felt E16 inn til Kongsvinger. Selv om det er en 4-felts motorvei med midtrekkverk, så er øvre tillate hastighet bare 60 km/t. Det er ingen skoler, barnehager, boligbebyggelse, av- og påkjøringer etc. langs disse to 4-felts veiene. Følgelig er det ingen logikk i at det ut ifra slike kriterier bare skal være 60 km/t.

Pga. at veldig mange bilister blir bøtelagt for å kjøre fortere enn 60 km/t på 4-felt Rv 25 inn til Elverum, så har Østlendingen belyst tema i flere saker.

Trygg Trafikk sin regionleder i Innlandet, Marianne Mittet Solbraa, har også påpekt at det er viktig med riktig fart med tanke på trafikksikkerheten. Hun har uttalt til Østlendingen at det kan være lurt å ta en ekstra sjekk på veger hvor det er mange som får bøter. Videre uttalte Solbraa at bilister nok har mer respekt for farten som er satt, om den er forståelig.

Byråkratene i Statens Vegvesen påstår til Østlendingen at de bare følger håndboka. Jeg regner med at de sikter til Håndbok N100 om veg- og gateutforming. De har i så fall en veldig kreativ tolkning av «håndboka», for det er ikke kryss og avkjørsler på Rv 25 og E16, slik som det vanligvis er langs veier med 60 km/t. Det er også sikre og trygge løsninger for gående og syklende og det er heller ikke boliger, skoler og barnehager langs disse to 4-felts vegene.

Svar:

Vi skal bruke fartsgrensene aktivt for å påvirke trafikantene til å holde en fart som er hensiktsmessig for både ulykkesrisiko og fremkommelighet ut fra veiens utforming, omgivelsene rundt og trafikkbildet på den konkrete strekningen. For å sikre ensartethet i bruken av fartsgrenser har vegvesenet utarbeidet fartsgrensekriterier, som angir hvilke fartsgrenser som skal brukes i ulike trafikale tilfeller. Disse er nylig revidert. Ved fastsetting av fartsgrense på nye veier brukes håndbok N100 Veg- og gateutforming sammen med nevnte fartsgrensekriterier.

Statens vegvesen har jevnlig gjennomganger av fartsgrensene på riksveinettet for å vurdere om det er rett fartsgrense på rett sted. For eksisterende vei, benyttes da fartsgrensekriteriene for å vurdere om fartsgrensen skal beholdes eller endres, for eksempel etter utbedringer. I tillegg vurderes kontinuerlig fartsgrensen, og eventuelle behov for fysiske tiltak, på strekninger med mange ulykker.

Ved byggingen av ny riksvei 25 mot Elverum, ble det gitt fravik for kryssløsninger bygget som rundkjøring, og tettheten av disse. Riksveien endrer utforming fra motor-

vei til en samlevei med nærliggende boliger, næringsområder og detaljvarehandel, med mye lokaltrafikk av og på veien inn mot Elverum. Med bakgrunn i veiutforming, antall rundkjøringer og tetthet mellom kryss, ble fartsgrensen i henhold til fartsgrensekriteriene satt til 60 km/t.

Statens vegvesen har hatt ny gjennomgang av fartsgrensen på strekningen. En fartsgrense på 80 km/t vil ikke være i henhold til fartsgrensekriteriene og de trafikfaglige hensyn som ligger til grunn for disse. Vegstrekningen er kapasitetssterk og med flere felt, men hvis fartsgrensen settes opp vil gjennomsnittshastigheten øke, og medføre økt risiko for alvorlige ulykker for kryssende kjøreretninger.

Ved avslutning av firefeltsstrekningen inn mot Kongsvinger, ved Stømner (kryss med Galterudvegen), er det bygget en rundkjøring. Etter åpning av ny E16 mellom Slomarka og Kongsvinger i 2014, skjedde det flere ulykker hvor bilførere kjørte inn i øya i denne rundkjøringen. For å bedre trafikksikkerheten ble det derfor i 2015 vedtatt en kort strekning med 60 km/t, og to rumlefelt ble etablert inn mot rundkjøringen. 90-sonen ble avsluttet knapt 600 m før rundkjøringen og fartsgrensen trappet ned til 80 og 60 km/t.

I og ved rundkjøringen fortsatte det likevel å skje mange ulykker; 8 ulykker med personskade siste 10 år. Mange av disse ulykkene skjedde i skumring/mørke. Statens vegvesen har derfor forsterket belysningen i dette krysset samt gjort andre tiltak for å gjøre rundkjøringen mer synlig.

Tidligere nedtrappingszone med 80 km/t ble fjernet, og erstattet med fartsgrense 60 km/t, i tråd med gjeldende fartsgrensekriterier ut fra lengde på strekning og sprang i fartsgrenser.

I henhold til gjeldende kriterier kan fartsgrense 60 km/t brukes på strekninger utenfor tettbygd strøk, for kryss/kryssområder som ikke tilfredsstiller gjeldende krav for høyere fartsgrenser til stoppsikt og/eller sikttrekanter.

Endringer i kryssutforming er ikke mulig å utføre uten at det gjøres en større ombygging i området, og fartsgrensen inn mot rundkjøringen er derfor, i samråd med politi og kommune, satt til 60 km/t for å få ned fartsnivået i god tid før rundkjøringen.

SPØRSMÅL NR. 235**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 2. november 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

I St. Meld 29 (2020-2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur, sier regjeringen at de vil gjøre følgende: Som eit ledd i arbeidet med bevaringstiltak og naturbaserte løysingar etablere eit pilotprosjekt i tilknytning til ein eller fleire av nasjonalparkane i området Skagerrak–Oslofjorden for å byggje opp igjen økosystem og byggje opp kunnskapen om effekt av slike tiltak. Kan statsråden gjøre rede for status med dette arbeidet, videre planer og om det settes av penger i budsjettet for 2024?

Svar:

I oppfølgingen av Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur har Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet, med faglig støtte fra Havforskningsinstituttet, utarbeidet for-

slag til videre arbeid med pilotprosjekt for naturmangfold og økt biologisk produksjon i Skagerrak–Oslofjorden. Det gjenstår arbeid med å avklare konkret innhold og omfang av pilotprosjektet nærmere. Det videre arbeidet vil også bli sett i sammenheng med annen igangsatt aktivitet med restaurering av økosystemfunksjoner i Oslofjorden og på Skagerrak-kysten.

I statsbudsjettet for 2023 ble det bevilget 7,5 mill. kroner til arbeidet med å bygge opp igjen økosystemer i området Skagerrak–Oslofjorden. Midlene ble i hovedsak satt av til etablering og gjennomføring av pilotprosjekt for gjenoppbygging av havmiljøet i Skagerrak, og økt kunnskap om arealer som er viktige for økosystemfunksjoner og naturlig karbonbinding/-lagring. Deler av midlene har blitt anvendt til kartleggingsaktivitet som kan inngå i grunnlaget for det videre arbeidet med gjenoppbygging av økosystemene. Midlene er foreslått videreført i budsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 236**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 1. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilken betydning mener statsråden at mediernes omtale av frarådingen av TikTok og Telegram har som tolkningsfaktor ved vurderingen av innholdet i NSMs generelle råd for mobilbruk, og mener statsråden det å forutsette hvordan medieomtale av en tidligere fraråding av andre applikasjoner oppfattes av den enkelte bruker av en digital tjenesteenhet med tilgang til departementenes interne digitale infrastruktur og tjenester, er en forsvarlig styring av regjeringens IKT-sikkerhet og dermed en betryggende måte å regulere bruken av Yango?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 31 av 05.10.23, med videre henvisninger til tidligere spørsmål om samme tema. Det vises videre til statsrådets besvarelse

av spørsmålet den 20.12.23. Spørsmålsstiller vil betegne statsrådets svar som oppsiktsvekkende, da det vises til medieomtale av en tidligere sak som en relevant og tilsynelatende avgjørende faktor for hvordan regjeringen nå forholder seg til sikkerhetsutfordringene knyttet til den russiskproduserte applikasjonen Yango.

Det bes derfor forklart hvilken betydning statsråden mener medieomtalen av en tidligere fraråding av andre applikasjoner har ved den enkelte brukers vurdering av innholdet i NSMs generelle råd for mobilbruk. Det bes videre besvart om statsråden mener en forutsetning for hvordan den enkelte bruker av en digital tjenesteenhet med tilgang til departementenes interne digitale infrastruktur og tjenester, er en forsvarlig måte å styre regjeringens IKT-sikkerhet på og at dette da er en betryggende måte å regulere bruken av Yango på slike tjenesteenheter på.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar om samme tema, sist til mitt svar til skriftlig spørsmål nr. 31.

NSM utarbeider råd og anbefalinger på en rekke områder som uavhengig av medieomtale, skal være tilstrekkelige for å legge til rette for at virksomheter og enkeltpersoner skal kunne foreta gode vurderinger og gjennomføre anbefalinger. Jeg mener vi bør kunne legge til grunn at departementene og andre virksomheter, med utgangspunkt i NSMs generelle råd, gjør forsvarlige sikkerhetsvurderinger når det gjelder bruk av andre tilsvarende

applikasjoner. Medieoppmerksomhet kan bidra til bevisstgjøring om sikkerhetsutfordringer ved bruk av mobile enheter og ulike applikasjoner. Slik omtale, i kombinasjon med generelle råd fra NSM, bidrar til å øke kunnskapen om risikoer og setter enkeltpersoner i stand til å foreta veloverveide valg.

Generelt har mediene en viktig rolle i å sette søkelys på dagsaktuelle temaer, og motivere, opplyse og å bevisstgjøre samfunnet om viktige utviklingstrekk som er sentrale med tanke på digital sikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 237

Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 1. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om den økonomiske konsekvensen av overføringen av ansvaret for Den kongelige politieskorte fra Oslo politidistrikt til Politiets sikkerhetstjeneste, har overføringen medført økte kostnader eller en besparelse?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at Den kongelige politieskorte ble overført fra Oslo politidistrikt til Politiets sikkerhetstjeneste i 2022. Spørsmålsstiller er kjent med at denne overføringen og hensiktsmessigheten av den, var omdiskutert i flere deler av politiet. Det bes derfor om en tilbakemelding på de økonomiske konsekvensene av ansvarsoverføringen.

Svar:

Den kongelige politieskorte (DKP) ble overført fra Oslo politidistrikt til PST med virkning fra 1. januar 2022, med hensikt å bedre politiet og PSTs evne til å beskytte myndighetspersoner. Siden har livvaktstjenestene vært samlet i PST.

Jf. Prop. 1 S (2021-2022), ble bevilgningen under PSTs driftsbudsjett over kap. 444, post 01 økt med 126,3 mill. kroner i 2022 ifm. virksomhetsoverdragelsen, mot en tilsvarende reduksjon av politiets driftsbudsjett over kap. 440, post 01. PSTs bevilgning til formålet ble økt med ytterligere 13,2 mill. kroner i 2023, jf. Prop. 1 S (2022-2023).

Aktiviteten i DKP, og i hele PSTs virksomhet for beskyttelse av myndighetspersoner, varierer ut fra gjeldende trusselbilde, antall personer med sikkerhetstiltak, samt myndighetspersonenes program og aktivitetsnivå. Kostnadene vil derfor variere fra år til år. På grunn av økt aktivitetsnivå i PSTs virksomhet for beskyttelse av myndighetspersoner, foreslår regjeringen å øke bevilgningen til livvaktstjenestene i PST med 52 mill. kroner i 2024-budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 238**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 1. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden en ressursituasjon som medfører at Kripos må nedbemanne 10 stillinger som jobber med sedelighetssaker er en styrking av politiet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at Kripos varsler nedbemanning av 10 stillinger som jobber med sedelighetssaker, som en konsekvens av den ressursituasjonen politiet nå står i. Dette skjer samtidig som regjeringen til stadighet fremholder at de satser på politiet, styrker politiet og ruster de for å unngå at kriminaliteten kommer ut av kontroll. Det vises videre til at det har vært bred politisk enighet om at grove sedelighetssaker skal være en prioritert sakstype. Men det hjelper lite med fagre ord og handlingsplaner, dersom politiet strupes for ressurser slik at de må kutte årsverk som jobber med denne typen saker. Spørsmålsstiller vil derfor vite om statsråden mener den meget krevende ressursituasjonen Kripos nå står i er en styrking av politiet generelt og Kripos spesielt.

Svar:

Regjeringen har prioritert og økt politiets bevilgninger helt siden vi tiltrådte.

Noe av det første regjeringen gjorde da vi tiltrådte var å styrke politibudsjettet med 200 millioner kroner utover den forrige regjeringens budsjettforslag for 2022, bl.a. til grunnbemanning og et mer tilstedeværende og synlig politi. Da Russland invaderte Ukraina våren 2022, ble politiets budsjett ytterligere varig styrket for å møte den nye sikkerhetspolitiske situasjonen. I 2023 har regjeringen gjennomført den største prioriteringen av politiet i et revidert nasjonalt budsjett vi kjenner til, med en økning på 550 millioner kroner, inkludert ekstraordinær priskompensasjon og midler til å håndtere Ukraina-ankomster. 355 millioner kroner av dette er en varig styrking av politiets budsjetter. Økningen vil bidra til at politiet kan ha et høyt bemannings- og aktivitetsnivå.

Regjeringen vil fortsette å prioritere politiet i 2024, og foreslår å øke politiets bevilgning med totalt 428 millioner kroner for å legge til rette for mer lokalt politi, bedre forebygging og tilstedeværelse over hele landet.

I år har regjeringen lagt frem «Trygghet for folk – handlingsplan frem mot 2025». Planen er tredelt, og omfatter styrking av det lokale politiet, kamp mot økonomisk kriminalitet, organisert kriminalitet og vold i nære relasjoner, samt polititjenester nærmere folk. Tiltakene i planen vil blant annet finansieres av midler i regjeringens budsjettforslag for 2024.

SPØRSMÅL NR. 239**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 1. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konkrete planer har regjeringen for å sikre Raufoss industripark, Nammo og Innlands-industrien tilstrekkelig tilgang til kraft, for å videreutvikle norsk forsvarsindustri og den grønne produksjonsnæringen?

BEGRUNNELSE:

Raufoss industripark har i dag 2 700 ansatte, og omsetter for 12 milliarder kroner. Industrien er verdensledende på sitt felt, og har en eksportandel på 95 pst. Raufoss har Norges viktigste kunnskaps- og industrimiljø for eksportrettet, teknologidrevet og bærekraftig produksjon. Raufoss-industrien produserer alt fra våpen til forsvaret til ulike bildeler, og skiller seg ut ved at hele verdikjeden er i Norge.

Nationen publiserte 8. oktober 2023 en sak om manglende krafttilgang i Raufoss industripark. Administrerende direktør Øivind Hansebråten uttrykker stor bekymring knyttet til kapasiteten i strømmettet i regionen. De er urolige for om nye og eksisterende bedrifter får muligheten til å ekspandere, i tråd med regjeringens nylig lanserte satsningsområde, produksjonsindustri. Administrerende direktør Øivind Hansebråten uttaler til Nationen 8. oktober 2023 at det er en bekymring knyttet til om Nammo på sikt klarer å levere på nasjonale forpliktelser som følge av knapphet på strøm. Dette kan bidra til å svekke det norske bidraget til Ukraina på forsvarsmateriell, samt materiell til egen lagring i Norge og til våre allierte.

Svar:

Aktører som ønsker ny eller økt nettkapasitet må ta kontakt med nettselskapet sitt. Nettselskapet vil vurdere om det er ledig kapasitet i eksisterende nett, eller om det er nødvendig å foreta investeringer. Dersom nettselskapet vurderer at det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett, er nettselskapet pliktig til å utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige investeringer uten ugrunnet opphold.

De siste årene har det vært en stor økning i antall forespørsler fra aktører som ønsker ny eller økt kapasitet fra nettet. Nettkapasiteten i store deler av strømmettet er enten beslaglagt eller reservert. Det har ført til at mange aktører står i kø. Det viktigste tiltaket for å redusere tilknytningskøen er å bygge ut mer nett.

Jeg er kjent med at Statnett og Elvia er i gang med planlegging og gjennomføring av flere nettførsterknings- og fornyelsesprosjekter i Mjøsområdet. Det vil gi økt kapasitet på sikt, men jeg er opptatt av at planleggingen og konsesjonsbehandlingen av netttiltak skal gå raskere.

I regjeringens handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet som ble lagt fram i april 2023 oppfordres nettselskapene til å være i forkant med å utrede og konsesjonssøke netttiltak. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har hatt på høring forslag til ny forskrift om energiutredninger, der en av intensjonene er å sikre en tidlig koordinering av nettutviklingen på tvers av eiergrenser og med relevante aktører. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) foreslår også at nettselskapene skal få kostnadsdekning av tidlige nettutredninger i inntektsrammereguleringen, slik at det ikke vil ha negative økonomiske konsekvenser for nettselskapene å planlegge tidlig.

Når det gjelder konsesjonsbehandlingen mener jeg at det mest virkningsfulle tiltaket er å sikre at energimyndighetene har tilstrekkelig kapasitet til å håndtere den økte saksmengden, slik at søknader ikke må stilles i kø over lengre tid. Av denne grunn foreslo regjeringen en historisk styrking av energimyndighetene i statsbudsjettet

for inneværende år, og forslår ytterligere styrking i budsjettet for 2024.

På kort sikt er det avgjørende at vi sørger for en effektiv utnyttelse av nettkapasiteten. Som et ledd i oppfølgingen av regjeringens handlingsplan har Olje- og energidepartementet bedt RME utrede og foreslå forskriftsendringer som blant annet innebærer 1) at det innføres krav om modenhet som kriterium i nettselskapenes vurdering av tilknytningsforespørsler, 2) at nettselskapene i særlige tilfeller kan redusere en kundes maksimalt tillatte effektuttak i samsvar med kundens reelle behov, gitt at kapasiteten står ubrukt og ikke skal tas i bruk og 3) at nettselskapene etablerer prinsipper for driftsmessig forsvarlig-vurderinger, samt at disse vurderingene dokumenteres og gjøres tilgjengelig for kunder på forespørsel.

RME har levert sin anbefaling om modenheitskriterier som innebærer krav om at nettselskapene må vurdere modenheten til aktører som forespør tilknytning før de tildeler kapasitet. Urealistiske prosjekter skal ikke utgjøre en barriere for realistiske prosjekter som kan gi verdiskaping og bidra til klimaomstillingen. Departementet vil følge opp anbefalingen med sikte på å sende et forslag på høring.

SPØRSMÅL NR. 240**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 1. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Når nå lyslag i Lofoten varsler at de kan risikere å slukke lysene langs en strekning tett trafikkert av tungtransport, uerfarne turister på vinterføre og langs veier uten oppgradering fra E10; hva kommer regjeringen til å gjøre for å sikre tilstrekkelig lys og trafikkikkerhet langs den sterkt trafikerte E10 i Lofoten, og vil regjeringen gripe inn for å presisere overfor eltilsynene at trafikkikkerhet og veiledningens punkt om å fravike krav om måling og ombygging bør fravikes der hvor trafikkikkerheten forringes?

BEGRUNNELSE:

I Lofoten er mange av gatelysene driftet av frivillige lyslag. Disse lagene har siden 60-tallet, i mange tilfeller, driftet lysene i tettsteder og bygder. I den siste tiden har det i lokalavisen Lofot-tidende pågått en debatt om at det lokale eltilsynet arbeider med å gjennomføre kontroller av anleggene. Det er positivt at tilsynet kontrollerer el-sikkerheten ved lavspenningsanlegg, men prosessen kan også føre til at majoriteten av lys i de tre kommunene må stenges. For eksempel har Sund Lyslag, ei bygd på 200 innbyggere, fått et prisoverslag på 1.2 millioner for nyinvesteringer i anlegget. Lyslaget har driftet lysene i mange tiår. Det er viktig at elektriske anlegg følges opp, men det er også viktig at trafikkikkerheten langs våre veier er god. Lys langs veiene gir et viktig bidrag til trygghet for myke trafikanter.

I kommuner med dårlig økonomi har frivillig drifting av lyslagene ført til at mange flere bygder og mange flere lys har kunne vært tent enn dersom kommunene har måtte overta lysene. Dette har bidratt positivt til trafikkikkerhet og trivsel i stedene de gjelder. Imidlertid kan det se ut som om bl.a. store deler av E10 i Lofoten kan bli liggende helt uten lys. Siden staten har ansvaret for Europaveiene mener vi i SV også at staten har ansvaret for sikkerheten langs veiene. Dette inkluderer også at staten har et ansvar for å sørge for lyspunkter og trafikkikkerhet langs europaveiene.

Slik vi oppfatter dette det en veiledning fra NVE som har ført til de nye kravene. I veiledningen står det bl.a.:

"Det vil være nettselskapets oppgave å vurdere krav om måling i hvert enkelt tilfelle. Hvorvidt kostnadene blir urimelig store må vurderes i hvert enkelt tilknytningspunkt på bakgrunn av kostnadene ved målerinstallasjon, ombygging av anlegget og forbruket i tilknytningspunktet. Et krav fra nettselskapet om tilrettelegging av måling i eksisterende umålte anlegg, må sees i forhold til en eventuell helhetlig ombygging av slike anlegg for å sikre en kostnadseffektiv overgang til et korrekt måler regime."

Svar:

Det er veieieren som har ansvaret for å vurdere behovet for belysning på den konkrete veistrekningen. Krav til veibelysning er gitt gjennom Statens vegvesens veinormaler. Belysning har betydning for trafikkikkerhet, fremkommelighet, tilgjengelighet, trygghet, trivsel og opplevelse. Om en strekning skal etableres med veibelysning vurderes konkret blant annet ut ifra trafikkmengder på strekningen. Det vil derfor være Statens vegvesen som må vurdere nærmere behovet for belysning på den aktuelle strekningen (E10).

Det er krav om at all kraft som en kunde tar ut fra nettet i utgangspunktet skal måles. Dette gjelder uavhengig av hva kraften brukes til. I utgangspunktet bør alle sluttbrukere, inkludert veilys, bli målt etter faktisk forbruk for å kunne sikre en effektiv kraftomsetning. Avregning av kunder basert på faktisk målt energiforbruk vil gjøre kunden ansvarlig for eget energiforbruk, og bidra til å synliggjøre effekten av tiltak som reduserer energiforbruket.

For enkelte veilys vil det imidlertid være hensiktsmessig å finne alternative måter å fastsette en kundes energiforbruk på, dersom kostnader ved målerinstallasjon og tilrettelegging blir urimelig store i forhold til det faktiske forbruket. Det vil være nettselskapets oppgave å vurdere krav om måling i hvert enkelt tilfelle. Hvorvidt kostnadene blir urimelig store må vurderes i hvert enkelt tilknytningspunkt på bakgrunn av kostnadene ved målerinstallasjon, ombygging av anlegget og forbruket i tilknytningspunktet. Et krav fra nettselskapet om tilrettelegging av måling i eksisterende umålte anlegg, må sees i sammenheng med eventuell helhetlig ombygging av slike anlegg for å sikre en kostnadseffektiv overgang til et korrekt måler regime. Ved uenighet mellom nettselskapet og veilyseier om krav til måling, kan saken bringes til Reguleringsmyndigheten for energi (RME) for avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 241**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 3. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Har Russlands sentralbank økonomiske verdier i Norge, hvordan er disse i så fall plassert, og er disse frosset under gjeldende sanksjoner?

Svar:

Som nevnt i mitt svar 19. mai 2022 på skriftlig spørsmål nr. 2012 (2021-2022) fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, holder sentralbanker generelt valutareserver i form av verdipapirer, innskudd mv. i utenlandsk valuta,

bl.a. for gjennomføring av pengepolitikk. Den russiske sentralbanken har ikke konto i Norges Bank, og Finansdepartementet er ikke kjent med at den har innskudd i norske banker. Etter forskrift om restriktive tiltak vedrørende handlinger som undergraver eller truer Ukrainas territoriale integritet mv. § 8c sjettede ledd er transaksjoner som gjelder forvaltningen av Russlands sentralbanks reserver og eiendeler, herunder transaksjoner med juridiske personer som handler på vegne av eller instruks fra Russlands sentralbank, forbudt. Utenriksdepartementet har ansvar for sanksjonsregelverket.

SPØRSMÅL NR. 242**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 3. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I et oppslag hos NRK 26. oktober fremgår det at SVV planlegger E39 Bokn–Bømlafjorden som firefelts vei med 110 km/t. Strekningen vil, når den er ferdig, ha anslått gjennomsnittstrafikk pr. døgn (ÅDT) på bare ca. 10 000 kjøretøy.

Hvorfor planlegger SVV likevel denne strekningen som firefelt med 110 km/t (veiklasse H3), og vil samferdselsministeren ta initiativ til at den i tillegg/i stedet skal planlegges med 2/3 felt og 90 km/t (veiklasse H2), eventuelt som firefelt med 90 eller 100 km/t, slik veinormalene har som utgangspunkt?

BEGRUNNELSE:

Fergefri E39 har vært omstridt fra start. Det er sluker milliarder som kunne gått til utbedring og vedlikehold av veier vi allerede har, det gir store naturinngrep og økte klimagassutslipp, det gir høye bompenger og det vil gi økt biltrafikk inn i byområder.

Det siste året har det kommet signaler fra regjeringen om at satsningen på gigantiske motorveiprosjekter skal nedjusteres. Regjeringen har i høst justert de såkalte veinormalene. Nå kan det i større grad kan bygges 2/3 felts vei med 90 km/t i stedet for firefelts vei med 110 km/t, og

det er igjen blitt mulig å bygge firefelts vei med 90/100 km/t.

Dette har foreløpig i liten grad materialisert seg i de konkrete utbyggingene under planlegging. E39 Bokn–Bømlafjorden, som skjer i forlengelse av Rogfast-utbyggingen, som igjen er del av fergefri E39, planlegges for eksempel tilsynelatende som før.

Hos NRK 26. oktober fremgår det at strekningen er planlagt bygget ut som firefelts vei med 110 km/t. Det får store konsekvenser for lokalsamfunnet. Store arealer skal båndlegges under planleggingen, og mange innbyggere, inkludert gårdbrukere, står i fare for at eiendom vil bli innløst.

En effektiv måte å redusere areal- og naturinngrep ved veibygging er å nedskalere veien. Det åpner for smidigere løsninger, blant annet fordi kravene til kurvatur endres og fordi det blir mulig å gjenbruke mer av eksisterende vei, samt at ny vei rent fysisk legger beslag på mindre areal. Det er Rødt for.

Det kan være vanskelig å anslå ÅDT ved veiutbygging hvor tunnel/bro erstatter ferge. Men etter hva denne representanten kan se, f.eks. i konsekvensutredning for E39 Rogfast, så er fremtidig trafikk på E39 lengst sør i Bokn anslått til rundt 10.000 kjøretøy.

Veinormalene sier at man normalt skal velge 2/3 felts vei m/ midtdeler ved ÅDT 6 000-15 000. De sier videre at det ved oppstart av det enkelte prosjekt skal vurderes grundig om veien bør bygges som H2 eller H3 (firefelt motorvei). De sier også at det innføres nye hastighetsklasser 90 km/t og 100 km/t for H3, som skal vurderes.

Likevel virker det som SVV på forhånd har konkludert at E39 Bokn–Bømlafjorden skal bygges som H3 med 110 km/t, uten at det er gjort noen vurdering av om alternative løsninger kan være både mindre inngripende for lokalsamfunnet og også billigere.

Svar:

Statens vegvesen har lagt planprogrammet for E39 Bokn - Bømlafjorden ut til offentlig ettersyn. Strekningen er en del av E39 Stavanger - Bergen.

Foreløpig beregnet dimensjonerende ÅDT (årsdøgntrafikk i 2060) ligger mellom 14 000 og 20 000. Denne trafikkmengden forutsetter at både Rogfast og strekningen Stord - Os er ferdig bygget og nedbetalt, det vil si at det ikke lenger er bompenger.

Med utgangspunkt i trafikkmengde og den funksjonen veien skal ha, blir dimensjoneringsklasse H3 lagt til grunn for planarbeidet.

Vegnormal N100 Veg- og gateutforming ble revidert i oktober 2023. I den reviderte utgaven av N100 er det innført to nye dimensjonerende fartsgrenser (100 og 90 km/t) for dimensjoneringsklasse H3, og mulighet for å vurdere å bruke dimensjoneringsklasse H2 for trafikkmengder opp mot 15 000.

I forslaget til planprogram som er lagt ut til offentlig ettersyn, fremgår det derfor at det som en del av kommunedelplanarbeidet blir vurdert ulike alternativer for standard.

Både fartsgrense 90 km/t, 100 km/t, 110 km/t, smalere 4-feltsvei og 2/3-feltsvei skal belyses for å få fram virkninger for kostnader, nytte, naturinngrep, trafikksikkerhet og andre viktige tema.

Konklusjonen i arbeidet med veistandard blir lagt til grunn for kommunedelplan og konsekvensutredning.

Denne prosessen er beskrevet i planprogrammet.

SPØRSMÅL NR. 243

Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 3. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Som følge av økning i antall saker både innen gjeldsordning og utlegg, tiltar utfordringene innen sivil rettspleie. Dette forventes å tilta som følge av tiden vi er inne i. Vest politidistrikt har pekt på løsninger som kan gi bedre effekt for de ressurser de i dag rår over, gjennom mer samordnet namsmyndighet.

Vil statsråden nå sørge for at politidirektoratet får tydelige fullmakter til at Vest kan gjennomføre sitt forslag, til beste for innbyggerne og for ansatte i vest politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

Vest politidistrikt ønsker 10 namsmenn samlet under én namsmyndighet. Dette for å sikre en effektiv bruk av de ressurser distriktet har innen sivil rettspleie. Samling under én namsmyndighet har flere positive effekter knyttet til fleksibel disponering av ressurser ved behov og utvikling av fagmiljøer. Det har vært en lokal prosess før av oversendelse av søknad til politidirektoratet. Politidis-

triktet satte ned en partssammensatt arbeidsgruppe som la frem forslag til sentralisert namsmyndighet, behandlet saken i ledergruppen, og drøftet saken med hovedverneombud og tillitsvalgte.

Samtlige berørte kommuner fått forslaget tilsendt for høringsinnspill. Ingen medarbeidere skal bytte arbeidssted.

Hele distriktet skal tas i bruk når det skal rekrutteres både til grunnstillinger og fag- og personallederstillinger. Fokus skal være på likbehandling, kvalitet og ivaretagelse av rettssikkerhet.

I slutten av mai 2022 sendte Vest pd til Politidirektoratet søknad om grenseregulering – sentralisert namsmyndighet – for Vest pd.

Politimester fulgte opp ovenfor direktoratet på bakgrunn av manglende tilbakemelding om når søknad skulle behandles. Direktoratet har fått delegert fullmakt til å ta beslutning i denne type saker. Direktoratet har tidligere gitt tilslutning til at 9 andre politidistrikt har fått sentralisert namsmyndighet. Erfaringene har vært gode. De første

tilbakemeldinger Vest mottok var at direktoratet var usikker på om de fremdeles hadde fullmakt til å ta denne type beslutning. Politidistriktet har fått tilbakemelding om at fullmakt ikke direkte er tilbakekalt, men at regjeringens politikk er at sentralisering ikke skal forekomme i offentlig sektor.

Distriktet har gjentatte ganger siden sensommer 2022 purret opp direktoratet om sakens status. Direktoratet har forsøkt å få svar fra Justis- og beredskapsdepartementet men uten tydelig avklaring.

Svar:

Jeg er opptatt av at ressursene i politiet brukes effektivt. Men jeg er også opptatt av at statlige tjenester er tilgjengelige for folk i hele landet og at beslutninger kan tas lokalt. Jeg ønsker ikke at politiet skal gjennomføre en omorganisering som svekker tjeneste-tilbudet til folk eller som virker sentraliserende. Dette er hensyn som må vurderes i sammenheng, ikke hver for seg.

Spørsmålet om grenseregulering av namsmannsdistrikt er under behandling i departementet, og politiet vil orienteres når jeg har tatt en beslutning.

SPØRSMÅL NR. 244

Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 6. november 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva koster et gjennomsnittlig årsverk i tolketjenesten, ved bruk av henholdsvis fast ansatte tolker og frilanstolker?

BEGRUNNELSE:

Tilgang på tolk handler om likestilling, om å kunne delta fullverdig i samfunnet - enten det er i skole, jobb eller fritid. Derfor bør det være en viktig prioritering for oss som folkevalgte.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten gir tolketjenester til døve, hørselshemmede og døvblinde, og benytter både fast ansatte tolker og frilanstolker. NAV Hjelpemidler og tilrettelegging disponerte 205 årsverk med fast ansatte tolker per 1. januar 2023. Per 31. oktober er dette økt til 239 utøvende tolker. I tillegg er 436 frilanstolker pr 31. oktober registrert i Arbeids- og velferdsetatens tolkebestillingsløsning. 361 frilanstolker mottok honorar fra Arbeids- og velferdsetaten i 2022.

Faste ansatte i Arbeids- og velferdsetaten (uavhengig av yrkesgruppe) har en gjennomsnittlig årsverkskostnad på 911 000 kroner (2023-kroner). Årsverkskostnader inkluderer mer enn lønn til de ansatte, som arbeidsgivers utgifter til drift og administrasjon.

Fast ansatte tolker har andre lønns- og arbeidsvilkår enn frilanstolkene, og de har flere oppgaver enn frilanstolkene. Arbeids- og velferdsetaten har som arbeidsgiver

styringsrett for fast ansatte, i motsetning til for frilanstolker som selv melder seg til de enkeltoppdrag de ønsker å påta seg.

Det finnes ikke sammenlignbare årsverk for frilanstolker. Det er fordi frilanstolker ikke har en stillingsandel, men i stedet får tilbud om enkeltstående oppdrag som de selv velger å melde seg til. Det er derfor svært varierende hva frilanstolker har i honorar. Inntekten avhenger av hvor mange og hvilke typer oppdrag de påtar seg. Basis for timesatsen for frilanstolker er lønnstrinn 29 for arbeidstakere i staten. Det skal likevel sies at det er lang rekke andre faktorer som påvirker frilanstolkenes honorarer, som et tillegg på 3,7 prosent, en minstetid på en time, en innbakt halvtimes forberedelsestid, tillegg for oppdrag utført på kveldstid, samt tillegg i timesats ved reise-, hvile-, eller ventetid. Videre honoreres tolkning for døvblinde med 125 prosent av ordinær takst.

Alle disse faktorene spiller inn på beregningen av inntekten til frilanstolker og gjør at det ikke er mulig å oppgi presist kostnad for frilanstolker. Oslo Economics, som leverte sin rapport Helhetlig gjennomgang av honorarsystemet for frilanstolker i desember 2022, spurte et utvalg på 13 frilanstolker og fikk oppgitt at omtrent halvparten av tolkene hadde en brutto inntekt på 600 000 eller mer. Andre oppga en lavere brutto inntekt på mellom 400 000 og 600 000. Dette er brutto inntekt før skatt og skal også dekke utgifter til pensjonssparing, feriepenger og sykeforsikring. Utvalget som ble spurt er for lite til å ta stilling til om dette er representativt eller ikke.

SPØRSMÅL NR. 245**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 1. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva er Norges prioriteringer i forhandlingene om pandemiavtale i WHO, hvordan ser statsråden for seg et rammeverk for finansiering og byrdefordeling i avtalen, og hvordan forholder regjeringen seg til forslagene om å gi WHO utvidede rammer for anbefalinger og vedtak i fremtidige pandemier?

BEGRUNNELSE:

Det pågår for tiden forhandlinger om nytt felles rammeverk for pandemihåndtering i WHO, som etter planen skal være ferdig behandlet i løpet av våren/forsommeren 2024. Blant forslagene som ligger til behandling er at WHO-direktørens anbefalinger ikke lenger skal være «ikke-bindende». Det er lite åpenhet rundt forhandlingene, som kombinert med at WHOs medlemsmasse består av en rekke ulike aktører kan det skape usikkerhet rundt intensjonene som ligger til grunn for et felles rammeverk for håndtering av fremtidige pandemier. Selv om forhandlingene er lukket, vil det være et gode for den norske debatten med åpenhet rundt Norges vurderinger og hvordan Norge vil forholde seg til et endelig avtaleutkast fra WHO som skiller seg fra Norges ønsker på et eller flere punkter. Fellesavtaler om vaksinetilgang for Norge var viktig under koronapandemien, og vil trolig også være det i fremtidige pandemier. Et godt og avklart rammeverk om finansiering og byrdefordeling er viktig å få på plass.

Svar:

Koronapandemien viste for alvor at ingen land alene kan verne seg mot pandemier. Norges helseberedskap starter ikke ved Norges grenser, men der et utbrudd skjer eller der en helsekrise oppstår. Den norske helseberedskapen avhenger av andre lands helsesystemer, og av internasjonalt samarbeid. En hovedlærdom fra pandemien er at vi må investere i dette.

Behovet for mer internasjonalt samarbeid er også vårt utgangspunkt for pågående forhandlinger om en ny pandemiavtale og revisjon av Det internasjonale helsereglementet (2005). Norge ønsker at Verdens helseorganisasjon skal stå sterkt nok til å koordinere global respons mot utbrudd og til å bidra til effektiv forebygging og håndtering. Samtidig er det ikke slik at Norge eller det overveiende flertallet av andre land vil akseptere eventuelle forslag i forhandlingene om at WHO skal kunne beslutte smitteverntiltak på nasjonalt nivå.

Det er viktig å påpeke at forhandlingene fortsatt pågår. Selv om ambisjonen i begge prosesser er at arbeidet skal ferdigstilles innen mai 2024, er mye uklart. Det er mulig at forhandlingene, eller forhandlinger om enkeltspørsmål, vil måtte forlenges. Det er også pågående diskusjoner om hvordan Det internasjonale helsereglementet og en ny pandemiavtale skal henge sammen.

Angående finansiering og byrdefordeling, er det viktig å påpeke at det først og fremst vil være landene selv som vil bære ansvaret for å iverksette forpliktelsene som måtte følge av avtalene. Samtidig vil det være viktig å bidra til en jevnere fordeling av den globale beredskapen mot framtidige pandemier. Dette er imidlertid et større spørsmål enn finansiering alene, og det er et spørsmål som må sees i sammenheng med forhold utenfor pandemitraktaten og Det internasjonale helsereglementet.

Jeg viser for øvrig til mitt svar til representant Hoksrud datert 3. oktober 2023 (dokument nr. 15:3233 (2022-2023)), hvor jeg gjennomgikk sentrale tema i forhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 246**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 2. november 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Er statsråden enig med sin partifelle i Gausdal, eller mener han at forbrukerne ønsker politiske endringer som gir Tine et tilnærmet monopol for store deler av norsk meierisektor og samtidig høyere matvarepriser?

BEGRUNNELSE:

Endringer av de konkurransefremmende tiltakene i meierisektoren vil medføre en betydelig styrking av Tines posisjon i det norske meierimarkedet, samtidig som konkurrentene svekkes kraftig. Dette vil ifølge flere av høringsuttalelsene føre til økte priser og dårligere utvalg for forbrukerne. Dette har også blitt påpekt av Senterpartiføreren i Gausdal, og gjennom en svært tydelig uttalelse fra et samlet Gausdal kommunestyre.

Svar:

Representanten Westgaard-Halle har stilt meg eit spørsmål med same premiss som spørsmål nr. 77 som vart stilt

frå same representanten den 10. oktober i år. Eg er framleis ikkje samd i premissen om at dei forslaga som har vore på høyring vil gje «Tine tilnærmet monopol for store deler av norsk meierisektor og samtidig høyere matvarepriser.» Eg viser derfor til svaret eg gav Westgaard-Halle på spørsmål nr. 77, der eg viste til dei justeringane som låg inne i høyringsframlegget, og eg siterer herifrå:

«Forslaget inneber at om lag tre firedelar av beløpet som går til konkurransefremjande tiltak vert ført vidare. Endringsframlegget byggjer på at både eg og regjeringa meiner konkurranse i meierisektoren er viktig og at konkurransefremjande tiltak enno er naudsynt for å leggje til rette for konkurranse i sektoren.»

Fristen for å gje innspel til høyringa gjekk ut den 10. oktober 2023. Departementet går no gjennom dei ulike høyringsinnspela før det vert trekt endelege konklusjonar. Eg opplever stor interesse om saka, og det er viktig for meg å få eit best mogleg grunnlag før ho vert endeleg avgjort. Eg har difor invitert meieriaktørane til eit møte den 6. november 2023, slik at dei får presentert sine analysar og synspunkt direkte til meg.

SPØRSMÅL NR. 247**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 1. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden dagens bygningsmasse er verdig for å gi hjelp og behandling til de sykeste pasientene innenfor psykisk helse og rus i Nord-Norge, og hva tenker statsråden om å kunne sette i gang en trinnvis utbygging av nytt bygg for psykisk helse og rus ved UNN Åsgård?

BEGRUNNELSE:

Bygningsmassen til UNN Åsgård beskrives som gammel, utslitt og lite egnet for dagens behov innenfor rus og psykisk helse. Det har i flere år vært planlagt å sette i gang bygging av nytt bygg for rus og psykisk helse, men dette har blitt utsatt og nedskalert på grunn av den økonomiske

situasjonen, men også arbeidet med funksjons- og oppgavedeling i Helse Nord. Men det haster med et nytt bygg. Blant annet er det kritiske forhold på den regionale sikkerhetsavdelingen. Her er det kun ett rom for å skjerme pasienter og det stilles spørsmålsteget ved om grunnleggende menneskerettigheter er godt nok ivaretatt. Det er også viktig å ivareta den faglige forsvarligheten og arbeidsmiljøet til de ansatte.

Svar:

Vi har dessverre flere sykehusbygg i Norge som har behov for oppgradering og fornyelse. Det er de regionale helseforetakene, i dette tilfellet Helse Nord RHF, som har ansvar

for å prioritere og igangsette egne investeringsprosjekter og for at disse gjennomføres innenfor faglige og økonomiske rammer. Jeg er kjent med at nytt sykehusbygg for psykisk helsevern og tverrfaglig rusbehandling ved Universitetssykehuset Nord-Norge er et prioritert prosjekt

i helseregionen, og at det er satt av midler i økonomisk langtidsplan til vedlikehold inntil nytt bygg står ferdig. Helse Nord RHF har gjennomført omfattende nyinvesteringer den siste tiden.

SPØRSMÅL NR. 248

Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 3. november 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hva er årsaken til at statsråden velger å overse de klare faglige rådene i saken om konkurranse i meierisektoren?

Eg viser elles til mine svar på spørsmål nr. 77 og 246 frå representanten Westgaard-Halle sine brev om nett same sak den 10. og 27. oktober.

BEGRUNNELSE:

Konkurransetilsynet har vært svært tydelige i saken om meieri, konkurransefremmende tiltak og PU-ordningen, og uttaler blant annet følgende i sitt hørings svar:

«Oppsummert har Konkurransetilsynet redegjort for at en innføring av de foreslåtte endringene i PU-ordningen vil kunne skade konkurransen både i meierimarkedene og i dagligvaremarkedet som sådan.»

Forbrukerrådet på sin side uttaler:

«Den foreslåtte svekkelsen av de konkurransefremmende tiltakene vil med stor sannsynlighet redusere konkurransen, føre til høyere priser, mindre innovasjon og fallende melkevolum»

Tunge faglige instanser advarer altså sterkt mot de foreslåtte endringene av de konkurransefremmende tiltakene i meierisektoren. Det er følgelig svært bekymringsverdig om statsråden ikke tar disse advarslene på alvor. Det er etter høringsrunden tydelig at dette forslaget bør trekkes av hensyn til norske forbrukere, samt både konkurransen og innovasjonskraften i norsk meierisektor.

Svar:

Den 10. oktober i år var fristen for gje innspel på høyring av forslag til endringar i dei konkurransefremjamde tiltaka i meierisektoren. Departementet har motteke om lag 30 innspel i saka. I tillegg har eg invitert aktørane i prisutjamningsordninga til møte der dei kan leggje fram sitt syn på endringane som har vore på høyring direkte til meg. Det nærmar seg tid for å konkludere etter ein lang og omfattande prosess.

SPØRSMÅL NR. 249**Innlevert 24. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 6. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden fulgt opp oversendelsesforslaget fra Stortinget om å legge mer til rette for forskning i Norge på fusjonsenergi bl.a. ved å vurdere norsk deltagelse i EUs forskningsprogram EuroFusion?

BEGRUNNELSE:

Den 9. mai i år behandlet Stortinget et forslag fra bl.a. Høyre, FRP og KRF om behovet for mer kunnskap om behovet for kjernekraft i Norge. Forslaget om å utrede kjernekraft som mulig del av det fremtidige kraftsystemet i Norge ble nedstemt av regjeringspartiene.

Et annet forslag som ble behandlet var å legge mer til rette for forskning på fusjonsenergi og herunder gå inn for norsk medlemskap i EUs forskningsprogram EuroFusion. Et slikt medlemskap vil være en stor fordel for blant annet forskningsmiljøet ved Universitetet i Tromsø som har stor kunnskap på området, samarbeider tett opp mot forsøksreaktoren til Massachusetts Institute of Technology (MIT), og er ønsket tettere inn i forskningen i Europa på fusjonsenergi i regi av EuroFusion.

Fusjonsenergi gjør raske fremskritt etter at en prøverektor i USA i 2022 produserte mer energi enn den ble tilført. Ifølge IAEA er fusjonsenergi fire ganger mer effektivt enn fisjon, har ingen alvorlige miljømessige nedside, og

blant annet Equinor har brukt 50 mill. kroner på forskning på fusjonsenergi.

Under debatten i stortingssalen sa statsråden til representanten Ropstad at han så positivt på forslaget og lovet en velvillig vurdering og oppfølging dersom forslagsstillerne trakk forslaget fra voteringen og heller fremmet det som oversendelsesforslag. Anmodningen ble imøtekommet av forslagsstillerne og det knyttet stor interesse til hvordan statsråden har fulgt opp forslaget nå et halvt år senere.

Svar:

Stortinget vedtok 9. mai følgende oversendelsesforslag: «Det henstilles til regjeringen å legge til rette for mer forskning og innovasjon på fusjonsenergi og internasjonalt samarbeid, i overenstemmelse med strategien Energi21.»

Dette har regjeringen fulgt opp. I forbindelse med statsbudsjettet for 2024 har regjeringen foreslått å øke satsingen på nukleære fag, inkludert fusjonsenergi, over Kunnskapsdepartementets budsjett. Dette vil skje gjennom en styrking av ordningen i Forskningsrådet for norsk deltakelse som tredjeland i Euratom-programmet, som også inkluderer partnerskapet EUOfusion. Dette gjør vi blant annet nettopp for å legge mer til rette for forskning på fusjonsenergi i Norge og internasjonalt samarbeid på området.

SPØRSMÅL NR. 250**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 3. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden effektivere dette arbeidet og ta initiativ til at tilsvarende oppdrag som den svenske regjeringen har gitt, gis til Statens vegvesen?

BEGRUNNELSE:

For ett år siden stilte jeg spørsmål til helseministeren om statsråden ville lempe på det strenge regelverket etter hvert som det kommer nye forskningsmetoder slik at flere med synsfeltutfall kan få beholde førerkortet. Statsråden gav til svar at Helsedirektoratet er i tett dialog med det ak-

tuelle fagmiljøet og vil følge opp den kunnskapsutviklingen som kommer innen feltet.

Magasinet Motor meldte denne uken at den svenske regjeringen har gitt Transportstyrelsen i oppdrag å utrede forutsetningene for unntaksregler for synsfeltrammede – og samtidig skissere et system for hvordan synsfelutfall rammer mange av de mellom 10 000 og 15 000 årlig som får slag, og alle som får grønn stær, om lag 500 av de synsfeltrammede mister førerkortet årlig. Den svenske infrastrukturministeren, Andreas Carlson uttalte følgende i sitt oppdragsbrev:

«personer med synsfelttap er det individer som kan kompensere for manglene i synsfeltet og dermed kjøre trygt. Det er derfor rimelig at disse får en mulighet til å få testet sine faktiske kjøreferdigheter». Uttalelsen er i tråd med en rapport fra Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) som i fjor høst fant at det blant personer med nedsatt syn «finnes individer som kan kompensere for svakheten og kjøre trafikksikkert.»

Undertegnende syns oppdraget den svenske ministeren har gitt Transportstyrelsen er spennende, og mener det samme bør utredes av Statens vegvesen. I en eventuell utredning om dette i Norge, ville det etter mitt syn vært nytt å innhente erfaring og læring fra det arbeidet Transportstyrelsen nå er i gang med.

Jeg viser også til vedtak nr. 960, 20. mai 2021:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om å myke opp adgangen til medisinsk begrunnet dispensasjon etter førerkortregelverket, slik at personer med nedsatt syn kan få førerrett i tråd med praksis som gjaldt frem til 2019.»

I Meld. St. 4 (2023-2024) skriver regjeringen følgende kommentar til oppfølging av vedtaket:

"Samferdselsdepartementet ser imidlertid at det kan være grunn til å vurdere nærmere å innføre en utvidet dispensasjonssadgang for særegne tilfelle, en sikkerhetsventil med høy terskel og basert på individuell medisinsk vurdering".

Svar:

Jeg viser innledningsvis til representanten Hoksruuds begrundelse for spørsmålet der det fremkommer at spørsmålet gjelder helsekrav som stilles til førerkortinnehaverens synsfunksjon. Dette fagområdet forvaltes sammen med helsemyndighetene, og svaret er derfor utarbeidet i samråd med helse- og omsorgsministeren.

Synskravene i førerkortforskriften vedlegg 1 er minimumskrav harmonisert i EØS som må følges, og det er ikke anledning til å utvide adgangen til å gjøre unntak eller dispensere ut over de grenser som følger etter gjeldende EU-direktiv.

Direktivet regulerer imidlertid ikke testmetoder. Fagetatene Statens vegvesen og Helsedirektoratet mener at bruk av alternative testmetoder i fremtiden kan være et aktuelt virkemiddel for å vurdere om helsekravene til

synsfelt er oppfylt etter nylig oppstått sykdom, for eksempel grønn stær, slag eller arvelig sykdom, etter unntaksbestemmelser i førerkortregelverket. Før det kan innføres nye metoder må det imidlertid gjøres ytterligere utredninger av kvalitet på testene, rettssikkerhet og de økonomiske konsekvensene.

Det er interessant å merke seg oppdraget den svenske regjeringen har gitt Transportstyrelsen om å utrede mulige unntaksregler og forutsetninger for en praktisk kjørevurdering for personer med synsfelutfall. Kjørevurderingen skal gjennomføres av Trafikverket. Praktisk førerprøve for personer med synsfelutfall finnes i flere europeiske land, men med ulike regler for hvilken etat som utfører kjøreprøven. Transportstyrelsens oppdrag skal være ferdigstilt innen 15. juni 2025.

Helsedirektoratet vil ta kontakt med svenske myndigheter om dette arbeidet.

Når det gjelder de konkrete helsekravene som stilles til synsfunksjonen, herunder synsfelt, er det tett dialog mellom etatene og fagmiljøet. Helsedirektoratet er orientert om et forskningsprosjekt som pågår ved Oslo universitetssykehus. Dette prosjektet ser nærmere på undersøkelsesmetoden som brukes ved synsfeltdiagnostikk og kravene som per i dag stilles for å ha førerrett. De første resultatene fra denne forskningen er ventet i 2024. Helsedirektoratet har opplyst at de sammen med fagmiljøet vil følge opp resultatene. Helsedirektoratet er videre i dialog med Øyelegeforeningens førerkortgruppe med tanke på å revidere dagens ordlyd i førerkortveilederen knyttet til synsfeltundersøkelse. Endringene er antatt å være på plass innen våren 2024.

Jeg viser ellers til mitt svar til Stortinget 5. desember 2022 til behandlingen av dok. 8:46 S (2022-2023) som gjaldt samme tema og Stortingets behandling av saken.

Jeg vil sammen med helse- og omsorgsministeren følge opp dette arbeidet videre, slik at vi utnytter både ny kunnskap og ny teknologi til beste for den enkelte bilist og trafikksikkerheten på dette området.

SPØRSMÅL NR. 251**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 6. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Nylig kom informasjonen om at regjeringen utsetter havvindfristen igjen. I land etter land ser vi også havvindprosjekter som blir kansellert eller utsatt pga. høye kostnader, lav lønnsomhet og andre utfordringer. Havvind er regjeringens hovedsatsing for mer kraft, men det ser ut til å la vente på seg. Kjernekraft har blitt avslått av regjeringen tidligere, med argumenter om det er langt fram og kostbart.

Kan statsråden avklare om regjeringen har noen plan B for storstilt kraftutbygging, og om man vurderer kjernekraft med nye øyne?

BEGRUNNELSE:

E24 skriver:

"De siste årene har kostnadene for havvind økt noe voldsomt. Equinor har utsatt et prosjekt i Norge og sliter med betingelsene på et annet i USA. På en auksjon i Storbritannia meldte ingen av utbyggerne interesse.

Allerede i juni indikerte Aasland at auksjonen på Sørliche Nordsjø II ville avlyses dersom ikke minst seks aktører melder sin interesse i den såkalte prekvalifiseringsrunden.

Dette i et brev til energi- og miljøkomiteen på Stortinget som E24 har fått innsyn i.

Aasland bekrefter til E24 at regjeringen vil vurdere å utsette auksjonsrunden dersom færre enn seks aktører viser interesse ved fristen 15. november.

Og dersom det ikke kommer noen bud i auksjonsrunden, vil Aasland vurdere å utsette prosjektet og la det inngå i en senere tildelingsrunde i 2025."

Kostnadene innen havvind har gått komplett motsatt vei av det mange analysebyråer har spådd, og flere aktører sliter med å regne prosjekter hjem over hele verden.

Hvis satsingen ikke bærer frukter, og regjeringens planlagte kraftforbruk opprettholdes, da har man stort underskudd på kraft. Det er derfor interessant å vite om regjeringen har noen plan B.

Svar:

Regjeringens klare mål er at tilgang på ren og rimelig kraft skal være et fortrinn for norske husholdninger og norsk industri. Dette arbeidet er vi godt i gang med. NVE har nylig lagt fram sin siste Langsiktige kraftmarkedsanalyse,

hvor det framkommer at kraftbalansen vil bli svekket fram til 2030. Samtidig peker NVE på at det er stor usikkerhet i forbruksframskrivningene. Fra 2030 forventer NVE at utbyggingstakten i ny kraftproduksjon vil ta seg opp, og at kraftbalansen igjen vil styrkes. En stor del av denne nye produksjonen vil være havvind.

Regjeringen har en ambisjon om å tildele prosjektområder med potensial for 30 GW havvindproduksjon på norsk sokkel innen 2040. Regjeringen har lyst ut de første konkurransene om prosjektområder, og planlegger å tildele prosjektområde i Sørliche Nordsjø II på nyåret 2024. Neste havvindutlysning planlegges i 2025.

Regjeringen har samtidig vært tydelige på at det er en samlet innsats for mer kraftproduksjon, mer energieffektivisering og mer nett som er løsningen på utfordringene framover. Vi har blant annet foreslått og fått gjennomført en historisk styrking av energimyndighetene og viderefører dette i forslaget til budsjett for 2024. Styrkingen skal bidra til at saksbehandlingstiden i konsesjonssaker går ned. Vi har lagt frem en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi. Vi har også lansert en handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet, som inneholder flere viktige tiltak for å sørge for mer nett og mer effektiv bruk av nettet vi har. Samlet vil arbeidet bidra til et mer robust kraftsystem.

Jeg mener kjernekraft i dag ikke er et godt alternativ for Norge. Å introdusere kjernekraft i det norske kraftsystemet vil være kostbart, ta lang tid, komme med problemstillinger knyttet til radioaktivt avfall og vil derfor ikke være løsningen på de utfordringene vi nå står overfor. På lang sikt kan det ikke utelukkes at ny kjernekraftteknologi vil kunne være interessant også for Norge. Derfor følger vi den løpende teknologit utviklingen innenfor feltet, blant annet gjennom den nukleære forsknings- og utdanningsvirksomheten som norske aktører gjennomfører. Dette er i tråd med Energikommisjonens anbefaling.

SPØRSMÅL NR. 252**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. november 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Støtter regjeringen kravet som fremmes av stadig flere land om en umiddelbar våpenhvile i Israel og Palestina?

BEGRUNNELSE:

Tusener av liv har gått tapt i Gaza de siste ukene, mange av dem barn. Hus og hjem til hundretusener av innbyggere er jevnet med jorden. FN advarer om en kommende humanitær katastrofe når Gaza slipper tom for mat, strøm, drivstoff og vann på grunn av Israels blokade.

Mandag ba FNs menneskerettighetssjef om en umiddelbar våpenhvile. Spørsmålsstiller forventer at Norge tar en aktiv rolle i FNs generalforsamling og i andre sammenhenger, og tilslutter seg de landene som har tatt til orde for å stanse bombingene av Gaza. Norge må være tydelige så vi ikke stilltiende tas til inntekt for fortsatt bombing av Gaza.

Svar:

Helt siden Hamas' terrorangrep mot Israel 7. oktober og den påfølgende konflikten mellom Israel og militante grupper i Gaza har regjeringen prioritert betydelige ressurser til arbeidet med den alvorlige krisen. I tillegg til konsulær krisehåndtering jobbes det iherdig med en rekke innsatser som kan bidra til å redusere de større kon-

sekvensene av krigen i Gaza. Norge har tett kontakt med mange land og aktører, inkludert FN-organisasjoner, om hvordan vi kan bistå i å avhjelpe den humanitære situasjonen, beskytte sivile og unngå ytterligere eskalering. Vi vurderer fortløpende hvordan vi best kan bidra fra norsk side.

Vi reagerer sterkt på behandlingen av sivile palestinere i Gaza. Manglende mat, strøm, vann, medisiner og helsehjelp er en katastrofe for folk i Gaza. Krigen har ført til ufattelig lidelse på begge sider. Mer enn 1,4 millioner mennesker er nå internt fordrevne i Gaza, ifølge FN. Samtidig gjør palestinske leger, sykepleiere, lærere, og frivillige, en heltmodig innsats for å redde liv og ta vare på mennesker som er skadet, på flukt og sterkt traumatisert.

Fredag stemte Norge for en resolusjon i FNs generalforsamling, som ett av 120 medlemsland, der det ble oppfordret til våpenstillstand og å få inn nødhjelp til folk i Gaza. Det at verdenssamfunnet bryr seg om de som er innestengt i Gaza og deres rett til liv og helse, er en tydelig beskjed til alle parter om at folkeretten må respekteres, sivile beskyttes og humanitær hjelp må slippe inn i Gaza. Det at verdenssamfunnet er opptatt av menneskene i Gaza og deres rett til liv og helse, er et viktig signal også til Israel.

Det påhviler partene å sikre at nødhjelp når frem til sivile kontinuerlig, også mens krigshandlinger pågår, og til alle steder de velger å oppholde seg.

SPØRSMÅL NR. 253**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 2. november 2023 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva er datoen for fremleggelse av ny datasenterstrategi, og hvilken ny regulering kommer?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen varslet i 2022 at de jobber med å utarbeide en revidert datasenterstrategi. Det er nødvendig og bra. Sol-

berg-regjeringens datasenterstrategi gjorde at det dukket opp mange datasentre, blant annet til kryptoutvinning, som tar beslag på viktige kraftressurser. Regjeringen har laget en veileder for kommunene om etablering av datasentre, som ikke gir dem noen nye myndigheter utover det de har fra før som planmyndighet. Når det kommer til prioritering av kraft er det eneste som er gjort så langt er en presisering av at modne tiltak skal bli prioritert. Men

dette kan også gjelde modne kryptofabrikker. Jeg lurer derfor på hvilken ny regulering av datasentre som kommer, og hvilken dato fremleggelsen av strategien skjer på. Akkurat nå jobbes det med nye planer om datasentre som berøres av dette.

Svar:

Revidering av datasenterstrategien er et pågående arbeid. Regjeringen prioriterer og vil ferdigstille dette arbeidet så fort som mulig, men det er på nåværende tidspunkt ikke fastsatt en endelig dato for fremleggelse av ny datasenterstrategi.

Datasentre utgjør en stadig mer kritisk del av den nasjonale infrastrukturen, og i kommende forslag til ny

ekomlov er det lagt opp til å få på plass ny regulering av datasentre. Departementet har hatt på høring forslag blant annet om registreringsplikt for datasenteroperatør og krav til forsvarlig sikkerhet i datasenteranlegg. Dette omfatter også forslag om krav til datasentrene om å opplyse om eventuell andel kryptoutvinning gjennom anslag over hvor stor del av kraftforbruket som går med til utvinning av kryptovaluta. Det legges også opp til at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil få utvidet rolle og ansvar som innebærer økt tilsynsaktivitet overfor datasenternæringen.

Arbeidet med lovproposisjonen til en ny ekomlov er i sluttfasen og vil bli fremmet for Stortinget så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 254

Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 3. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva ville det kostet å fjerne moms på strøm i NO2?

BEGRUNNELSE:

I Nord-Norge er det fritak for moms på strøm. Det er det ikke i Sør-Norge, og i prisområdet NO2 har vi to sommersesonger på rad sett langt høyere strømpriser der enn i resten av Sør-Norge. Regjeringen har avvist særlige tiltak for å kompensere NO2, og myndighetene har blant annet holdt igjen 1,6 milliarder kroner som Statnett har gjort tilgjengelig for å få ned nettleia. Det er derfor interessant å få vite hva ulike tiltak ville kostet. Ber om historiske tall for 2021, for 2022 og for så langt i 2023.

Svar:

Et fritak for elektrisk kraft i prisområdet NO2 anslås å medføre et samlet provenytap på om lag 6 mrd. kroner i helårsvirkning. I beregningene er det tatt hensyn til at redusert merverdiavgift på strøm vil redusere statens utgifter til strømstøtte. Det er imidlertid ikke tatt hensyn til eventuelle tilpasninger. Departementet påpeker at beregningene er usikre.

Det foreligger ikke regnskapstall som viser merverdiavgiftsinntektene fra omsetning av strøm til husholdninger. Departementet har derfor ikke tall på merverdi-

avgiftsinntektene fra omsetning av strøm for de aktuelle årene som kan sammenlignes med anslaget for 2024.

Fritak for merverdiavgift kan innebære statsstøtte etter EØS-avtalen. Slik støtte kan som et utgangspunkt ikke tre i kraft før den er notifisert til og godkjent av EF-TAs overvåkningsorgan (ESA). Siden det er usikkert når et fritak eventuelt vil kunne tre i kraft, er det vanskelig å gi et bokført provenyanslag for 2024.

Merverdiavgiften er en fiskal avgift som bør utformes på en så nøytral måte som mulig. Fritak kompliserer systemet og øker de administrative byrdene ved å innkreve og etterleve avgiften. Generelt er det lite målrettet å gi støtte gjennom merverdiavgiftssystemet. Støtte kan i større grad målrettes gjennom direkte bevilgninger på budsjettets utgiftsside. Det er for eksempel innført strømstøtte for husholdningene som utgjør 90 pst. av spotprisen som overstiger 73 øre per kWh i 2024.

SPØRSMÅL NR. 255**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 6. november 2023 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Vil statsråden se på regelverket og vurdere å la kommunene selv få avgjøre sammensettingen av kontrollutvalget og disponeringen av de folkevalgte i ulike roller?

BEGRUNNELSE:

I Eidfjord kommune i Vestland oppstod i konstitueringen problemet med at ingen parti verken posisjon eller opposisjon ville plassere noen av sine faste kommunestyrerepresentanter i kontrollutvalget. Reglene med at faste og varamedlemmer til formannskapet samt kommunalt ansatte ikke er valgbar gjør at i spesielt mindre kommuner kan det være utfordrende å finne valgbare kommunestyrerepresentanter. Samt at for mange folkevalgte er det andre ønsker de ofte har for å utøve vervet enn å være i kontrollutvalget. Kontrollutvalget har en viktig funksjon på vegne av kommunestyret. Men det spørs om kravet om at minst en fra kommunestyret må sitte der kan for flere kommuner oppleves som krevende.

Svar:

Fråsegnen om at eit kommunestyremedlem skal sitje i kontrollutvalet har vore uendra sidan den første gong vart innført, sjå Ot.prp. nr. 70 (2002–2003) side 53. Kravet hadde høg oppslutnad. Det er kommunestyret som er det øvste kontrollorganet i kommunen. Kontrollutvalet skal føre kontroll på vegne av kommunestyret. Då er det òg viktig at minst ein representant frå kommunestyret

sit i kontrollutvalet. Dette medlemmet er eit avgjerande bindeledd mellom kommunestyret og kontrollutvalet. At minst eit medlem både sit i kontrollutvalet og i kommunestyret er med på å styrke kontakten mellom organa.

Det er vidare eit sentralt prinsipp at kontrollutvalet skal vere uavhengig av dei utvalet skal kontrollere. Dette for at ein skal ha tillit til vurderingane og konklusjonane til utvalet. Eg meiner derfor det er riktig at ein ikkje kan vere tilsett i kommunen og samstundes vere medlem av kontrollutvalet. Det er òg riktig at ein ikkje bør sitje både i formannskapet eller vere vara til formannskapet og samstundes vere medlem i kontrollutvalet. Formannskapet er det fremste utøvande folkevalde organet i kommunen, som kan ta mange viktige avgjerder. Kontrollutvalet må derfor kunne gjere ein uavhengig kontroll av formannskapets verksemd, som folk kan ha tillit til.

Eg er ikkje kjend med at desse krava har vore eit stort problem under konstitueringane. Då fråsegnene om kven som er valbare til kontrollutvalet blei vidareført med kommunelova i 2018, var det knapt nokon i høyringa som kommenterte eller problematiserte forslaget, sjå Prop. 46 L (2017–2018) kapittel 24.3.3 og 24.3.4. Eg kan derfor ikkje sjå at det er grunn til å endre på fråsegnene no.

Eg er samd med stortingsrepresentant Njåstad i at kontrollutvalet har ein viktig funksjon. Nettopp derfor er det så avgjerande å sørge for at utvalet er uavhengig og at det sit minst eit kommunestyremedlem i utvalet som kan leggje til rette for god kommunikasjon med kommunestyret.

SPØRSMÅL NR. 256**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 7. november 2023 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å åpne nettet, hvis aktørene ikke ønsker å gjøre det selv slik at det blir mer konkurranse og lavere priser for kundene?

BEGRUNNELSE:

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet mener konkurransen om å levere bredbåndstjenester er for dårlig. En ny analyse av bredbåndmarkedet har pekt på klare utfordringer med lav konkurranse og liten mulighet for at kundene

selv kan velge bredbåndleverandør. Konsekvensen av den lave konkurransen på bredbånd bidrar til at kunder opplever høyere priser, og et dårligere tilbud. Dette skyldes i dag at Norge på bredbånd operer med et lukket nett, og gjør at tilbydere som vil konkurrere om å levere nett i det samme område må legge ekstra fiber. I land som Sverige og Danmark operer de med åpne nett. Dette har bidratt til at det er mindre overbygging av fiber og at prisene på bredbånd er lavere enn i Norge.

Svar:

Bredbåndsmarkedet i Norge er preget av et stort antall aktører, både nasjonale, regionale og lokale aktører. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fatter vedtak for å regulere markedene for elektronisk kommunikasjon i Norge. Som ledd i denne oppgaven gjennomfører NKOM, med noen års mellomrom, analyser av grossistmarkedet for bredbåndstilgang. Disse analysene ligger til grunn for å vurdere om markedet fortsatt skal reguleres, og om det skal utpekes én eller flere tilbydere med sterk markedsstilling. Tilbyder med sterk markedsstilling pålegges gjennom enkeltvedtak (såkalte «markedsvedtak»), særskilte forpliktelser som er egnet til å bøte på de faktiske og potensielle konkurranseproblemer som den sterke markedsstillingen kan medføre, jf. lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) kapittel 4.

Telenor er i dag utpekt som tilbyder med sterk markedsstilling i grossistmarkedet for bredbåndstilgang, og er derfor pålagt å åpne bredbåndnettene sine for andre tilbydere. Det er derfor ikke helt riktig som representanten Njåstad hevder at «Norge på bredbånd opererer med et lukket nett». Men det stemmer at de kundene som ikke er fysisk koblet til Telenors nett, eller befinner seg nær Telenors nett, normalt ikke kan velge mellom ulike tilbydere av internetttilgang over den fysiske bredbåndsinfrastrukturen de er koblet til. Derimot vil en kunde som er fysisk tilkoblet Telenors nett, i prinsippet kunne velge en annen tilbyder av internetttilgang enn Telenor, forutsatt at det er andre tilbydere som benytter seg av muligheten til å tilby slik tilgang til den aktuelle adressen.

Som representanten Njåstad peker på, har Nkom utarbeidet en ny analyse av bredbåndsmarkedet i Norge, som ble offentliggjort 15. juni i år. I analysen konkluderes det med at konkurransen om å levere bredbåndstjenester i Norge ikke er god nok, og Nkom har derfor varslet at det er behov for endringer i reguleringen for å øke valgmulighetene og hindre at enkelttilbydere utnytter sin sterke markedsstilling. Helt konkret konkluderes det i analysen med at grossistmarkedet for bredbåndstilgang i Norge, kan deles opp i 22 ulike geografiske markeder. For 12 av disse markedene har Nkom varslet at det vil utpekes en tilbyder med sterk markedsstilling. Når en tilbyder er utpekt med sterk markedsstilling i et marked, skal tilby-

deren pålegges én eller flere forpliktelser som følger av ekomloven kapittel 4.

Analysen, og tilhørende konklusjoner, har vært på høring til 2. oktober, og Nkom har mottatt 33 høringssinnspill. Nkom har nå startet arbeidet med å gjennomgå høringssinnspillene og vurderer samtidig hvilke plikter eventuelle nye tilbydere med sterk markedsstilling skal pålegges.

Det følger av ekomloven, jf. § 10-2, at Kommunal- og distriktsdepartementet ikke kan instruere Nkom, verken generelt eller vedrørende den enkelte sak, ved behandling av saker blant annet etter §§ 4-1 til 4-10. Det er disse bestemmelsene i loven som utgjør hjemmelsgrunnlaget for Nkoms regulering av tilbydere med sterk markedsstilling. Dette betyr at heller ikke jeg som statsråd i første instans kan avgjøre hvordan markedene for elektronisk kommunikasjon skal reguleres, herunder om bredbåndssaktørene skal bli pålagt å åpne nettene sine.

Det følger videre av ekomloven at departementet skal avgjøre klager over enkeltvedtak som Nkom fatter med hjemmel i eller i medhold av nevnte lov. Dette medfører at dersom Nkom gjennom nye markedsvedtak fastsetter ny regulering av bredbåndsmarkedene, og disse markedsvedtakene påklages av én eller flere berørte parter, vil disse klagen bli behandlet av departementet.

Departementet har for tiden flere klager på tidligere vedtak som gjelder bredbåndsmarkedet til behandling. Jeg kan ikke forskuttere departementets behandling verken av foreliggende klager eller eventuelle klager på Nkoms fremtidige vedtak. Jeg kan derfor per i dag heller ikke svare på om jeg vil ta initiativ til å åpne nettet eller påvirke reguleringen av åpne nett på annen måte. Det følger av loven at dette vil avgjøres av fremtidige behandling av klager.

SPØRSMÅL NR. 257**Innlevert 27. oktober 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 6. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er regjeringen i rute med nødvendige lov- og forskrifts- endringer for drosjenæringen innen utløpet av 2023 i tråd med hva Stortinget har vedtatt, eller er det slik at regjer- ingen nå har valgt å skille spørsmålet om sentraltilkny- tningsplikt fra spørsmålene om driveplikt/antallsbegren- sning og ikke kommer med forslag om sistnevnte innen utløpet av 2023, og når venter samferdselsministeren at Drosjeutvalget vil legge frem del 2 av NOUen sin?

BEGRUNNELSE:

I vedtak 84 da Stortinget behandlet statsbudsjettet for 2023, heter det:

«Stortinget ber regjeringen komme med nødvendige lov- og forskriftsendringer for å gjeninnføre plikten til å være tilknyt- tet en drosjesentral og driveplikt og antallsbegrensning i dros- jenæringen i løpet av 2023.»

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 står det at regjeringen “arbeider med sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget med krav om sentraltilkny- tningsplikt”, men uten at det gis noen tidshorison for dette arbeidet.

Videre er delingen av Drosjeutvalgets NOU i to deler omtalt, men uten at det oppgis noen frist for når del 2 skal være klar.

Av statsbudsjettforslaget kan det virke som regjering- en ikke fullt ut har tenkt å følge opp Stortingets vedtak om å legge frem forslag om å gjeninnføre tilknytningsplikt, driveplikt og antallsbegrensning i løpet av 2023, men i stedet bare kommer med forslag om å gjeninnføre tilkny- tningsplikt.

Det er ønskelig med en oppklaring.

Svar:

Arbeidet med å rydde opp i utfordringene i drosjenærin- gen har vært, og vil fortsette å være, en viktig prioritet for denne regjeringen. For å sikre en helhetlig behandling av drosjenæringen har regjeringen opprettet et utvalg som skal komme med innspill til regelendringer, slik at vi kan vurdere hvordan drosjereguleringen bør være for å ivareta viktige samfunnshensyn.

Drosjeutvalget har levert den første delutredning- en og utredningen gir oss et viktig kunnskapsgrunnlag for å utvikle en mer bærekraftig drosjenæring. Det stør- ste grepet utvalget foreslår, er å innføre en plikt for dros- jeløyvehavere til å være tilknyttet en drosjesentral. Jeg

synes de forslagene som utvalget har kommet med, frem- står som fornuftige og interessante, og de kan være med på å bidra til å løse mange av utfordringene som vi ser i drosjenæringen i dag. Samferdselsdepartementet jobber nå på høygir med å gå gjennom de høringsinnspillene som er kommet inn. Vi arbeider med sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget med krav om sentraltilkny- tningsplikt så raskt som mulig.

Drosjeutvalget har, i lys av utvalgets mandat og an- modningsvedtak nr. 84 fra Stortinget, vurdert spørsmålet om å gjeninnføre antallsregulering og driveplikt i kapitel 10 i NOU 2023:22 På vei mot en bedre regulert dros- jenæring. Utvalget har kommet til at det ikke har godt nok grunnlag for å komme med en anbefaling om å innføre antallsregulering og driveplikt før virkningene av ulike in- nretninger av tiltakene, og spørsmålet om samordning av kontraktmarkedet, er tilstrekkelig utredet.

Utvalget skal levere en delutredning II som skal om- fatte vurderinger av både driveplikt, antallsregulering, kontroll og tilsyn, samt gode arbeidsforhold for ansatte og løyvehavere. Denne utredningen skal leveres i juni 2024. Jeg ser frem til å få utvalgets vurderinger på disse punkte- ne. Eventuelle lov- og forskriftsendring på disse punktene vil dermed ikke fremmes før i 2024.

I sum mener jeg at begge disse utredningene vil gi et godt grunnlag for å styre drosjenæringen mot de målene regjeringen har satt.

SPØRSMÅL NR. 258**Innlevert 28. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 6. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Anser regjeringen Søndre Nordstrand for å være et trygt område der man har kontroll eller deler regjeringen synspunktene til samfunnsdebattanten som måtte flytte ut av bydelen pga. hennes egen sikkerhet?

BEGRUNNELSE:

I Nettavisen kunne vi lese om tidligere AP politiker Sarah Gaulin som måtte flytte ut av Søndre Nordstrand grunnet trusselsituasjonen rundt henne. Gaulin har i flere år vært en markant stemme og samfunnsdebattant som har våget å løfte temaer som enkelte anser som kontroversielle, men som ikke burde være det. Hun har stått opp for at grunnleggende verdier og friheter vi har i Norge skal gjelde alle uavhengig av bakgrunn. Deler av Oslo og også andre kommuner i Norge har et voksende problem med ungdomskriminalitet, gjenger og negativ sosial kontroll. Dette skyldes både naivitet og berøringsangst hos mange, en altfor høy innvandring til Norge og manglende integrering der man er klare på kravene som må stilles til de som bor i Norge.

Svar:

Det skal være trygt og bo og ferdes i hele Norge. Bydelen Søndre Nordstrand er intet unntak i så måte. Det er derfor iverksatt en rekke tiltak for å forebygge og bekjempe

kriminalitet, særlig rettet mot kriminelle gjenger og nettverk.

Når det gjelder det konkrete kriminalitetsbildet i bydelen Søndre Nordstrand, er det ett av områdene politiet har gitt særskilt prioritet. Jeg har fått opplyst fra Oslo Politidistrikt at det er et utfordrende kriminalitetsbilde i den aktuelle bydelen. Det er blant annet utfordringer knyttet til unge kriminelle og kriminelle nettverk.

Oslo politidistrikt har definert enkelte områder i Søndre Nordstrand som prioriterte områder, hvorav Mortensrud er ett av disse stedene. Når et område er prioritert av politiet innebærer det at det omfattes av særskilte tiltak bestående av både proaktive (forebyggende) og reaktive (strafferettslige) metoder for å møte de utfordringene som er identifisert. De særskilte tiltakene som iverksettes i et prioritert område har ingen tidsbegrensning, men vil vedvare inntil kriminalitetsbildet endrer seg i distriktet.

Politidistriktet opplyser for øvrig å ha oversikt over aktuelle kriminelle aktører i bydelen.

Politiet er viktig for å bekjempe kriminaliteten, men unge som begår kriminalitet lever ofte i familier med store levekårsutfordringer som ikke kan løses av justissektoren alene. Utfordringene i området må løses gjennom samhandling med andre samfunnsaktører som kommunen, barnevernet, bydelen, frivillige organisasjoner og idretten. For regjeringen er det særlig viktig å forhindre rekruttering av barn og unge til gjengmiljøer.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 260, som også berører samme problemstilling.

SPØRSMÅL NR. 259**Innlevert 28. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 3. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Gjør det store folkelige engasjementet for en gjenåpning av Moss lufthavn Rygge inntrykk på statsråden og vil dette engasjementet føre til at regjeringen ikke bare vil ha utredninger, men konkrete tiltak som kan bidra til en gjenåpning av flyplassen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med høringen på representantforslaget til Fremskrittspartiet om å bidra til en gjenåpning av Moss lufthavn Rygge har det kommet inn langt flere hørings svar enn normalt. I all hovedsak er høringsinstansene særdeles positive til en gjenåpning. Vi vet også at engasjementet for

en gjenåpning er stort. Mange har organisert seg i aksjonsgruppen "Vi som ønsker Rygge Flyplass gjenåpnet" etter initiativ fra ildsjelen Tor-Magnus Seglsten. Frem til nå har AP/SP-regjeringen kun bidratt til å gjøre en gjenåpning av flyplassen vanskeligere gjennom å redusere inntektene til flyplassen gjennom å kraftig redusere taxfree kvoten og gjeninnført flypassasjeravgiften. Det eneste regjeringen har vist til er en utredning, men det er på tide med handling, ikke bare årelange vurderinger og utredninger.

Svar:

Jeg viser til at det også foreligger et representantforslag fra Fremskrittspartiet om gjenåpning av Moss lufthavn, Ryg-

ge (Dokument 8:244 (2022-2023)), som og Wikborg viser til i bakgrunnen for spørsmålet. Dette forslaget skal etter planen behandles i Stortingets plenum 21. november 2023, der jeg også vil delta. Innstilling i saken vil, etter det jeg har fått opplyst, foreligge 14. november 2023.

Det er etter mitt syn mest riktig at jeg kommenterer både de problemstillingene Wikborg tar opp i spørsmål nr. 259 og de øvrige problemstillingene som representantforslaget reiser, under plenumsdebatten i Stortinget. Da vil jeg også kunne kommentere eventuelle hørings svar som gjengis i komiteens innstilling.

SPØRSMÅL NR. 260

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 6. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsministeren det er akseptabelt at politikere må avslutte sitt politiske engasjement og flytte grunnet frykt for egen sikkerhet, om ikke, hva vil han konkret foreta seg for å forhindre at lignende skjer igjen?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kunne vi lese i Nettavisen at lokalpolitikeren Sarah Gaulin har følt seg presset til å slutte i politikken og flytte fra en bydel i Oslo grunnet at hun fryktet for egen sikkerhet.

Hun er en uredd personlighet som har utfordret på en rekke kontroversielle temaer og tatt kamper for mange andre mennesker frihet og trygghet. At man som ung og politisk engasjert kvinne i Norge i 2023 skal frykte for egen sikkerhet er uakseptabelt. Slik jeg ser det er dette også et alvorlig demokratisk problem ikke bare lokalt men også nasjonalt.

Svar:

Det vises til spørsmål fra stortingsrepresentanten Silje Hjemdal til statsministeren, som han har bedt meg svare på.

Jeg mener det ikke er akseptabelt at politikere flytter grunnet frykt for egen sikkerhet. Når dette er sagt har jeg

ikke tilstrekkelig innsikt i denne konkrete saken til å uttale meg saksspesifikt.

Regjeringen er opptatt av å forebygge og bekjempe organisert og gjengrelatert kriminalitet. Flere tiltak regjeringen har gjennomført, og jobber med, har direkte relevans for bekjempelse av de kriminelle nettverkene og gjenger. Det gjelder for eksempel tiltak mot økonomisk kriminalitet, der inndragning av utbytte og tiltak mot hvitvasking av penger er sentralt.

Tiltak mot ungdomskriminalitet og vold i nære relasjoner samt målrettede budsjetttildelinger er også en del av innsatsen mot gjengene. I regjeringens første statsbudsjett ble det bevilget 200 millioner kroner til blant annet en varig styrket innsats mot gjengkriminalitet. 40 millioner kroner av disse ble særskilt tildelt Oslo politidistrikts innsats mot kriminelle miljøer og gjenger. I statsbudsjett for 2024 ønsker regjeringen å styrke arbeidet mot gjengkriminalitet i Oslo ytterligere, ved å foreslå 15 millioner kroner til mer synlig politi i utsatte områder i Oslo og en målrettet innsats mot kriminelle gjenger.

Kriminelle nettverk og gjenger en betydelig utfordring, blant annet gjennom rekruttering av unge personer til kriminelle miljøer. Ved integritetskrenkelser og andre lovbrudd bidrar disse miljøene til å skape utrygghet i befolkningen og lokalsamfunnet.

De kriminelle nettverkene en uensartet persongruppe og består både av tunge multikriminelle aktører og ungdom på terskelen til en kriminell løpebane. Det

fremgår av Riksadvokatens mål og prioriteringsskriv at nøkkelpersoner som begår slik alvorlig kriminalitet, skal møtes med kontant strafforfølgning. Riksadvokaten og politidirektøren har i fellesskap videreført den nasjonale innsatsen mot kriminelle nettverk som omfatter både forebyggende og reaktive tiltak. Formålet er å varig svekke kriminelle nettverk i Norge, og hindre rekruttering av unge til kriminelle miljøer.

Jeg forutsetter at politiet og påtalemyndigheten følger opp disse føringene og problemstillingen er viet oppmerksomhet i etatsstyringen med de to etatene.

Når det gjelder de konkrete utfordringene i den aktuelle bydelen og hvordan politiet jobber med disse, så vis-

er jeg til mitt svar på spørsmål 258 som berører samme problemstilling.

Avslutningsvis vil jeg legge til at det uavhengig av som måtte være faktum i denne konkrete saken, fremgår av Riksadvokatens mål og prioriteringsskriv at trusler og andre straffbare ytringer rettet mot personer i egenskap av deres rolle som politikere eller samfunnsdebattanter skal gis særskilt oppmerksomhet. Slike lovbrudd har alvorlige negative konsekvenser, ikke bare for den enkelte, men også for den frie meningsdannelse og det politiske liv.

SPØRSMÅL NR. 261

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 6. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan forbrukerministeren redegjøre for hva som nå er status for Elklagenemnda, herunder bl.a. antall klager og utvikling i behandlingstid?

BEGRUNNELSE:

I januar stilte jeg forbrukerministeren et skriftlig spørsmål om hvilke tiltak hun som statsråd ville iverksette for å sikre strømkundene et velfungerende, utenomrettslig klage tilbud. Dokument nr. 15:939 (2022-2023).

Dette på bakgrunn av de svært lange behandlingstidene i elklagenemnda.

I sitt svar til meg på spørsmålet, avslutter ministeren med at «Eg vil følge nøye med på utviklinga».

Nå er det gått nesten et år og det kunne vært interessant å få en oppdatering på hva som er status i elklagenemnda i det man går inn i årets kaldeste måneder.

Svar:

Elklagenemnda er ei bransjefinansiert klagenemnd som er oppretta etter avtale mellom Fornybar Norge og Forbrukarrådet. Nemnda er en del av det heilskaplege systemet for handsaming av forbrukarklager og fyller minimumskrava i godkjenningslova til mellom anna organisering og sakshandsaming.

I takt med aukande straumprisar frå hausten 2022 auka talet på klager i Elklagenemnda mykje. Mange

straumkundar måtte vente for lenge på å få klagesakene sine handsama av nemnda. 26. januar 2023 hadde eg saman med Olje- og energiministeren, eit møte med straumbransjen for å diskutere utfordringane i forbrukar marknaden for straum. Eit av føremåla med møtet var å høyre korleis straumbransjen arbeidde for å løyse utfordringane i Elklagenemnda.

Eg er nøgd med at straumbransjen synst å ha teke utfordringane i Elklagenemnda på alvor. Dei har auka finansieringa til nemnda slik at det har blitt mogeleg å auke talet på sakshandsamarar. Elklagenemnda har òg teke i bruk eit nytt digitalt system for sakshandsaming. Dette har gitt resultat.

Nemnda rapporterer at det i 2022 blei registrert 1558 skriftlege førespurnader. Dette var 59 prosent fleire enn i 2021. Så langt i 2023 ser det ut til at sakinngangen har stabilisert seg. Den er likevel på eit høgt nivå, noko som truleg kjem av ei auka merksemd blant forbrukarane om straumavtalane. Dei aller fleste sakene i Elklagenemnda blir likevel handsama innanfor sakshandsamingsfristen på 90 dagar. På grunn av kompleksiteten i sakene og kapasiteten til nemnda, varierer handsamingstida likevel mykje frå sak til sak. Eg kjenner til at Elklagenemnda arbeider med endå fleire tiltak for å redusere handsamingstida i nemnda.

For at tilbodet for handsaming av forbrukartvistar skal vere ei aktuell løysning for forbrukarane framfor å ta tvisten til rettsapparatet, må det vere så godt og effektivt som mogleg. I slutten av august hadde eg eit møte med

alle klagenemndene for forbrukarsaker for å diskutere moglegheiter og utfordringar i klagehandsamingssystemet. Eg meiner det er nyttig med ein samla dialog om kor det er rom for forbetringar, og om korleis nemndene kan samarbeide og lære av kvarandre.

Eg er nøgd med at handsaminga av klagesakene i Elklagenemnda utviklar seg i positiv retning. Dette er heilt avgjerande for at forbrukarane skal ha tillit til straumbransjen.

SPØRSMÅL NR. 262

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 10. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvordan går det med arbeidet knyttet til statsministerens lovnad fra før valget i 2021 om å skjerme bensin- og dieselpriene i distriktene fra økning i CO₂-avgiften, og når kan folk i distriktene forvente at pumpeprisen går ned?

BEGRUNNELSE:

Før valget i 2021 lanserte daværende statsministerkandidat, Jonas Gahr Støre, en liste på 40 punkter som Arbeiderpartiet skulle oppfylle i løpet av 100 dager, hvis de vant valget samme høst. Et av punktene på denne listen var at det skulle bli billigere drivstoff i distriktene, sammenlignet med sentrale strøk.

Punkt 21 fra denne planen lyder:

"Øke CO₂-avgiften og samtidig kutte tilsvarende i andre skatter eller avgifter. Vi vil skjerme bensin og diesel i distrikts-Norge for økning."

Det er ingen tvil om at regjeringen har oppfylt første del av dette punktet, CO₂-avgiften er satt betydelig opp de siste årene. Det er imidlertid lite som tyder på at bensin- og dieselpriene i distrikts-Norge har vært skjermet for økningen, slik statsministeren lovte.

I april 2021 gav Støre gjennom TV2 et løfte om at distriktene skal skjermes for enkelte klimatiltak. Støre ble sitert på følgende:

"Derfor skal vi skjerme bensin og diesel, særlig i distriktene, fra økningen i CO₂-avgiften, slik at folk som må bruke bil, ikke straffes for det."

Dette skulle Arbeiderpartiet oppfylle i løpet av 100 dager i regjering. I skrivende stund er det om lag 750 dager siden regjeringen tiltrådte.

Svar:

Regjeringspartiene har i Hurdalsplattformen varslet at «CO₂-avgiften skal gradvis økes til om lag 2000 kroner frem mot 2030.» Vi trapper opp CO₂-avgiften slik som varslet i Hurdalsplattformen.

Videre varslet vi i Hurdalsplattformen at vi vil «reduere avgifter som rammer folk flest, som for eksempel (...) drivstoffavgifter, herunder differensiert veibruksavgift» og at vi vil «innrette miljø- og klimaavgifter sosialt rettferdig, og differensiere disse geografisk der det er mulig og hensiktsmessig». Vi har redusert satsene i veibruksavgiften på drivstoff, slik at drivstoffavgiftene har blitt redusert, se tabell 1 og 2. Videre har vi redusert trafikkforsikringsavgiften for konvensjonelle biler. Dette har bidratt til å redusere kostnadene ved bruk og eie av bil i hele landet. For bilister i distriktene har vi i tillegg innført gratis ferjer.

Tabell 1 Avgifter på bensin. Faste 2024-kroner¹ per liter

	CO2-avgift	Veibruks-avgift	SUM	Endring siste år ²	Endring siden 2022-Solberg
2022 Solberg	1,96	5,59	7,55		
2022 vedtatt	1,96	5,45	7,40	-0,14	-0,14
2023 vedtatt	2,29	4,88	7,17	-0,23	-0,38
2024 forslag	2,72	4,62	7,34	0,17	-0,21

¹ Prisjustert med KPI for 2021 og 2022 og anslag på KPI for 2023 og 2024.

² For 2022 gjelder endringen fra Solberg-regjeringens forslag.

Tabell 2 Avgifter på mineralolje til fremdrift av motorvogn. Faste 2024-kroner¹ per liter

	CO2-avgift	Veibruks-avgift	SUM	Endring siste år ²	Endring siden 2022-Solberg
2022 Solberg	2,26	4,02	6,27		
2022 vedtatt	2,26	3,87	6,13	-0,14	-0,14
2023 vedtatt	2,63	3,03	5,66	-0,47	-0,61
2024 forslag	3,17	2,71	5,88	0,22	-0,39

¹ Prisjustert med KPI for 2021 og 2022 og anslag på KPI for 2023 og 2024.

² For 2022 gjelder endringen fra Solberg-regjeringens forslag.

Solberg-regjeringen ga Skatteetaten og Statens vegvesen i oppdrag å utrede et nytt system for fastsetting og innkreving av veibruksavgift og bompenger, se omtale Prop. 1 LS (2021-2022) Skatter, avgifter og toll 2022, punkt

9.5.7. Skatteetatens og Statens vegvesens konseptvalgutredning ble ferdigstilt i september 2023, etter å ha vært på offentlig høring.

SPØRSMÅL NR. 263

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 6. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er det en fare for at finansministerens uttalelser, knyttet til banker som ikke setter opp utlånsrentene etter at Norges Bank har økt styringsrenten, bidrar til at inflasjonen biter seg fast og at det blir vanskeligere å nå målet om en stabil, og lav prisvekst, og dermed Norges Banks oppgave enda vanskeligere?

BEGRUNNELSE:

Til Nationen, videreformidlet av NTB, roser finansministeren banker som ikke setter opp utlånsrentene etter Norges Banks siste renteheving. Jeg tror alle har forståelse

for dette, og at økte renter biter på svært mange husholdninger for tiden. Alt har de siste par årene blitt dyrere.

Likevel er det slik at det er nettopp inflasjonen som gjør at Norges Bank setter opp rentene. For at prisveksten ikke skal bite seg fast og for å redusere faren for at vi får en pris- og lønns spiral, er det fremste våpenet i pengepolitikken økt styringsrente. Målet er klart: lavere konsum, mindre utlån og høyere sparing.

Konkurransen mellom banker er et gode for oss forbrukere, og sannsynligvis burde vi alle bidratt til høyere mobilitet og skifte av bank når vilkårene ikke er gode nok. Slik ville konkurransen blitt enda sterkere.

På tross av at det er svært forståelig at finansministeren roser banker som ikke setter opp utlånsrenten når

sentralbanken gjør det, er det et paradoks at nettopp dette kan bidra til at målet om stabil og lav prisvekst ikke nås. Hvis bankene ikke setter opp utlånsrenten vil det bli vanskeligere å oppnå det sentralbanken ønsker, nemlig lavere konsum, mindre utlån og høyere sparing.

Svar:

Det er ingen fare for at mine uttalelser i Nationen bidrar til at inflasjonen biter seg fast.

God konkurranse mellom bankene er viktig for å sikre rimelige betingelser for låntakerne og bidrar til mer effektiv drift, lavere priser og bedre løsninger. Regjeringen er

opptatt av at det skal være god konkurranse i bankmarkedet og enkelt å bytte bank.

Styringsrenten virker på økonomien gjennom flere kanaler, blant annet gjennom husholdningenes etterspørsel etter varer og tjenester, gjennom å påvirke kronkursen og ved å påvirke forventningene om fremtidig økonomisk utvikling. Effekten av endringer i styringsrenten gjennom etterspørselskanalen avhenger av gjennomslaget til boliglånsrentene. Det er Norges Bank som har det operative ansvaret for pengepolitikken, og som vurderer hvordan endringer i styringsrenten vil påvirke aktiviteten i økonomien.

SPØRSMÅL NR. 264

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 6. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvorfor velger regjeringen å øke CO₂-avgiftssatsen for innenriks sjøfart før det er avgjort om en lavere sats kan innføres for å skape mer like konkurransevilkår, videre, hva anslås provenyet fra denne avgiftsøkningen å være, og hvordan vurderes økningen ift EØS-avtalen, med tanke på om det er tillatt å holde nærskipfarten på 2023-avgiftsnivået mens man venter på en beslutning fra ESA angående muligheten for en lavere sats?

BEGRUNNELSE:

Kystrederiene mener regjeringen favoriserer utenlandske rederier ved å innføre en dobbeltbeskatning på CO₂-utslipp gjennom både EUs ETS kvoteavgift og en særnorsk CO₂-avgift. Departementet skriver at «[i] utgangspunktet bør kvotepliktige utslipp fritas for avgift.» Dette ville sett i lys av at fartøy i nærskipfarten kan ha høyere CO₂-avgifter/kostnader sammenlignet med konkurrerende fartøy i land med lavere eller ingen CO₂-avgift ville dette vært den beste tilnærmingen.

Også finansdepartementet ser denne urimeligheten, men foreslår følgende:

«Det foreslås videre at den reduserte satsen gjennomføres som en refusjonsordning og at refusjonen utbetales én gang i året.»

(Kilde: Prop 1 LS Skatter, avgifter og toll). Dette selv om det er usikkert om en slik refusjonsordning blir godtatt av ESA.

«Avgiftsfritak og reduserte avgiftssatser kan innebære statsstøtte i henhold til EØS-avtalen. Departementet er av den oppfatning at avgiftsfritak for kvotepliktige virksomheter ikke innebærer statsstøtte. EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har i tidligere saker kommet til at fritak innebærer statsstøtte i strid med EØS-avtalen. Departementet er i dialog med ESA for å avklare statsstøttespørsmålet.»

Kystrederiene og en samlet maritim næring er nå i klimapartnerskapsforhandling med Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Den maritime næringen jobber hardt for å kutte sin del av det avtalte klimagassutslippet som Norge har som mål innen 2030 og 2050. Den maritime næringen er i stor grad konkurranseutsatt (66 % av skip i norske farvann er på utenlandske flagg ifølge Kystverket). Både norske og utenlandske skip betaler ikke CO₂-avgift dersom de bunkrer i utlandet eller i internasjonale farvann. Det er derfor viktig at Norge ikke skaper en situasjon hvor utslippene blir større ettersom flere bunker i utlandet eller i internasjonale farvann, samtidig som innbetaling til CO₂-avgift blir mindre.

Svar:

Det er riktig at regjeringen i utgangspunktet mener at kvotepliktige utslipp fra sjøfart bør fritas for avgift. Ut-

slipp fra innenriks skipsfart som blir kvotepliktige, vil fortsatt inngå i Norges gjeldende forpliktelse under innsatsfordelingsforordningen. En kostnadseffektiv innfrielse av denne forpliktelsen tilsier at kvotepliktige utslipp fra sjøfart bør ilegges en samlet karbonpris (kvotepris + avgift) på samme nivå som øvrige utslipp under innsatsfordelingsforordningen. Videre vil det meste av norsk innenriks sjøfart fortsatt ligge utenfor EUs kvotesystem. Regjeringen trapper opp avgiftene på disse utslippene, i tråd med planen om å øke avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp til 2 000 2020-kroner i 2030 som ble lagt frem av Solberg-regjeringen. Dersom man i stedet utsetter opptrapping av satsen for all innenriks sjøfart, vil det bidra til økte utslipp og gjøre det mer krevende å oppfylle forpliktelsen. Dette er bakgrunnen for at regjeringen har foreslått en redusert sats i 2024, som omtalt på side 163 og 164 i Prop. 1 LS (2023–2024).

Regjeringens forslag til redusert sats er anslått å gi et provenytnap på 300 mill. kroner påløpt og 0 kroner bokført i 2024. Dersom opptrapping av satsen for mineralolje til all innenriks sjøfart utsettes, vil det gi et provenytnap på om lag 40 mill. kroner per måned den utsettes. En redusert sats for mineralolje til all innenriks sjøfart antas å være forenlig med EØS-avtalens statsstøtteregelverk. I provenyanslaget er det lagt til grunn at den reduserte sat-

sen regjeringen har foreslått vil være tillatt, og at dette vil bli avklart med ESA i tide til at den kan få virkning fra 1. januar 2024. Jeg vil i den forbindelse påpeke at de kvotepliktige skipsoperatørene med regjeringens forslag ikke vil kunne søke om refusjon for avgift før i 2025. Selv om avklaringen først skulle komme i løpet av 2024, vil det altså fortsatt være mulig å gi den reduserte satsen virkning fra 1. januar, og slik sørge for at operatørene mottar refusjon for hele 2024.

Det er en kjent utfordring at en rekke fartøy som driver i norsk innenriks sjøfart eller fiske og fangst, velger å bunkre drivstoff utenfor Norge. Forklaringen antas å være at det er vesentlig lavere eller ingen prising av utslipp ved bunkring i andre land sammenlignet med bunkring i Norge. For å motvirke dette har regjeringen vurdert muligheten for å innføre avgift på innførsel av bunkers, men konkludert med at et slikt system vil ha for store tekniske og administrative utfordringer til at det er hensiktsmessig å arbeide videre med dette. Saken er nærmere omtalt på side 162 i Prop. 1 LS (2023–2024). Når EU nå innfører kvoteplikt på store deler av sjøfarten i Europa, vil det øke prisingen av utslipp i andre land. Isolert sett vil dette bidra til å redusere omfanget av omgåelsen av norske avgifter, og gi likere konkurransevilkår i sjøfarten.

SPØRSMÅL NR. 265

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 6. november 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

Fører endringer i forslag til statsbudsjett for Kunnskapsdepartementet at Maritimt kompetanseprogram MARKOM II fases ut i 2024, og hvilke vurderinger er gjort rundt konsekvensene av dette kuttet?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett for kunnskapsdepartementet kommer frem at program for maritim kompetanse blir faset ut fra 2024. MARKOM II ses på av mange som den viktigste nasjonale satsingen på å heve kvaliteten på norsk maritim profesjonsutdanning.

Svar:

Kunnskapsdepartementet har i flere år øremerket midler til et program for å styrke maritim kompetanse (Markom 2020). De to siste årene har Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvaltet ordningen (Markom II). I Prop. 1 S (2023-2024) foreslår regjeringen å avvikle dette programmet og overføre midlene til utdanningsinstitusjonene. Bakgrunnen for avviklingen er ønsket om å redusere omfanget av søknadsbaserte ordninger i universitets- og høyskolesektoren. Midler fra flere tilskuddsordninger blir derfor i 2024 foreslått flyttet fra HK-dir til rammebevilgningen til universiteter og høyskoler eller til andre tilskuddsordninger for fagskolene.

Satsingen på maritim kompetanse videreføres ved at 17 mill. kroner blir overført til de relevante universitetene og høyskolene med formål om å styrke den maritime ut-

danningen. 9,7 mill. kroner blir overført til tilskuddsordningen for utviklingsmidler til fagskolene, hvor prosjekter innenfor maritim utdanning vil bli prioritert i vurderingen av søknadene.

Det blir mer forutsigbart for universiteter og høyskoler å planlegge sine aktiviteter når midlene ligger fast i rammen, og man slipper de årlige søknadsrundene. En-

dringene innebærer en avbyråkratisering i høyere utdanning ved å overføre ansvar til institusjonene, noe som er i tråd med tillitsreformen og Hurdalsplattformen. Dette gir gode muligheter for å arbeide med kvaliteten i de maritime utdanningene og å opprettholde et godt samarbeid med relevante aktører om kompetansetilbud.

SPØRSMÅL NR. 266

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 6. november 2023 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye av statens inntekter og hvor mye av statens utgifter i regjeringens samlede forslag til statsbudsjett er knyttet til klimatiltak?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at den norske økonomien og samfunnet i løpet av kort tid skal endres til et samfunn med lave utslipp, og det vil kreve betydelig og styrket innsats for å nå klimamålene for 2030 og 2050.

Regjeringen tar i bruk tiltak som omfatter både offentlige utgifter, slik som et omfattende virkemiddelapparat, og offentlige utgifter, slik som kvotekompensasjon og avgifter.

Det bes om en oversikt over statens samlede inntekter og utgifter i 2024, fordelt på det enkelte tiltak.

Svar:

Jeg gjør oppmerksom på at spørsmål med tilsvarende innhold er stilt i spørsmål nr. 285 og 286 fra Stortingets finanskomitee/FRPs fraksjon til statsbudsjettet for 2024. Jeg anser at svarene på disse spørsmålene er dekkende for svar på spørsmål nr. 266 som nå stilles, og i det følgende gjengir jeg derfor de svar som er gitt tidligere:

Spørsmål 285 fra Finanskomiteen/FRPs fraksjon av 18.10.23:

«Hva er de samlede inntektene til staten som er relatert til klima i statsbudsjettet? Ber om en oversikt fordelt på de enkelte tiltakene?»

Svar:

«Tabellen nedenfor gir en oversikt over inntekter fra virkemidler som priser utslipp av klimagasser. Departementet har ikke inkludert inntekter fra fiskale avgifter hvor utformingen av avgiften også kan påvirke utslipp av klimagasser, slik som merverdiavgiften, engangsvavgiften og flypassasjeravgiften.

Kapittel	Post	Beskrivelse	Inntektsanslag 2024 (mill. kroner)
5508	70	CO2-avgiften i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	7 8001
5543	70	CO2-avgiften på mineralske produkter	16 341
5546	70	Avgift på forbrenning av avfall	630
5548	70	Avgift på HFK/PFK	580
5548	71	Avgift på SF6	60
4481	01	Salg av klimakvoter	2 826

¹ Inntektene fra avgiften inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten.»

Spørsmål 286 fra Finanskomiteen/FRPs fraksjon av 18.10.23:

«Hva er de samlede beløp som er bevilget til tiltak for å redusere klimagassutslipp i statsbudsjettet? Ber om svar fordelt på kapittel og post. Videre bes det om en oversikt over kostnaden pr tiltak pr tonn redusert utslipp av CO₂?»

Svar:

«Kapittel 6 Klimaeffekten av framlagt budsjett i klimatus og -plan gir en vurdering av alle budsjettendringer som kan ha klimaeffekt. Rapporteringen er basert på en metode for å kategorisere postene på statsbudsjettet etter klimaeffekt. Denne metoden for å vurdere klimaeffekt av statsbudsjettet tar

ikke for seg samlet bevilgning per kapittel og post, men endring i bevilgning per kapittel og post fra år til år. Det anses ikke som mulig eller hensiktsmessig å gå gjennom en tilsvarende øvelse for total bevilgning per kapittel og post. Posteringene som presenteres i kapittel 6 i klimastatus og -plan inkluderer dermed bevilget tiltak for å redusere klimagassutslipp. Dette er presentert for hvert departement i tabellformat.

En effektiv omstilling og kostnadseffektive utslippskutt krever kombinasjon av ulike virkemidler. Prising av utslipp må være på plass som et vedvarende insentiv til å redusere utslipp og bidra til å bedre konkurranseevnen til løsninger med lave eller ingen utslipp. Støtte til forskning og teknologiutvikling er viktig for å få opp nødvendige nye løsninger for utslippskutt og reguleringer kan være avgjørende for å sikre at slike løsninger faktisk tas i bruk. Varsling av regulering i kombinasjon med støtte i en overgangsperiode kan være særlig virkningsfullt, siden støtte kan framskynde effekten av varslede krav og i tillegg øke aksepten for slike krav. For mange tiltak er det ikke mulig

å beregne kostnad per tonn redusert utslipp, f.eks. tiltak der vi støtter forskning og teknologiutvikling, og dermed bidrar til å omstille økonomien.

I klimastatus og -plan presenteres ulike målrettede satsinger innenfor veitrafikk, bygge- og anleggsplasser, industri og sjøfart. Satsingene er kombinasjoner av virkemidler for å oppnå bestemte utslippsreduksjoner. Virkemidler som f.eks. CO₂-avgift, styrking eller innføring av engangsavgift, klimakrav i offentlige anskaffelser, ulike typer reguleringer og støtte bidrar sammen til å redusere utslippene i disse satsingene.

I kap. 7 i Miljødirektoratets rapport Klimatiltak i Norge mot 2030 finnes en oversikt over kostnader av tiltak som er utredet i rapporten, men ikke for alle virkemidler i klimastatus og -plan. Tiltaksanalysen til Miljødirektoratet viser hva som skal til for at tiltakene gjennomføres.»

SPØRSMÅL NR. 267

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 2. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden innrømme at Norges utsendelsespolitikk ikke har vært forsvarlig, og at det ikke tas nok hensyn til verken barns beste eller hvorvidt de som sendes ut av landet blir sendt til land de er trygge i?

BEGRUNNELSE:

I VG 25. oktober kan vi lese om en jente på seks år som nå er innesperret i det israelske bomberegnet i Gaza. Som VG skriver, så har moren til jenta kjempet i tolv år om å få bli værende i Norge, men i sommer fikk hun beskjeden om at vedtaket om utvisning var endelig. For den lille jenta var tanken på at moren skulle forlate henne, utålelig og derfor ble den midlertidige løsningen at jenta sammen med faren reiste sammen med moren til Gazastripen, noen dager før utreisefristen. Jenta som aldri før hadde vært utenlands befinner seg nå i livsfare i Gaza på grunn av Norge sin gjeldende utsendelsespolitikk som åpenbart i alt for liten grad vektlegger hensynet til barns beste godt nok og som i denne situasjonen setter barn og hele familien i livsfare.

<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/gE97k5/norske-mariam-6-er-innesperret-paa-gazastripen-jeg-er-veldig-redd>

Svar:

Som representanten er kjent med kan ikke departementet gå inn i avgjørelsen av enkeltsaker. Den konkrete avveiningen i den enkelte sak er overlatt til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda, og eventuelt domstolene.

Vedtaket om utvisning er en forvaltningsmessig reaksjon som innebærer en plikt til å forlate landet. Det gjøres en konkret vurdering i hver enkelt sak av blant annet forholdets alvor og personens tilknytning til Norge. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Sistnevnte følger av barnekonvensjonen og anvendes også av Den europeiske menneskerettsdomstol - EMD - når den vurderer utvisningssaker og andre saker som berører barns rett til familieliv og privatliv. Det norske regelverket er i tråd med våre folkerettslige forpliktelser.

Utvisningssaker kan reise vanskelige avveiningsproblemer, når hensynet til barnets beste skal veies mot samfunnets behov for å reagere med utvisning. Selv om hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i avveiningen, vil det ikke alltid få avgjørende betydning i den enkelte sak. Det er helt bevisst at barnekonvensjonen henviser til barnets beste som «et» grunnleggende hensyn. Formuleringen innebærer at også andre hensyn kan tillegges vekt, og det er anerkjent at det ut fra

en konkret vurdering kan være legitimt å legge like stor eller større vekt på innvandringsregulerende hensyn. Det sentrale blir dermed å sikre en barnesensitiv vurdering i den enkelte sak.

Det er Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda som avgjør om den enkelte utlending har krav på beskyttelse eller er vernet mot utsendelse, og om den generelle sikkerhetssituasjonen i et land, eller i deler av landet, er så alvorlig at det ikke kan gjennomføres returer dit. Denne vurderingen skjer fortløpende og er basert på oppdatert

landinformasjon fra Landinfo, som er en faglig uavhengig enhet i utlendingsforvaltningen. Jeg har tillit til at UDI og UNE foretar grundige vurderinger av sikkerhetssituasjonen i de landene vi mottar asylsøkere fra og eventuelt returnerer personer til. Returvurderingen foretas på vedtakstidspunktet, og eventuelt på utreisetidspunktet i saker der dette er aktuelt. At sikkerhetssituasjonen i landet endrer seg i etterkant av en uttransport ligger utenfor norske myndigheters kontroll, og tilsier ikke at utsendelsen var uforsvarlig på det tidspunktet den ble gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 268

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 1. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kommer UDI til å føre god nok kontroll med hvilke driftsoperatører som skal drive de nye asyl- og akuttmottakene som har blitt opprett og som skal opprettes etter at antallet fordrevne fra Ukraina har økt denne høsten?

BEGRUNNELSE:

På en pressekonferanse 24. oktober orienterte regjeringen, UDI og IMDi om utfordringer knyttet til mottak og bosetting av ukrainske flyktninger. Antallet fordrevne ukrainere har økt siden sommeren og det ble orientert om flere nye tiltak for å imøtekomme situasjonen. Det kom blant annet frem at UDI skal opprette mellom 2 000 og 3 000 ekstra mottaksplasser, som i realiteten betyr fem nye mottak i uken, i tillegg til de 28 nye mottakene som ble etablert i august. Russlands brutale krigføring mot Ukraina har sendt millioner på flukt. Norge skal ta imot ukrainere og gi dem beskyttelse, det er det ingen som bestrider. Men, med det store antallet plasser og antallet nye mottak som etableres er det essensielt at myndighetene holder god kontroll med hvem som driver mottakene, og hvordan de drives, slik at man sikrer at dette skjer på forsvarlig vis. Jeg har tidligere etterspurt svar på hvorvidt statsråden har oversikt over hvor store summer som tas ut i utbytte fra kommersielle, private aktører som driver akutt- og asylmottak, uten å få tilfredsstillende svar. Det er også ut ifra ulike medieoppslag siden den store ankomsten av ukrainske flyktninger blitt kjent at ikke alle aktører burde ha fått tillatelse til å drive noen form for mottak i utgangspunktet. Det er derfor grunn til å spørre statsråden, ettersom det nå varsles opprettelse av svært mange

mottaksplasser og mottak, om rutinene for kontroll med de ulike driftsoperatørene i mottaksbransjen er god nok.

Svar:

Det operative ansvaret for drift av asylmottak er delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Utlendingsdirektoratet (UDI). Dette innebærer at UDI skal lyse ut, inngå kontrakter og følge opp disse kontraktene med driftsoperatørene.

UDI stiller en rekke krav til driftsoperatørene som skal ivareta beboere og ansatte i asylmottak, for eksempel krav som skal forhindre arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Alle UDIs krav til driftsoperatørene er regulert i UDIs retningslinjer som er vedlagt driftsavtalen, og som er tilgjengelige på direktoratets hjemmesider. Disse kravene gjelder også ved bruk av eventuelle underleverandører.

Som del av det operative ansvaret for mottaksdrift skal UDI kontrollere at asylmottakene driftes i henhold til gjeldende avtale og regelverk, og at driftsoperatørene leverer den tjenesten de har forpliktet seg til. UDI foretar løpende veiledning og oppfølging med avtalepartene gjennom hele kontraktsperioden, og foretar både fysiske meldte og uanmeldte kontroller etter konkrete risikovurderinger.

I den nåværende situasjonen med mange som søker beskyttelse i Norge og en usikkerhet knyttet til fremtidige ankomster, er det nødvendig å oppskalere mottakskapasiteten kraftig på kort tid for å oppfylle vår lovpålagte plikt til å tilby innkvartering til alle som søker beskyttelse i Norge. UDI inngår derfor nå et stort antall avtaler med

leverandører av innkvarteringstjenester. Nye mottak kan også bety at det kommer nye og uerfarne driftsoperatører inn i mottaksporteføljen, tilsvarende med bygningsmasse som ikke tidligere har vært benyttet som asylmottak. UDI har gode prosesser og rutiner for å bistå nye driftsoperatører med å komme raskt inn i en tilfredsstillende driftssituasjon.

Med historisk høye ankomstnivåer, slik vi nå har hatt i lang tid, vil det neppe kunne unngås at det enkelte gan-

ger oppstår situasjoner med mangler og avvik i startfasen når nye mottak opprettes. Erfaringsmessig trenger også nye aktører noe tid til å få etablert gode rutiner på alle områder. Dette mener jeg vi må leve med.

Jeg har tillit til at UDI har et godt system for oppfølging av leverandørene, og at de jobber godt ovenfor driftsoperatørene med å få lukket eventuelle avvik, selv i perioder med mange nye driftsoperatører.

SPØRSMÅL NR. 269

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 3. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at kommunene i en krisesituasjon skal pålegges ansvar for etablering av innkvartering for asylsøkere i en situasjon med svært høye ankomster, fremfor andre statlige aktører som for eksempel Sivilforsvaret?

BEGRUNNELSE:

I høringsnotat om midlertidig endring i utlendingsloven foreslår Justisdepartementet at kommunene skal kunne pålegges å etablere og drifte asylmottak. Dette er ment som en beredskapshjemmel, som undertegnede forstår bare skal benyttes dersom UDI ikke lenger klarer å levere innkvartering til et høyt antall asylsøkere, og at staten derfor ikke klarer å oppfylle sitt beredskapsansvar.

Departementet viser i høringsuttalelsen til at Sivilforsvaret allerede har hjemmel til å rekvirere eiendom i krisesituasjoner. Drift av asylmottak er en statlig oppgave. Det kunne være aktuelt å benytte seg av f.eks. Sivilforsvaret til å etablere og drifte innkvartering i en krisesituasjon. Dette alternativet synes ikke særlig vurdert i høringsnotatet.

Svar:

Jeg vil først understreke at dagens ordning, der Utlendingsdirektoratet (UDI) på vegne av staten har ansvaret for å gi et innkvarteringstilbud til asylsøkere, representerer den beste løsningen i en normalsituasjon. UDI har god oversikt over personer som til enhver tid har søkt beskyttelse i Norge og som har rett til et statlig innkvarteringstilbud, og direktoratet har også betydelig kompetanse og erfaring med å innkvartere asylsøkere. Dagens ordning innebærer

også en hensiktsmessig ansvarsfordeling mellom stat og kommune, ved at UDI på vegne av staten har ansvaret for innkvarteringstilbudet, mens vertskommunene for asylmottak har ansvaret for å yte andre lovpålagte tjenester til personer som oppholder seg i asylmottak i kommunen. Kommunens gjennomsnittlige utgifter dekkes gjennom vertskommunetilskuddet.

Bakgrunnen for forslaget om å kunne pålegge kommunene et ansvar i en ekstraordinær situasjon, der alle andre tilgjengelige løsninger og beredskapstiltak er forsøkt, er behovet for å ha et system for å ivareta liv og helse i en ankomstsituasjon der det ordinære systemet ikke strekker til. Kommunene rår blant annet over kommunale eiendommer og infrastruktur. Kommunene har også samlet sett en stor kapasitet av dyktige mennesker og andre ressurser som kan benyttes i en akutt situasjon. Meningen er ikke at kommunene skal overta det statlige ansvaret for innkvartering av asylsøkere. Formålet med forslaget er kun at kommunene i en ekstraordinær og akutt situasjon skal kunne bli pålagt å organisere opp og drifte et midlertidig innkvarteringstilbud for å sikre at flyktningene får dekket de helt livsnødvendige behovene, som tak over hodet, mat og drikke, inntil UDI igjen kan ta over driften.

Statens forsterkningsressurs Sivilforsvaret vil åpenbart være en relevant ressurs for å bistå andre statlige etater og kommunene, dersom vi kommer i en alvorlig nødstilstand eller som truer samfunnets liv eller velferd. For eksempel har UDI i tidligere ankomstsituasjoner bedt om, og fått, bistand fra Sivilforsvaret. Det vil også kunne skje i fremtiden, og er slik sett en del av beredskapssystemet. Samtidig er det begrensninger for bruk av Sivilforsvaret, som gjør at vi ikke kan planlegge for at det overordnende

fagansvaret flyttes over fra ansvarlige fagetater til Sivilforsvaret. Sivilforsvarets rolle, mandat og oppgaver er regulert i sivilbeskyttelsesloven. Sivilforsvarets primæroppdrag er beskyttelse av sivilbefolkningen i krig. I fredstid er Sivilforsvaret statens forsterkningsressurs for nød- og beredskapsetater og skal bistå med personell og materiell i forbindelse med skadeforebyggende og skadebegrensende tiltak. Når Sivilforsvaret bistår nød- og beredskapsetater i fredstid, kalles tjenestepliktige mannskaper inn til innsats. De tjenestepliktige mannskapene tas ut av sitt dag-

lige virke og plikter å stille til innsats i Sivilforsvaret. EMK artikkel 4 forbyr tvangsarbeid, men det gjøres unntak for bruk av tjenestepliktige i tilfeller av nødtilstand eller ulykke som truer samfunnets liv eller velferd. Tjenestepliktige mannskaper skal ikke benyttes utover en akutfase, og kun i situasjoner der liv, helse, miljø eller materielle verdier er i fare. Parallelt med at Sivilforsvaret bidrar i en akutfase, må derfor ansvarlige fagetater arbeide for å få på plass varige løsninger for å ivareta oppgaver som Sivilforsvaret bidrar med.

SPØRSMÅL NR. 270

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 7. november 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om at NOKUTs lange behandlingstid setter utdannings- og distriktsprosjekter som dette i fare, og hva vil statsråden foreta seg for å sikre en raskere avklaring og bedre oppfølging i denne saken?

BEGRUNNELSE:

I Norge er det NOKUT som har ansvaret for å akkreditere høyere yrkesfaglige utdanningstilbud. Akkrediteringen er en viktig kvalitetssikring av studietilbudene, og det er kun akkrediterte studietilbud som kan kalle seg fagskoler.

I Nordreisa har det blitt jobbet lenge med å få akkreditering av fagskoletilbud for spillutvikling for tre utdanninger. Etableringen av en fagskole inngår i et større prosjekt med å etablere et økosystem for spillutvikling i regionen, og satsningen på spillutvikling bidrar til å utvikle studietilbud i distriktet, men også potensielt en ny næring og flere arbeidsplasser. Changemaker Educations, som er Sveriges største utdanningsinstitusjon for spillutviklere, er klare for å etablere fagskolen for spillutvikling i Nordreisa.

Arbeidet med å få akkreditering har tatt tid, og første søknad ble sendt i januar 2021. Etter dette har det blitt fremmet flere søknader, og forbedringer av søknadene har blitt gjort med veiledning og oppfølging fra NOKUT. Fjerde søknad om fagskoleakkreditering ble sendt til NOKUT i januar i år. I april kom det brev tilbake fra NOKUT om at de ikke klarte å opprettholde egne frister for saksbehandling, og i august gikk fristen for å levere søknad om fagskoleakkreditering ut, uten at det kom svar. For noen uker siden kom det et nytt brev fra NOKUT. Her opplyste

NOKUT om at den fjerde søknaden ikke ville bli behandlet i 2023, og det er uvisst når den vil bli behandlet. Det er kritisk for prosjektet, siden manglende svar vil gjøre at prosjektet ved et eventuelt avslag igjen, ikke vil få levert en forbedret søknad med frist i januar 2024.

Det vises også til brev fra Nordreisa kommune sendt til statsråden 13. oktober om saken.

Svar:

Representanten Erlend Svardal Bøe stiller spørsmål om Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT) sin behandling av akkrediteringssøknaden til fagskolen Changemaker educations AS. Denne søknaden kan jeg som statsråd ikke gå inn i, da NOKUT er faglig uavhengig av Kunnskapsdepartementet i akkrediteringssaker.

I Hurdalsplattformen har regjeringen tydelige målsetninger for utviklingen av høyere yrkesfaglig utdanning. Dette er nødvendig for å møte arbeidslivets stadig økende behov for kompetanse. For første gang er det nå over 30 000 fagskolestudenter i Norge. Den store veksten er et resultat av politiske prioriteringer. Bare siden 2020 er det bevilget midler til totalt 2 600 nye studieplasser. I neste års budsjett foreslår regjeringen ytterligere 500 studieplasser til fagskolene.

Antallet søknader til NOKUT om akkreditering av fagskoleutdanninger har også økt de siste årene, det samme har omfang av søknader om endringer i eksisterende fagskoleutdanninger. Det har også vært en stor økning i fagskoler som ønsker å få akkreditert fagområder. Den store søknadsmengden førte til at NOKUT ikke nådde sitt eget mål for saksbehandlingstiden i 2022, og per i dag har ikke

NOKUT kapasitet til å behandle det økende antallet innkomne søknader innenfor tidsrammene de tidligere har vært vant til å operere med.

NOKUT fikk midler i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023 til bl.a. å styrke arbeidet med akkreditering av nye fagskoleutdanninger og etablering av institusjonsakkreditering i høyere yrkesfaglig utdanning.

NOKUT har tatt flere grep for å redusere behandlingstiden. Det omfatter blant annet å effektivisere egne prosesser og saksbehandling, samt å rekruttere nye saksbehandlere. Det siste året har NOKUT også prioritert søknader om fagområdeakkreditering. Det gir fagskolene utvidede fullmakter til å kunne opprette utdanninger uten å måtte søke NOKUT. I fjor mottok NOKUT 13 slike søknader. I år er det varslet 20 søknader om fagområdeakkreditering til fristen 1. november. I tillegg har NOKUT fått i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å utarbeide forslag til institusjonsakkreditering for fagskoler, som på sikt vil gi fagskolene ytterligere akkrediteringsfullmakter.

NOKUT har sett effekter av disse grepene og vil i år behandle flere søknader enn hva som i utgangspunktet var estimert.

For å skape forutsigbarhet for søkere, og for å bruke sin kapasitet på søknadene som allerede er inne, har NOKUT gjort justeringer i søknadsfristene sine i 2024. Til neste år vil det kun være frister for søknader om akkreditering av fagskole-, bachelor- og masterutdanninger i august og september. Det innebærer at det ikke vil være søknadsfrister våren 2024. NOKUT vurderer at det vil være en større ulempe for både sektorene og samfunnet å opprettholde søknadsfrister og motta flere søknader som uansett vil måtte bli liggende ubehandlet i lengre tid. Det ville medført fare for at søknadene kunne være utdaterte når søknadsbehandlingen hadde kommet i gang.

Departementet vil fortsette dialogen med NOKUT om status for akkreditering av høyere yrkesfaglig utdanning, og jeg har tillit til at de ulike tiltakene som det jobbes med på sikt vil bedre situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 271

Innlevert 29. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 6. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Effektbalansen i kraftnettet blir en av de store utfordringene i årene som kommer. Evnen til å levere nok kraft når den behøves, ikke bare når den er tilgjengelig. Staten ved Statnett forbereder nå bedriftene på at de i fremtiden bare kan produsere når en klarer produsere nok strøm.

Kan statsråden avklare om Norges effektbalanse bedres eller svekkes med mellomlandsforbindelsene som går ut fra NO2, beregnet ut fra dagens parametere i kraftsystemet og basert på framtidige kraftprognoser og energimiksprognoser?

BEGRUNNELSE:

Statnett sa på Norges Energidager 2023, nylig:

"Vi er sannsynligvis det landet i Europa som er minst opp tatt av effektbalanse. Vi har hatt masse vannkraft. Vi er veldig vant til at vi ikke får effektknapphet i Norge, men det kan vi få, sa Tom Tellefsen i Statnett".

Fornybar kraft som sol- og vindkraft produserer kun kraft når forholdene tilsier det, og behøver backup i form av regulær kraft. Europa går så og si kun i fornybar-

uregulær kraft veien. Hvordan dette påvirker det norske systemet er interessant.

Svar:

Begrepet effektbalanse sier noe om forholdet mellom forbruk og produksjon i en enkelt time. Effektbalansen er positiv dersom kraftsystemet evner å dekke alt forbruk i alle timer. Kraftbalanse på den annen side sier noe om forholdet mellom systemets samlede produksjonsevne (midlere årsproduksjon) og årlig forbruk av elektrisitet.

På oppdrag fra Olje- og energidepartementet har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), i samarbeid med Statnett, utarbeidet rapporten «Norsk og nordisk effektbalanse fram mot 2030», som ble publisert i mai 2022. I rapporten konkluderer NVE med at vi både på nasjonalt og nordisk nivå kan forvente en strammere effektbalanse frem mot 2030. Utviklingen i effektbalansen vil avhenge av veksten i produksjon og forbruk, og av hvor fleksibelt forbruket og produksjonen er. NVE viser i nevnte rapport til at det er forskjell mellom budområdene i Norge. Budområdene NO4 (Nord-Norge), NO5 (Vest-Norge) og trolig NO2 (Sørvest-Norge) vil ha nok effekt til å kunne dekke

eget effektbehov i 2030. NO1 (Sørøst-Norge) og delvis NO3 (Midt-Norge) vil derimot være avhengig av import i anstrengte kraftsituasjoner.

Lav effektbalanse internt i Norge betyr ikke nødvendigvis at vi får en anstrengt driftssituasjon, så lenge det ikke er knapphet i våre naboland og vi har tilstrekkelig med importkapasitet. Effektbalansen i Norge påvirkes derfor også av effektsituasjonen i våre naboland. For noen uker siden la NVE fram rapporten «Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2023», hvor de vurderer at det er større sannsynlighet for perioder med en anstrengt effektsituasjon mot

2040. For 2040 estimerer NVE en negativ effektbalanse, der Norge kan bli avhengig av import i de mest anstrengte driftssituasjonene.

Jeg mener det blir viktig å ha mer oppmerksomhet på effektbalansen framover. Utredningene fra NVE viser at tilgang til importmuligheter vil være viktig i anstrengte perioder, og at det kan bidra til å avhjelpe utfordringer med effektbalansen. Vi er derfor avhengig av å se spørsmålet om effektbalansen også i en større helhet, ha god dialog med våre naboland og god utnyttelse av mellomlandsforbindelsene.

SPØRSMÅL NR. 272

Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 6. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

De siste ukene har vi sett krigen utspille seg på Gazastripen. Nylig kunne vi lese i media om norsk-palestinske Khader Zourob i Tromsø og Fuad Timraz i Spydeberg som har mistet 25 familiemedlemmer til sammen. Vi er også kjent med at over 200 nordmenn er fanget i Gaza uten mulighet til å reise hjem, disse har familiemedlemmer i Norge.

Hvilke tiltak har helsemyndighetene iverksatt for å ivareta norsk-palestinere som mistet familiemedlemmer i krigen og pårørende til personer som ikke kommer ut av Gazastripen?

Svar:

Det er over 200 norske borgere er i Gaza. Lidelsene og omfanget av ødeleggelser i Gaza er svært store. Utenriksdepartementet arbeider fortløpende for at norske borgere skal få reise ut, og for at nødhjelp skal komme inn. Norske myndigheter følger situasjonen løpende og jeg har tett dialog med Helsedirektoratet og relevante deler av helse- og omsorgstjenesten om saken.

Kommunene skal sørge for et helhetlig og samordnet hjelpetilbud til personer i sin kommune. Det omfatter også et koordinert tilbud av kommunale tjenester og psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer. Norske borgere som har mistet familiemedlemmer i krigen og pårørende til personer som ikke kommer ut av Gaza kan ha behov for bistand fra sin lokale kommunehelsetjeneste.

SPØRSMÅL NR. 273**Innlevert 26. oktober 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 7. november 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at Norge legger press på Israel for å stanse bombingene av Gaza og i så fall hvordan, og hva vil utenriksministeren gjøre for å hjelpe Joanna, Murad, Sherin og andre norske statsborgere å evakuere fra Gaza?

BEGRUNNELSE:

Israel har etter 7.oktober 2023 utsatt Gazastripen for en av de mest intensive bombekampanjene noensinne. NTB melder at minst 5 791 mennesker er drept og over 16 000 såret. Tallene på drepte, savnede og såra stiger time for time. Man anslår at over 2 200 av de døde er barn. Ifølge Redd Barna er det sannsynlig at mange av barna som er savnet fortsatt er i live under ruinene, og at de har store lidelser.

Barn utgjør halvparten av befolkningen på cirka 2,4 millioner mennesker i Gaza. To av disse barna som er fanget i Gaza er søskenparet Joanna (9) og Murad (7), fra Tiller i Trondheim. I Adresseavisen 22.10.23 <https://www.adressa.no/nyheter/trondelag/i/2B79pl/pappa-kom-og-hent-oss-vi-vil-ikke-doe> kan vi lese om den desperate situasjonen de befinner seg i, sammen med resten av Gazas befolkning.

I Gaza mangler nå sivilbefolkning tilgang på rent vann, strøm og medisiner. Det er ingen trygge steder å evakuere til for å unngå Israels bomber. Ifølge Adresseavisen prøvde mamma Sherin sammen med barna å komme ut av Gaza etter at Israels angrep begynte, men opplevde at grenseovergangen de var på ble bombet. Den lille familien var kun 6 meter unna der bombene falt. Familien er fanget.

Johanna og Murad har vokst opp på Tiller i Trondheim. Deres pulter ved Tonstad skole står tomme. Pappa Mohammed Alsayed prøver å holde kontakten med familien sin fra rekkehusleiligheten på Tiller.

Svar:

Regjeringen er sterkt bekymret over de massive israelske luftangrepene mot Gaza. Basert på tall fra palestinske helsemyndigheter i Gaza oppgir FN at mer enn 8800 mennesker er drept i Gaza siden 7. oktober, hvorav mer enn 40 prosent skal være barn. Ødeleggelsene i Gaza er enorme. Det er en desperat og uakseptabel situasjon. Spesielt for alle barna som lever i dette marerittet, er dette dypt traumatisk.

Regjeringen har vært klar på at vi anerkjenner Israels rett til selvforsvar, samtidig som vi har vært tydelige overfor Israel om at det er rammer for denne retten. Skal man forsvare seg mot terror, må det skje i tråd med folkerettens regler, inkludert humanitærretten. Partene til en konflikt må i sin krigføring skille mellom militære mål og sivile. Militære angrep som medfører uforholdsmessige sivile tap sett opp mot den militære fordel man forventer å oppnå, er forbudt. Det er humanitærretten helt klar på. Regjeringen mener at partene ikke har gjort nok for å etterleve plikten til å beskytte sivile i henhold til humanitærretten.

Jeg vil samtidig understreke at humanitærretten også gjelder for Hamas. Å gjennomføre målrettede angrep på sivile eller ta dem som gisler, er forbudt. Det er heller ikke tillatt å skyte raketter vilkårlig inn over israelsk territorium eller å bruke sivile som menneskelige skjold. Det rapporteres at Hamas ofte oppholder seg og utfører aktiviteter ved eller i nærheten av sivil infrastruktur. Dette er uakseptabelt, da det øker risikoen for sivile tap og skader ytterligere.

Det viktigste nå er å få en umiddelbar våpenstillstand i Gaza. Dette trengs blant annet for å fordele nødhjelp internt i Gaza. Vi har også vært tydelige på at det må slippes inn nok mat, vann, medisiner og andre livsnødvendige forsyninger til Gaza. Selv om forsyningene har økt de siste dagene er det langt fra nok, og særlig mangel på drivstoff er nå prekær. At sivile skal beskyttes og at de skal ha tilgang til nødvendig humanitær assistanse – uansett hvor de befinner seg – er et grunnleggende prinsipp i humanitærretten.

Norge har kontinuerlig kontakt med Israel på ulike nivåer og gjennom ulike kanaler. Vi formidler våre klare posisjoner, budskap og forventninger til dem. Slik er vi med på å legge press på Israel. Det sender et sterkt budskap at 120 av verdens land, deriblant Norge, 27. oktober stemte for en resolusjon i FNs generalforsamling som oppfordret til våpenstillstand og å få nødhjelp inn i Gaza.

Hva gjelder norske borgere i Gaza, har Utenriksdepartementet satt full krisestab. Staben jobber døgnet rundt for å forsøke å bistå norske borgere. Jeg er sterkt bekymret for situasjonen for de norske borgerne – og de øvrige sivile i Gaza. For å bistå i situasjonen har vi omdisponert ressurser fra hele utenriksstjenesten for å håndtere krisen – og vi fortsetter med full styrke arbeidet med å bistå norske borgere. For å få norske borgere ut av Gaza er vi avhengig av et visst samarbeid med de ulike sidene. Vårt håp er de norske borgerne kan komme ut i veldig nær fremtid.

SPØRSMÅL NR. 274**Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 3. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilken behovsvurdering ligger til grunn for at det planlegges opprettelse av flere passkontorer i 2024, og kan statsråden bekrefte at det per nå er overkapasitet ved landets eksisterende passkontorer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at det i statsbudsjettet for 2024 er planlagt etablering av flere nye passkontorer. Spørsmålsstiller er gjort kjent med at per nå skal være en overkapasitet ved landets eksisterende passkontorer. Det bes derfor besvart hvilken vurdering av behovet som ligger til grunn for de nye passkontorene som er planlagt opprettet, og det bes om statsråden kan bekrefte opplysningen om at det per nå er overkapasitet ved landets eksisterende passkontorer.

Svar:

Regjeringen ønsker levende og trygge lokalsamfunn og tilgjengelige tjenester for folk uansett hvor de bor, og som et ledd i dette har Hurdalsplattformen et punkt om å styrke politiets nærvær i hele landet.

Regjeringen er opptatt av at politiet skal være tilgjengelige når folk trenger informasjon eller tjenester. De siste årene har politiet digitalisert en rekke av sine publikumstjenester, og dette er bra. Det er likevel fortsatt

mange tjenester som krever fysisk oppmøte. Utstedelse av pass og ID-kort er et eksempel på en slik tjeneste.

Under forrige regjering valgte man å legge ned et svært stort antall passkontorer. Antallet ble halvert. Dette ble gjort mens representantens parti hadde justis – og beredskapsministeren. Sentraliseringen medførte et dårligere tilbud til publikum. Vedtaket medførte svært lang reisevei for mange som skulle fornye passet sitt. Dette kan være særlig utfordrende for barnefamilier hvor passene til de yngste barna har en varighet på to år. Vi har derfor prioritert å opprette totalt 15 nye passkontor spredt over hele landet for å bidra til kortere reisevei for flere av innbyggerne.

Som representanten påpeker, er det i dag godt tilbud av ledige passtimer over hele landet. Dette kommer blant annet som følge av målrettet innsats da det var mangel på passtimer. Denne innsatsen var nødvendig i den situasjonen vi var i med svært lange ventetider, blant annet som følge av at pandemien medførte at mange ventet med å fornye passene sine.

Politidirektoratet utarbeider prognoser over etterspørsel etter pass og ID-kort som deles med politidistriktene. Basert på disse prognosene dimensjonerer politidistriktene sin bemanning, og legger ut timer for å dekke forventet etterspørsel.

Regjeringens grep med å opprette nye passkontorer er ett tiltak for å gjøre hverdagen enklere for folk flere steder i Norge.

SPØRSMÅL NR. 275**Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 6. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Statsrådene Toppe og Kjerkol sto i opposisjon bak representantforslag hvor en ba regjeringen fremme sak om nødvendige tiltak for bedre forebygging og behandling av pasienter med kroniske sår, samt sikre sårpasienter et helhetlig og sammenhengende behandlingstilbud med

mål om å redusere antall pasienter med kroniske sår og amputasjoner.

Vil statsrådene i posisjon fremme slik sak, slik de ønsket som stortingsrepresentanter?

BEGRUNNELSE:

Med et økende antall eldre må man forvente flere behandlingskrevende sår. Derfor blir det enda viktigere å bruke helsepersonell og kompetanse riktig. SV mener at Norsk interessefaggruppe for sårheling (NIFS) har innspill som på ulike måter er viktige bidrag for å sikre kunnskapsbasert sårbehandling og god livskvalitet i eget hjem.

Vi vet at fotterapeuter kan forebygge fotsår og oppdage tidlige sår som kan behandles før de blir alvorlige og kroniske. Dette vil forebygge sykdom, smerter og funksjonstap hos mange samt gi store innsparinger på helsebudsjettet og i antibiotika bruk, fordi kroniske sår, sårinfeksjoner og amputasjoner kan forebygges.

To tiltak er særlig aktuelle:

Innføre at diabetespasienter bør få tilbud om å få dekket en årlig konsultasjon hos fotterapeut og at kostnaden for øvrige konsultasjoner inngår i frikortbeløpet.

Innføre at bandasjemateriell må kunne foreskrives av lege på blå resept. Sårbehandlingen blir bedre med gode bandasjer og produkter, hvilket vil føre til at færre sår blir kroniske og medfører komplikasjoner som infeksjoner og amputasjoner. Bruk av riktige bandasjer vil vanligvis føre til færre sårskift og mindre tidsbruk for helsepersonell. Det vil også påvirke pasienten positivt, redusere smerter og antibiotikabruk.

Representantforslaget som ble nedstemt lød:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme sak om nødvendige tiltak for bedre forebygging og behandling av pasienter med kroniske sår, samt sikre sårpasienter et helhetlig og sammenhengende behandlingstilbud med mål om å redusere antall pasienter med kroniske sår og amputasjoner. Saken må også omhandle finansiering, tilgjengelighet og etablering av et tilbud i spesialisthelsetjenesten, for eksempel i form av sårsentre/sårklinikker. I tillegg må den foreslå tiltak for å øke kompetanse og samhandling på alle nivå slik at pasientene sikres en god og koordinert behandling».

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2016-2017/dok8-201617-091s/>

Svar:

Jeg mener fortsatt at bedre forebygging og behandling av pasienter med kroniske sår er viktig og at denne pasientgruppen, som mange andre pasientgrupper, profiterer på et helhetlig og sammenhengende behandlingstilbud.

Regjeringen vil snart legge frem Nasjonal helse- og samhandlingsplan, som vil utgjøre rammene for utviklingen av vår felles helse- og omsorgstjeneste. Tiltak for å bedre samhandling og forebygging vil være sentralt i denne meldingen. Det samme er tilfelle i regjeringens Bo trygt hjemme-reform, som ble lagt frem tidligere i år. Her tydeliggjøres det at dersom vi skal klare å levere gode og likeverdige helsetjenester i hele landet i årene fremover, er styrket forebygging sentralt.

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett for 2024 foreslått 150 millioner kroner til en helseteknologiordning. Helseteknologiordningen vil blant annet inneholde en tilskuddsordning, der kommuner kan søke om tilskudd til helseteknologi til ulike behandlingsformer, for eksempel digital hjemmeoppfølging av sårbehandling.

Et eksempel på nye måter å organisere tjenestene på er Digital sårstjeneste, som er et samarbeid mellom Vestre Viken HF og tilknyttede kommuner. I prosjektet besøker sykepleiere i kommunen pasienten i hjemmet og får veiledning fra lege ved sårpoliklinikken ved Kongsberg sykehus via video. Dermed slipper pasienten belastningen med å reise til legekontor eller klinikk.

Diabetespasienter utgjør en stor gruppe både blant pasienter som behandles for kroniske sår og ikke minst pasienter som er i risikogruppen for å utvikle dette. Regjeringen har gitt Helse-direktoratet i oppdrag å foreslå en oppdatert og revidert Nasjonal diabetesplan, som skal gjelde fra 2024.

Samtidig er diabetespasienter, og andre pasienter med kroniske sår, avhengig av gode allmennlegetjenester. En velfungerende fastlegeordning, med god kapasitet og faglig kvalitet, er en del av grunnmuren i vår felles helsetjeneste. Siden regjeringen tiltrådte har bevilgningene til allmennlegetjenesten økt med over 1 milliard kroner. Fastlegenes basistilskudd er styrket, samtidig som innretningen av basistilskuddet er endret og pasienttilpasset. Formålet med endringen er blant annet at leger som har pasienter med store og sammensatte behov blir kompensert for dette gjennom økt per-capita-tilskudd for disse pasientene. Regjeringen arbeider samtidig med ytterligere videreutvikling av allmennlegetjenesten, for å gjøre den bærekraftig i møte med fremtidige utfordringer.

Bedre forebygging og behandling av pasienter med kroniske sår er avhengig av flere faktorer og må møtes med et bredt sett med virkemidler. Som beskrevet over er regjeringens viktigste tiltak å;

- styrke allmennlegetjenesten
- oppdatere og revidere Nasjonal diabetesplan
- stimulere til nye måter å organisere tjenestene på
- styrke det forebyggende arbeidet i hele helse- og omsorgstjenesten
- bedre samhandlingen innad og mellom forvaltningsnivåene

Pasienter med kroniske sår er avhengig av helhetlige helsetjenester og regjeringens tiltak adresserer dette.

SPØRSMÅL NR. 276

Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 3. november 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan departementet oversende en tabell med fordelingsvirkninger av å sette verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler i formuesskatten til hhv. 30, 40, 50 og 60 pst. i 2024?

Svar:

I Prop. 1 LS (2023–2024) foreslår regjeringen å videreføre verdsettelsen av aksjer med 80 pst. (20 pst. rabatt), mens verdsettelsen av driftsmidler videreføres med 70 pst. (30 pst. rabatt). Tabell 1 viser fordelingsvirkningene etter bruttoinntekt for alternativene angitt i spørsmålet.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av alternative endringer i formuesskatten, etter bruttoinntekt. Alle personer 17 år og eldre. Negative tall er skattelettelser. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2024

Bruttoinntekt ¹ inkl. skattefrie ytelser	Antall	Gjennomsnittlig skatt i referansealternativet. Kroner ²	30 pst. rabatt. Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²	40 pst. rabatt. Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²	50 pst. rabatt. Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²	60 pst. rabatt. Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²
0–100 000 kr	326 200	1 200	0	-200	-200	-400
100 000–200 000 kr	214 700	7 600	0	-200	-200	-200
200 000–250 000 kr	141 500	14 600	0	-200	-200	-200
250 000–300 000 kr	229 400	19 600	0	-200	-200	-200
300 000–350 000 kr	264 400	36 400	0	0	-200	-200
350 000–400 000 kr	309 500	55 200	0	-200	-200	-200
400 000–450 000 kr	288 900	71 400	0	-200	-200	-400
450 000–500 000 kr	287 100	88 200	0	-200	-200	-400
500 000–550 000 kr	292 300	104 400	0	-200	-200	-400
550 000–600 000 kr	272 300	119 600	-200	-200	-400	-400
600 000–700 000 kr	506 500	142 000	-200	-200	-400	-400
700 000–800 000 kr	403 100	176 200	-200	-400	-600	-800
800 000–1 000 000 kr	456 700	231 600	-200	-600	-800	-1 200
1 000 000–2 000 000 kr	490 800	407 400	-1 200	-2 200	-3 400	-4 400
2 000 000–3 000 000 kr	53 200	875 000	-5 200	-10 200	-15 400	-20 400
3 000 000 kr og over	32 600	2 735 800	-44 600	-89 600	-134 600	-179 200
I alt	4 569 300	159 600	-600	-1 200	-1 800	-2 400

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

² Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningen er hovedsakelig basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2021. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2024. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene. Av beregningstekniske årsaker

er det ikke tatt hensyn til provenyvirkninger for upersonlige skattytere, som ikke er omfattet av modellen, samt forbedringer av verdsettelsesmetoder etter 2021, for eksempel endringen for næringsseiendom fra 2024.

SPØRSMÅL NR. 277**Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 6. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å bøte på legemiddelmangelen, og hva tenker statsråden om at de som trenger legemidler som penicillin må betale mangedobbelt i dyrtid på grunn av mangel?

BEGRUNNELSE:

Flere medier har den siste uken omtalt mangelen på penicillin. Legemiddelverket forventer ny levering først i april neste år. I mellomtiden må personer som trenger penicillin betale mangedobbelt for det vi har tilgjengelig. Dette skjer samtidig som prisene i samfunnet generelt er høye, og flere er bekymret for at personer som sliter økonomisk for eksempel utsetter legebekø.

Svar:

Legemiddelmangel er ikke noe særnorsk fenomen, men et internasjonalt problem. Legemiddelproduksjonen er global, og forsyningskjedene er lange og komplekse. Årsaker til mangler kan være mange. De viktigste årsakene til mangelsituasjoner er produksjonsproblemer, at legemidler trekkes fra markedet, logistikkproblemer, rask endring i etterspørsel og strukturendringer i det globale legemiddelmarkedet. Svikt i et ledd kan forårsake forsinkelser i leveranse og mangelsituasjoner. Legemidelfirmaene har plikt til å melde fra til Legemiddelverket dersom de ser at det kan bli forsyningsproblemer til det norske markedet. Selv om firma varsler om et forsynings-

problem, er det ikke alltid det ender i en mangelsituasjon.

Legemiddelverket jobber aktivt for å forebygge, redusere og håndtere mangelsituasjoner. Godt samarbeid med andre aktører gjør at de fleste mangelsituasjoner løses på apotek ved at pasienter får: (1) en annen styrke eller pakningsstørrelse; (2) et annet likeverdig alternativ; eller (3) en utenlandsk pakning av legemidlet. I noen tilfeller må imidlertid pasientene gå over til andre legemidler. Pasienter som opplever mangel på legemidler de bruker fast, bør følge råd fra fastlege og apotek.

Mangelen på penicillin, som stortingsrepresentanten viser til, skyldes kapasitetsutfordringer hos produsenten. Legemiddelverket har på bakgrunn av mangelsituasjonen innvilget midlertidig tillatelse til salg av utenlandske pakninger. Pris på utenlandske pakninger fastsettes i omsetningsleddene (produsent, grossist og apotek), og reguleres dermed ikke av norske legemiddelmyndigheter. Dette vil i de fleste tilfeller gi høyere legemiddelpriser sammenlignet med norske pakninger, men til gjengjeld opprettholdes tilgangen til viktige legemidler. Alternativt ville norske pasienter vært uten tilgang til førstevalgsbehandling ved en rekke hyppig forekommende infeksjoner, som eksempelvis mellomøre-, bihule- og halsbetennelse. Videre ville mangel på alternativer påført pasienter, leger og apotek unødvendig ekstraarbeid. Dette ville ikke vært i tråd med regjeringens overordnede visjon for legemiddelpolitikken om likeverdig og rask tilgang til effektive legemidler. Bruk av penicillin fremfor mer bredspektret antibiotika bidrar også til å forebygge antimikrobiell resistens.

SPØRSMÅL NR. 278**Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 3. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan jeg be om en oversikt over rettsaker som er EØS-relevante på Olje- og energidepartementets område og som venter på å bli tatt inn i EØS-avtalen, inkludert når de ble vedtatt i EU?

Svar:

Vedtatt følger oversikt over vedtatte rettsaker i EU relatert til Olje- og energidepartementets ansvarsområde som per i dag ikke er tatt inn i EØS-avtalen. Oversikten inkluderer rettsaker hvor spørsmål om EØS-relevans, behov

for EØS-tilpasninger og for å innhente Stortingets samtykke ved innlemmelse i EØS-avtalen, er til vurdering.

CELEX	Navn	Vedtaksår i EU
32011R1227	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1227/2011 av 25. oktober 2011 om integritet og gjennomsiktighet i energimarkedet	2011
32012R0244	Delegert kommisjonsforordning (EU) nr. 244/2012 av 16. januar 2012 om utvidelse av europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/31/EU om energieffektivitet i bygninger, hvorved det fastsettes en ramme for en sammenligningsmetode til beregning av kostnadsoptimale nivåer for minstekrav til bygningers og bygningsdelers energieffektivitet	2012
32012L0027	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivisering og om endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF	2012
32013L0012	Rådsdirektiv 2013/12/EU av 13. mai 2013 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU om energieffektivisering på grunn av Kroatias tiltrødelse	2013
32013R0814	- Kommisjonsforordning (EU) nr. 814/2013 av 2. august 2013 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF med hensyn til krav til miljøvennlig utforming av varmtvannsberedere og varmtvannslagringstanker	2013
32014R0312	Kommisjonsforordning (EU) nr. 312/2014 av 26. mars 2014 om nettverkskoder for balansering av gasstransmisjonsnett	2014
32014R1348	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 1348/2014 av 17. desember 2014 om gjennomføring av datarapportering etter artikkel 8 (2) og artikkel 8(6) i råds- og parlamentsforordning nr. 1227/2011 om integritet og gjennomsiktighet i energimarkedene	2014
32015R0703	Kommisjonsforordning (EU) 2015/703 av 30. april 2015 om etablering av en nettverkskode om interoperabilitets- og datautvekslingsregler	2015
32015R2402	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/2402 av 12. oktober 2015 om revisjonen av harmoniserte referanseverdier for effektiviteten ved separat produksjon av elektrisitet og varme, jf. europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU, og om oppheving av kommisjonens gjennomføringsbeslutning 2011/877/EU	2015
32016R0631	Kommisjonsforordning (EU) 2016/631 av 14. april 2016 om etablering av en nettkode om krav for nettilknytning av generatorer	2016
32016R1388	Kommisjonsforordning (EU) 2016/1388 av 17. august 2016 om etablering av en nettkode om nettilknytning av forbruk	2016
32016R1447	Kommisjonsforordning (EU) 2016/1447 av 26. august 2016 om etablering av en nettkode om krav for nettilknytning av høyspent likestrømssystemer og produksjonsparker tilknyttet nettet via likestrømskabler	2016
32017R0459	Kommisjonsforordning (EU) 2017/459 av 16. mars 2017 om etablering av en nettkode for kapasitetstildelingsmekanismer i gasstransmisjonssystemer og oppheving av Kommisjonsforordning (EU) nr. 984/2013	2017
32017R0460	Kommisjonsforordning (EU) 2017/460 av 16. mars 2017 om etablering av en nettkode for harmoniserte tariffer for gassoverføring	2017
32017R2196	Kommisjonsforordning (EU) 2017/2196 av 24. november 2017 om etablering av en nettkode for nødsituasjoner og gjenoppretting	2017
32018L0844	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/844 av 30. mai 2018 om endring av direktiv 2010/31/EU om bygningers energiytelse og direktiv 2012/27 om energieffektivitet	2018
32018R1999	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1999 av 11. desember 2018 om et styringssystem for energiunionen og klimainnsatsen, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, rådsdirektiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652, og om oppheving av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 525/2013	2018
32018L2001	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 av 11. desember 2018 for å fremme bruken av fornybar energi (omarbeiding)	2018

32018L2002	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2002 av 11. desember 2018 om endring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivisering	2018
32019R0826	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/826 av 4. mars 2019 om endring av vedlegg VIII og IX til direktiv 2012/27/EU om innholdet av de omfattende vurderingene av potensialet for varme- og kjøleeffektivitet	2019
32019R0807	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/807 av 13. mars 2019 om utfylling av direktiv (EU) 2018/2001 med hensyn til fastsetting av råprodukter med høy risiko for indirekte endringer i arealbruken for hvilke det er konstatert en betydelig utvidelse av produksjonsarealet til arealer med stort karbonlager, og sertifisering av biobrensel, flytende biobrensel og biomassebrensel med lav risiko for indirekte endringer i arealbruken	2019
32019D0504	Europaparlaments- og rådsbeslutning (EU) 2019/504 av 19. mars 2019 om endring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet forordning (EU) 2018/1999 på grunn av Det Forende Kongerike Storbritannia og Nord-Irlands uttreden av Unionen	2019
32019L0692	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/692 av 17. april 2019 om endring av direktiv 2009/73/EF om felles regler for det indre marked for gass	2019
32019R0941	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/941 av 5. juni 2019 om beredskap i elektrisitetssektoren og om oppheving av direktiv 2005/89/EF	2019
32019R0942	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/942 av 5. juni 2019 om opprettelse av et EU-byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (revisjon)	2019
32019R0943	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/943 av 5. juni 2019 om det indre marked for elektrisitet (revisjon)	2019
32019L0944	Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/944 av 5. juni 2019 om felles regler for det indre marked for elektrisitet og endring av direktiv 2012/27/EU (omarbeiding)	2019
32020R1294	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/1294 av 15. september 2020 om EUs finansieringsordning for fornybar energi	2020
32020R2155	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2020/2155 av 14. oktober 2020 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2013/31/EU ved opprettelse av en frivillig EU-ordning for vurdering av bygningers mulighet til bruk av intelligente systemer	2020
32020R2156	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/2156 av 14. oktober 2020 om detaljerte bestemmelser for effektiv gjennomføring av en frivillig felles EU-ordning for vurdering av bygningers mulighet til bruk av intelligente systemer	2020
32020D2152	Kommisjonsbeslutning (EU) 2020/2152 av 17. desember 2020 om de gebyrer som skal betales til Den europeiske unions byrå for samarbeid mellom energiregulatorer for innsamling, behandling, bearbeiding og analyse av opplysninger innberettet i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1127/2011	2020
32021R0280	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/280 av 22. februar 2021 om endring av forordning (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 og (EU) 2017/1485 for å tilpasse dem til forordning (EU) 2009/943	2021
32021R2003	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/2003 av 6. august 2021 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 ved opprettelse av EU-plattformen for fornybar energi	2021
32022R0759	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/759 av 14. desember 2021 om endring av vedlegg VII til direktiv (EU) 2018/2001 med hensyn til en beregningsmetode for mengden av fornybar energi brukt til kjøling, inkludert fjernkjøling	2021
32022D0599	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/599 av 8. april 2022 om anerkjennelse av ordningen 'Biomass Biofuels Sustainability (2BSvs)' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0600	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/600 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'Bonsucro EU' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022

32022D0601	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/601 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'Better Biomass' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0602	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/602 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'International Sustainability & Carbon Certification - ISCC EU' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0604	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/604 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0605	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/605 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'REDcert-EU' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0606	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/606 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'Round Table on Responsible Soy with EU RED Requirements (RTRS EU RED)' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0607	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/607 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0608	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/608 av 8. april 2022 om anerkjennelse av ordningen 'Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme (SQC)' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0609	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/609 av 8. april 2022 om anerkjennelse av den frivillige ordningen 'SURE' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0610	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/610 av 8. april 2022 om anerkjennelse av ordningen "Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)" for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D0611	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/611 av 8. april 2022 om anerkjennelse av ordningen 'Universal Feed Assurance Scheme (UFAS)' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022R0869	Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2022/869 av 30. mai 2022 om retningslinjer for transeuropeiske infrastruktur, endring av forordningene (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og av direktivene 2009/73/EF og (EU) 2019/944, og om oppheving av forordning (EU) nr. 347/2013	2022
32022R0996	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/996 av 14. juni 2022 om regler for kontroll av bærekraft og klimagassutslipp og kriterier for å reduksjon av klimagassutslipp og kriterier for lavrisiko indirekte endring av arealbruk	2022

32022D1655	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/1655 av 26. september 2022 om anerkjennelse av rapporten som inkluderer opplysninger om typiske klimagassutslipp fra dyrking av soyabønner i Argentina i henhold til artikkel 31 nr. 3 og nr. 4 i direktiv (EU) 2018/2001	2022
32022D1656	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1656 av 26. september 2022 om anerkjennelse av den østerrikske landbrukssertifiseringsordningen (AACs) for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel	2022
32022D1657	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/1657 av 26. september 2022 om anerkjennelse av det frivillige programmet 'Sustainable Biomass Program' for å demonstrere samsvar med kravene i europaparlamentets- og rådets direktiv (EU) 2018/2001 for biobrensler, flytende biobrensler, biomassebrensler, fornybare flytende og gassformige brensler av ikke-biologisk opphav og resirkulerte karbonbrensler	2022
32022R2299	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/2299 av 15. november 2022 om fastsettelse av regler for anvendelse av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1999 med hensyn til struktur, format, tekniske detaljer og prosesser for de integrerte nasjonale energi- og klimafremdriftsrapportene	2022
32022R2448	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2022/2448 av 13. desember 2022 om fastsettelse av operasjonell veiledning om attestering av samsvar med bærekraftskriteriene for skogbiomasse fastsatt i artikkel 29 til europaparlaments- og rådsdirektiv	2022
32022D2461	Kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/2461 av 14. desember 2022 om anerkjennelse av ordningen 'KZR INiG' for å dokumentere samsvar med kriteriene fastsatt i direktiv (EU) 2018/2001 for biodrivstoff, flytende biomasse, biomassebrensel, fornybare flytende og gassformige drivstoff av ikke-biologisk opprinnelse og resirkulert karbonbrensel, og oppheving av kommisjonens gjennomføringsbeslutning (EU) 2022/603	2022
32023R0807	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/807 av 15. desember 2022 om revisjon av primærennergifaktoren for elektrisitet i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU	2023
32023R1184	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/1184 av 10. februar 2023 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 ved fastsettelse av en EU-metode med detaljerte bestemmelser for produksjon av fornybart drivstoff for transport i flytende form og i gassform av ikke-biologisk opprinnelse	2023
32023R1185	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/1185 av 10. februar 2023 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 ved å fastsette en minstetterskel for besparelser av klimagassutslipp av resirkulert karbondrivstoff og ved å spesifisere en metode for å vurdere klimagassutslippsbesparelser fra fornybare transportdrivstoff i flytende form og som gass av ikke-biologisk opprinnelse og fra resirkulert karbondrivstoff	2023
32023R0826	Kommisjonsforordning (EU) 2023/826 av 17. april 2023 om fastsettelse av krav til miljøvennlig utforming av elektriske og elektroniske husholdnings- og kontorutstyr med hensyn til effektforbruk i avslått tilstand, hviletilstand og nettverkstilkoblet hviletilstand i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF og oppheving av kommisjonsforordning (EF) 1275/2008 og (EF) nr. 107/2009	2023
32023R1640	Kommisjonens delegerte forordning (EU) 2023/1640 av 5. juni 2023 om metoden for å bestemme andelen biodrivstoff og biogass for transport, produsert av biomasse prosessert med fossile brensler i en felles prosess	2023
32023R1669	Kommisjonens delegerte forordning (EU) 2023/1669 av 16. juni 2023 om supplerede regler til Råds- og kommisjonsforordning (EU) 2017/1369 om energimerking av smarttelefoner og nettbrett	2023
32023R2408	Kommisjonens delegerte forordning (EU) 2023/2047 av 4 juli 2023 om retting av delegert forordning (EU) nr 626/2011, (EU) 2019/2015, (EU) 2019/2016 og (EU) 2019/2018 om krav til energimerking av klimaanlegg, lyskilder, kjøle- og fryseapparater og kjøle- og fryseapparater til direkte salg	2023

32023R2104	Delegert kommisjonsforordning (EU) 2023/2104 av 4. juli 2023 om endring av delegert kommisjonsforordning (EU) 2015/2402 med hensyn til revisjon av harmoniserte effektivitetsreferanseverdier for separat produksjon av elektrisitet og varme ved anvendelse av europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU	2023
32023R1162	Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2023/1162 av 6. juni 2023 om interoperabilitetskrav og ikkediskriminerende og transparente prosedyrer for tilgang på måler- og forbruksdata	2023
32023L1791	Kommisjons- og rådsdirektiv (EU) av 13 september 2023 om energieffektivitet og endring av forordning (EU) 2023/955	2023

SPØRSMÅL NR. 279

Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 8. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at Luftfartstilsynet vil gjennomføre tilsyn ved olje- og gassinstallasjonene innenfor femårige sykluser?

BEGRUNNELSE:

På side 144 i stortingsmelding nr 10 (2022-2023) Bærekraftig og sikker luftfart, Nasjonal luftfartsstrategi står det:

«Det er mange eldre helikopterdekk på offshore-installasjonene med avvik i henhold til dagens regelverk. Det har gjennom mange år vært lav tilsynsvirksomhet med disse helikopterdekkene, og det er behov for å etablere et tilsynsregime som sikrer bedre kontroll og oppfølging av sikkerhetstilstanden. Petroleumstilsynet og Luftfartstilsynet har på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Samferdselsdepartementet i fellesskap utarbeidet en femårig plan for tilsyn med helikopterlandingsplasser på kontinentalsokkelen.»

Regelverket krever, etter hva jeg forstår, at det gjennomføres tilsyn ved landingsplasser på land hvert 5. år. På olje- og gassinstallasjoner er det ikke tilsvarende krav til tilsyn av helikopterlandingsplassene.

En skulle anta at behovet for tilsyn er det samme offshore som onshore.

Det kan være at regelverket ikke gjelder offshore siden plattformene er utenfor Norges jurisdiksjonsområde. Det er uansett norske arbeidsplasser der ute som bør oppleve den samme sikkerhetsstandarden som vi har på land.

Eier av plattform har et ansvar for at landingsplass tilfredsstiller kravene som stilles. Flyselskap har også ansvar etter driftsbestemmelsene. Dette skiller i prinsippet ikke landingsplasser på plattformer fra landingsplasser på land. På land gjennomfører Luftfartstilsynet tilsyn for

å kontrollere at eier av landingsplass og flyoperatør følger bestemmelsene de er pålagt å følge.

Etter hva jeg er kjent med, kunne det gå 20-25 år mellom hver gang landingsplassen ved en olje- eller gassinstallasjon ble inspisert. Det har ikke vært en fast struktur for tilsyn.

Etter hva jeg er gjort kjent med fraviker Petroleumstilsynet femårsplanen ved at de ikke lenger vil finansiere så mange tilsyn som ble lagt til grunn i femårsplanen.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet framgår det at spørsmålet dreier seg om tilsyn med helikopterdekk på norsk sokkel. Sikkerheten for helikopterdekk på sokkelen er svært viktig og høyt prioritert både hos myndighetene og de ansvarlige selskapene. HMS-regelverket i petroleumsnæringen er tydelig på at selskapene har ansvar for å sikre forsvarlig virksomhet i alle faser av petroleumsvirksomheten. Dette ansvaret omfatter også helikopterdekk.

Petroleumstilsynet har tilsynsansvaret for alle faste og flyttbare innretninger med helikopterdekk på norsk kontinentalsokkel. Tilsynene kommer i tillegg til, og ikke som en erstatning for, selskapenes egen oppfølging. Luftfartstilsynet gir faglig bistand til Petroleumstilsynet i slike tilsyn. Planlegging og utvelgelse av hvilke selskap og hvilke helikopterdekk som skal prioriteres, gjennomføres i samarbeid mellom Petroleumstilsynet og Luftfartstilsynet etter en risikobasert tilnærming.

Petroleumstilsynets og Luftfartstilsynets oppfølging av helikopterdekk har økt betydelig de siste to årene, både med hensyn til ressurser og antall gjennomførte tilsyn.

Petroleumstilsynets økonomiske rammer for bruk av Luftfartstilsynet som bistandsetat ble økt i 2021. Petroleumstilsynet og Luftfartstilsynet ble videre i 2022 enige om en felles plan for tilsynsaktivitet mot offshore helikopterdekk i perioden 2022-2026. I 2022 ble 16 av 18 planlagte tilsyn gjennomført. I 2023 var det også planlagt 18 tilsyn, men det gjennomføres 10. Dette har sammenheng med at tilsynene ble mer omfattende, og at ressursene samlet sett måtte anvendes på en annen måte enn opprinnelig planlagt. Petroleumstilsynet erfarer at tilsynene har god

effekt og at selskapene gir sikkerhet med helikopterdekk høy prioritet.

For 2024 er det planlagt omfattende systemrevisjoner med selskapenes styring av drift og vedlikehold av helikopterdekk. Revisjonene skal følges opp med offshore verifikasjoner på utvalgte helikopterdekk for å vurdere teknisk tilstand og hvordan styringen fungerer i praksis. Planene for 2024 ble gjennomgått og avtalt i møter mellom Petroleumstilsynet og Luftfartstilsynet i oktober i år.

SPØRSMÅL NR. 280

Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 6. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å sikre NVE hjemmel til å legge vekk saker som de i dag må konsesjonsbehandle, selv om de åpenbart ikke vil bli noe av?

BEGRUNNELSE:

I Teknisk Ukeblad mandag 30. oktober kan vi lese at NVE ber om å få legge bort konfliktfylte saker som uansett ikke vil bli realisert. I dag plikter NVE å behandle alle meldinger om nye kraftverk, og bruker tid på dette, som burde vært brukt på andre saker.

Svar:

I stortingsmeldingen om vindkraft på land, Meld. St. 28 (2019-2020), ble det varslet igangsetting av et lovarbeid for å utrede en hjemmel for tidlig avslag i vindkraftsaker. Ved behandling av meldingen fattet Stortinget et anmodningsvedtak om innlemming av vindkraft i plan- og bygningsloven. Dette anmodningsvedtaket ble fulgt opp gjennom Prop. 111 L (2022-2023) og regelendringene trådte i kraft i sommer.

Gjennom innføring av krav om områderegulering av vindkraftverk har kommunen hjemmel til å stanse et planforslag om områderegulering for vindkraft i en tidlig fase. Dette avhjelper etter min mening et stykke på vei det problemet representanten er opptatt av, ved at de mest konfliktfylte vindkraftprosjektene ikke vil gå videre til full konsesjonsbehandling.

Nå som endringene i plan- og bygningsloven og energiloven om behandling av vindkraft er gjennomført

og klarlagt, vurderer departementet tilsvarende lovendringer for bakkemonterte solkraftverk.

Vannressursloven har en bestemmelse som under visse vilkår gir vassdragsmyndighetene adgang til tidlig avslag på konsesjonssøknader. Jeg vil vurdere om det skal fremmes forslag som gir energimyndighetene en tilsvarende generell adgang til tidlig avslag i konsesjonssaker om energianlegg.

SPØRSMÅL NR. 281**Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 6. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan departementet gi et estimat på hvor stor besparelsen vil være i forhold til investeringer i nytt strømnnett hvis maksimalt effektbehov reduseres med 2 000 MW?

BEGRUNNELSE:

Statnett skriver i rapporten «Forbruksutvikling i Norge 2022-2050 delrapport til Langsiktig Markedsanalyse 2022-2050»:

«Gjennom en sensitivitet illustrerer vi hvordan mer energieffektivisering i bygningssektoren vil redusere effektforbruket. Vi har tatt utgangspunkt i vårt simulerte basisdatasett for 2030, og sammenlignet det med et alternativ hvor vi har redusert alminnelig forbruk med 10 TWh. Nedgangen utgjør over 10 prosent av dagens totale alminnelig forbruk, som må sies å være veldig ambisiøst.

Med 10 TWh reduksjon av alminnelige forbruket reduseres maksimalt effektbehov med ca. 2 000 MW, som innebærer ca. en 10 % reduksjon i maksimalt effektbehov. Sammenlignet med et industriforbruk, med en flat forbruksprofil, vil tilsvarende nedgang omregnet til effekt tilsvare 1140 MW. Det betyr at reduksjon i byggforbruk vil bidra til større nedgang i maksimalt effektforbruk enn tilsvarende nedgang i industrien. Årsaken er at alminnelig forbruk har en forbruksprofil nært knyttet til oppvarmingsbehov med høyest forbruk vinterstid hvor det maksimale effektforbruket er som høyest.»

Spørsmålet er relevant i forbindelse med målet for elsparing i bygg som NVE skal utrede i forbindelse med regjeringens handlingsplan for energieffektivisering:

«Olje- og energidepartementet vil be NVE utrede konsekvensene av et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015.»

Olje- og energidepartementet må gjerne anvende fagkompetansen i Statnett og NVE for å besvare dette spørsmålet. Merk at jeg har forståelse for at det er en viss usikkerhet i disse beregningene, og at jeg derfor ber om et estimat på kostnadsbesparelser.

Svar:

Bygg står for over halvparten av strømforbruket i Norge, og strøm utgjør nesten 80 prosent av den totale energibruken i bygg. Hoveddelen av strømforbruket i bygg går til oppvarming.

Strømnettet dimensjoneres for å kunne overføre nok strøm til enhver tid, men fordi forbruket varierer over året så utnyttes kapasiteten sjelden fullt ut. Forbrukstoppene i Norge er knyttet til elektrisk oppvarming i kuldeperioder.

Tiltak som reduserer disse toppene, begrenser presset på nettet og kraftsystemet. Dette frigjør plass til vekst i annet forbruk og kan, over tid, også redusere investeringsbehovet i nettet.

I Statnetts innspill til handlingsplanen for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi, framgår det at behovet for tiltak og mulighetene til å redusere maksimalforbruket kan variere noe fra sted til sted, men nesten alle steder i Norge vil redusert maksimalforbruk ha verdi fordi kapasiteten i nettet er presset de fleste steder. Statnett skriver videre at tiltak som avlaster det lokale nettet, ofte også vil gi avlastning på høyere nettnivå. Det skyldes at forbrukstoppene drives av de samme faktorene, spesielt av elektrisk oppvarming i kuldeperioder. I Statnetts [Systemutviklingsplan 2023](#) framgår det at man på Østlandet (NO1) med 4-5 TWh mindre bruk av strøm til oppvarming i bygg kunne redusert maksimalforbruket i en kuldeperiode med om lag 2000 MW, og dermed frigjort kapasitet på alle nettnivåer.

Det er vanskelig å fastslå kostnadsbesparelsen av å redusere effektbehovet i nettets toppplasttime med 2000 MW. Det vil blant annet avhenge av om nettselskapene kan ha trygghet for at reduksjonen er permanent slik at de med sikkerhet kan ta det med i planleggingen, hvor i landet reduksjonen finner sted, hva som er kapasitetssituasjonen i de ulike nettnivåene fra før, hvorvidt det er forbruk eller produksjon som ønsker å tilknytte seg nettet og som eventuelt utløser investeringer, og om det uansett skal gjøres reinvesteringer i noe av nettet. Jeg mener en estimatberegning som representanten spør om vil ha liten verdi på grunn av alle usikkerhetene og antallet forutsetninger som må gjøres.

Jeg vil likevel understreke at de samlede kostnadsbesparelsene av en slik reduksjon vil kunne være betydelige, herunder reduserte samfunnskostnader som følge av areal- og naturinngrep. Jeg er derfor opptatt av at det fram til 2030 skal gjennomføres betydelige reduksjoner i maksimalforbruket av strøm i bygg, og bygg utgjør en sentral del av handlingsplanen for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi som regjeringen nylig har lagt frem. Det framgår av handlingsplanen at regjeringen vil vurdere om et mål om redusert strømforbruk i bygg vil kunne svare bedre på de utfordringene som forventes i kraftsystemet fremover enn det eksisterende målet om 10 TWh redusert energibruk i bygg. Jeg har bedt NVE utrede et mål om 10 TWh redusert strømforbruk i hele bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015.

SPØRSMÅL NR. 282**Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 6. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener utenriksministeren det er nødvendig å redusere Kinas dominans innen grønne verdikjeder, og er han i så fall enig med energiministeren at åpning for gruvedrift på havbunnen vil bidra til dette?

BEGRUNNELSE:

20. juni i år meddelte det daværende Olje- og energidepartementet at Norge åpner opp for gruvedrift på havbunnen. Det er kjent at det på havbunnen finnes flere mineraler og metaller som er sentrale i de grønne verdikjedene, i tillegg til forsvarsindustri. Til bl.a. til NRK og Altinget pekte daværende olje- og energiminister Aasland på Kinas dominans innen mineraler og metaller som én av beveggrunnene bak regjeringens åpning for gruvedrift på havbunnen. Til NRK sa Aasland at «i dag lener vi oss på [...] Kina, land vi kanskje har vanskelig for å stole på i fortsettelsen».

Undertegnede anser en analyse om at norsk åpning for gruvedrift på havbunnen vil bidra til reduksjon i Kinas dominans i grønne verdikjeder som kortsiktig og lite strategisk. International Energy Agency's tall i rapporten «The Role of Critical World Energy Outlook Special Report Minerals in Clean Energy Transitions» viser at Kina allerede er den mest dominerende aktøren innen utvinning av kritiske mineraler. Og det er Kina som per i dag er tydeligst posisjonert til å etablere seg som en aktør innen gruvedrift på havbunnen. For eksempel har Kina, ifølge en artikkel i Washington Post 19. oktober 2023, allerede fem av de 30 letelisensene som International Seabed Authority (ISA) har utstedt til nå. Dette er den høyeste andelen av noe land.

I dag ble det kjent at den britiske regjeringen går inn for et moratorium i utvinningen av havbunnsmineraler. Hele 21 land – deriblant Sverige, Finland, Canada, Tyskland og Frankrike – har allerede bedt om et midlertidig forbud eller en pause for gruvedrift på havbunnen. Norge avstår ikke bare fra å delta i denne kampanjen, men åpner altså opp for gruvedrift på havbunnen på vår egen kontinentalsokkel. Undertegnede mener det er overhengende stor fare for at regjeringens åpning for gruvedrift på havbunnen, vil bidra til at Kina befester sin dominerende rolle i grønne verdikjeder. Slik kan regjeringens politikk bidra til å skape større avhengighet av Kina innen grønn teknologi, i en tid hvor den sikkerhetspolitiske situasjonen utvilsomt påkaller en reduksjon i denne avhengigheten.

Svar:

Det er bred enighet om at verden vil trenge økte forsyninger av metaller og mineraler framover. Ifølge IEA kommer fornybare energiteknologier til å bli det raskest voksende segmentet for etterspørsel av kritiske mineraler. Tilstrekkelig og pålitelig tilgang til slike mineraler er derfor viktig for å lykkes med den globale energiomstillingen.

Produksjonen, utvinning og prosessering, er i dag for mange mineraler og metaller konsentrert til noen få land utenfor Vesten. Den vestlige verden, og spesielt Europa, er i dag i stor grad avhengig av import for å dekke sitt metallbehov. Denne produksjonsstrukturen kan gi utfordringer for forsyningssikkerheten for vestlige land. Et eksempel på dette er Kinas nylig annonserte eksportrestriksjoner på grafitt brukt i batterier.

Forsyningssikkerheten for mineraler og metaller har derfor fått betydelig økt oppmerksomhet de siste årene både i USA, i Europa og i resten av verden. Flere initiativ er tatt av våre allierte og organisasjoner som IEA for å bedre håndtere denne utfordringen.

Norge har store forekomster av mineraler som vil være viktige i den globale energiomleggingen. Oljedirektoratets ressursvurdering viser at det er betydelige forventede tilstedeværende mineralressurser på norsk kontinentalsokkel. Ressurspotensialet gjør at Norge på sikt kan bidra til å dekke noe av det økte behovet for metaller og mineraler i verden.

Ingen andre enn staten kan drive mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen uten tillatelse, godkjenning eller samtykke etter denne loven. Dette kan ikke gis for et område hvis det ikke er åpnet for mineralvirksomhet. For at private virksomheter skal kunne bidra til kartlegging av ressurspotensialet og miljøverdiene og til å øke kunnskapen om miljøvirkningene av en eventuell framtidig havbunnsmineralvirksomhet, er det derfor nødvendig å åpne områder for slik virksomhet slik regjeringen har foreslått. Regjeringen vil forvalte disse ressursene i god norsk tradisjon med utgangspunkt i strenge utslipps- og miljøkrav. En åpning av områder vil ikke automatisk føre til utvinning, men gir mulighet for staten til å tildele tillatelser som blant annet vil muliggjøre kommersiell leting og kartlegging. Utvinning vil bare skje dersom rettighetshavere påviser kommersielt utvinnbare ressurser og sender inn en søknad om godkjenning av utvinningsplan som først blir godkjent når det er godtgjort at den foreslåtte utvinningen kan skje på en forsvarlig og bærekraftig måte.

Dersom utvinning av havbunnsmineraler kommer i gang på norsk kontinentalsokkel, vil det bidra til en ønsket diversifisering av tilbudet av metaller og mineraler i forhold til dagens situasjon. En åpning vil også gi de sterke norske teknologimiljøene både i petroleums-, maritim-, prosesserings-, og bergverkssektorene nye forretningsmuligheter og mulighet for teknologi- og kompetanseutvikling. Om Norge gjennom slik virksomhet blir en større kilde for å dekke behovet av kritiske mineraler, vil

det - alt annet likt - bidra til at dagens dominerende aktører, herunder Kina, kan få en redusert innflytelse over verdikjedene.

Jeg er derfor ikke enig med representanten Melby i at det å åpne for en bærekraftig og lønnsom utvinning av havbunnsmineralene på norsk kontinentalsokkel medfører en «overhengende stor fare» for at Kina «befester sin dominerende rolle i grønn teknologi».

SPØRSMÅL NR. 283

Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 9. november 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva konkret foretar barneministeren seg for å forsikre at utenlandsadopsjoner fra Madagaskar er forsvarlig og når vil hun ta stilling til om Norge skal stoppe adopsjoner herfra slik som eksempelvis Danmark og Frankrike?

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere medieoppslag er det påvist at flere adopsjoner til Norge gjennom mange år kan ha vært problematiske og i noen tilfeller ulovlige. Dette er bakgrunnen for at det nå er satt ned et eksternt granskningsutvalg av utenlandsadopsjoner etter påtrykk adopterte, deres familier men også fra undertegnede og Frp.

Sist uke deltok jeg på 147th IPU Assembly, i Luanda, der Orphanage trafficking and illegal international adoptions var et av hovedtemaene. Her ble det understreket at bekjempelse av slik kriminalitet, utnyttelse og ikke minst ivaretagelsen av disse barnas rettigheter og trygghet er et internasjonalt ansvar, der alle har et ansvar for å følge opp i sine land.

I det jeg kommer hjem fra dette møtet er det en ny artikkel i VG som omtaler svært problematiske sider ved adopsjon fra Madagaskar. Her vises det også til at bla Danmark og Frankrike har stoppet adopsjoner herfra på bakgrunn av lignende funn og bekymringer knyttet til adopsjonspraksisen i landet.

Dette fremstår meget alvorlig men det er ikke klart hva norske myndigheter vil foreta seg.

Svar:

Når det gjeld adopsjonar frå utlandet, gir Bufdir formidlingsløyve til adopsjonsorganisasjonar, det vil seie løyve til å formidle adopsjonar frå eit konkret land. Eit løyve varer i to eller tre år. Før eit slikt løyve går ut, må adopsjonsorganisasjonen søkje om fornying.

Bufdir gjer grundige vurderingar av formidlingsløyve og er oppteken av å sikre trygge adopsjonar. Dei har mellom anna stansa adopsjonar frå Vietnam og Bolivia dei seinare åra. I vurderingane av formidlingsløyve går direktoratet gjennom ei rekkje faktorar, informasjon om adopsjonssystemet i opphavlandet og nyare utvikling i det aktuelle landet.

Når det gjeld Madagaskar, har Bufdir på eige initiativ tatt formidlingsløyvet opp til ny vurdering. Arbeidet har pågått sidan sommaren. Bufdir vedtok nyleg at løyvet til å formidle adopsjonar frå Madagaskar vert trekt tilbake. Adopsjonar frå Madagaskar vert dermed stansa.

Eg er svært oppteken av rettstryggleiken på adopsjonsfeltet. Difor har regjeringa sett ned eit offentleg utval som skal granske adopsjonar frå utlandet til Noreg.

Når det gjeld kontroll og tilsyn på feltet er direktoratet i tett dialog med departementet. Eg ber no direktoratet gjere ei ny vurdering av alle formidlingsløyve for utanlandsadopsjonar til Noreg.

SPØRSMÅL NR. 284**Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 7. november 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden forklare hvordan det er mulig å gi kommunene mer styring over dimensjonering, kapasitet og opptak i barnehagene uten at det svekker foreldre-demokratiet og foreldrenes mulighet til å selv velge barnehage for sine barn?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens barnehagestrategi "Barnehagen for en ny tid" skriver regjeringen at «kommunene må ha styringsrett når det gjelder godkjenning av barnehager, opptak, dimensjonering og kapasitet».

Dette har ført til sterke reaksjoner blant mange foreldre, som mener at mer kommunal styring vil gå utover foreldrenes frihet til selv å velge den barnehagen de ønsker for sitt barn.

Småbarnsmor Marianne Borgenvik Kveseth startet et barnehageoppdrag for å verne om foreldrenes rett til å velge barnehage for deres barn. Sammen med småbarnsmor Madeleine Reiersølmoen overleverte de i et møte med statssekretær Mjeldheim Skaar over 11 000 underskrifter, som NRK skrev om i en sak fra 17. oktober.

Svar:

Jeg viser til representantens nesten likelydende spørsmål datert 19. oktober 2023, og mitt svar datert 31. oktober 2023. Jeg er glad for muligheten til å utdype mitt tidligere svar nå. Regjeringen sendte forslag til nye regler om styring og finansiering av barnehagesektoren på høring 1. november 2023. Høringen følger opp strategien «Barnehager for en ny tid – nasjonal barnehagestrategi mot 2030» hvor det ble varslet at regjeringen ville gjennomgå regelverket for finansiering og styring av barnehagesektoren innen utgangen av 2023 og legge fram et helhetlig forslag til regelverksendringer.

Forslagene som er sendt på høring svekker ikke foreldrenes mulighet til å velge barnehager for sine barn. Foreldre skal fortsatt få søke på barnehager de ønsker, og så vil kommunene organisere opptaket, slik de gjør i dag. Barnehageloven sikrer at foreldrenes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved selve opptaket, og sikrer likebehandling av barn og av kommunale og private barnehager. Dette vil vi videreføre.

Med en etableringsgodkjenning vil regjeringen gi kommunen større mulighet til å ta hensyn til hvilke typer barnehager som trengs. Det legger til rette for at kommu-

nen kan ha et mangfoldig tilbud i tråd med kommunens behov og befolkningens ønsker. Om det for eksempel er stor etterspørsel etter friluftsbarnehage, vil kommunen kunne prioritere slike barnehager foran andre. Dette gjør at foreldrene fortsatt vil ha et mangfoldig barnehagetilbud å velge mellom.

Forslaget gir også kommunen bedre mulighet til å tilpasse tilskuddene til barnehagenes faktiske behov. Barn er forskjellige, og barnehager er forskjellige. Foreldre skal fortsatt ha mulighet til å velge det riktige for sine barn. Systemet vi har i dag tar imidlertid ikke hensyn til mangfoldet av barnehager og at barn har ulike behov. For å få mer reell likebehandling av barna og barnehagene, må kommunen kunne differensiere tilskuddet ut fra barnehagenes og barnegruppenes behov.

Regjeringen foreslår å gi kommunen mulighet til å redusere barnehageplasser i både kommunale og private barnehager ved overkapasitet. Det vil gjøre det lettere for kommunen å redusere plasser dersom det blir færre barn og flytte plassene nærmere der barna bor. En eventuell reduksjon vil bare kunne gjøres når det er nødvendig for å hindre overkapasitet i hele eller deler av kommunen, det skal varsles to år på forhånd, og eventuelle nye endringer kan først skje etter ti år. Videre skal en slik reduksjon fordeles jevnt mellom barnehagene (private og kommunale), men kommunen vil ha mulighet til å skjerme særlig etterspurte barnehagetilbud.

Det blir etter all sannsynlighet færre barn i barnehage i årene som kommer. Skal barna ha det godt i barnehagen, må også barnehagene være gode og forutsigbare arbeidsplasser som tiltrekker seg kompetente ansatte. Vi kan ikke bare vente og se hvilke barnehager som får nok søkere fra år til år. Den foreslåtte reguleringen av hvordan kommunen kan redusere barnehageplasser i både kommunale og private barnehager ved overkapasitet i sektoren, vil være en bedre løsning for barna og foreldrene, samtidig som det gir bedre bruk av fellesskapets midler.

Regjeringen foreslår videre å gi kommunen mulighet til å gi forskrift om prioritering ved opptak av barn. Dette skal bidra til et mer rettferdig opptak for barn som har rett på barnehageplass. I dag kan barn med rett til plass etter loven bli forbigått av yngre barn uten rett på plass. Det er fordi alle barnehager i en kommune har egne opptakskriterier.

Forslaget innebærer at reglene om prioritering ved opptak av barn kan være fastsatt i en lokal forskrift, i stedet for i barnehagens vedtekter alene. Det vil føre til at det ikke lenger bare er enkelte grupper av barn som har rett

til å få prioritet ved opptak i bestemte barnehager. For eksempel kan en lokal forskrift om prioritering ved opptak av barn innebære at en privat barnehage ikke lenger kan prioritere barn som søker om overflytting fra en annen barnehage i samme kjede foran alle søkere, uavhengig av om barnet har rett til plass etter loven eller ikke. Med en lokal forskrift vil foreldre til barn som har rett på plass i større grad få mulighet til å få plass i den barnehagen de selv ønsker, uavhengig av om det er en privat eller kommunal barnehage de har søkt om plass i.

Noen barnehager er etablert for å gi en bestemt gruppe barn et barnehagetilbud, for eksempel foreldredrevne barnehager, studentbarnehager og menighetsbarnehager. I slike tilfeller skal søkere som tilhører den aktuelle gruppen barn som barnehagen retter seg mot, fortsatt ha fortrinnsrett til barnehageplass selv om det også er andre foreldre som ønsker plass der.

En kommunal forskrift om prioritering ved opptak av barn vil bare få betydning når det er flere søkere til en barnehage enn det den aktuelle barnehagen har kapasitet til å ta inn. Private barnehager vil fortsatt kunne ta inn barn uten rett til plass hvis det er ledig kapasitet etter at søkerne med rett til plass har fått plass, og de vil fortsatt ha rett på tilskudd for disse barna.

Barnehager er til for barna. Regjeringen vil at barna skal være de viktigste i styringen av barnehagene, og forslaget til nytt styringssystem skal gi alle barn et likeverdig tilbud av høy kvalitet. Jeg mener at det å gi lokalt folkevalgte mer styring over dimensjonering, kapasitet og opptak i barnehagene vil være til det beste for innbyggerne, og ikke svekke foreldredemokratiet og foreldrenes mulighet til å selv velge barnehage for sine barn.

SPØRSMÅL NR. 285

Innlevert 30. oktober 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 8. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er personvernlovgivningen å forstå slik at kommunene som en del av sin trygghetsalarmtjeneste ikke har hjemmel til å tilby GPS-sporing til innbyggere som er kognitiv friske (Dette er en aktuell problemstilling i en nødssituasjon der brukeren utløser alarmen, men ikke greier å gjøre rede for hvor vedkommende befinner seg)?

Svar:

I 2013 ble det inntatt en egen bestemmelse om bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i pasient- og brukerrettighetsloven (§ 4-6 a). Av bestemmelsen følger bla. at helse- og omsorgstjenesten, under enkelte forutsetninger, kan treffe vedtak om bruk av tekniske innretninger for varsling og lokalisering som ledd i helse- og omsorgstjenester til pasient eller bruker over 18 år som ikke har samtykkekompetanse. Dette vil typisk omfatte trygghetsalarm med såkalt GPS-sporing.

Bestemmelsen gjelder direkte personer med manglende samtykkekompetanse. Det er ikke nødvendig med lovregulering av et slikt tiltak overfor personer som er samtykkekompetente, og som selv samtykker til et slikt tiltak.

Jeg kjenner ikke detaljene i de aktuelle tekniske løsningene. Dersom løsningen tilfredsstillende regelverket for bruk på personer som ikke er samtykkekompetente, kan jeg vanskelig se at det kan være personvern hensyn som begrenser adgangen til samtykkebasert bruk av den samme løsningen.

Det skal altså være fullt mulig for kommunene å benytte en GPS-sporingsenhet i trygghetsalarmen, både til personer som selv samtykker og til personer som ikke er samtykkekompetente – hvor pasient- og brukerrettighetsloven § 4-6 a kommer til anvendelse.

SPØRSMÅL NR. 286**Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 7. november 2023 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener kunnskapsministeren at bemanningsnormen, slik den er i dag, ivaretar barnehagens formål som pedagogisk virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Da bemanningsnormen for barnehager ble vedtatt i 2018 representerte det en forbedring i sektoren, i den forstand at det begrenset muligheten til å bruke antall personale i barnehagen som innsparingspost.

Bemanningsnormen er ment som en minstestandard for hva som er forsvarlig, dette ble understreket fra departementet i arbeidet med normen, og mange av høringsinstansene i den videre prosessen. Norman tar utgangspunkt i et gjennomsnitt av barn – barn som er friske, veltilpassede, med normal utvikling. Dersom barnas utgangspunkt av en eller annen grunn er mer krevende, krever dette mer av personalet. Det påvirker barnegruppa og de ansatte som helhet, selv om det kommer spesialpedagogiske ressurser etter vedtak fra kommunen.

Svar:

Tilstrekkelig antall ansatte i barnehagen er helt grunnleggende for å kunne ivareta barnas behov for trygghet, omsorg, lek, læring og danning. Bemanningsnormen er en minimumsnorm. Bakgrunnen for innføring av dette minstekravet var at det tidligere har vært store variasjoner i antall barn per ansatt mellom barnehagene. Statistikken viste blant annet at det tidligere var lavere voksentetthet i private enn i kommunale barnehager.

I NOU 2012:1 Til barnas beste, påpekte barnehage-lovutvalget at daværende regelverk åpnet for store forskjeller og dermed kan motvirke at alle barnehager gir et likeverdig tilbud. Utvalget foreslo å lovfeste et tallfestet minimumskrav til barnehagens grunnbemanning. Forslaget om å innføre en bemanningsnorm var også en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak om å redegjøre for regjeringens arbeid med en bemanningsnorm, jf. Innst. 344 L (2015–2016) og Innst. 47 S (2015–2016).

Det følger av barnehageloven at bemanningen i barnehagen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Tilfredsstillende pedagogisk virksomhet innebærer at barnehagen skal drives i samsvar med kravene til formål og innhold, bestemmelsene om barns og foreldres rett til medvirkning og forskrift om rammeplan for barnehagens

innhold og oppgaver. Hva som er tilstrekkelig bemanning til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet, må blant annet vurderes ut fra barnegruppens størrelse og barnas behov. Det er kommunene og barnehageeierne som er ansvarlig for å sørge for at bemanningen i barnehagen er tilstrekkelig for at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet gjennom hele barnehagedagen. Vi forventer at dette følges opp hver eneste dag, og at vikarer settes inn ved behov.

Kravet om å sørge for at bemanningen er tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet gjelder hele barnehagens åpningstid, også ved sykdom og annet fravær, og er uavhengig av bemanningsnormen. Bemanningsnormen og pedagognormen i barnehagen kommer i tillegg til denne overordnede bestemmelsen.

Samlet sett mener jeg at bestemmelsen om at bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet, bemanningsnormen og pedagognormen, legger godt til rette for at barnehagene skal gi gode pedagogiske tilbud.

Når det er sagt, er jeg kjent med at mange barnehager nå opplever utfordringer med bemanning, rekruttering og sykefravær. Regjeringen er opptatt av bemanningssituasjonen, og vi er i dialog med sektoren om hvordan vi kan sikre at ansatte har nok tid sammen med barna.

SPØRSMÅL NR. 287**Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 7. november 2023 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan utanriksministeren garantera at norske våpen ikkje blir brukt i Israels krigsbrottsverk på Gaza?

GRUNNGJEVING:

I snart fire veker har Israel bomba Gazastripa. Meir enn 8 000 sivile er drepne. Ifølgje Redd Barna blir eit barn drepe kvart tiande minutt. Dei menneskelege lidingane går sterkt inn på oss alle. Regjeringa har endeleg slått fast at Israel bryt humanitærretten.

USA er den største leverandøren av våpen til Israel og den nest største handelspartnaren for norsk våpenindustri. Norske våpenprodusentar har også fabrikkar i USA. Omgrepet "norske våpen" i spørsmålet omfattar også dei våpna som er produsert i utlandet av norske våpenselskap.

Svar:

Vi reagerer sterkt på behandlingen av sivile palestinere i Gaza. Manglende mat, strøm, vann, medisiner og helsehjelp er en katastrofe for folk i Gaza.

Krigen har ført til ufattelig lidelse på begge sider. Helt siden Hamas' terrorangrep mot Israel 7. oktober og den påfølgende konflikten mellom Israel og militante grupper i Gaza har regjeringen prioritert betydelige ressurser til arbeidet med den alvorlige krisen.

Det haster med å få et opphold i krigen for å begrense de menneskelige lidelsene og for å hjelpe dem som er rammet, særlig barna. Fredag 27. oktober stemte Norge for en resolusjon i FNs generalforsamling, som ett av 120 medlemsland, der det ble oppfordret til våpenstillstand og å få inn nødhjelp til folk i Gaza.

Norge har aldri åpnet for eksport av forsvarsmateriell til Israel. Heller ikke eksport av flerbruksvarer for militær sluttbruk i Israel er blitt tillatt.

Varer som produseres av norske bedrifter i USA er underlagt amerikansk eksportkontrollregelverk. På samme måte er utenlandske bedrifter i Norge underlagt norsk eksportkontroll.

Utenriksdepartementets retningslinjer for behandling av søknader om eksport av forsvarsmateriell ligger til grunn for behandling av alle søknader om eksport av forsvarsmateriell. Her heter det bl.a. at ved delleveranser under samarbeidsavtaler med bedrifter eller myndigheter i andre land, skal eksportlisens gis når avtalen er godkjent av norske myndigheter.

Samarbeidsavtaler med allierte land godkjennes normalt, såfremt de norske deler, delsystemer eller komponenter ikke har noen selvstendig funksjon og de samordnes med deler fra andre leveringskilder, samt at det endelige produktet ikke fremstår som norsk. Det kan i slike tilfeller avstås fra dokumentasjon om sluttbruk for det ferdige produktet. Reglene om delleveranser omtales nærmere i Meld. St. 21 (2022-2023) kapittel 4.1 og 4.2.

SPØRSMÅL NR. 288**Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 8. november 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Helse Nord har etter oppdrag fra statsråden satt i gang en prosess der de skal se på ny struktur etter å ha hatt røde budsjett-tall siden pandemien. En årsak til de økonomiske problemene er store utgifter til innleie fra bemanningsbyråer pga. mangel på helsepersonell.

Kan helseministeren gjøre rede for antall ubesatte stillinger og andelen innleie per årsverk ved de ulike sykehusslokasjonene i Helse Nord?

Svar:

Helse Nord opplever store utfordringer og er gitt i oppdrag å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling ved sykehusene i regionen. Helseregionen har rekrutteringsutfordringer innen en rekke fagområder og bruker betydelige ressurser på innleie av helsepersonell for å kunne ivareta forsvarlige tjenestetilbud til befolkningen.

Det er innhentet en uttalelse fra Helse Nord RHF i anledning spørsmålet fra representanten Aydar.

Helse Nord RHF opplyser at de jobber med å utvikle verktøy for å få bedre oversikt over bemannings-situasjonen i helseforetakene i regionen. I denne forbindelse har de benyttet budsjetterte faste stillinger som et uttrykk for hvor mange årsverk det enkelte helseforetak i utgangspunktet har behov for. Det er så tatt utgangspunkt i mai som en normalmåned siste år, dvs. en gjennomsnittsmåned med få sesongmessige svingninger, for å vurdere antall budsjetterte faste stillinger sammenlignet med antall månedsværk på fastlønn (ekskludert for resfusjoner). Oppsummert viser dette at vel 1 000 stillinger

ikke er dekket med fastlønn. Dette fordeler seg med om lag 200 stillinger ved Finnmarkssykehuset HF, 443 ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF, 254 stillinger ved Nordlandssykehuset HF og 131 ved Helgelandssykehuset HF. For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at dette ikke er noe statisk bilde, men et øyeblikksbilde som vil fluktuere i store virksomheter som helseforetakene representerer.

Andel innleie opplyses å utgjøre om lag 2 prosent av de budsjetterte faste stillingene samlet sett i Helse Nord. Omfanget varierer fra å utgjøre rundt 1,3 prosent ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF til 2,8 prosent i Finnmarkssykehuset HF. Det foreligger ikke grunnlag for å detaljert kunne anslå «andelen innleie per årsverk ved de ulike sykehuslokasjonene», som etterspurt. Helse Nord har etablert rutiner som sikrer bedre behovsprøving tilknyttet innleie av personell fra vikarbyråer, noe som skal bidra til å redusere forbruket av innleie. De arbeides også med å kvalitetssikre tallgrunnlag for bedre kunnskap om situasjonen i de ulike sykehusene i hvert enkelt helseforetak.

SPØRSMÅL NR. 289

Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 7. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil regjeringen ta opp saken om mannen som er dømt for å ha drept en norsk kvinne med finske myndigheter.

Vedkommende har rømt fra fengsel og fått opphold i Finland basert på falsk identitet, og jeg lurer derfor på om regjeringen vil ta noen steg for å bidra til at denne drapsdømte mannen på rømmen ikke lenger kan leve i frihet i Norden som om ingen ting har skjedd, slik som han gjør i dag?

BEGRUNNELSE:

VG har skrevet flere omfattende og urovekkende saker om en mann som er dømt for å ha bestilt drapet på sin norske kone. Hun var 38 år da hun ble skutt og drept foran sine to døtre i Nord-Irak 2004.

Vedkommende søkte asyl i Norge under falskt navn. I 2012 flyktet han sammen med ti andre innsatte fra fengselet i Nord-Irak. De tre døtrene i Norge fikk i forbindelse med dette politibeskyttelse fra sin dødsdømte far.

Nå har de nordiske avisene Namdalsavisa, VG og Helsingin Sanomat funnet ham. I Finland skal han ifølge avisene ha giftet seg med ei finsk kvinne, skaffet seg jobb og etablert et nytt liv. Dette ved hjelp av falsk identitet, ødelagte fingeravtrykk og løgner.

Svar:

Jeg vil innledningsvis gi uttrykk for forståelse for at dette er en svært krevende situasjon for barna til den drepte. Saken gjelder fullbyrding av en dom avsagt av en irakisk domstol, hvor fullbyrdelsen av straffen er avbrutt. Det er forståelig at et slikt avbrudd kan vekke reaksjoner.

Som stortingsrepresentanten peker på, skal den domfelte befinne seg i Finland. Så vidt jeg har forstått er finske myndigheter klar over saken og har varslet at de blant annet vil opprette dialog med irakiske myndigheter. Det er jeg glad for. Siden saken gjelder fullbyrding av en dom avsagt av en utenlandsk domstol og domfelte verken finner seg i Norge eller har norsk statsborgerskap, har

norske myndigheter ingen rolle i saken. Spørsmål om

oppfølging av denne saken må derfor eventuelt rettes til finske eller irakiske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 290

Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 3. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Viser til at regjeringen nylig har sendt forslag til midlertidig endring i utlendingsloven (beredskapshjemmel for å kunne pålegge kommuner å etablere og drifte et midlertidig innkvarteringsstilbud til asylsøkere mv.) på høring.

Betyr regjeringens forslag at f.eks. en privat utleiebolig kan rekvireres for å gi (midlertidig) bopel?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen sendte nylig forslag til midlertidig endring i utlendingsloven (beredskapshjemmel for å kunne pålegge kommuner å etablere og drifte et midlertidig innkvarteringsstilbud til asylsøkere mv.) på høring. Regjeringen viser der mulighetene for å rekvirere etter Sivilbeskyttelsesloven. Den loven viser bl.a. til rekvirering av husrom.

Svar:

Dersom den foreslåtte bestemmelsen tas i bruk, kan statsforvalteren etter lovforslagets tredje ledd utøve rekvireringsrett for fast eiendom etter bestemmelsene i sivilbeskyttelsesloven kapittel VII og forskrift 14. februar 2022 om

sivilforsvaret kapittel 8 (sivilforsvarsforskriften). Disse bestemmelsene gir bl.a. staten rett til å kreve bruksrett eller annen særlig rådighet over fast eiendom og regulerer nærmere hvilke prosedyrer som skal følges ved rekvirering, inkludert bestemmelser for økonomisk kompensasjon. Slik rekvireringsrett skal bidra til at nødvendige fasiliteter raskt kan fremskaffes i situasjoner der frivillige ordninger ikke fører frem.

I en krisesituasjon med ekstraordinært høye ankomster av asylsøkere vil behovet for innkvarteringskapasitet bli svært stort. Dersom det skulle bli aktuelt med rekvirering i en slik situasjon, vil det derfor være mest aktuelt å rekvirere store lokaler som raskt kan klargjøres for innkvartering av et større antall personer, noe som også er synliggjort i høringsnotatet. Eventuell rekvirering av private husrom antas å være administrativt krevende å klargjøre raskt nok for å sikre innkvartering av et stort antall personer, og vil samtidig innebære en stor inngripen overfor privatpersoner. Jeg mener derfor som et utgangspunkt at rekvirering av utleieboliger og annet privat husrom bør unngås, og jeg vil vurdere å tydeliggjøre dette i lovforslaget etter høringen.

SPØRSMÅL NR. 291

Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 7. november 2023 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

SMK har gjentatte ganger avvist forespørsler fra Sivilombudet om innsyn i sine innsidelister, før Sivilombudet

endelig fikk innsyn i listene (E24 28. okt.). Disse listene er viktige for offentlig kontroll av lovligheten rundt aksjehandel. Loven er krystallklar, og ble enda klarere etter

stortingsvedtaket som gir Sivilombudet mer innsyn i regjeringens interne dokumenter.

Hvor mange runder må Sivilombudet gå med embetsverket før de får nødvendig innsyn, og hvorfor gir ikke SMK sivilombudet innsyn i dokumentene uten opphold?

Svar:

Saken det er vist til i spørsmålet gjelder en pågående sak som Sivilombudet nå undersøker. Det er ikke riktig, slik det hevdes i spørsmålet, at Statsministerens kontor i denne saken gjentatte ganger har avvist forespørsler fra Sivilombudet om innsyn i kontorets innsideoversikter.

I brev fra Sivilombudet 25. september 2023 fremgikk det at Sivilombudet hadde mottatt en klage over Statsministerens kontors avslag på krav om innsyn i innsideoversikter etter offentleglova. Sivilombudet ba om å få oversendt kopi av saksdokumentene for å kunne ta stilling til om saken ga grunn til nærmere undersøkelser.

Alle innsideoversiktene som er omfattet av den aktuelle innsynssaken, gjelder saker behandlet av regjeringen i regjeringskonferanse. Etter en lovendring i juni 2022 kan Sivilombudet innhente regjeringsnotater og dokumenter direkte knyttet til disse. I forbindelse med lovendringen uttalte et flertall i kontroll- og konstitusjonskomiteen at Sivilombudet bare skal be om slike dokumenter helt unntaksvis i tilfeller hvor det er absolutt nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver etter loven. Det fremgikk ikke av Sivilombudets brev at ombudet var klar over at innsideoversiktene var knyttet til saker behandlet i regjeringskonferanser, og derfor heller ikke om Sivilombudet hadde vurdert føringen fra flertallet i kontroll- og konstitusjonskomiteen.

Statsministerens kontor gjorde derfor Sivilombudet oppmerksom på dette i vårt brev 5. oktober 2023. Da Sivilombudet i brev 10. oktober 2023, fastholdt at de ønsket å få innsideoversiktene oversendt, overleverte vi oversiktene til Sivilombudet.

SPØRSMÅL NR. 292

Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 7. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har regjeringen sikret at Nammo får den krafttilknytningen de trenger for å produsere mer ammunisjon i tråd med lovnadene fra 13. januar og 31. mars, tok Tik Tok strømmen som kreves for å produsere mer ammunisjon som sårt trengs, og har dette bidratt til at Forsvarsmateriell ikke har landet en ny kontrakt med Nammo?

BEGRUNNELSE:

Nammo har nylig advart utenriks- og forsvarskomiteen om at de står i en kritisk situasjon når det gjelder å sikre nok ammunisjon til både Norges nasjonale behov og Ukrainas behov. Nammo trenger strøm, og i vår fikk det mye oppmerksomhet at myndighetene tildelte et Tik Tok-senter på Innlandet strøm framfor Nammo. Senere ble det fremstilt som om regjeringen reddet situasjonen ved å endre på kriteriene for strømtilknytning slik at modne prosjekter og eksisterende virksomhet ble prioritert. Olje- og energiminister Terje Aasland uttrykte til Teknisk Ukeblad under Fornybar Norges årskonferanse i Bergen i mars at dette var et godt eksempel på en av konfliktene vi nå står ovenfor når det gjelder nettilknytning.

Nammo fikk senere tildelt 7 MW mer fra Elvia, og det fremsto som om ting hadde løst seg. Nå fremstår det ikke som om det ikke løste seg likevel. Nammo skriver i et brev til utenriks- og forsvarskomiteen at "Nammo har fortsatt ingen garanti for at vi får den nødvendige kraftforsyningen til utbyggingsprosjekter. TikToks datasenter tar enorme mengder strøm industrien gjerne skulle hatt. Og vi kan måtte betale store anleggsbidrag for infrastrukturen på Raufoss." Likevel ga altså regjeringen i juli grønt lys for etableringen av datasenteret.

Nammo er svært sentral i å skaffe tilstrekkelig ammunisjon i Europa. De er en av kun fire større produsenter av ammunisjon i Europa, og har 20-25% av det europeiske markedet for artillerigranater. I det siste har Ukraina måttet rasjonere 155 mm artillerigranater som følge av ammunisjonsmangelen. Mangelen på produksjon fra blant annet Nammo svekker rett og slett Ukrainas forsvarsskamp.

Da er det skremmende å samtidig høre selskapets rop etter tilstrekkelig krafttilgang, og at "Tik Tok strømmen". Jeg henvender spørsmålet til Statsministeren da flere departementer har vært involvert i beslutningene som har satt oss i denne posisjonen.

Svar:

Energiloven legger til rette for at forbruk har rett til å bli tilknyttet nettet. Nettselskapet vil vurdere om det er ledig kapasitet i eksisterende nett, eller om det er nødvendig å investere i nettet for å øke kapasiteten. Nettselskapet plikter å utrede, omsøke og gjennomføre eventuelle investeringer som er nødvendige uten ugrunnet opphold.

I dag er det slik at det i store deler av landet er lite nettkapasitet som ikke enten er beslaglagt eller reservert. Det står derfor mange prosjekter i kø for å få nettilknytning. Samtidig tar det tid å bygge nett. Derfor er jeg svært opptatt av at nettet utnyttes effektivt, herunder at myndighetene og nettselskapene sørger for en effektiv tilknytningsprosess. Som et ledd i oppfølgingen av regjeringens handlingsplan for raskere nettoutbygging og bedre utnyttelse av nettet som ble lagt fram i april 2023 har Olje- og energidepartementet bedt Reguleringsmyndigheten for energi (RME) utrede og foreslå forskriftsendringer, blant annet om innføring av krav om modenhet som kriterium i nettselskapenes vurdering av tilknytningsforespørsler. RME har levert sin anbefaling om modenhetskriterier som innebærer krav om at nettselskapene må vurdere modenheten til aktører som forespør tilknytning før de

reserverer og tildeler kapasitet. Urealistiske prosjekter skal ikke utgjøre en barriere for modne prosjekter. Departementet vil følge opp anbefalingen med sikte på å sende et forslag på høring. Flere nettselskap har allerede begynt å bruke modenhetskriterier ved vurdering av tilknytningsforespørsler innenfor gjeldende regelverk.

Det siste året har forsvarssektoren inngått flere store kontrakter med Nammo om leveranse av artilleriammunisjon. Dette er en betydelig forsering av Forsvarets anskaffelsesplaner for ammunisjon, samt anskaffelser for å erstatte donert ammunisjon. Forhold som knytter seg til leveranser av råvarer og komponenter fra underleverandører i det globale markedet bidrar til noe usikkerhet med hensyn til leveransetakten og leveransetidspunkt.

På lik linje med andre aktører som har behov for økt uttak fra strømmettet, er Nammo selv ansvarlig for å henvende seg til sitt nettselskap med forespørsel om økt kapasitet. Jeg er kjent med at Nammo har forespurt Elvia om økt uttak på 7 MW i forbindelse med dette. Statnett har informert Elvia om at selskapet kan reservere kapasiteten i transmisjonsnettet. Det økte uttaket krever tilpasninger i Elvias nett, og selskapet utreder nå hvilken løsning som er mest hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 293

Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 6. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når kan det ventes at departementet tar stilling til om utredningen som er nødvendig for gjennomføring av vedtak nr. 1343 skal iverksettes?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende omtale av vedtaket i Stortingsmelding nr. 4 (2023-2024):

«Kompensasjonsordning for tapt arbeidsforteneste for frivillige i redningstenesta.»

Vedtak nr. 1343, 18. juni 2021

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2022 legge frem en vurdering av om det bør innføres en kompensasjonsordning for tapt arbeidsfortjeneste for frivillige som blir anmodet av nødetatene om å bistå i redningsopdrag.»

«Dokumenter som ligg til grunn for vedtaket, er Prop. 195 S (2020–2021) og Innst. 600 S (2020–2021).

Vedtaket er under behandling. Det vil krevje ei utgreiing for ein får oversikt over og kunnskap om kva eit slikt tiltak vil bety for redningstenesta, og kva utgiftene vil vere for staten. Departementet har førebels ikkje teke stilling til om ei slik utgreiing skal setjast i verk. Det er både fordelar og ulemper med å innføre ei kompensasjonsordning for tapt arbeidsforteneste for frivillige. Regjeringa ønskjer å leggje til rette for at dei frivillige organisasjonane held oppe og styrker posisjonen sin innanfor norsk redningsberedskap (sjå òg Meld. St. 10 (2016–2017)). Samstundes bør det vere eit tydeleg skilje mellom offentlege og frivillige ressursar.»

Slik spørsmålsstiller lesar denne begrunnelsen, er det ein nødvendig forutsetning for gjennomføringa av vedtaket at det foretas ein utredning. Videre at departementet ikkje har tatt stilling til om den nødvendige utredninga skal iverksettes. Det bes derfor om ein tilbakemelding på når det kan ventes at departementet tar stilling om utred-

ningen som er nødvendig for gjennomføring av vedtaket skal iverksettes.

Svar:

Saken er til vurdering i departementet. Det tas sikte på at arbeidet med å ta stilling til hvorvidt det bør gjennom-

føres en utredning vedrørende en kompensasjonsordning for tapt arbeidsfortjeneste for frivillige som blir anmodet av nødetatene om å bistå i redningsoppdrag, gjøres i løpet av første kvartal 2024.

SPØRSMÅL NR. 294

Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 2. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Regjeringen la i sommer frem Prop. 124 L om endringer i rettshjelploven med ny modell for økonomisk behovsprøving. I denne nye modellen er det foreslått å innføre graderte egenandeler, men hvor de med betalingsevne på under 1G er fritatt fra disse. Jussbuss har påpekt at også de under 2G bør være unntatt, da de erfarer at selv minimale beløp kan virke avskrekkende.

Vil statsråden bidra til at også de under 2G skal være unntatt egenandeler, og hva vil det i så fall koste?

BEGRUNNELSE:

I forslag til ny økonomisk behovsprøving for rettshjelp (Prop. 124 L) foreslår regjeringen å innføre graderte egenandeler ut ifra mottakers betalingsevne. Det er videre foreslått at de som har et beregningsgrunnlag under 1G skal være fritatt fra denne plikten. Dette er for å forhindre avskrekkende egenandeler for de som tjener minst, og for å forhindre at en allerede krevende økonomisk situasjon blir verre.

Et beregningsgrunnlag under 2G er fremdeles svært lav, og man er godt innenfor lavinntektsgruppen. Begrunnelsene for å ikke skulle betale en egenandel, gjør seg derfor også gjeldende med et beregningsgrunnlag under 2G.

Svar:

Prop. 124 L (2022-2023) Endringer i rettshjelploven (ny modell for økonomisk behovsprøving) følger opp deler av Rettshjelputvalgets utredning, NOU 2020: 5 Likhet for loven - lov om støtte til rettshjelp (rettshjelploven). Rettshjelputvalget foreslo i sin utredning at alle som mottar behovsprøvd rettshjelp, uavhengig av betalingsevne, skal betale en egenandel. Departementet har gjort en grundig

vurdering av dette forslaget i proposisjonen kapittel 8. Jeg viser særlig til punkt 8.4.2 om høringsinstansenes syn og departementets vurdering i punkt 8.5.2. På bakgrunn av denne vurderingen har regjeringen foreslått at alle med en betalingsevne som ikke overstiger en gangers folketrygdens grunnbeløp skal slippe å betale egenandel. Forslaget innebærer at de som i dag er fritatt fra å betale egenandel i all hovedsak også vil bli fritatt under departementets forslag til ny ordning. Som det fremgår av proposisjonen, mener departementet at det ikke er grunnlag for å heve grensen til to ganger folketrygdens grunnbeløp, og har derfor heller ikke foretatt økonomiske beregninger av et slikt forslag.

SPØRSMÅL NR. 295**Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 2. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å opprette en førstelinjetjeneste for rettshjelp i tråd med NOU2020:5?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet mottok i sommer en utredning om førstelinjetjeneste for rettshjelp, som en del av oppfølgingen av NOU 2020: 5 Likhet for loven – lov om støtte til rettshjelp (rettshjelploven). Førstelinjen har blitt sammenlignet med en fastlegeordning eller legevakt for rettshjelp – et første sted å henvende seg. Førstelinjen omtales gjerne som et lavterskeltilbud hvor man kan få enkle råd, og eventuelt informasjon om hvordan man kan håndtere en sak videre. For å sikre rettssikkerhet og tilgjengelighet, bør rettshjelpstjenester være uavhengige av frivillighet og ha lavterskeltilbud med fysiske lokaler, telefontjenester og oppsøkende arbeid, slik at folk enkelt kan få hjelp og veiledning.

Svar:

Retts hjelpputvalgets flertall har ikke foreslått at det skal opprettes en førstelinjetjeneste for rettshjelp i NOU 2020: 5 Likhet for loven — Lov om støtte til rettshjelp (rettshjelpsloven). Ett dissenterende medlem mente imidlertid det var nødvendig å arbeide videre med å utvikle andre offentlige rettshjelptilbud enn kjøp av enkelttjenester hos privatpraktiserende advokater. For å supplere kunnskapsgrunnlaget i forbindelse med oppfølgingen av NOU 2020: 5, nedsatte departementet i oktober 2022 en arbeidsgruppe for å utrede en mulig førstelinjetjeneste for rettshjelp. Arbeidsgruppen leverte sin rapport til departementet i juni 2023.

Regjeringen fremmet i juni 2023 Prop. 124 L (2022-2023) Endringer i rettshjelploven (ny modell for økonomisk behovsprøving). Proposisjonen følger opp deler av Retts hjelpputvalgets utredning. De øvrige forslagene i Retts hjelpputvalgets utredning er til behandling i departementet. Rapporten om en mulig førstelinjetjeneste vil bli vurdert i forbindelse med denne videre oppfølgingen av Retts hjelpputvalgets forslag.

SPØRSMÅL NR. 296**Innlevert 31. oktober 2023 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 2. november 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Regjeringen har varslet en tøffere linje overfor unge involvert i gjengkriminalitet, og åpner nå for økt bruk av ubetinget fengsel. Likevel har det i flere år allerede vært mangel på plasser i norske ungdomsfengsler, som betyr at flere under 18 risikerer å sone i voksenalder. Soning i voksenalder kan i verste fall bidra til at unge havner i en kriminell løpebane.

Har regjeringen planer om å øke antall plasser ved norske ungdomsfengsler, og sikre at forholdene her tilrettelegger i større grad for rehabilitering enn i dag?

Svar:

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2024 midler til å utvide Ungdomsenhet øst på Eidsvoll med to plasser. Det er et mål for regjeringen at barn ikke skal gjennomføre straff sammen med voksne. Ungdomsenhetene har en tverrfaglig bemanning og et team på tvers av etater for å sikre deltakelse fra ulike velferdstjenester. Forslaget inkluderer derfor også kostnader under Barne- og familiedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Terskelen for å fengsle barn og unge som var under 18 år på handlingstidspunktet er, og skal være, høy. I Prop. 139 L (2022–2023) Endringer i konfliktrådsloven,

straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll) foreslår regjeringen å åpne for å kombinere ungdomsstraff med ubetinget fengsel i inntil seks måneder. Forslaget skal gi mulighet for en strengere reaksjon enn ungdomsstraff alene i de mer alvorlige sakene, forutsatt

at vilkårene for å idømme fengsel er oppfylt. Forslaget er først og fremst ment å omfatte ungdom som i dag kun idømmes ubetinget fengsel, samt de sakene som ligger helt i øvre sjikt av virkeområdet for ungdomsstraffen, hvor det tidligere kan ha blitt reagert med ungdomsstraff også utenfor det som opprinnelig var lovgivers intensjon.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 1. november 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 7. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram kva beredskaps og vedlikeholdsrutiner som eksisterar eller ikkje eksisterar på hovudvegnettet på austlandet i detalj, slik at det faktisk er mulig å få ein reell oversikt over korleis situasjonen dei siste dagane på austlandet faktisk er mulig, og kan samferdselsministeren bekrefte om Statens vegvesen bryr seg om værmeldingane og om dei faktisk snart har tenkt å bruke disse?

GRUNNGJEVING:

Kvar vinter opplever vi spesielt på austlandet at vinteren kjem "brått og uventa", sjølv om Statens vegvesen har samme tilgangen til værmeldingar som alle andre. Beredskapen er mildt sagt langt under pari, og under ein kvar kritikk.

Gong etter gong opplever ein at vegvedlikeholdet og beredskapen ikkje holder mål, og det er brått ufatteleg at dette ikkje snart får konsekvensar.

Like vanvittig er det at utanlandske vogntog slepp inn på norske vegar, totalt utan utrustning for å ferdast trygt på vintervegar. Statens vegvesen seier dei "følger godt med" men her må det vere noko fundamentalt gale ang kontrollrutiner for slike vogntog på grensa, samt rutinene til kontrollorgana.

Det er heller ikkje akseptabelt at statens vegvesen og politiet ikkje har kontrollrutiner for å hindre at så mange ganglause sjåførar av privatbilar svirrar rundt på sommardekk midt på vinteren, og i årstider der dette rett og slett er trafikkarfarlig. Dette er områder som faktisk burde vore prioritert med hyppige kontrollar der slike bilar burde avskiltast på stedet og bilføraren mist førarkortet. I dag er det dato for når ein "kan" skifte til vinterdekk, men det burde heller vere ein dato for når alle "SKAL" skifte til vinterdekk. Det er føraren si plikt å vere skodd etter føre-

forholda, men dette er tydeligvis berre å gløyme for dette klarer bilistane slett ikkje tydeligvis.

Svar:

Sesongens første snøvær kom mange stader på Austlandet og Sørlandet 30. til 31. oktober. Fleire stader var hovudvegane stengde av køyretøy som ikkje kom seg fram. Det førte til lange køar, særleg på E18 ved Ørje og på E18 ved Porsgrunn.

Meteorologisk institutt hadde i tida før snøvéret kome med omfattande informasjon om kva vær som var venta, følgt av eit bodskap om at ein måtte bruke vinterdekk.

Under hendinga var det fortløpande lagt ut trafikkmeldingar på vegvesen.no/trafikk, i appen Vegvesen trafikk og på X/Twitter.

Det er bilførarane som har ansvar for at bilen har vinterdekk og kjetting, og for å tilpasse fart og køyrestil når véret krev det, jf. § 3 i vegtrafikklova. Fleire bilar var ikkje skodd for vinterføre. Det er dessverre noko ein opplever ofte ved det første snøfallet. Statens vegvesen sin foreløpige vurdering er at situasjonen dei aktuelle dagane i stor grad kom av for dårleg utrustning på bilane, men eg har bede etaten om å gjere ein gjennomgang av hendingane.

Statens vegvesen legg standardane i handbok R610 Drift og vedlikehald til grunn for arbeid på riksvegane. Alle driftskontraktane har ein beredskapsplan som gir prosedyrar for å ta hand om beredskap og trafikkavvikling året rundt. Planane inneheld mellom anna krav til skiftordningar, vaktlister og beredskapslager. Planane har òg ei oversikt over reservepersonell og utstyr som kan bli kalla inn på kort varsel. Driftsentreprenørane skal lage ein eigen vinterdriftsplan. Entreprenørane må dokumentere at alle som arbeider med vinterdrifta har fått naudsynt informasjon om og innføring i vinterdriftsplanen. Desse

planane vart lagt til grunn for arbeidet på riksvegane under snøvêret.

Under hendinga dei aktuelle dagane var det noko utfordrande å skaffe og få fram tungbilbergarar. Dette vil Statens vegvesen sjå vidare på saman med andre aktuelle etatar.

Statens vegvesen hadde alt tilgjengeleg kontrollmannskap på jobb på kontrollplassane før og under hendinga. Målet med kontrollane er å luke ut trafikkarlege køy-

retøy. Det var kontrollar både på grenseovergangane og lengre inn i landet. Kontroll av dekk og kjetting på tunge køyretøy inngår i alle tekniske kontrollar som Statens vegvesen utfører i vinterhalvåret og ved vêrsituasjonar som var i førre veke. Statistikk syner at dei fleste tungbilane som køyrer på norske vegar har dekkutrustning som oppfyller krava til dette. Dette gjeld både norske og utanlandske køyretøy.

SPØRSMÅL NR. 298

Innlevert 1. november 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 8. november 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram ei oversikt over dei samfunnsmessige konsekvensane og kostnadane med bakgrunn i manglande vintervedlikehold og beredskap jamf. trafikkaoset på austlandet dei siste dagane, og samtidig ein rapport over konsekvensane dette hare eller kan få for blålysetatane si drift?

GRUNNGJEVING:

Dei siste daganes kaos i trafikken på austlandet med stengde vegar i timesvis, ja snart heile dagen, fører dette åpenbart til svært store konsekvensar for samfunnet. Dette er dessverre noko som oppstår alt for ofte, og dette medfører store kostnadar for alt av næringsliv samt samfunnet forøvrig. Dette har sjølvsgt også svært store konsekvensar for "blålysetatane" som heller ikkje kjem seg fram på vegnettet for sjuketransport, brann ol.

Svar:

Framkomst for naudetatane er viktig. Vegtrafikksentralen har ikkje registrert at naudetatane ikkje kom fram på naudsynte oppdrag i førre veke. Det var utfordrande å få kontakt med og få fram tungbilbergarar. Det gjorde at det tok tid å få løyst utfordringane med køyretøy som stod fast. Statens vegvesen vil sjå vidare på dette og involvere aktuelle etatar om det er naudsynt. Moglege tiltak vil også vere positive for naudetatanes framkomst.

Under større hendingar arrangerer Statens vegvesen ved Vegtrafikksentralane samordningsmøter med mellom anna aktuelle vegeigarar og politiet. Dette gjer at ein får ei felles forståing for situasjonen og at ein kan prior-

itere riktig. Naudetatane har eit særleg behov for å kunne nytte vegane også ved større hendingar. Mellom anna ekstremvêra Hans og Gyda har vist at slike samordningsmøter gjer at Statens vegvesen kan støtte behova naudetatane og andre samfunnskritiske funksjonar har på ein betre måte enn det som elles hadde vore mogleg.

Statens vegvesen legg standardane i handbok R610 Drift og vedlikehald til grunn for arbeid på riksvegane. I forkant av førre revisjon av standard for drift og vedlikehald var det gjennomført samfunnsøkonomiske analyser av ulike nivå for dekkevedlikehald og vinterdrift. For vinterdrift var det sett på samanheng mellom føreforhold og trafikktryggleik, føreforhold og framkomst (tidskostnadar), føreforhold og køyretøykostnadar og kostnadar for vegeigar ved ulike innsatsnivå. Statens vegvesen vedtok ut frå dette å gjere ei generell heving av vinterstandarden. Som følgje av dette er høgare krav til entreprenør teke inn i alle aktuelle driftskontraktar. Både friksjonskrav, krav til innsats og bruk av bar veg var auka.

Statens vegvesen sin foreløpige vurdering er at situasjonen dei aktuelle dagane i førre veke i stor grad kom av for dårleg utrustning på bilane. Fleire bilar var ikkje skodd for vinterføre. Det er dessverre noko ein opplever ofte ved det første snøfallet. Eg har bede etaten om å gjere ein gjennomgang av hendingane.

SPØRSMÅL NR. 299**Innlevert 1. november 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 8. november 2023 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvor stort volum har norske trålere fangstet mellom 6 og 12 nm av grunnlinja de siste fem år, og hvor stor andel av disse fangstene er bearbeidet ved norske anlegg?

Svar:

Ved landing av fangst er det pålagt for trålere å oppgi om fangsten er fisket innenfor eller utenfor 12 nautiske mil fra grunnlinjen, men ikke om den er fisket innenfor eller utenfor 6 nautiske mil fra grunnlinjen. Dette innebærer at det er vanskelig å anslå volum av fangst mellom 6 og 12 nautiske mil fra grunnlinjen. For å anslå dette kvantumet må det tas flere forutsetninger som dermed vil gi et upresist svar som er heftet med usikkerhet. Tallene under viser derfor landet fangst i kilo rundvekt fra norske trålere fisket

innenfor 12 nautiske mil de siste fem årene. Tallene er basert på landings- og sluttseddeldata.

2019: 12 521 466 kilo

2020: 8 102 750 kilo

2021: 12 293 367 kilo

2022: 11 814 377 kilo

2023: 15 658 663 kilo

Det er vanskelig å svare på spørsmålet om hvor stor andel som er bearbeidet ved norske anlegg, blant annet fordi tilgjengelige data i all hovedsak knytter seg til omsetning i første hånd. Det er mange forhold som spiller inn på hva som skjer med råstoffet i andre hånd, og en kjøper av råstoff er etter gjeldene lovverk ikke pålagt å opplyse om råstoffet bearbeides innenlands eller eksporteres ubearbeidet.

SPØRSMÅL NR. 300**Innlevert 1. november 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 7. november 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Justisministeren mottok i juni en epost fra Utsira kommune der de ønsker en dialog rundt samfunnsberedskap rundt flytende havvind prosjektet Utsira Nord, denne er enda ikke besvart.

Kan statsråden gjøre rede for hvilke beredskapstiltak som er planlagt på Utsira i forbindelse med utbyggingen av Utsira Nord?

BEGRUNNELSE:

Olje- og energidepartementet har kunngjort konkurranse om prosjektområder for havvind i Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord. Utsira Nord ligger 7-10 km. vest for Utsira øy. Både i forbindelse med etablering og drift av havvindparken, vil det trolig være behov for økt beredskap på Utsira. Viser for øvrig til eposten sendt justisministeren i juni:

«Utsira ønsker å sette beredskap, sikkerhet og cybersikkerhet på agendaen i tilknytning til Utsira Nord.

Utsira er Norges minste kommune som nå skal ta imot Norges største flytende havvindpark Utsira Nord. Her må også sikkerheten opp på agendaen.

Fakta:

1. Utvidet størrelse fra 1 010 km² til 1 986 km²

2. 15-20 MW turbiner

3. 112-150 wind turbiner

4. Antall kabler? ansvar?

Vedlegger dokument sent OED etter møte 17.03.2023. kap. 11 i vedlagt dokument omhandler Utsiras forventninger til

beredskap og sikkerhet. Hvordan en tenker å sikre lokalsamfunnet.

Referer også til NSM sin rapport hvordan Norge nå må sikre en helhetlig plan.

Utsira er i planleggingsfasen i utarbeiding av beredskaps-senter lokalt på Utsira, og ønsker dialog ift. deres tanker rundt Utsira og flytende havvind prosjektet Utsira Nord.»

Svar:

Olje- og energidepartementet har det overordnede ansvaret for den kritiske samfunnsfunksjonen kraftforsyning. Det operative ansvaret for kraftforsyningsberedskapen er delegert til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Virksomhetene i kraftforsyningen er underlagt et strengt sektorregelverk. Kraftberedskapsforskriften stiller krav til blant annet fysisk sikring, IKT-sikring og reparasjonsberedskap. Regelverket har som formål å sørge for at kraftforsyningen opprettholdes, også i ekstraordinære situasjoner. I regelverket klassifiseres anlegg ut ifra anleggets betydning for kraftforsyningen, etter objektive kriterier.

Jeg er opptatt av at vi skal ha en god kraftforsyningsberedskap i hele landet. Anlegg, system eller annet som har vesentlig betydning for driften av kraftforsyningen innenfor grunnlinjen omfattes av kraftberedskapsforskriften.

I henhold til regelverket vil eventuelle anlegg som etableres på Utsira øy også omfattes av sektorregelverket som det er redegjort for over.

